

Metsästyskirja

**METSÄSTÄJÄN JA RIISTANHOITAJAN
PUHEENVUORO**

Arno Westerholm

SUOMEN PERUSTA

© Suomen Perusta 2023

ISBN ISBN 978-952-7145-70-8 (painettu)

ISBN ISBN 978-952-7145-71-5 (pdf)

Ulkoasu: Janne Turunen

Suomen Perusta -ajatuspaja on saanut toimintaansa tukea

Opetus- ja kulttuuriministeriöltä.

Kirjassa esitetyt näkemykset ovat kirjoittajan omia eivätkä välttämättä vastaa Suomen Perusta -säätiön tai perussuomalaisen puolueen linjaa.

Sisällysluettelo

Esipuhe	4
1 Suomalainen metsästysperinne	7
2 Riistanhoidon ja metsätalouden yhdistäminen	35
3 Vihreä liike	75
4 Viherpolitisoituneet organisaatiot	95
5 Metsästäjät vihreiden renkeinä	125
6 Kanalinnut virheellisen tilastoinnin uhreina	145
7 Suomalainen poikkeuslupapolitiikka ei toimi	179
8 Kana haukka	207
9 Riistalle vahingolliset varis- ja lokkilinnut	227
10 Riistalle vahingolliset nisäkäspedot	245
11 Suurpetopoliittiset linjarvedot	263
12 Valkoposkikihanchi	293
13 Merimetso	303
14 Valkohäntäpeura	319
15 Korpin lainsäädännöllinen asema	335
16 Ratkaisun aika	345
Suomen Perusta -ajatuspajan julkaisuja	348

Esipuhe

Metsästykseen ja riistanhoitoon liittyvät kysymykset koskevat tavalla tai toisella kaikkia suomalaisia. Suurpetojen ihmisille aiheuttama uhka on todellinen etenkin itäisessä Suomessa, jossa varsinakin sudet aiheuttavat pelkoja lasten turvallisista koulumatkoista. Merimetsoihin liittyvät ongelmat ovat taas hyvinkin tuttuja rannikkojen asukkaille ja kalastajille, ja valkoposkihanhiiden sekä valkohäntäpeurojen liian suurien kantojen aiheuttamat vaikutukset koskettavat taas luonnossa liikkujia, maanviljelijöitä ja metsänomistajia kaikkialla maassa.

Metsästys on myös sydämen asia sadoille tuhansille sitä harrastaville suomalaisille. Tässä teoksessa metsästäjä ja riistanhoitaja Arno Westerholm käy läpi suomalaiseen metsästyspolitiikkaan liittyviä epäkohtia, joita löytyy suurpetojen ja vahinkoeläinten asemasta aina siihen, miten monien riistaeläinten kantojen uhkana on näitä saalistavien lajien epätarkoituksenmukainen rauhoittaminen.

Monien metsästykseen liittyvien ongelmien juurisyyinä Westerholm näkee viime vuosikymmenien aikana edenneen vihreän ide-

ologian, jonka valta näkyy hänen mukaansa niin lainsäädännössä, virkamiesten harjoittamassa vallankäytössä kuin luonnonsuojeluun ja metsästyksen liittyvissä järjestöissä. Keskeinen esille nouseva kysymys on se, milloin on syytä epäillä, että viranhaltija käyttää valtaansa ohi kansan valitsemien päättäjien?

Suomen Perusta toivoo, että tämä suorasanaisten puheenvuoro antaa lukijalle uutta tietoa metsästyksen nykytilasta sekä herättää keskustelua suomalaisen metsästyksen tulevaisuudesta ja niistä epäkohdista, jotka ovat metsästyksen ja riistanhoidon mielekkään harjoittamisen tiellä.

Helsingissä 6.2.2023

*Simo Grönroos
toiminnanjohtaja
Suomen Perusta -ajatuspaja*

Luku 1

Suomalainen metsästys- perinne

LUKIJALLE

Metsästyksellä on aina ollut hyvin tärkeä osa Suomelle, suomalaisuudelle sekä koko kansamme identiteetille. Kautta aikain suomalaiset ovat hankkineet itsellensä metsästyksellä ravintoa ja toimeentuloa. Nykyiselläänkin metsästyksellä on oma tärkeä roolinsa, mitä kuvastaa hyvin se, että maamme kansalaisista yli 300 000 harjoittaa metsästystä. Osalle edellä mainittuun ryhmään kuuluvista henkilöistä metsästys on ammatti, mutta suurimmalle osalle metsästystä harjoittavista se tarjoaa harrastuspohjaisen virkistysmahdollisuuden luonnon parissa. Metsästys tarjoaa sitä harjoittavalle henkilölle myös mahdollisuuden saada itse pyydystettyä erinomaista riistalihaa, jota täysin perustellusti voidaan pitää ekologisena ja vastuullisesti hankittuna ravintona. Metsästyksellä on myös merkittävä vaikutus maa- ja metsätalouteen, kalastukseen sekä suurpetojen vaara-alueella asuviin kansalaisiimme.

Metsästykseen vaikuttaa erittäin olennaisena tekijänä sitä koskeva lainsäädäntö. Viimeisen 30 vuoden aikana vihreä liike on vahvistanut huomattavasti niin suoraa kuin epäsuoraa valtaansa kaikkien luon-

toon liittyvien asiakokonaisuuksien suhteen. He ovat omien ideologisten tarkoituksperiensä mukaisesti saaneet eduskunnan muuttamaan metsästystä käsittelevää lainsäädäntöä siten, että siihen liittyy nykyisellään huomattavia epäkohtia. Suurimpina suomalaiseen metsästyksen vaikuttaneina muutoksina voidaan pitää 1993 toteutettua metsästyslain kokonaisvaltaista uudistusta sekä Suomen riistakeskuksen perustamista Metsästäjien keskusjärjestön (MKJ) tilalle vuonna 2011. Riistakeskuksen lisäksi muodostettiin lyhyellä aikavälillä myös runsas määrä byrokraattisia ja tehtäviltään päällekkäisiä keskusorganisaatioita. Edellä kuvattu tapahtumasarja on johtanut siihen, että vallitseva lainsäädäntö ja organisaatorakenne eivät vastaa tarkoituksperiään, vaan kehityssuunta päinvastoin eskaloituu metsästyksen kannalta jatkuvasti huonompaan suuntaan.

Koska maamme nykyinen lainsäädäntö ja viranomaisorganisaatiot vaativat metsästyksen kannalta merkittäviä muutostarpeita, tein elokuussa 2021 pidetyssä Perussuomalaisen puolueen XIV puoluekokouksessa aihealuetta koskevan kirjallisen kokousaloitteen. Esitin, että puolue laatisi ensimmäisenä puolueena maassamme laajan ja yksityiskohtaisen metsästys- ja riistanhoitopoliittisen ohjelman alaa koskevan lainsäädännön muuttamiseksi. Tarve suojella suomalaista metsästyserinnettä ja nostaa esiin lainsäädäntöön liittyviä muutostarpeita ovat olleet lähtökohdat tämän kirjan kirjoittamiselle.

SUOMALAINEN METSÄSTYSERINNE

Suomalainen metsästyserinne pohjautuu ikiaikaisiin tapoihin ja käytäntöihin ja kyseisen perinteen säilyminen ja siirtyminen yhä uusille tuleville metsästäjäsupolville on erittäin tärkeää. Suomalainen vanhakantainen metsästyserinne voidaan kaikilta osiltaan yksiselittei-

sesti kiteyttää siihen, että metsästäjä on ennen kaikkea riistanhoitaja, joka korjaa metsästysaikoina satoa niistä riistaeläinkannoista, jotka sen kestävät.

Metsästäjän paras ystävä

Metsästyskoirat ovat aina olleet merkittävässä roolissa koskien vanhakantaista metsästysperinnettämme. Ihmistä huomattavasti paremman hajuaistinsa sekä nopeutensa takia koira mahdollistaa monimuotoisempien metsästystapojen harjoittamisen. Koirasta haluan heti alkuun tuoda esille, että se ei suomalaisessa metsästysperinteessä ole koskaan ollut vain tehokkaamman pyynnin mahdollistama välttämättömyys. Koira on metsästäjän työtoveri sekä paras ystävä ja näin ollen sillä on myös aina ollut metsästysperinteessämme selkeä ja itseoikeutettu asema perheen jäsenenä. Allekirjoittaneella itselläänkin on käytännössä aina ollut ajokoiria. Vain esimerkkinä, vaikka vaadin metsästystilanteissa koiraani toimimaan kurinalaisesti kouluttamallani tavalla, on sillä aina iltaisin vapaa nukkumapaikka omassa sängyssäni.

Kun suomalaista vanhakantaista metsästysperinnettä tarkastellaan siinä käytettävien koirien suhteen jo historiallisessa kontekstissa esiin nousevat ensimmäisenä haukkuvat lintukoirat sekä ajokoirat. Haukkuvilla lintukoirilla on maassamme metsästetty arvokkaimpia riistalintujamme eli metsäkanalintuja. Pyynti perustuu siihen, että linnun havaitessaan koira asettuu puun alle haukkumaan. Lintu kokee haukkuvan koiran välittömämpänä uhkatekijänä ja näin ollen jää käytännössä tarkkailemaan sitä. Edellä mainittu mahdollistaa naamioituneen ja hiipivän metsästäjän pääsyn ampumaetäisyydelle. Ajokoirametsästyksen pääkohde on Suomessa aina ollut jänis. Tarkan hajuaistinsa perusteella koira seuraa jäniksen yöllisiä hajujälkiä ja karkottaa sen päiväaikaisesta makuupaikasta liikkeelle. Kun niin kutsut-

tu ajo alkaa, koira seuraa kohteensa hajujälkeä jatkuvasti haukkuen ja näin metsästäjä pystyy seuraamaan ajon kulkua sekä asettumaan ampuvalmiiksi jäniksen arvioidulle tulevalle reitille.

Suomenpystykorva

Kun käsitellään metsästysperinteemme kannalta tärkeimpiä koirarotuja, otan ensimmäisenä esille maamme kansalliskoiran, suomenpystykorvan. Kyseinen koira kuuluu edellä esittämiini haukkuviin lintukoiriin, joilla on maassamme metsästetty metsäkanalintujen lisäksi myös samankaltaista tekniikkaa käyttäen oravia ja näätä. Koska suomenpystykorvan ”esi-isiä” arvellaan käytetyn metsästyksessä jopa jo 100 vuotta ajanlaskumme alun jälkeen, katson tarpeelliseksi mainita myös oravan nahkojen aikanaan tärkeän käyttötarkoituksen rahaa vastaavana valuuttana.

Suomenajokoira

Kuten pystykorva, myös suomenajokoira on täysin suomalainen koirarotu. Maassamme on kautta aikain harjoitettu jänisten metsästystä erityyppisten kyseiseen tarkoitukseen sopivien koirien toimesta. Suomenajokoirarodun syntyy johtaneiden tapahtumien voidaan katsoa alkaneen vuodesta 1889, jolloin perustettiin Suomen Kennelliitto. Liitto otti yhdeksi ensimmäisistä tavoitteistaan risteyttää maassamme olleet suomalaisiin olosuhteisiin parhaiten sopivat ajokoirat. Kyseisellä tavalla syntyi suomenajokoira.

Beagle

Lähtökohtaisesti Englannista peräisin olevalla beaglella on dokumentoitua historiaa varsinkin jänisten ajamiseen erikoistuneena koirana jo 1500-luvulta lähtien. Beagle on suomenajokoiran tavoin tunnettu

erityisestä sisukkuudestaan metsästyksessä ja muun muassa kyseisen ominaisuuden takia se vakiinnutti pysyvän aseman maamme yhtenä tärkeimmistä ajokoiraroduista 1950-luvulla.

METSÄSTYKSEN JURIDINEN MÄÄRITELMÄ

Tämä teos ei ole tarkoitettu pelkästään metsästäjille vaan koko kansan luettavaksi ja tästä syystä käsittelen metsästyksen ja siihen olennaisesti liittyvän riistanhoidon oheisessa luvussa mahdollisimman tarkasti. Aloitan metsästyksen käsittelemisen juridiselta kannalta. Metsästyslaki, metsästysasetus sekä Valtioneuvoston / Maa- ja metsätalousministeriön (MMM) antamat asetukset ovat tärkeimmässä roolissa, kun metsästystä ja riistanhoitoa käsitellään lainsäädännöllisesti.

Metsästyslain 1 luvun 2 §:ssä tuodaan esille metsästyksen juridinen määritelmä. Kaikkein olennaisimmin määritelmä tulee esille kyseisen pykälän ensimmäisessä lauseessa, jossa suorana sitaattina todetaan, että: *”Metsästyksellä tarkoitetaan luonnonvaraisena olevan riistaeläimen pyydystämistä ja tappamista sekä saaliin ottamista metsästäjän haltuun”*. Kyseisen lain 2 luvun 6§ määrittelee metsästysoikeuden suorana sitaattina seuraavasti: *”Oikeus harjoittaa metsästystä ja määrätä siitä kuuluu alueen omistajalle, jollei jäljempänä muuta säädetä”*.

Oli henkilö sitten maanomistaja, oli hän vuokrannut maanomistajalta metsästysoikeuden tai saanut siihen alueen omistajan luvan metsästystä harjoittaakseen, metsästäjällä tulee olla voimassa oleva metsästyskortti. Metsästyskortti, jonka olemassaolo on siis edellytys kyseisen toiminnan harjoittamiselle, on todiste hyväksytyin metsästäjätutkinnon suorittamisesta. Voimassa olevalla metsästyskortilla taas tarkoitetaan sitä, että metsästäjä on maksanut niin sanotun riistanhoitomaksun vallitsevana metsästysvuotena, joka alkaa kalenterivuodesta

poiketen ensimmäisenä päivänä elokuuta ja päättyy 31 päivänä heinäkuuta. Vuonna 2022 riistanhoitomaksu oli 39 euroa.

RIISTANHOIDON JURIDINEN MÄÄRITELMÄ

Metsästyslain 1 luvun 3 §:ssä esitetään allekirjoittaneen jo heti alussa vahvasti painottaman ja suomalaiseseen vanhakantaiseen metsästysperinteeseen kiistattomana osakokonaisuutena kuuluvan riistanhoidon määritelmä. Suorana sitaattina kyseisestä pykälästä: *”Riistanhoidolla tarkoitetaan toimintaa, jonka tarkoituksena on riistaeläinkantoja säätelämällä, riistaeläinten elinolosuhteet turvaamalla tai niitä parantamalla taikka muulla tavalla lisätä, säilyttää tai parantaa riistaeläinkantaa ja eri eläinkantojen välistä tasapainoa”*.

ELÄINLAJIEN TARKOITUSPERÄINEN LUOKITTELU

Vallitsevien lakiemme mukaisesti kaikki Suomessa esiintyvät eläinlajit on luokiteltu kuuluvaksi johonkin seuraavista neljästä määritelmästä. Ensimmäisinä tulevat riistaeläimet, kuten nisäkkäistä kaikkien tuntuma hirvi tai linnuista heinä- eli sinisorsa. Toiseen luokitukseen kuuluvat rauhoittamattomat eläimet, kuten nisäkkäistä kotihiiri ja linnuista varis. Kolmanteen luokitukseen kuuluvat metsästyslaista poistetut nisäkkäät, jotka ovat luokiteltu niin sanotuiksi haitallisiksi vieraslajeiksi. Suorana sitaattina kyseiset lajit määritellään seuraavasti: *”Haitallisella vieraslajilla tarkoitetaan vieraslajia, jonka on todettu uhkaavan luonnon monimuotoisuutta tai siihen liittyviä ekosysteemipalveluita”*. Kyseiseen määritelmään kuuluu muun muassa lähtökohtaisesti itärajan takaa tullut supikoira. Viimeisen kategorian muodostavat

luonnonsuojelulailla kokonaan rauhoitetut eläimet.

Nykyisen metsästyslakimme ensimmäinen epäkohta ja suoranaisten epäloogisuus sisältyy kyseessä olevan lain 1 luvun 5 §:ään, jossa määritellään riistaeläimet ja rauhoittamattomat eläimet. Nykyisestä lainsäädännöstä puuttuu kokonaan määritelmä vahinkoeläimiin kuuluvista lajeista. Vahinkoeläimellä riistanhoidossa tarkoitetaan eläintä, joka on liian runsaslukuinen ja aiheuttaa vahinkoa riistanhoidon kohteena oleville lajeille tappamalla niitä tai niiden poikasia, syömällä niiden munia tai muutoin aiheuttamalla jonkin riistaeläinkannan merkittävää vähentymistä. Vahinkoeläinluokitukseen tulisi kuulua myös esimerkiksi eläimet, jotka aiheuttavat vahinkoa maa- ja metsätaloudelle sekä kalakannoillemme. Luonnollisesti kyseisen statuksen tulisi saada myös ihmisille ja kotieläimille, kuten metsästyksessä käytettäville koirille, vakavan hengenvaaran uhan aiheuttavat eläimet.

Tässä yhteydessä haluan painottaa lukijalle kyseisen luvun alkupuolella esille tuomiani näkökohtia vanhakantaisesta metsästysperinteestämme. Kuten todettu, metsästäjä on enemmänkin ensin riistanhoitaja, joka hoitaa riistaeläinkantoja, kuten esimerkiksi metsäkauriita tai heinäisorsia, ja korjaa niistä satoa kyseisten eläinten metsästysaikana. Lisäksi metsästäjä eli riistanhoitaja pitää huolta riistanhoidollisin toimenpitein myös siitä, että paikallisesti kokonaan hävinneet riistaeläinlajit pyritään saamaan palautettua takaisin ja taantuneet lajit taas elinvoimaisiksi. Tällaisia lajeja vanhakantainen metsästäjä ei luonnollisesti metsästä, vaan niihin kohdistuneet toimenpiteet ovat puhtaasti kannanhoidollisia. Ehkä tärkein riistanhoidollinen toimenpide on aikaisemmin määrittelemieni vahinkoeläinten pyynti.

Nykyisellään metsästyslain määrittelemät riistaeläimet sisältävät tarhatun naalin (turkistarhasta karannut), ketun, mäyrän ja hillerin (nykyään harvinainen), joita aikaisemmin sai metsästää ympäri

vuoden tietyin poikasia hoitavaa naaraseläintä koskevin rajoituksin. Kyseiset eläimet muodostivat aikanaan nykyisin haitallisen vieraslaajistatuksen omaavien supikoiran ja minkin kanssa oman kategoriansa lainsäädännössä. Kaikki edellä mainitut lajit aiheuttavat varsinaisille riistalajeille enemmän tai vähemmän vakavaa vahinkoa. Lisäksi jo aikaisemman lainsäädännön aikana riistaeläimiin kuuluneet kärppä sekä näätä ovat riistalle erittäin haitallisia lajeja.

Näin ollen, kun tarkastellaan kaikkien edellä esittämieni eläinten sisältymistä nykyisellään riistaeläimiin ja rinnastetaan tätä aikaisemmin suorana sitaattina metsästyslaissa olevan riistanhoidon määritelmän kanssa, syntyy vakava ristiriita siitä, kuinka kyseiset vahinkoeläimet voivat kuulua riistaeläimiin? Selvennän edellä esittämäni sillä, että esimerkiksi riistaeläimiin lukeutuva kettu tulisi riistanhoidon määritelmän mukaisesti olla riistanhoidon kohde, vaikka todellisuudessa kettu on todellisille riistaeläimille vakavaa vahinkoa aiheuttava vahinkoeläin.

Edellä mainituin perustein aikaisemmin esittämäni metsästyslain 5 §:ää tulisi huomattavasti selkeyttää seuraavalla tavalla. Kyseisen pykälän alakohta 1) tulisi sisältää vain riistaeläinnisäkkäät, joita metsästysoikeuden omistaja saa vapaasti metsästää metsästysasetuksen määrittäminä metsästysaikoina. Alakohdassa 2) taas tulisi luetella ne riistalinnut, jotka kuuluvat edellä mainitun metsästyksen piiriin. Pykälään tulisi lisätä kokonaan uusi alakohta 3), joka pitää sisällään kaikki hirvieläimet, jotka vaativat nykyään Riistakeskuksen myöntämän pyyntiluvan. Kyseisiä pyyntiluvan omaavia hirvieläimiä ja niiden lajikohtaista pyyntiluvan tarpeellisuutta käsittelen tarkemmin kirjan valkohäntäpeuraa koskevassa luvussa 14.

Kun varsinaiset riistaeläimet on lajiteltu, tulisi käsittelyn alla olevaa pykälää ajantasaistaa rauhoittamattomien eläinten osalta. Rau-

hoittamattomat eläimet kuuluvat aikaisemmin tässä luvussa määrittelemini vahinkoeläimiin. Nykyisellään rauhoittamattomien eläinten 1) alakohdassa määritellään rauhoittamattomat nisäkkäät, joihin kuuluu muun muassa kaikkien tuntema kotihiiri. Täsmennyksenä asiaa tuntemattomalle lukijalle tuon esiin, että vaikka kotihiiri ja esimerkiksi metsämyyrä kuuluvat metsästyslain säädännön piiriin, niiden pyyntiin ei luonnollisestikaan tarvita metsästyskorttia, vaan kuka tahansa voi pyydystää kotihiiriä talonsa sisältä hiirenloukuilla.

Edellä mainitut nisäkkäät sekä haitalliset vieraslajit ovatkin nykyään ainoat todellisuudessa rauhoittamattomat eläimet, joilla ei siis ole metsästysasetuksessa rauhoitusaikaa. Rauhoittamattomia eläimiä koskevassa alakohdassa 2) luetellaan muun muassa ne varis- ja lokkilinnut, joita Suomessa saa pyydystää. Kyseiset linnut eivät todellisuudessa ole ympäri vuoden rauhoittamattomia, vaan metsästysasetuksen 25 a §:ssä luetellaan rauhoittamattomien lintujen rauhoitusajat. Toisin sanoen lainsäädäntömme tällä hetkellä on jo terminologisesti ristiiriitainen eli rauhoittamattomiksi määritellyillä linnuilla onkin edellä mainitun asetuksen pykälän määrittelemät rauhoitusajat. Näitä ristiiriitaisia ja käytännössä itse itsensä kumoavia kyseiseen lakiin liittyviä sanoja tulisi järjeistää ja tehdä lainsäädännöstä tarkka ja yksityiskohdeisempi. Tästä johtuen katson, että koko rauhoittamattomien eläinten määritelmä tulisi poistaa ja korvata paljon loogisemmalla termillä *vahinkoeläimet*.

Ennen kuin otan käsittelyyn kyseisen määritelmän sisältämät lajit, todettakoon, että myös osa riistaeläin-määritelmään jäävistä eläimistä voi aiheuttaa vahinkoa muun muassa maa- ja metsätaloudelle. Tästä käytännön esimerkkinä tuon esille täysin ylisuureksi kasvaneen valkohäntäpeurakannan ja lintujen osalta kanadanhanhen. Kyseisiä eläimiä ei tule kuitenkaan poistaa riistaeläinluokituksesta. Tätä perus-

telen oheisen luvun alussa esille tuomallani riistanhoidon juridisella määritelmällä, joka sisältää myös riistaeläinkantojen säatelemisen eli metsästyksellä tapahtuvan vähentämisen sopivalle tasolle.

Kun palataan takaisin esittämäni vahinkoeläinmääritelmään, sen alakohdassa 1) tulisi tuoda esiin suurpedot eli käytännössä nykyisellään riistaeläimiin kuuluvat susi, karhu, ahma ja ilves. Kyseistä eläimistä varsinkin susi ja karhu aiheuttavat ihmiselle realistisen hengenvaaran mahdollisuuden. Lisäksi kaikki suurpedot muodostavat vakavan uhan kotieläimille, porotaloudelle ja myös monille riistaeläimille. Näin ollen niiden määrittelemineen vahinkoeläimiksi on täysin perusteltua. Alakohdan 2) tulisi muodostaa riistalle vahingolliset nisäkäslajit kuten esimerkiksi kettu, ja kyseiseen määritelmään ja näin ollen myös uudestaan metsästyslain alaisuuteen tulisi sisällyttää nisäkkäät, jotka nykyään kuuluvat niin kutsuttuihin haitallisiin vieraslajeihin. Alakohdan 3) tulisi sisältää riistalle tai muutoin yleishaitalliset lintulajit kuten varis ja harmaalokki. Näiden kaikkien kolmen vahinkoeläinryhmän pyyntiajat määriteltäisiin metsästysasetuksessa. Neljäntenä ja viimeisenä alakohtana lueteltaisiin yleisvahingolliset nisäkkäät kuten aikaisemmin esimerkkinä käyttämäni kotihiiri. Kyseisillä lajeilla ei jatkossakaan olisi rauhoitusaikaa, mutta tätä ei erikseen tarvitsisi mainita, vaan olisi täysin riittävää, että metsästysasetus ei sisällä mitään kyseisten eläinten pyyntiajoista.

Näillä muutoksilla metsästyslainsäädäntömme tulisi täsmälliseksi ja vastaisi vanhakantaisen metsästysperintemme ajatusrakennetta sekä täyttäisi myös huomattavasti paremmin oheisen luvun alussa suorana sitaattina metsästyslaista esille tuomani metsästyksen ja riistanhoidon määritelmän. Nykyisin vallitseva luonnonsuojelulaki sisältää erityisesti lintujen osalta huomattavan määrän lajeja, jotka ovat täysin elinvoimaisia ja aiheuttavat vakavaa vahinkoa riistaeläinkannoille ja

maa- ja metsätaloudelle sekä kalakantojen hoidolle. Kyseisten lintujen nykyinen vahva suojelustatus tulisi poistaa ja kyseiset linnut siirrettäisiin metsästysasetuksen määrittelemine pyyntiaikoiheen kuuluvaksi vahinkoeläinten 3) alakohtaan. Ainoana poikkeuksena pidän valkoposkihanhea, joka erittäin merkittävän runsaslukuisuutensa takia aiheuttaa huomattavaa vahinkoa. Kyseisen linnun liha on kuitenkin erinomaisesti ihmisravinnoksi sopivaa ja tästä syystä katson valkoposkihanhen kuuluvan riistalintuihin, jonka kantaa säädellään metsästyksellisin toimenpitein. Kyseisiin luonnonsuojelulailla nykyään rauhoitettuihin lintuihin otan laajemmin ja tarkemmin kantaa teoksen jatkoluvuissa.

RIISTANHOITO

Tässä vaiheessa lukua, kun suomalaisen vanhakantaisen metsästysperinteen ydinajatus on käsitelty, metsästyksen ja riistanhoidon määritelmät ovat tulleet läpikäydyiksi sekä kyseisen lain eläinlajiluokitus on täsmennetty, otan tarkempaan käsittelyyn sen, mitä riistanhoito käsitteenä sisältää. Toistan tarkoituksella jo aikaisemmin esille tuomaani vanhakantaisen suomalaisen metsästysperinteen kulmakiveä siitä, että metsästäjä on ennen kaikkea riistanhoitaja. Kuten alussa mainitsin, oheinen kirja on tarkoitettu koko kansan luettavaksi, joten käsittelen riistanhoidon aihekokonaisuuksia hyvinkin perusteellisesti ja kaikkien ymmärrettävästi. Toivon myös, että allekirjoittaneen pitkäaikaisten kokemusten pohjalta syntyneet näkemykset herättäisivät uusia ajatuksia niin aloitteleville kuin kokeneemmillekin metsästäjille.

Vahinkoeläinten pyynti

Lähden oheisessa luvussa käsittelemään riistanhoidollisia toimenpiteitä

niiden tärkeysjärjestyksessä. Riistanhoitoa pohdittaessa on olennaisen tärkeää muistaa luonnon lainalaisuus siitä, että vertauskuvasuhteisesti ravintoketju jaetaan yläportaaseen, jossa ovat muita eläimiä syövät pedot sekä alaportaaseen, jossa ovat kyseisten eläinten saaliseläimet. Edelliseen viitaten lähes poikkeuksetta kaikki riistaeläimet kuuluvat ravintoketjun alaportaaseen. Tässä yhteydessä käsittelemme lähinnä riistalle vahingollisia eläimiä. Vahinkoeläinlajeista riippuen ne syövät riistaeläinten munia ja poikasia, jota kutsutaan tarkemmin edellä tässä kirjassa termillä pesäpredaatio. Lisäksi suurin osa pedoista tappaa myös aikuisia riistaeläimiä, sekä osa niistä harjoittaa molempia edellä mainittuja. Riistan kannalta erittäin vakavaa on myös se, että monet vahinkoeläimet eivät ainoastaan tapa ravinnokseen, vaan tuhoavat pesiä ja pesueita sekä tappavat aikuisia pelkästään saalistusvimman takia. Koska kaikki riistaeläimet kuuluvat lähtökohtaisesti ravintoketjun alaportaaseen, riistanhoidon voidaan kiteyttää tarkoittavan ravinnon ja suojan tarjoamista. Kun käsitellään kyseisen kiteytyksen jälkimmäistä sanaa eli suojaa, tärkein yksittäinen riistanhoidollinen toimenpide on vahinkoeläinkantojen vähentäminen.

Kuten riistan pahinta vihollista kanahaukkaa käsittelevässä luvussa 8 tuon tarkemmin esille, luonnossa vallitsee voiman ja vastavoiman laki. On muistettava, että vahinkoeläimet kykenevät lähtökohtaisesti riistaeläimiä paremmin selviämään elinympäristön muutoksista. Lisäksi suurin osa kyseisistä pedoista hyötyy ihmisen toiminnasta, kuten esimerkiksi kaatopaikoista, jotka tarjoavat ympärivuotiaista lisäravintoa tai Euroopan Unionin määräämästä maanviljelyskäyttöön tarkoitettujen peltujen reunojen ja ojien raivaamisesta, jonka yhteydessä varsinkin peltoriista menettää sille elintärkeitä suojaisat alueet. Suurimmallakaan osalla vahinkoeläimistä ei ole ihmisen lisäksi luontaisia vihollisia tai luontaisten vihollisten vaikutus on hyvin marginaalinen.

Vihreät ovat vuosien varrella painostaneet luonnosta vieraantunutta eduskuntaa rauhoittamaan monia täysin elinvoimaisia haittaeläimiä sekä muutoinkin aikaansaaneet lainsäädännöllisesti jatkuvasti pahe-
nevaa ja riistanhoitoa vakavasti vahingoittavaa vahinkoeläinten suo-
jelua. Kaikki tämä luonnollisesti kasvattaa vahinkoeläinkantoja täysin
ylisuuriksi ja näin ollen luonnon lainalaisuuksiin kuuluvan voiman
ja vastavoiman tasapaino häiriintyy vakavasti. Ihmiselle, joka on osa
luontoa, mutta on toiminnallaan edesauttanut jo muutoinkin helposti
lisääntyviä vahinkoeläinkantoja, kuuluu myös riistalle vahingollisten
eläinten vähentäminen vähintäänkin sellaiselle tasolle, että riistaan
kohdistuva saalistuspaine ei pääse kasvamaan yli kyseisten eläinkan-
tojen sietokyvyn.

Kun käsitellään tarkemmin vahinkoeläinten riistanhoidollista
pyyntiä, sen toteutusajankohta näyttäytyy erityisen merkittävässä roo-
lissa. Kuten myöhemminkin oheisessa teoksessa tuon moneen kertaan
esille, vahinkoeläinten tehopyynti on keskitettävä keväeseen eli ajan-
kohtaan ennen kuin eläimillä on poikasia. Tämä on monestakin syystä
kyseisen tärkeimmän riistanhoidollisen toimen ratkaisevinta aikaa.
Erityisesti siksi, että pyynti kohdistuu aikuisiin pesiviin yksilöihin ja
näin ollen pyynnistä saatu hyötyvaikutus on kaksinkertainen sillä sen
lisäksi, että aikuiset vahinkoeläimet saadaan hävitettyä riistanhoito-
alueelta, ne eivät myöskään pääse lisääntymään. Tässä on hyvä huo-
mioida myös se, että suurin osa vahinkolintujen poikasista aikuistuu
riistalintujen poikasia aikaisemmin, ja koska kyseiset linnut eivät ole
päässeet pesimään, vähenee myös riistalintuihin kohdistuva saalistus-
paine, kun aikaisemmin aikuistuneita vahinkolintujen poikasia ei ole.

Toinen merkittävä syy, miksi painotan kevätpyynnin tärkeyttä,
liittyy siihen, että erittäin tehokkaalla pyynnillä voidaan aikaansaada
joidenkin vahinkoeläinten osalta jopa paikallinen tyhjiö, joka ei ehdi

täyttyä kesän aikana ja näin ollen riistaeläinten pesintä onnistuu luonnollisesti varmemmin.

Otan vielä kolmantena esimerkkinä keväisen pyynnin tärkeyden koskien muuttavia vahinkolintuja. Tässä esimerkissä käytän erittäin sopivasti riistaeläimille huomattavaa vahinkoa aiheuttavaa varista, joka on lähtökohtaisesti muuttolintu. Jos varisten tehopyynti keskitetään juuri ajankohtaan, jolloin muuttovarisparrvet ovat saapuneet riistanhoitoalueelle, voidaan yhdenkin päivän aikana saada saaliiksi huomattavia määriä kyseisiä vahinkolintuja. Tämä on niin sanottujen reviirityhjiöiden muodostumisen kannalta tärkeää, sillä edellä mainituista muuttoparvista saadaan yhdellä kertaa harvennettua suuri määrä variksia, jotka pian muuton jälkeen levittäytyisivät erilleen omille reviireilleen ja pyynti hankaloituisi.

Eri vahinkoeläinlajit, niiden aiheuttamat vahingot sekä niihin liittyvä pyynti ja lainsäädäntö ovat isossa roolissa myös oheisen kirjan muissa luvuissa. Tästä johtuen katson käsitelleeni kyseistä aihetta riittävän perusteellisesti oheisen luvun asiakokonaisuuden kannalta.

Riistapelot

Toiseksi tärkeimpänä riistanhoidollisena toimenpiteenä pidän elinympäristön parantamista kunkin riistanhoidon kohteena olevan eläimen lajilleen tyypilliset tarpeet huomioon ottaen. Tässäkin kontekstissa on yhdistyttävä aikaisemmin mainitsemani ravinnon ja suojan saamaton yhtälö. Metsänhoidollisilla toimenpiteillä tapahtuvaa lajikohtaista elinympäristön parantamista käsittelem laajalti seuraavassa luvussa, joten tässä yhteydessä keskityn peltoalueilla viihtyvien riistaeläinten elinympäristön hoitoon.

Kuten edellä totesin, ihminen on vaikuttanut peltoympäristöön viimeisten vuosikymmenien aikana huomattavasti. Kiteytettyinä esi-

merkkeinä otan kaksi tärkeintä eli salaojituksen ja erityisesti EU:n maatalouspolitiikan vaatimusten mukaiset pellon varsien ja niiden välissä kulkevien ojien pakkoraivaukset. Aloitan salaojituksesta, joka sinänsä on erinomainen ja suositeltava viljelyspeltujen liiallista kosteutta vähentävä toimi. Aikaisemmin peltujen kosteusbalanssi hoidettiin niin sanotuilla sarkaojilla. Sarkaojat olivat syviä ja leveitä peltujen halki kulkevia ojaverkostoja. Luonnollisesti, koska niiden tarkoitus oli saada liiallisten vesimäärien poistuminen pelloilta, kyseiset ojat olivat veden määrältään laajoja. Näin ollen ne muodostivat erinomaisen kasvupaikan muun muassa harmaalepälle, tervalepälle ja eri pajulajikkeille. Tästä johtuen sarkaojat muodostivat rehevän puuston takia riistalle suojaisia maastonkohtia muutoin aukeaan peltoympäristöön. Lisäksi ne tarjosivat riistalle oivallisia juomapaikkoja. Vaikka salaojitus poisti sarkaojien maataloudellisen tarpeellisuuden, tämä ei tarkoittanut sitä, että jo valmiiksi olevia sarkaojia ja niissä kasvavaa rehevää puustoa olisi ollut tarpeen hävittää.

Suomen liittyttyä Euroopan yhteisöön alkoi se nopeasti kehittyä alkuperäisestä tarkoituksestaan eli talousliitosta yhä enemmän kansallista päätäntävaltaa itselleen omaavan EU-liittovaltion suuntaan. On ymmärrettävää, että jo pitkän aikaa suurissa vaikeuksissa olevat maatalouden harjoittajamme hakivat EU:n myöntämiä maataloustukia. Kuten moneen kertaan tässä teoksessa tuon esille, jos ottaa tukia ja muutoinkin käyttää vierasta pääomaa omistamallaan maalla, menettää väistämättä osan hallintaoikeudestaan omalle maa-alueelleen. EU:n maatalousbyrokraatit ovat lähes pakonomaisen tarkkoja peltopinta-aloista, joille he tukia myöntävät. Pinta-aloja valvotaan ja lasketaan muun muassa ilmasta otettavien kuvien perusteella. Valvontaa suorittavat EU:n maatalousviranomaiset katsovat, että sarkaojien puuston aiheuttama varjostus estää riittävän tarkan pinta-alojen las-

kemisen. Tämä on syy määräykselle, että sarkaojapuusto sekä peltojen reunapuusto oli kaadettava. Tästä johtuu, että voidaan perustellusti todeta nykyisten maatalouspeltojemme olevan liian ”steriilejä”. Toivon, että jokainen alaan perehtymätönkin lukija kiinnittää huomiota seuraavan kerran autolla ajaessaan siihen, kuinka suojattomia, monimuotoisuudeltaan köyhiä ja laajoja aukeita kokonaisuuksia nykyiset maatalouspeltomme lähtökohtaisesti ovat.

Koska peltoriista ei viihdy aukeilla, laajoilla ja suojattomilla alueilla, erinomainen tapa muuttaa kyseistä tilannetta on muodostaa tietystä peltolohkoista riistalle tarkoitettuja riistapelloja. Allekirjoittanut ei ole koskaan ottanut eikä tule ottamaan minkäänlaisia tukia tai vierasta pääomaa omiin projekteihinsa. Ymmärrän kuitenkin hyvin, että maataloutta ammatikseen harjoittaville henkilöille peltopinta-alan osittainen ja kalliskustanteinen valjastaminen riistapelloiksi tuottaa taloudellista tappiota. Tästä syystä katson tarpeelliseksi mainita, että myös riistapelloihin on mahdollista saada EU-tukea, mutta samassa yhteydessä jälleen kerran haluan myös muistuttaa vieraan pääoman käyttämiseen liittyvistä haittavaikutuksista.

En oheisessa luvussa lähde käymään läpi tarkemmin maatalouden tarkoitettun pellon valjastamista riistanhoidollisiin tarkoituksiin, vaan otan kyseiset asiat käsittelyyn laajemmassa kontekstissa eli riistapellon raivaamisessa. Ostaessani alkukeväästä 2011 laajan metsätilan Loviisasta aloin muokata siitä välittömästi tehoriistanhoidollista kokonaisuutta. Koska ostamani tila koostui lähes poikkeuksetta laajoista metsistä, oli luonnollisesti ensimmäinen projektini raivata peltoriistaa silmällä pitäen strategisesti tarkkaan valittuun paikkaan laaja riistapello, joka tässä tapauksessa käsitti reilun neljän hehtaarin kokoisen alueen. Kyseinen tuleva riistapelloalue kasvoi tiheää ja paksua kuusikkoa. Ensimmäisenä yksittäisenä toimenpiteenä koko

puusto kaadettiin ja niiden kannot nostettiin ylös. Jääkauden takia Itä-Uusimaa on edelleen hyvin kivikkoista maastoa ja työmäärän suuruutta kuvaa se, että varovaisen arvion mukaan allekirjoittanut palveluksessaan olevine työmiehineen raivasi ylös yli 350 000 kiloa isoja kiviä. Kivien ja kantojen poiston jälkeen tuleva peltomaa syväkynnettiin viisi kertaa, jotta siitä saatiin muokattua pelloksi sopiva tasainen ja maaperältään kuohkea alue. Tämän jälkeen lähtökohtaisesti verrattain kostea metsämaa kuivatettiin pellon vaatimia ominaisuuksia vastaavaksi kokonaisuudeksi laajalla sarkaojaverkostolla.

Peltoa raivattaessa on jatkon kannalta erittäin tärkeää muistaa, että metsämaa on verrattain hapanta. Maaperän happamuutta/emäksisyyttä mitataan niin sanotulla ph-asteikolla. Tässä yhteydessä on tarkoituksen mukaista selventää hieman ph:n määritelmää ja tarkoituserää. Esimerkiksi, jos ph-arvoksi mitataan 3, maaperä on hyvin hapanta. Ph-arvo 7 on neutraali ja sen ylittävät arvot ovat emäksisiä. Kuten aikaisemmin totesin, puut viihtyvät happamassa ja näin ollen metsän verrattain yleinen ph-lukema on 4. Vaikka puut viihtyvät kyseisessä maaperässä, se on maatalouskasvien osalta, joihin myös riistakasvit lukeutuvat, viljelyskelvoton. Nyrkkisääntönä voidaan pitää, että viljelylähseen jotain vaatimatontakin viljelykasvia, ph-arvon tulisi olla vähintään 5.

Tässä kohtaan otan viljelyskasvien kasvun suhteen käsittelyyn myös toisen ratkaisevan tärkeän aineen eli typen, jota ilman mikään kasvi ei kasva. Mitä vaativampi kasvi, kuten riistakasvit erityiskasveina lähtökohtaisesti ovat, sitä suurempi on myös typen tarve. Esimerkkinä yksi kaikkein vaikeimmin viljeltävistä riistakasveista oleva rehukaa-li vaatii täyteen mittaan kasvaakseen jopa 400 kg puhdasta typpeä/hehtaari. Otin kasvien kasvun kannalta kyseessä olevan elintärkeän lannoitteen käsittelyyn siksi, että ph-arvo on suoraan verrannollinen

siihen, miten kasvit pystyvät hyödyntämään typpeä. Toisin sanoen, vaikka typpilannoitetta levitettäisiin kuinka paljon tahansa, jos ph-lukema on metsämaalle tyypillisesti 4, yksikään kasvi ei pysty hyödyntämään typpimäärää riittävästi. Näin ollen, kun raivataan metsämaata pelloksi, kaikkein tärkein levitettävä aines on täysin biodynaaminen kalkki. Kalkin avulla saadaan ph-lukema nostettua sille korkeudelle, mikä palvelee parhaiten kasvien typen hyödyntämistä. Normaalille maatalouspellolle ph-arvo 6 on jo erittäin hyvä, mutta puhuttaessa vaativista riistakasveista, maa on saatava lähestulkoon neutraaliksi eli ph-lukemaan 7. Kyseinen työ vaatii erittäin suuren määrän kalkkia. Loppukalkituksen yhteydessä levitin kyseiselle metsään raivaamalleni pellolle 25 000 kg puhdasta kalkkia.

Riistapellossa ei ole tärkeintä peltolohkojen suuruus, vaan monimuotoinen erillisistä peltolohkoista ja niiden välillä olevista sarkaojista ja muista riistan kannalta hyödyllisistä puista koostuvista suojaisista alueista muodostuva peltokokonaisuus. Raivaamani pello koostuu viidestä erillisestä peltolohkosta, niiden välissä olevista sarkaojista sekä muista riistaa hyödyttävistä puustutuksista. Edellä esittämäni metsään raivaamani riistapello kaikkine osineen havainnollistuu lukijalle hyvin seuraavan luvun puolella välissä olevasta karttaluonnoksesta, jonka oikeaan alareunaan on piirretty pello kokonaisuudessaan. Karttaluonnos havainnollistaa myös hyvin pellon tarkkaan harkitsemanni strategisen sijainnin yhdistettynä muihin ympäristössä suoritettuihin riistanhoidollisiin osakokonaisuuksiin.

Varsinaisina viljelminä riistapelloilla voidaan käyttää aina tavallisista maatalousviljakasveista erikoiskasveihin kuten esimerkiksi au-
ringtonkukkaan tai rehukaaliin ulottuvaa valikoimaa. Kaikkia lohkoja ei kannata viljellä samalla kasvulla, ja muutoinkin erilaiset kasvilajiyhdistelmät kullakin peltolohkolla ovat paras vaihtoehto. Kasviseko-

tuksia suunniteltaessa tulisi myös ottaa huomioon moneen kertaan ja runsaasti painottamani tärkeä ravinnon ja suojan yhtälö. Vain yhtenä esimerkkinä otan esille riistapeltoni keskimmäisimmän lohkon. Pois lukien maatalouslannoitteiden käyttö, viljelen riistapeltoni täysin luomuna ja tässä kontekstissa on huomioitava rikkaruohojen torjunta, joka epäonnistuuessaan on yksi päällimmäisistä syistä vaativien riistakasvien kasvamattomuudelle. Näin ollen, kun peltolohko on keväällä kynnetty eli toisin sanoen pintamaa käännetty noin 50 cm syvyydeltä ylösalaisin sekä äestetty, mikä tarkoittaa käytännössä kynnon jälkeisen muhkuraisen pellon tasoittamista, tulisi kylvö suorittaa mahdollisimman nopeasti ennen kuin rikkakasvit alkavat kasvaa.

Oheisen esimerkin suunnittelemassani riistakasvisekoituksessa otan ensimmäisenä esiin italian- ja englanninraiheinän, joita kumpaaakin käytän. Sen lisäksi, että kyseiset heinät tarjoavat maittavaa ravintoa vielä lumenkin alta, ne kasvavat rikkakasveja huomattavasti nopeammin noin 10 cm korkeaksi nurmimatoksi, mikä ei häiritse muita riistakasveja, mutta estää rikkakasvien nousun. Riistan ravintokasveista sekoituksessa on mukana myös hyvin runsaasti ravitsevaa biomassaa tuottavaa ruisvirnaa sekä tavallista kauraa. Viimeisimpänä varsinaisena ruokakasvina kyseisessä seoksessa on rehurapsi, joka kasvaa noin 50 cm korkuiseksi kaalimaiseksi maukkaaksi riistakasviksi. Kaalikasveista puheen ollen otan esiin kaksi asiaa. Rehukaali on hyvin paljon edellä mainitun kaltainen vielä paremmin riistalle maistuva kasvi, mutta sen onnistunut kasvu on huomattavasti epävarmempaa. Tietyissä asioissa on myös hyvä tehdä kompromisseja ja tästä syystä olen valinnut seokseen paljon viljelyvarmemman rehurapsin. Yhtenä rehurapsin ja rehukaalin merkittävänä ongelmana luomuviljelyksessä ovat kirvat. Tästä syystä olen erilleen käsittelemästäni riistaseoksesta viljellyt lohkon vasemman reunan kehäkukalla, joka toimii luonnonmukaisena kir-

vavahinkojen estäjänä. Seoksessa on mukana myös auringonkukkaa, joka kasvattaa jopa puolentoista metrin korkuisen lehdellisen varren, jonka päässä varsinainen kukinto sijaitsee. Luonnollisesti suotuisissa sääolosuhteissa auringonkukasta valmistuu riistalle maittavia siemeniä, mutta korkeana, leveälehtisenä ja vankkarakenteisena kasvina auringonkukat ovat pystyssä vielä lumenkin aikaan ja näin ollen niiden tärkein funktio riistaseoksessa on tarjota lähes ympärivuotista suojaa ilmasta kohdistuvia vahinkolintujen hyökkäyksiä vastaan.

Suurin osa riistakasveista on yksivuotisia, mutta monivuotisuutta tulisi suosia mahdollisuuksien puitteissa. Monivuotisista käytännössä lähes ”ikuisista” kasveista mainittakoon ruokohelpi ja vuohenherne. Mielestäni on hyödyllistä istuttaa noin viiden metrin levyinen ja koko peltolohkon mittainen ruokohelpikasvusto. Riista ei käytä ruokohelpeä ravintonaan, mutta se kasvaa jopa kaksi metriä korkeaksi tiheäksi pensaikoksi ja syksyllä alkaa muistuttaa kaikkien tuntemaa kaislaa. Kaislan tavoin ruokohelpi omaa vahvan rungon ja pysyy pystyssä myös talvella tarjoten erinomaista suojaa. Sisäänpäin pellolle mentäessä näen monissa tapauksissa hyväksi kasvattaa kaistaleen tapaisen vuohenhernesektorin. Vuohenherne on erityisesti peltokanalintujen eli fasaanin ja peltopyyn suosiossa. Sen tarjoaman suojan lisäksi se kasvattaa runsaasti energiaa ja ravinteikasta öljyä sisältäviä herneenpalkoja kaiken peltoriistan syötäväksi. Viimeisenä asiana totean edellä esitettyjen kaistaleiden hyödystä seuraavaa. Koska riistapelloilla luonnollisesti kaiken viljelytoiminnan on tapahduttava riistaeläimiä mahdollisimman vähän häiritsemättä, tilanteessa, jossa epäsuotuisan sateisen kevään takia kylvö myöhästyy normaalista, kylvönkin aikana pesintään valmistautuvat lintu- ja nisäkäsemot voivat jatkaa toimiaan lähes häiriöttä monivuotisissa reunuskaistoissa.

Puulajeista suosin varsinaisilla riistapelloilla eniten eri pajula-

jikkeita, nopeakasvuista hybridipoppelia, harmaaleppää sekä koivua. Kyseisen puuston päätarkoitus on tarjota suojaa. Erityisesti alueilla, jonne pajua on istutettu laajemmin, viihtyy myös hyvin arvostettu riistalintu lehtokurppa. Kyseinen lintulaji oli aikaisemmin verrattain taantunut paikallisesti, mutta nykyisellään kanta on vahva ja syy ja seuraus näkyvät suoraan pellon valmistumisesta. Vielä käsiteltäessä pajuja, otan esille niiden erityisominaisuuden imeä maatalouslannoitteita juuristoonsa. Kuten aikaisemmin totesin, kasvatan riistapelloja täysin luomuna pois lukien kasvun kannalta erittäin tärkeää typpilannoitetta. Painotan sitä, että maataloudessa käytettävät lannoitteet eli ammattiterminologialla ”apulanta” eivät ole mitään myrkkyyä, mutta niitä ei ole hyvä päästää vesistöön, niiden vesistöjä rehevöittävän vaikutuksen takia. Levittäessäni lannoitteita pellolle otan huomioon, että sarkaojien ja pellon lannoitettavien osien väliin jää riittävästi lannoitevapaata tilaa. Tässä korostuu myös aikaisemmin mainitsemani pajujen suodatusfunktio. Olen istuttanut pajukaistaleita sarkaojien reunoihin sekä ojien päähän. Näin ollen, vaikka suojakaistaleiden ansiosta ravinteita ei pääse ojiin, pajut omalla suodatusominaisuudellaan toimivat tuplavarmistuksena.

Vielä lannoitteita käsiteltäessä on huomioitava maanviljelys- ja riistapellojen välinen eroavaisuus. Maantalouteen tarkoitetuilta pelloilta korjataan sato vuosittain, kun taas riistapelloilla on niin runsaasti ravintoa, että eläimet eivät väistämättäkään ehdi syödä kaikkea pellon vuosikierron aikana. Näin ollen esimerkiksi typpeä itseensä sitoneita kasveja jää huomattavasti maahan ja tämä vähentää pellon lannoitustarvetta. Toisin sanoen kertaluontoinen voimakas lannoitus riittää usein pitkäksi aikaa. Pelloissa on myös hyvä käyttää niin sanottuja typensitojakasveja kuten kaikkien tuntemaa hernettä ja sen eri lajikkeita kuten aikaisemmin mainitsemaani monivuotista vuohenhernettä. Sen

lisäksi, että eri hernelajikkeet tarjoavat riistalle hyvää ravintoa, niillä on peltomaata parantavia ominaisuuksia kuten maan kuohkeuttaminen ja aikaisemmin mainittu kyky sitoa typpeä juuristoonsa.

Riistaeläinten istuttaminen

Riistaeläinten tarhaus poikastuotantoon ja myöhemmin luontoon vapauttaminen ovat riistanhoidollisista toimista kolmanneksi tärkein asia. Kun käsitellään riistaeläimiä, joiden kanta on vakavasti taantunut tai jotka ovat alueellisesti kuolleet sukupuuttoon, edellä mainitsemieni toimenpiteiden tärkeys korostuu. Istutettavien riistaeläinten lajivalikoima on hyvin vähäinen. Käytännön tasolla vain seuraavia viittä lajia istutetaan. Istutettavia riistalintuja ovat erityisen arvokkaat peltokanalintumme, eli fasaani ja varsinkin Etelä-Suomessa monin paikoin sukupuuttoon hävinnyt peltoppy. Jotkut riistanhoitajat istuttavat myös heinä- eli sinisorsia. Nisäkkäiden osalta istutustoimet keskittyvät kahteen erittäin harvinaiseen hirvieläinlajiin eli metsä- ja kuusipeuraan.

Aloitin itse ensimmäiset fasaani-istutukset kotitilallani Lohjalalla vuonna 1994. Keväällä 2008 aloitin kyseisellä alueella alueellisesti kokonaan sukupuuttoon kuolleen peltopyyn takaisinpalauttamiseen tähtäävät voimakkaat istutustoimenpiteet. Kyseisestä vuodesta lähtien olen istuttanut peltokanalintuja systemaattisesti joka vuosi. Käsittelen laajemmin suorittamiani runsastöisiä ja kalliita istutusprojekteja oheisen kirjan kanalintuja käsittelevässä luvussa 6. Puhuttaessa riistaistutuksista en istuta peltokanalintuja metsästääkseni niitä, vaan kyseessä on puhtaasti kannan takaisinpalauttamiseen ja vahvistamiseen perustuva riistanhoidollinen toimi.

On myös riistatiloja, joissa harjoitetaan metsästystapahtumien järjestämisiä. Kyseisellä järjestämisellä tarkoitan sitä, että tähän toimintaan keskittyneet riistatilat tarjoavat metsästysmahdollisuuksia

esimerkiksi sellaisille metsästäjille, jotka eivät omista omaa maata tai kuulu mihinkään metsästysseuraan. Tällaisilla tiloilla harjoitetaan myös lähtökohtaisesti joidenkin aikaisemmin lueteltujen viiden riistalajin tarhausta ja istutusta. Kyseisten tilojen pääelinkeino perustuu juuri organisoitujen metsästystapahtumien järjestämiseen. Haluan tuoda tämänkin puolen riistaistutuksista esille, jotta asiaa tarkemmin tuntematon lukija ei missään nimessä saa vääränlaista käsitystä tai usko huhupuheita, että järjestetyissä metsästystapahtumissa ammuttaisiin puolikesyjä eläimiä. Tällainen toiminta jo ajatuksen tasolla olisi täysin vanhakantaisen metsästysperintemme vastaista. Haluan painottaa sitä, että kun puhutaan riistaeläinten tarhauksesta ja istuttamisesta, kyse ei missään nimessä ole kesyistä eläimistä, vaan kyseinen riista on yhtä villiä, kuin luonnossa syntyneet. Edellä mainitun kaltaisilla tiloilla, jotka harjoittavat järjestettyjen metsästystapahtumien myyntiä, maastoon istutetaan viljejä riistaeläimiä siten, että istutusmäärässä huomioidaan järjestetyissä metsästyksissä mahdollisesti saatava saalis. Näin ollen kyseiset riistatilat elvyttävät istutuksilla myös riistaeläinkantoja.

Talviruokinta

Luonnonvaraiset eläimet löytävät kyllä kaikissa olosuhteissa tarvitsemansa ravinnon sekä mineraalit. Silti neljänneksi tärkeimpänä riistahoidollisena toimena pidän riistan talviruokintaa sekä eläinten suolan ja erilaisten mineraalien saannin helpottamista. Kyseisissä toimenpiteissäkin kantavana ajatuksena on moneen kertaan painottamani riistanhoidollisten toimien kiteytyminen ravinnon ja suojan tarjontaan. Vaikka edellä totesin, että luonnon eläimet kyllä löytävät itse kaiken tarvitsemansa maastosta, ruokinnan sekä suola- ja mineraalitarjonnan tärkein ydinajatus perustuu siihen, että riistaeläinten on helppo löytää

kyseisiä tarvitsemiaan aineksia. Näin ollen varsinkin talvella eläimet joutuvat liikkumaan huomattavasti vähemmän ja luonnollisesti siten myös kuluttavat vähemmän energiaa ja kaloreita. Lisäksi mitä enemmän ravintoketjun alaportaassa olevat lajit liikkuvat, sen suurempi uhka muodostuu myös niiden päätymisestä vahinkoeläinten tappamiksi.

Aloitan tämän viimeisen, mutta ei lainkaan tarpeettoman riistanhoidollisen toimen käsittelemisen riistaeläinten ruokinnasta. Ruokintaa voidaan toteuttaa joko kaatamalla viljaa suoraan maahan, jota nimitetään ammattitermein avoruokinnaksi tai sitten vilja tarjoillaan niin sanotuista ruokinta-automaateista. Kumpaa tahansa tapaa käytetään, on erityisen tärkeää huomioida ruokinnassa seuraavat seikat. Ruokintakausi kestää, maatieteellisestä sijainnista riippuen, syyskuusta aina suurin piirtein huhtikuun loppuun, jolloin eläimet taas löytävät ravintoa helposti myös luonnosta. Kun eläimet ovat tottuneet käymään ruokintapaikoilla, ruokintaa ei missään nimessä tule keskeyttää kuluvan kauden aikana. Tämä on riistaruokinnan yksi tärkeimmistä muistettavista asioista ja se tulee huomioida jo syksyllä ruokintapaikkojen sijoittamisessa, vaikka kulkeminen silloin on maastossa helppoa. Talvesta voi tulla runsasluminen ja näin ollen ruokintapaikat on sijoitettava siten, että ne pystytään huoltamaan myös runsaslumisina aikoina.

Toiseksi tärkeimpänä asiana pidän sitä, että ruokintapaikoilla valitsee hyvä hygieniä. Jokaisella täydennyskerralla on huolehdittava, että eläinten ulosteet ja viljasta jääneet tähteet siivotaan syrjään. On erittäin tärkeää, että ruokintapaikoista ei muodostu sairauksia levittäviä kohteita, vaikka niillä sattuisi käymään sairastuneita eläimiä. Hygieniasyistä on muistettava, että avoruokintapaikat, johon vilja kaadetaan, siirretään riittävän usein noin 10 metriä aikaisemmasta sivummalle.

Tämä siksi, että avoruokinnan ollessa kyseessä eläimet pääsevät kärsiksi koko ruokintapaikalla tarjottavaan viljaan samanaikaisesti. Edellä mainitusta syystä suosin itse ruokinta-automaatteja. Itse käyttämäni ruokinta-automaatit olen rakentanut siten, että ne ovat hieman maanpinnan yläpuolella, jolloin niiden alusta pystytään puhdistamaan. Tällaiseen tarkoitukseen kelpaa hyvin esimerkiksi niin kutsuttu trukkilava, jonka yläpuoleisen osan aukot on naulattu kiinni lankuilla ja siitä muodostuu sileä kokonaisuus. Varsinaisena viljan eli lähtökohtaisesti kauran, jota itse suosin, sijoituspaikkana käytän maastoon väriltään sopivaa muovisaavia, johon mahtuu kerrallaan 50 kg jyviä. Saavin pohja on kokonaisuudessaan leikattu irti ja trukkilavan molemmille puolille naulataan kiinni kaksi päällekkäistä lankkua siten, että saavin reunat tulevat niiden päälle. Kyseisillä lankuilla on kaksi tärkeää funktiota. Ensinnäkin molempiin puoliin asetetaan kiinnikkeet, joilla itse saavi voidaan lukita paikoilleen. Toisena tärkeänä tehtävänä lankuilla on se, että ne nostavat saavin reunoja sopivalle korkeudelle. Sopiva korkeus määrittyy kahdesta perustekijästä eli siitä, että jyväsaaivin reunat ovat riittävän alhaalla mahdollistaen sen, että viljaa valuu ulos vain sen verran kuin eläin syö. Tämä siitä syystä, että muu ravinto säilyy koskemattomana ja hygieenisenä saavin sisällä. Toinen tärkeä funktio on se, että saavin reunat ovat kuitenkin riittävän korkealla, millä estetään se, että nuoskakelin vaihtuessa taas pakkaseksi jyvät eivät pääse jäätymään ja tukkimaan valuma-aukkoja. Lisäksi itse rakentamissani ruokinta-automaateissa on alustaa leveämpi ja pidempi lankuista tehty katto. Katto pystytään irrottamaan, kun automaatti täydennetään, mutta muutoin se toimii ruokinta-alustan suojana lumelta ja vedeltä.

Kolmanneksi tärkein huomioitava asia on se, että ruokintapaikat ovat sijoitettu eläinten kannalta suojaisiin maaston kohtiin ja niitä on enemmän kuin yksi. Ruokintapaikkoja on oltava useampia, jotta riis-

talle vahingolliset vahinkoeläimet eivät opi vain yhden ruokintapaikan ruokinnan kohteena olevien eläinten rutiineja, mikä mahdollistaisi väijymisen kyseisellä paikalla.

Suolan ja mineraalien tarjonta

Suolaa ja mineraaleja voidaan tarjota riistalle muun muassa noin metrin korkeudelta poikkisahatun puun kantoon kiinnitettävällä nuolukivellä. Tässä yhteydessä painotan myös riistapeltojen ruokintapaikkojen ja nuolukivien yleishyödyllisiä vaikutuksia. Koska riistapeltojen ja ruokinta-automaattien ansiosta ravintoa on runsaasti saatavilla, vähentää se huomattavasti riistaeläinten metsä- ja maataloudelle aiheuttamia vahinkoja. Lisäksi suolaa sisältävien nuolukivien olemassaolo ehkäisee hirvieläinkolareita. Tämä siitä syystä, että teidän jäätyminen estämiseksi teille levitetään suolaa. Ilman nuolukiviä hirvieläimet luontaisesti hakeutuisivat helpon suolan perässä tiealueille, jos sellaisia riistanhoitoalueen lähellä sattuisi olemaan.

Suolan ollessa kyseessä otan viimeisenä ruokinnallisena esimerkkinä esille suolahaavan tekemisen, jonka tekniikkaa monikaan ei tunne. Haapa on luontaisesti varsinkin jänis- ja hirvieläimille mieluisaa ravintoa. Lisäksi myös erityisesti metsot ovat mieltyneitä haavan lehtiin ja siemenurpuihin. Suolahaapojen teko on hyvä suorittaa heinä-elokuun aikana, jolloin lämmintä jaksoa on vielä pitkälti jäljellä. Ideaali suolahaapa on rungon läpimitaltaan noin 15 cm, korkeudeltaan reilu 10 m sekä omaa voimakkaan oksiston ja lehvistön. Suolahaapaa valmistettaessa on otettava huomioon, että sen myöhemmin selitettävä katkontakohta on riittävän matalalla, jotta kaikki riistaeläimet ylettyvät haapaan, mutta riittävän korkealla huomioiden sen, että riista pääsääntöisesti käyttää kyseistä suolahaavan kuorta, lehtiä ja siemenurpuja ravinnokseen talvella. Tällä tarkoitan käytännössä sitä,

että paikalliset tavanomaisen talven lumen ja hangen korkeusolosuhteet otetaan huomioon. Eteläisessä Suomessa noin 50 - 60 cm korkeudelta sahataan haapaan lovi sen puoleen väliin saakka. Tämän jälkeen on mahdollista taivuttaa haapa maahan siten, että puolet puusta on vielä yhteydessä juuristoon ja näin ollen haapa säilyy elävänä. Edellä mainitun toimenpiteen jälkeen porataan koko haavan pituudelta noin puolen metrin välein 4-5 cm halkaisijalta olevia reikiä aina puun keskiosa saakka, ei siis missään nimessä kokonaan läpi. Tämän jälkeen kyseiset reiät täytetään maustamattomalla, isorakeisella merisuolalla ja täydennetään uudestaan riittävin väliajoin. Koska puu on kiinni juuristossaan ja elää, se imee kuoreensa, runkoonsa, lehtiinsä sekä siemeniinsä runsaasti suolaa. Kun näin toimitaan, muutoinkin haapaa ravinnokseen käyttävät riistaeläimet saavat samanaikaisesti ja helposti ravinnon myötä myös tarvitsemaansa suolaa.

Katson, että olen oheisen teoksen ensimmäisessä luvussa käynyt perusteellisesti läpi suomalaisen vanhakantaisen metsästysperinteen ja sen, mitä siihen kiistattomana osana kuuluvalla riistanhoitotermillä tarkoitetaan. Kirjan seuraavassa luvussa jatkan riistahoitoaiheella liittyen siihen, miten erilaisilla puulajeilla ja metsäalueilla voidaan huomattavasti parantaa riistan viihtyvyyttä lisäten kyseiseen kontekstiin kannattavan ja tuottavan metsätalouden.

Luku 2

Riistanhoidon ja metsätalouden yhdistäminen

Kyseessä oleva luku on suoraa jatkoa edeltävälle, jossa määrittelin elinympäristön parantamisen toiseksi tärkeimmäksi riistanhoitotoimenpiteeksi. Suomen pinta-alasta noin 75 % on metsää, ja maamme metsävarannoista yli puolet kuuluu kansalaistemme yksityisomaisuuden piiriin. Metsää ei tule nähdä pelkästään sijoituksena tai tulonlähteenä, vaan kyseiseen kokonaisuuteen sisältyy myös paljon muita arvo-ominaisuuksia, joille ei voi asettaa rahallista hintamäärettä. Joka tapauksessa metsätila on iso investointi ja on luonnollista sekä ymmärrettävää, että kyseisestä sijoituksesta pyritään saamaan myös tuloja.

Edellä esittämäni kaikki arvot pystytään yhdistämään samaan kontekstiin. Tämä yhtälö on ollut kantavana ajatuksenani koskien omaa metsäomaisuuttani. Se mihin oheisella luvulla pyrin, voidaan kiteyttää kahteen asiakokonaisuuteen. Ensinnäkin omakohtaisilla esimerkeilläni näytän toteen, että tehoriistan- ja luonnonhoito sekä kannattava metsätalous eivät milloin osin ole toinen toisiaan poissulkevia vaihtoehtoja. Samoin haluan osoittaa vääräksi maassamme käytännössä aina vallinneen käsityksen siitä, että on vain yksi oikea tapa hoitaa metsää, ja isommassa perspektiivissä tarkoitukseni on kannustaa met-

sänomistajia omaan innovatiiviseen ajatteluun. Toisena tärkeänä asiana pyrin hahmottamaan lukijalle metsänhoitoon ja yksityisomaisuuteen nykyisellään kohdistuvat vakavat vaaratekijät, jotka toteutuessaan tekevät jo luvun otsikon ydintavoitteen mahdottomaksi.

METSÄTALouden PERUSTEET

Vanha sanonta siitä, että Suomi elää metsistään, pitää hyvinkin pitkälle paikkansa. Tästä syystä on jo loogisuuden kannalta järkevää, että kyseistä tärkeää luonnonvaraamme on aina hyödynnetty vastuullisesti ja kestäväen käytön periaatteella. Tälläkin hetkellä Suomessa kasvaa ja istutetaan vuosittain enemmän puustoa, kuin sitä kaadetaan.

Maamme metsätalous on lähtökohtaisesti aina keskittynyt järeän ja teknisesti hyvälaatuisen tukin tuottamiseen. Puulajista riippuen tukista tehdään pääsääntöisesti lautta, viilua ja vaneria. Jotta puun kasvatuskierroksen lopussa eli päätehakkuussa saadaan mahdollisimman hyvälaatuista tukkia, taimien istutuksen ja pääte- eli avohakkuun välissä suoritetaan 2-3 harvennushakkuuta. Edellä mainituista harvennushakkuista paperiteollisuutemme saa selluloosan valmistamiseen tarkoitettua kuitupuuta. Niin harvennus, kuin päätehakkuun yhteydessä saadaan myös sivutuotteena oksa- ja latvusmassaa sekä energiarankaa, jotka haketetaan (silputaan) ja poltetaan energian tuottamiseksi.

Terminologia

Ennen tarkempaa syventymistä aihekokonaisuuksiin, tuon lukijalle esille oheisessa luvussa käyttämäni tärkeimmät metsätaloudelliset termit sekä mittayksiköt.

Oli kyseessä sitten tukkipuun, kuidun, energiarangan, tai oksa- ja latvusmassan myyminen kaupanteko tapahtuu noudattaen seuraavia

päämääritelmiä. Yleisin tapa myydä metsäomaisuutta on niin kutsuttu pystykauppa. Kyseisessä kaupankäyntimuodossa omistaja määrittelee valitsemalleen kauppakumppanille tarkan alueen, jonka puuston myynnistä on kyse. Sopimuksen jälkeen metsäyhtiö itse vastaa puuston kaadosta ja kuljetuksesta pois hakkuupaikalta. Pystykauppa on esittelemistäni kaupankäyntimuodoista metsänomistajan kannalta huomattavasti vaivattomampi. Siinä metsäyrittäjä tekee kaiken työn, ja näin ollen myös puuaineksesta saatava hinta on vähäisempi kuin hankintakaupassa.

Hankintakaupalla taas tarkoitetaan sitä, että metsänomistaja itse suorittaa kaiken työn aina tukkien tienviereen pinoamiseen saakka, josta ostaja noutaa ne. Varsinaisia eri tuotteiden myyntihintoja en oheisessa luvussa käsittele kuin suurpiirteisesti. Tämä siitä syystä, että tuotteiden ajantasaiseen hintaluokitteluun vaikuttaa hyvin moni osakokonaisuus aina kysynnän ja tarjonnan lainalaisuuksista lähtien. Yleisesti voidaan kuitenkin todeta, että ostajat kannattaa aina kilpailuttaa ja hyvästä laadusta metsäyhtiöt ovat myös valmiita maksamaan tuotteen arvolle sopivan hinnan. Näin ollen tilanomistajan on pyrittävä metsänhoidossa keskittymään juuri laatutekijöihin vaikuttaviin toimenpiteisiin.

Mittayksiköiden suhteen painotan jo heti alkuun, että varsinkin metsäenergiaan liittyvät suureet, jotka nousevat oheisen luvun kannalta monessa kohtaa tärkeään rooliin, sisältävät luonnollisen vaihtelumarginaalin. Tämä johtuu erityisesti muun muassa käytettävän puulajin lämpöarvosta sekä siitä saadun hakkeen kosteusprosentista poltettaessa.

1 kuutio (m³) on 1 m x 1 m x 1 m kokoinen, 100 %:sti tiivis puumitta. Käytännössä tukkipinosta on mahdollista saada täysin ilmatäytteistä. Edellä esitetyn perusteella metsätaloudessa yleisesti käytetty

mittayksikkö on niin sanottu pinokuutio (p-m³), joka on virallisen laskentatavan mukaa 0,67 kuutiota. Kun pinokuutiomäärä kerrotaan 1,67:llä saadaan kyseistä tukkipinoa vastaava määrä haketta. 1 irtto- eli hakekuutio vastaa poltettuna energia-arvoltaan 80 litraa polttoöljyä ja sähköksi muutettuna 800 kilowattituntia (kWh).

PERUSMETSÄTALOUDEN TUOTANNOLLINEN ONGELMA

Edellä kuvatussa niin sanotussa tavanomaisessa metsätaloudessa piilee kuitenkin ongelma, joka koskettaa varsinkin yksityisiä metsänomistajia ja metsätaloudenharjoittajia, jotka työskentelevät vain omissa metsissään. Kiteytettynä tuotannollinen ongelma keskittyy juuri aikaisemmin oheisessa luvussa esittämäni metsätaloutemme vallitsevaan pääperiaatteeseen eli järeän tukin tuottamiseen.

Otan tarkemmassa käsittelyssä esimerkiksi kaikkien tunteman kansallispuumme rauduskoivun (*Betula pendula*). Kun noin 50 - 80 vuotta vanha metsikkö hakataan, alkaa kiertokulku uudestaan. Avohakkuuaukon uudistaminen on verrattain kallista ja aikaa vievää. On huomioitava, että kustannuksiin sisältyy taimien osto, maan muokaus, istuttaminen, suojaaminen niitä vahingoittavilta eläimiltä sekä varhaisperkaukset, jotka tarkoittavat itsestään taimikkoon syntyneen ei-halutun ja taimia varjostavan puuston ja muun kasvillisuuden poistamista. Kun kyseessä on rauduskoivu, ensimmäinen istutusköivikkoon tehtävä harvennus, josta metsänomistaja saa tuloja, tapahtuu noin 15 vuotta istutuksen jälkeen. Köivikossa tarvitaan teknisesti hyvälaatuisen tukkipuun tuottamiseen pääsääntöisesti kaksi harvennuskertaa, joista toinen suoritetaan noin 30 vuotta köivikon istuttamisen jälkeen. Toisen harvennuksen tapahduttua jäljelle olevat puut jäävät

järeytymään vielä muutamaksi vuosikymmeneksi ja päätehakkuukypsyyden rauduskoivikko normaaleilla menetelmillä saavuttaa 50 vuoden iässä. Edellä esittämäni viitaten, jokainen ymmärtää, että taimikon istuttaminen ja hoitaminen eivät rahallisesti ole kovin motivoivaa, kun metsänomistaja tietää, että hän saa suurimman osan tekemänsä työn palkasta vasta 50 vuoden kuluttua.

Tietenkin metsän uudistamiseen ja aktiiviseen taimikonhoitoon on myös monia muita motivaattoreita, kuin vasta lukuisten vuosikymmenten päästä saatava varsinainen rahallinen tuotto. Hoidetussa metsässä myös riista lähtökohtaisesti viihtyy paremmin, kuin hoitamattomassa. Hyvä riistakanta ja maisemallisesti komea sekä kasvukykyinen metsä luonnollisesti nostavat myös kyseisen tilan rahallista arvoa. Valitettava tosiasia on kuitenkin se, että vasta pitkälle tulevaisuuteen sijoittuva rahallinen tuotto suhteutettuna työn määrään ja investoinnin suuruuteen ei motivoi varsinkin monia metsäalaan vähemmän perehtyneitä.

Allekirjoittaneella pääprioriteetti on riistanhoito. Oma ajattelutapani on hyvin pitkälti sotilaallinen ja tässä kontekstissa se tarkoittaa sitä, että pyrin yhdistämään mahdollisimman monen asian yhtenäiseksi, tehokkaaksi kokonaisuudeksi. Edellä mainitsemani ajattelumalli luo pohjan suunnittelemalleni tehoriistanhoidon ja kannattavan metsätalouden yhdistämiselle.

HYBRIDIHAAPA

Ensimmäisenä esimerkkinä otan haavan, jota valitettavan moni pitää edelleen roskapuuna. 1990-luvun alussa jo ennestään nopeakasvuista kotimaista haapaa alettiin biologisesti jalostaa hybridihaavaksi (*Populus x wettsteinii*), josta oli tarkoitus tulla nopea vaihtoehto paperiteolli-

suuden selluloosan valmistamiseen tarvittavaksi lehti- eli lyhytkuidun tuotantoon erikoistuneeksi puulajiksi. Kyseinen puu on käytännössä kotimaisen haavan ja amerikkalaisen haavan risteytys. Hybridihavasta oli tarkoitus tulla myös konkreettinen vaihtoehto ulkomailta tuotavalle eucalyptus- ja akaasiasellulle. Pienenä metsätaloudellisena nyanssina mainittakoon lisäksi, että hybridihavasta saatava kuitu on edellä mainittuihin puihin verrattuna aavistuksen pidempää ja näin ollen parempilaatuista. Valitettavasti monet metsänomistajat kuin metsäfirmatkaan eivät kiinnostuneet ajatuksesta. Haapataimien luontainen kehittäminen on kaikesta huolimatta jatkunut ja nykyisellään on olemassa hybridihaapalajikkeita, jotka erittäin nopean kasvunsa lisäksi ovat myös teknisesti hyvälaatuisia, mikä tarkoittaa, että ne ovat suoria ja vähäoksaisia soveltuen näin myös lautatavaraksi.

Ravintoa ja suojaa

Haapa sekä sen hybridimuodot ovat riistan kannalta ihanteellisia. Lähes poikkeuksetta riistaeläimet viihtyvät tiheissä, nuorissa haavikoissa ja monet myös käyttävät ravintonaan haavan lehtiä, silmuja ja kuorta. Näin yhdistyy erinomaisesti aikaisemmassa luvussa riistanhoidollisesti erittäin tärkeäksi asiaksi esille nostamani ravinnon ja suojan yhdistelmä. Tiheä haavikko tarjoaa erittäin hyvän suojan ilmasta tulevaa vaaraa kuten kanahaukkaa tai varista vastaan. Lisäksi haapa puulajille ominaiseen tapaansa pudottaa lehtensä puista viimeisimpänä ja näin ollen suojan merkitys korostuu pitkälle syksyyn.

Nopeatuottoista energiaa

Vaikka hybridihaapa kehitettiin metsätaloudellisesti sellutehtaiden tarpeita myötäillen, niin lyhyt, eli lehtikuitua, saadaan myös raudus- ja hieskoivusta. Koska paperiteollisuuden raaka-aineita saadaan riit-

tävästi muista lehtipuulajeista, ei haavan kasvattaminen kuiduksi ole miltään osin välttämättömyys. Maamme strategiaan voimavaroihin kuuluvan omavaraisen energiansaannin turvaaminen yhteytettynä metsäenergian jatkuvaan hinnan nousuun sai allekirjoittaneen suunnittelemaan vielä lyhytkiertokuitupuun kasvattamistakin nopeampaa metsätalouden muotoa. Esimerkiksi monista hybridihaapalajikkeista saadaan hehtaarilta 8-10 vuotta istutuksen jälkeen noin 150 p-m³ energiarankaa, joka vastaa noin 250 hakekuutiota. Kun edellä mainittu hakemäärä poltetaan lämpövoimalaitoksessa, on se verrannollinen energia-arvoltaan 20 000 litraan polttoöljyä mikä sähköyksiköksi muutettuna on 200 000 kWh.

Energiamäärien havainnollistamiseksi otan sähköyhtiö Helenin tekemän keskiarvolaskelman, jonka perusteella kerrostaloasukas käyttää vuodessa noin 2000 kWh sähköä ja vastaavasti sähkölämmitteisen omakotitalon vuotuinen kulutus on noin 18 000 kWh. Edellä esitetyn perusteella 8-10 vuoden kasvun jälkeen 1 ha alueelta haketetulla ja poltetulla hybridihaapamäärällä tulee vuoden ajan toimeen noin 100 kerrostaloasukasta ja vastaavana aikana pystytään lämmittämään kokonaisvaltaisesti 11 omakotitaloa.

Hiilinielu

Ilmaston lämpeneminen on jo pitkään ollut jatkuvana poliittisena aiheena. Oltiin sen todellisesta laajuudesta ja vakavuudesta mitä mieltä tahansa, fakta on se, että ilmakehään pääsevä hiilidioksidi esittää pääroolia kyseisessä kontekstissa. On kuitenkin muistettava, että hiilidioksidi ei ole usein julkisuudessa esitettävä lähes myrkyllinen aine, vaan se on elinehto puille ja muille kasveille. Samoin kuin ihminen hengittää hapetta elääkseen, puut tarvitsevat hiilidioksidia kasvaakseen. Toisin sanoen puut siis sitovat hiilidioksidia itseensä ja näin ollen

estävät omalta osaltaan sen vapautumista ilmakehään.

Vihreiden ajattelutavan mukainen hiilinielu syntyy siitä, että puut elinkaarensa aikana sitovat itseensä kyseistä ainetta ja vielä kasvunsa lopettaneena säilyttävät sen itsessään. Edellä esitetyn perusteella he katsovat vanhojen metsien muodostavan maamme tärkeimmän hiilinielun. Kyseinen logiikka ei kuitenkaan kestä tarkempaa tarkastelua, jossa otetaan huomioon koko puun kiertokulku. Edellä mainittua voidaan argumentoida sillä, että vanhetessaan jokaisen puun kasvu ensin hidastuu ja myöhemmin loppuu kokonaan. Näin ollen keski-ikäiset ja sitä vanhemmat puut eivät enää tarvitse hiilidioksidia nuorten ja voimakkaassa kasvussa olevien metsiköiden tavoin. Lisäksi ennemmin tai myöhemmin jopa keloutunut puu kaatuu ja lahoaa. Puun lahoamisesa tapahtuvaa reaktiota voidaan rinnastaa samaan, kuin se poltettaisiin. Toisin sanoen lopulta kokonaan maatunut puu vapauttaa kaiken elinaikanaan itseensä sitoman hiilidioksidin takaisin ilmaan.

Metsäenerginen hiilinielu

On olennaista havainnoida kokonaisuus. Kun tarkastellaan puuta, ei pidä erehtyä luulemaan, että sen sitoma hiilidioksidi olisi vain puun näkyvässä osassa sillä vähintäänkin puolet siitä on puun laajoissa juuristoissa. Haapa on tyyppiesimerkki puulajista, joka täytyy käytännössä istuttaa vain kerran. Kun se kaadetaan, uusi haapasukupolvi kasvaa kaadetun puun juurista niin sanottuina juurivesoina. Juuret muodostavat laajan ympyrän emopuunsa ympärille. Kyseisen ympyrän säde voi olla jopa 40 m. Edellä esittämälläni perusteella voidaan todeta, että kun haketettu haapa poltetaan metsäenergiana, sen polttamisessa vapautuu vähemmän hiilidioksidia, kuin kyseinen puu on kasvaessaan sitonut juuristonsa. Niin kutsuttua hiilen lisäsidontaa lisää vielä se, että uusi haapasukupolvi kasvaa aikaisempaa istutustainta nopeam-

min ja näin ollen tarvitsee enemmän kyseistä puun kasvun kannalta olennaista ainetta. Toisin sanoen metsäenergia edustaa todellista puhdasta ja ”vihreää” energiamuotoa. Kuten olen oheisessa luvussa aikaisemmin todennut, haavan kasvu kiihtyy jokaisen hakkuukerran jälkeen ja juurivesoja syntyy huomattavasti enemmän kuin haapoja aikanaan istutettiin. Hyvällä maaperällä juurivesoista kasvanut uusi haavikko voi tuottaa 15 vuodessa haapaa hehtaaria kohden jopa 400 p-m3. Edellä mainittu tekee noin 668 hakekuutiota, joka poltettuna tuottaa sähköä 534 400 kWh.

Peltojen metsittäminen

Otin tarkoituksella käsittelyyn ensimmäisenä havainnollistavana esimerkkinä hybridihaavikon. Valitettavasti pitkään jatkuneen nykyisen kaltaisen politiikan johdosta suomalainen maatalous on ajautunut vakavaan kriisiin. Täysin omavarainen maatalous kuuluu maamme tärkeisiin strategisiin resursseihin, ja sen elvyttäminen on ensiarvoisen tärkeää. Realistisena voidaan kuitenkin arvioida, että moni maatila on ajautumassa konkurssiin ja toisaalta vanhemman ikäpolven eläköityessä monen tilan osalta ei tapahdu enää ennen luontaista sukupolvenvaihdosta. Tästä tulee olemaan seurauksena runsaasti kylvämättömiä peltohehtaareita, joita myös nykytilanteessa on vaikea saada myydyksi. Näin ollen välttääkseen konkurssin tai autioituvat pellot, voisi kyseisten alojen ainakin osittainen valjastaminen hybridihaapakasvatukseen saada pellot tuottamaan omistajalleen jälleen tuloja. Olen itse toiminut pioneerinä varsinkin metsäenergian saralla noin 20 vuoden ajan. Kyseisenä aikana edellä mainittu metsätalouden muoto on saavuttanut pysyvän ja vahvan sijan maamme metsätaloudessa. Oheisen teoksen kirjoittamishetkellä metsäenergiasta maksettava hinta on melkein sama, kuin paperiteollisuuden raaka-aineenaan käyttämän kuitupuun.

Euroopassa syttyneen suursodan takia omavaraisen energian saanti on saanut aivan uudet mittasuhteet ja katson perustelluksi todeta, että energiapolitiikka on muuttunut pysyvästi. Tähän faktaan viitaten, metsäenergiasta saatava hinta ei tule ainakaan tulevaisuudessa laskemaan vaan uskon, että siitä tulee entistäkin kannattavampi metsä- ja maatalouden harjoittamisen muoto.

Tämän osion lopuksi kehotan lukijaa muistamaan edellisessä luvussa esittämäni toteaman siitä, että nykyiset maatalouskäyttöön valjastetut pellot ovat lähtökohtaisesti liian ”steriilejä” riistaeläimien viihtymisen kannalta. Maatalouskäytöstä poistuneiden peltujen istuttaminen hybridihaavalla olisi erittäin merkittävä alueellisten riistaeläinkantojen hyvinvointia parantava tekijä.

KONTORTAMÄNTY

Seuraavana tehoiistanhoidon ja kannattavan metsätalouden yhtälönä otan käsittelyyn kontortamännyn (*Pinus contorta*). Kasvatan itse kyseistä puulajia runsaasti Loviisassa sijaitsevalla riista- ja metsätalollani. Luontaiselta levinneisyysalueeltaan Pohjois-Amerikasta kotoisin oleva kontortamänty viihtyy suomalaisessa elinympäristössä erittäin hyvin, mutta sen viljely maanlaajuisella mittakaavalla on minimaalista. Tämä johtuu paljolti siitä, että kyseinen puulaji on vielä varsin tuntematon monille suomalaisille.

Erinomainen nopean havukuidun tuottaja

Luonnollisesti metsätaloudessa kontortamäntyä on verrattava kotimaiseen mäntyymme. Kotimainen mänty on kohtuullisen vaateliakas kasvupaikkansa suhteen, kun taas kontortamäntyä voidaan istuttaa jopa kosteisiin olosuhteisiin. Lisäksi kontortamänty kasvaa nuorena

jopa yli 40 % nopeammin kuin kotimainen mänty. Mäntyruoste on yksi suomalaisen männyn pääongelmista. Voimakkaasti levitessään se saattaa tuhota tai ainakin vaurioittaa laajojakin taimikoita. Kontortamänty taas on immuuni mäntyruosteelle. Lisäksi puhuttaessa taimituhoista, kuten valkohäntäpeuraa koskevassa luvussa 14 tuon esille, havupuut altistuvat hirvivahingoille aina noin reilun kolmen metrin korkeuteen saakka. Kontortamänty, joka kasvaa nuorena lähes puolet tavallista mäntyä nopeammin, ohittaa edellä mainitun ”hirviriskirajan” tavallista mäntyä aikaisemmin. Kyseisestä puusta pystytään ajan myötä saamaan noin kaksi tukkia, mutta puun tavallista mäntyä huomattavasti laajemman oksaisuuden takia lautatavara on merkittävästi laadultaan heikompaa kuin kotimaisella vastaavalla. Toisaalta yhdestä kontortatukista saadaan jopa 1,5 % enemmän hyvälaatuista havu- eli pitkäkuitua kuin suomalaisesta männystä. Kyseinen prosenttiosuus voi tuntua vähäiseltä, mutta sen merkitys korostuu laajalti, kun lisäkuidun saanti suhteutetaan suuriin kerralla saataviin eriin, sekä varsinkin kontortamännyn todella nopeaan kasvuun. Kun kaikki edellä mainittu summataan yhteen, on perusteltua ajatella, että kontortamäntyä kasvatettaisiin pelkästään kuiduksi lyhyehköllä kierrolla selluloosateollisuuden tarpeita varten. Edellä mainittua ajatusta puoltaa myös se, että niin kontortaa kuin kotimaista mäntyä voidaan keittää selluksi samanaikaisesti ilman ongelmaa.

Yhden katkontamitan strategia

Ehkä kontortamännyn kaikkein tärkeimmät edut kotimaiseen mäntyyen verrattuna nousevat siitä, että jo monta vuotta ennen tämän teoksen kirjoitushetkellä orastavaa maamme vakavinta energiakriisiä, energiarangan ja kuitutukin hinnat olivat hyvin lähellä toisiaan. Metsätalouteen perehtymättömämmälle lukijalle todettakoon, että kuitu-

tukin pituuden ollessa yleisesti kolme metriä, vaihtelee minimipaksuus taas puulajin mukaan. Näin ollen, kun ajatellaan tavallista, yleensä enemmän tai vähemmän sekametsäksi muodostunutta kohdetta, on varsinkin harvennushakkuiden yhteydessä eri puiden kuitulaatuvaa-
timukset otettava huomioon tarkasti. Kun samanaikaisesti kaadetaan useita eri puulajeja, työmäärä nousee merkittävästi.

Hakkuutoimenpiteet sisältävät puiden kaadon, katkomisen eri mittoihin sekä tien varteen eri pinoihin lajittelemisen. Tästä syystä metsänomistaja yleensä häviää vielä tällä hetkellä kuidusta saatavan hieman paremman hinnan energiaan verrattuna, koska metsän kaa-
toon liittyvät kustannukset nousevat. Edellä mainitusta johtuen ener-
giarangan hinnan koko ajan kohotessa on perusteltua, että koko kohde hakataan metsäenergiaksi. Näin ollen säästetään huomattavasti rahaa ja voitetaan merkittävästi aikaa itse työn suorituksessa. Tämä yhtälö yhdistettynä kontortamännyn erinomaiseen ominaisuuteen kuiduksi kasvatettavaksi puuksi, luo vahvan argumentaatiollisen pohjan allekir-
joittaneen ajatukselle, että metsänomistajatasolla teollisuuden tarvit-
sema kuitu kasvatetaan erillisinä alueellisina kokonaisuuksina. Näin ollen, kun kyseessä on pelkästään yksi puulaji ja luonnollisesti yksi katkontamitta eikä minkäänlaista tukkien erittelyä ei tarvita, laskevat työkustannukset huomattavasti.

Harmaaleppä typpilannoittajana

Metsänomistajat käyttävät hyvinkin suuria rahallisia summia maape-
rän lannoittamiseen, jotta metsätalouden kiertoaikaa saataisiin lyhen-
nettyä ja kasvatettujen puiden järeytymistä nopeutettua, kuten luvun
alussa esitetty rauduskoivua koskeva esimerkki osoittaa. Erityisesti
kontortamännyn osalta allekirjoittaneella on myös tähän kysymyk-
seen niin metsätaloutta kuin riistanhoitoa hyödyttävä oma käytännös-

sä ratkaisu, joka on kaiken lisäksi ilmainen.

Olen istuttanut kaikkien kontortametsiköideni koko laajuudelta harmaaleppää (*Alnus incana*) viiden puun ryhmissä, 50 metrin etäisyydelle toisistaan. Harmaaleppä, jota yleisesti pidetään yhtenä pahimmista ”roskapuista”, palvelee allekirjoittaneen tarkoituksia tässä kontekstissa täydellisesti. Harmaalepällä on muista puista poiketen omintakeinen piirre muodostaa juurinystyröitä pitkälle ulottuvaan juuristoonsa. Harmaaleppä varastoi suuret määrät typpeä kyseisiin nystyröihin. Typpi taas on tärkein aine puiden kasvun ja järeytymisen osalta. Näin ollen kontortamännyn pystyvät imemään lisätyppeä suoraan maasta. Vielä merkittävämpänä ominaisuutena juurinystyrät muodostavat tilanteen, jossa harmaaleppä varastoi itseensä huomattavasti enemmän typpeä kuin se itse tarvitsee. Tästä syystä harmaaleppä pudottaa syksyllä käytännössä ainoana puuna maassamme lehtensä vihreinä ja typpipitoisina. Tuulen myötä joka puolelle kulkeutuvat lehdet takaavat kontortataimikoille jokavuotisen luonnollisen lannoituksen. Niin juurinystyrät kuin vihreänä putoavat typpipitoiset lehdetkin nopeuttavat kontortamännyn kasvua ja erityisesti sen järeytymistä eli paksuuskasvua entisestään.

Edellä esitetyllä tavalla kasvatetut kontortametsiköt saavuttavat puhtaasti kuitupuuhun tähtäävässä metsätaloudessa päätehakkuuiän noin 25 vuodessa. Päätehakkuussa hieman kohteen maalajista riippuen syntyy mäntykuitua jopa noin yli 250 p-m³. Samassa yhteydessä saadaan myös runsaasti oksa- ja latvusmassaa metsäenergiaksi.

Laatuharvennus

Istutan kontortamännyn muita puulajeja tiheämmin eli noin kahden metrin etäisyydelle toisistaan. Aikaisemmin havainnollistamaani kontortastrategiaa noudattaen nopeutan päätehakkuukiertoaikaa te-

kemällä noin 15 vuotta istutuksen jälkeen männikköön kohdistuvan harvennushakkuun, jossa poistetaan yksi kolmasosa puustosta. Tämän jälkeen pystyyn jääneet puut reagoivat nopeasti vähentyneeseen kilpailuun ravinteista sekä lisääntyneeseen elintilan sekä valon saantiin. Kyseinen harvennushakkuu tulee suorittaa niin sanottuna laatuharvennuksena, jossa pyritään poistamaan puut, jotka eivät täytä kuitutukin standardeja. Tällä tarkoitan sitä, että hakkuu keskitetään mutkaisiin ja kaksihaaraisiin mäntyihin. Kyseisessä harvennuksessa kaadetut puut myydään energiarankoina.

Kuten aikaisemman esimerkin hybridihaapa, myös kontortamännikkö lähtökohtaisesti uusii itse itsensä. Tämä ei kuitenkaan perustu kontortamännyn osalta juurivesoihin, vaan siihen, että kyseinen mäntylaji alkaa tuottaa käpyjä jo viiden vuoden ikäisenä. Näin ollen toteutettu harvennus takaa uuden kontortasukupolven riittävän valon ja ravinteiden saannin. Siemenperäiset uudet taimet kasvavat varsinaisen istutusmännikön ohessa useita vuosia, ja optimaalisessa tilanteessa uuden sukupolven kiertoaika on istutusmäntyjä lyhyempi.

Ajatusmallini luo pohjan hybridihaavikkoa vastaavaan tilanteeseen, jossa metsä uusii itse itsensä. Kontortamännyn varhaisen kävynmuodostuskyvyn ansiosta metsän saavuttaessa päätehakkuuian niiden aluskasvustona varttuneiden uusien mäntyjen takia muodostuu yhtälö, jossa kohdealueella on jatkuvasti nuorta männikköä. Edellä esittämäni pohjautuu taas tehoriistanhoidon yhdistyminen kannattavaan metsätalouteen oheisessa kontekstissa.

Hakomoalue koppeloille

Kontortametsästrategiassani tehoriistanhoito yhdistyy myös saumatomasti metsätalouden kanssa. Kontortametsät olen riistanhoidollisesti istuttanut sekä valinnut niiden paikat siten, että ne muodostavat

naarasmetsojen eli koppeloiden niin kutsuttuja hakomoalueita. Metso on nykyisellään hyvin monin paikoin varsinkin Uudellamaalla lähes sukupuuton partaalla. Metsoille ominaiseen käyttäytymiseen kuuluu, että urokset ja naaraat ovat keskenään käytännössä vain soidinmenojen aikaan. Koppeloiden hedelmöityttyä uros- ja naaraslinnut viihtyvät eri paikoissa. Erityisesti talvisin koppeloilla on tapana hakeutua parvina nuoriin männiköihin hakomaan eli syömään niiden latvuksia, tästä tulee myös termi hakomoalue.

Metsäpyy

Toinen riistanhoidollinen pääkohde kontortametsissä on niin ikään metsäkanalintuihin lukeutuva metsäpyy. Varsinkin pakkasten alettua ja aina pitkälle kevääseen harmaaleppien urvut (siemenet) muodostavat metsäpyiden tärkeimmän ravinnon lähteen. Näin ollen kontortametsiä lainnoittavista harmaalepistä, jotka kaadon jälkeen myös uusiutuvat itsestään niin sanotuista kantovesoista, muodostuu merkittävän tärkeitä kohteita metsäpyille. Metsätaloudellisen lannoitusajatuksen lisäksi harmaalepät ovat istutettu noin 50 metrin päähän toisistaan myös riistanhoidollisista syistä. Jos lepät sijaitsevat vain muutamissa kohteissa, riistan pahin vihollinen kanahaukka oppisi hyvin nopeasti väijymään näitä harvoja ruokailupaikkoja. Leppien hajauttamisella vähennetään kanahaukan väijymismahdollisuuksia. Lisäksi kanahaukan hyökätessä tiheä kontortamännikkö tarjoaa sinne pakenevalle pyylle verrattain hyvän suojan.

Metsäjänis

Kolmantena riistanhoidon pääkohteena kyseisillä alueilla on metsäjänis. Koivunsiemenet leviävät tuulen mukana jopa kaukana olevista puista ja näin ollen kontortataimikkoon syntyy tiheä koivupuusto.

Allekirjoittanut pyrkii metsäjänikseen kohdistuvan riistanhoidon takia ylläpitämään koivikkoja niin kauan kun niistä ei ole merkittävää haittaa valtapuustolle eli kontortamännuille. Tätä toimintamallia nimitän viivästetyksi raivaukseksi, johon palaan tarkemmin oheisen luvun myöhemmässä vaiheessa. Joka tapauksessa kontortamäntyjen, harmaaleppien ja sinne luonnostaan syntyneiden koivujen sekametsä muodostaa erinomaisen elinympäristön metsäjänikselle vuoden ympäri. Tästä esimerkkinä ostaessani nykyisen riista- ja metsätilani metsäjäniskanta oli tuolloin verrattain vähäinen. Nykyisellään teho-riistanhoidollisten toimenpiteiden johdosta, joihin edellä kuvatun kaltaiset kontortasekametsät kuuluvat, metsäjäniskanta on muodostunut erittäin vahvaksi.

Metsänomistajan kannalta kannattava puulajivalinta

Suomalaista metsänkasvatusta käsittelevässä kirjallisuudessa nousee usein esille näkemys siitä, että kontortamännyn kasvatusta ei maassamme ole tuottavaa. Tämä perustuu edelleen vallitsevaan suurmetsäyhtiökeskeiseen ajattelutapaan.

On totta, että Suomessa kasvaa niin runsaasti kotimaista mäntyä, että sitä tulee aina riittämään selluloosateollisuuden raaka-aineeksi. Argumentaatiossa unohdetaan kuitenkin täysin yksittäinen metsätalonomistaja, sillä metsätaloudenharjoittajalle kontortamännyn kasvatusta on huomattavasti tuottavampaa verrattuna tavalliseen mäntyyn.

Yhtälössä on otettava huomioon juuri kontortamännyn aikaisemmin mainitsemani laajat erityisominaisuudet kotimaiseen vastaavaan verrattuna. Kuten aikaisemmin totesin, toisin kuin tavallinen mänty, kontorta ei ole vaateliias kasvupaikkansa suhteen, kasvaa erittäin nopeasti, muodostaa käpyjä jo 5 vuoden ikäisenä sekä on immuuni männynversoruosteelle. Kun lisäksi otetaan huomioon merkittävä

riistanhoidollinen funktio, muodostaa kyseinen puulaji erittäin varteenotettavan istutusvaihtoehdon yksittäiselle metsänomistajalle.

DOUGLASKUUSI

Toisin kuin moni luulee, metsäkanalinnuista käytännössä ainoastaan metso (erityisesti uros) tarvitsee vanhoja metsiköitä. Viimeisenä käsitelyyn ottamani puulajiesimerkki koskee tekemiäni douglaskuusi-istutuksia (*Pseudotsuga menziesii*). Kyseisellä puulajilla allekirjoittanut kasvattaa tulevaisuuden todellisen ikimetsän. Myös Pohjois-Amerikasta kotoisin oleva douglaskuusi saavuttaa alkuperäisellä kasvualueellaan jopa neljän metrin paksuuden, sadan metrin korkeuden ja todella pitkän, jopa yli 1000 vuoden iän.

Suomessa ensimmäiset douglaskuuset istutettiin itsenäisyytemme alkuvuosina ja kyseinen puulaji on viimeisen reilun sadan vuoden aikana osoittautunut maamme ympäristöön erittäin hyvin soveltuvaksi. En kuitenkaan usko, että douglaskuusi Suomen oloissa saavuttaa järeytensä ja pituutensa suhteen samoja mittasuhteita kuin synnynalueellaan. Pidän kuitenkin realistisena, että allekirjoittaneenkin istuttamat douglaskuuset tulevat aikanaan edustamaan riista- ja metsätilani korkeinta puustoa enkä pidä mahdottomana, että ne saavuttaisivat 1000 vuoden iän.

Viitaten realistiseen ajatukseen puiden aikanaan saavuttamasta korkeudesta ja pitkäikäisyydestä, tulevat ne muodostamaan kyseisen metsälohkon korkeimman valtapuuston ja niiden alla, jos tuhannen vuoden elinikä toteutuu, tulee noin kymmenen sekametsäkierron ajan kasvamaan kotimaisia puulajeja kuten metsäkuusta, koivua ja mäntyä. Tämä luo tulevaisuudessa ihanteellisen elinympäristön metsolle, jossa lisäksi muukin riista viihtyy.

Paikka valittava strategisesti

Viitaten douglaskuusen huomattavaan pituuskasvuun, kyseistä puulajia edustavan metsikön sijoittaminen riistanhoitoon tähtäävällä tilalla on suunniteltava tarkoin. Väärään paikkaan sijoitettu douglaskuusikko muodostaisi tulevaisuudessa korkeimpana puulajina enemmänkin ongelman kuin hyödyn.

Tällä tarkoitan sitä, että kaikessa metsätaloudessa aikaperspektiivi on harkittava kauaskantoisesti. Douglaskuusikon osalta on erityisen tärkeää huomioida, että niillä ei aikaansaada tulevaisuuteen sijoittuvia riistan kannalta vaarallisia tähystyspuita vahinkolinnuille kuten kanahaukalle, varikselle ja korpille. Tästä syystä riistanhoidolliselta katson- takannalta douglaskuusikko tulee istuttaa paikkaan, jossa se sijoittuu riittävän lähelle muita tärkeitä riistakohteita, jotta vahinkolinnut eivät voi käyttää korkeaa puustoa niin helposti tähystykseen.

Itse olen istuttanut douglaskuusikkoni metsään raivaamani ison riistapellon ja teerien soidinsuoksi muokkaamani suon väliin. Tämä mahdollistaa parhaimmalla mahdollisella tavalla riistaeläinten viihtymisen oikealla tavalla monimuotoisessa maastossa. Kuitenkin esimerkiksi kanahaukka ei pysty hyödyntämään korkeita puita tähystykseen ja hyökkäykseen teerisuolla ja riistapellolla, sillä edellä mainitut kohteet ovat vahinkolintujen kannalta liian lähellä douglas- kuusikkoa.

Istutus yhdessä metsäkuusen kanssa

Olen istuttanut douglaskuuset yhdessä suomalaisten metsäkuusien kanssa siten, että joka toinen on tavallinen kuusi ja joka toinen douglaskuusi. Tämä periaate mahdollistaa sen, että suurin piirtein samaa kasvunopeutta omaavien puiden kohdalla pakollisesti suoritettavassa myöhempään ajankohtaan sijoittuvassa harvennushakkuussa, pysty-

tään keskittymään tavallisten kuusien kaatamiseen ja näin ollen alueelle tarkoitettua pääpuulajin määrä ei olennaisesti vähene.

Viivästetty raivaus

Edellä mainittu, oheisen kirjan kirjoitusaikana 8-vuotias douglaskuusikko on jo nykyisellään erinomainen kohde monelle riistaeläimelle. Kuten kontortamäntyä käsittelemässäni osiossa toin esille, istutusalueelle syntyy myös runsaasti tuulen levittämien siemenien myötä muuta puustoa. Oman tilani douglaskuusikon osalta siellä kasvoi muun muassa rauduskoivua, harmaaleppää ja kotimaista mäntyä.

Samoin kuin kontortametsien suhteen, en lähtökohtaisesti toteuta luonnostaan syntyneen puuston raivaamista läheskään niin aikaisin, kuin nykyiset metsänhoitosuunnitelmat suosittelevat. Tällä tarkoitan jo aikaisemmin esille tuomaani ajatusta raivauksen ajankohdan siirtämisestä mahdollisimman pitkälle. Perustelen kyseistä ajatusmallia sillä, että haluan riistanhoidollisesti hyötykäyttää puuston niin kutsuttua tungosvaihetta, mikä käytännön esimerkkinä tarkoittaa sitä, että varsinkin lehden ollessa puussa douglaskuusikkoni näytti hyvin pitkälti lähes läpitunkemattomalta kasvustolta. Lehtipuutiheys tarjosi kuitenkin monille riistaeläimille suojaisia pesäpaikkoja ja ympärivuotista ravintoa. Metsätalouden kannalta kyseinen viivästetty raivaus hidastaa hieman istutuspuiden kasvunopeutta, mutta tämä kompensoituu riistaeläimille kohdistuneena hyötynä. Pyrin siis pitkittämään luonnostaan syntyneiden lehtipuiden kaatamista siihen saakka, kunnes riistanhoitoa hyödyttävien puiden säästäminen ei ala tukahduttaa istutettuja puulajeja.

Edellä mainitun periaatteen mukaisesti luonnollisesti syntynyt lehtipuusto kaadetaan 8 – 10 vuotta taimien istutuksen jälkeen. Allekirjoittaneen strategiassa kaato toteutetaan syksyllä lehden ollessa vielä puussa ja pystyy jätetään istutuspuustoa häiritsemättömiä tek-

nisesti hyvälaatuisia rauduskoivuja noin 20 kpl/hehtaari sekä harmaaleppiä noin 10kpl/ha.

Aloitan edellä esittämäni strategian metsänhoidollisten perusteiden argumentaation puuston tungosvaiheesta. Vaikka kuten edellä mainitsin, jopa taimikon istutuksesta 10 vuoden päähän siirretty raivaus hidastaa osittain istutuspuuston kasvua, on sillä myös metsätaloudelliset hyvät puolensa. Kasvun hidastuminen kompensoituu osittain puuston teknisellä laadulla. Koska alueelle istutetut molemmat kuusilajit eivät pääse rajoittamattomasti kasvamaan niitä ympäröivän lehtipuuston ansiosta, muodostuu puista suoria ja tyviosaltaan vähäoksaisia, mikä luonnollisesti parantaa huomattavasti päätehakkuussa saadun tukin laatua.

Koska riistanhoito on tilani pääprioriteetti, on siellä myös luonnollisesti runsaasti hirvieläimiä. Runas lehtipuusekoitus kyseisellä istutusalalla vähentää hirvieläinten aiheuttamia tuhoja. Alavilla mailla lehtipuusto toimii myös suojapuustona hallaa vastaan. Kun raivaus toteutetaan, kaadetut lehtipuut voitaisiin käyttää metsäenergiaksi, mutta tässä yhtälössä niillä on tärkeämpi rooli lannoitteina. Toisin sanoen sijoitan raivauksen alkusyksyyn kahdesta syystä. Kyseisenä ajankohtana siitä koituu vähiten häiriötä riistaeläimille ja toisaalta taas, kun lehdet ovat vielä kiinni puussa, kaadettu lehtipuusto lehtineen saadaan poljettua tasaisesti maahan ja näin ollen lannoitevaikutuksen lisäksi sillä on uuden luontaisen puuston kehittymisen kannalta ratkaiseva merkitys. Tällä tarkoitan sitä, että jo muutenkin noin neljän metrin valtapituuksien kasvaneet douglas- sekä metsäkuuset ehtivät saavuttaa huomattavasti lisäkorkeutta ennen kuin maahan poljettu puusto on maatonut ja mahdollistaa uuden lehtipuuston synnyn. Näin ollen uusi luontaisesti syntyvä lehtipuusto muodostaa väistämättä metsä rakenteellisen alakasvuston, josta ei enää ole haittaa alueen varsinaisille istutuksuuksille.

Luontaisesti syntyneet koivut

Jätän raivauksen yhteydessä istutuspuita haittaamattomia teknisesti hyvälaatuisia rauduskoivuja kuusikon väliin sillä metsätaloudellisella tarkoituksella, että ne aikanaan muodostuvat rauduskoivuista arvokkaimmiksi eli toisin sanoen niistä saadaan viilutukseen sopiva tyvitukki, josta luonnollisesti myös maksetaan eniten.

Riistanhoidollisesti taas koivut ovat metsäkanalintuihin kuuluville teerille erittäin tärkeitä, sillä ne käyttävät talvisena pääravintonaan koivun urpuja. Lisäksi teeri viihtyy erinomaisesti väljässä koivu-kuusisekametsässä, jollaiseksi kyseinen alue muodostuu.

Harmaaleppien funktio on täysin sama kuin kontortametsiköissä eli ne erinomaisen typensidontakykynsä takia huolehtivat kohdealueen luontaisesta typpilannoituksesta sekä tarjoavat metsäpyille ravintoa.

Maan muokkaus

Vihreät pitävät perusteetta ennen istutusta tapahtuvaa maan muokkausta maaperän turmelemisena. Päinvastoin mätästyksellä tai sen laajennettuna muotona tapahtuvana laikkumätästyksellä, taataa varsinakin rehevillä mailla mahdollisuus toteuttaa allekirjoittaneen suunnittelema viivästetty raivausstrategia.

Mätästys tarkoittaa käytännössä sitä, että tarkoitusta varten kaivinkoneeseen erikseen valmistetulla kouralla kaivetaan noin 60 x 60 cm oleva ja 50 cm syvä kuoppa, jonka maa-aines kaadetaan tiiviiksi mättääksi kuopan viereen. Laikkumätästys on muutoin vastaava, mutta ennen mättään valmistamista sen tulevalta paikalta raapaistaan pinta pois, jotta puun juuret pääsevät runsasravinteiseen maaperään.

Käytettiin sitten kumpaa menetelmää tahansa, tämä edistää mättääseen istutetun taimen mahdollisuuksia selvitä eri uhkatekijöil-

tä. Lisäksi, koska taimi saa juurensa heti hyvään maaperään, on sen kasvutahti huomattavasti nopeampi kuin ilman maan muokkausta. Erityisen tärkeänä pidän myös sitä, että kummatkin mätästystyyliä antavat taimelle sen viivästetyssä raivausstrategiassa tarvitseman aikavai-
ton koskien luonnostaan siemenistä syntyviä lehtipuita.

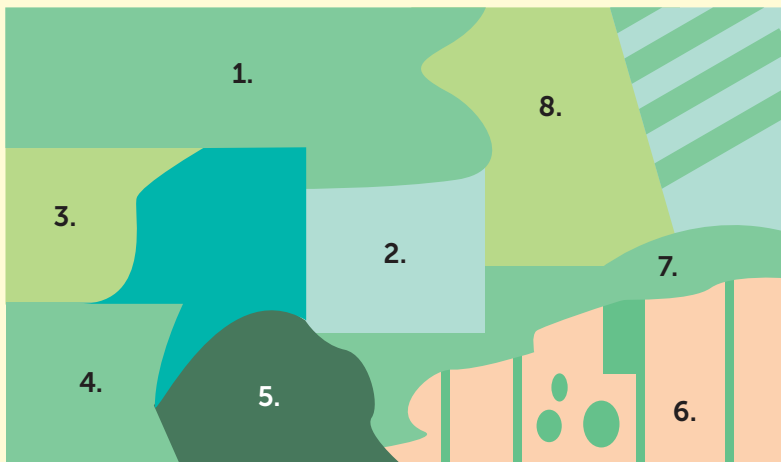
Vastaa kyllästettyä lautta

Lopuksi todettakoon douglaskuudesta, että siitä saadaan erittäin arvokasta ja punaisenkaunista lautatavaraa, jonka myyntinimenä käytetään yleisesti oregoninmäntyä. On myös huomioitava, että ulkoisten puitteiden lisäksi kyseisen puulajin tukeista saatava lauta vastaa lahonsietokyvyltään kyllästettyä puutavaraa. Allekirjoittaneen pitkän aikavälin suunnitelmassa on, että korjaan istuttamastani douglaskuusikostani aikanaan havennusluonteisesti yhden kallisarvoisen tukkisadon (josta kertyy noin 100 p-m³ tukkia) ja samalla takaan sen, että isoiksi kasvaneet douglaskuuset ovat sopivalla väljyydellä elääkseen vielä seuraavat 1000 vuotta.

Metsätalous ja tehoriistanhoito sopivat samalle tilalle

Ohessa olevaan kuvaan olen piirtänyt aikaisemmin esittämistäni sekä muista tehoriistanhoidon ja kannattavan metsätalouden suunnitelmieni perustuvista alueista olevan karttaluonnoksen. Loviisassa oleva iso riista- ja metsätilani koostuu kuvan kaltaisista osakokonaisuuksista, joista yhtä oheinen karttaluonnos kuvaa.

1. Karttaluonnoksen ensimmäisenä kohteena on tarkoituksella koskemattomaksi jätetty tiheä kuusivaltainen riistametsä. Alueelle on suunnitteilla myös riistanhoitoa ja metsätaloutta tukeva riistaura, jonka varteen istutan muun muassa hybridihaapaa sekä metsäome-napuita.
2. Kyseinen kuvio kuvaa aikaisemmin esittelemääni douglaskuusi-metsää. Metsikön vasemmalla puolella sinisellä piirretty alue on douglaskuusikon käsittelyn yhteydessä esille tuomani teerille rai-vattu soidinsuo.
3. Kolmas kuvio on tasanko, jossa olen jättänyt puuston kasvamaan kol-messa kerroksessa. Ylimmän kerroksen muodostavat korkeat män-nyt, jotka kasvavat noin 20 – 50 metrin välein. Keskikerroksen muo-dostavat noin 10 metrin välein kasvavat hyvän pituuden ja järeyden saavuttaneet metsäkuuset. Alin kerros, joka kyseisessä kohteessa on riistan kannalta erityisen tärkeä, muodostuu nuoresta kuusi, mänty ja rauduskoivu sekametsästä. Riistanhoito ja metsätalous yhdistyvät

kyseisessä kohdassa siten, että alueesta ei koskaan muodostu avohakkuuta. Kun erityisen hyvälaatuiset ylimmän kerroksen männyt aikanaan kaadetaan, keskikerroksen kuuset ovat kasvaneet täyteen mittaan ja muodostavat uuden ylimmän kerroksen. Tässä vaiheessa nykyisellään alinta kerrosta edustava sekametsä tulee muodostamaan uudessa tilanteessa keskikerroksen ja on jo ajan saatossa ehtinyt siementää uuden taimikosta koostuvan alimman kerroksen.

4. Karttapiirroksen oheisessa kohdassa kasvaa täysi-ikäistä kuusimet-
sää runsaalla haapa-alikasvustolla. Kuten tämän kirjan ensimmäi-
sessä luvussa esittelen, kuusikon sisään on toimestani tehty riistan
ravinnoksi runsaasti suolahaapoja.
5. Numerolla viisi merkityllä kuviolla sijaitsee varsinkin metsäkana-
linnuille suotuisaksi muokattu kumpareikko.
6. Karttaluonnoksen kyseisessä kohdassa kirjan ensimmäisessä luvus-
sa tarkemmin käsittelemäni metsään raivattu runsasravinteinen ja
riistaeläimille muun muassa koivusta, hybridipoppelista ja pajusta
suojaa tarjoava riistapelto. Kuten kuvasta näkyy, riistapelto koostuu
viidestä lohkoista suojaisine sarkaojineen ja ruokintapaikkoineen.
7. Oheinen kohta kuvaa jälleen hyvin, kuinka lähtökohtaisesti metsä-
energiatarpeeseen kasvatettava hybridihaavikko muodostaa riistal-
le mieluisan elinympäristön laajan riistapellon ja järeämmän met-
sän väliin.
8. Kyseisessä kuviossa on tilani vanhin kontortametsä, jonka ra-
kennetta olen tarkemmin kuvannut aikaisemmin tässä luvussa.
Naarasmetsöjen eli koppeloiden hakomoalueeksi tärkeimmältä
ominaisuudeltaan suunniteltu kontortametsikkö on tarkkaan har-
kitusti istutettu kyseiseen kohtaan, sillä kuvion oikealla puolella
oleva vihersininen alue kuvaa metsoille viihtyisää tervalepistä ja
kuusesta muodostuvaa rämealuetta.

Ohessa oleva karttaluonnos riista- ja metsätilani osakokonaisuudesta muodostaa mielestäni lukijalle parhaalla mahdollisella tavalla yli kolmenkymmenen vuoden kokemukseen perustuvan näkemykseni siitä, mitä termi monimuotoisuus tulee todellisuudessa sisällyttää.

PERUSTUSLAKI TAKAA YKSITYIS- OMAISUUDEN SUOJAN

Kuten oheisen luvun alussa totesin, Suomessa on lähtökohtaisesti aina vallinnut tilanne, jossa kulloinenkin vallassa oleva poliittinen suuntaus on määritellyt ainoan oikea tavan hoitaa metsäomaisuutta. Samoin myös tulevaisuuteen sisältyy yksityistä metsäomaisuutta ja sen vapaata hallintaoikeutta vaarantavia uhkatekijöitä.

Aloitan luvun viimeisen osion tuomalla esiin maamme perustuslain, joka on ylin kansallinen lainsäädös ja kaikki muut lait, asetukset ja säännöt ovat sille alisteisia. Tässä metsään liittyvässä kontekstissa lain tärkein kohta liittyy omaisuuden suojaan. Perustuslain 2 luvun 15 §:n 1 momentissa todetaan suorana sitaattina, että: ”*Jokaisen omaisuus on turvattu*”. Jokaisen Suomen kansalaisen yksityisomaisuus siis nauttii perustuslain perusoikeuksiin kuuluvaa suojaa ja turvaa. Edellä esitetty toteama on tärkeydessään niin merkittävä, että kaikkien tulee se muistaa ja kyseisestä asiasta ei milloinkaan tule tinkiä.

Metsä tarkkaan valvottuna omaisuutena

Valitettavasti kuitenkin metsän omistaminen on ollut yksi kontrolloiduimmista yksityisen omaisuuden omistumuodoista. On sinänsä yllättävää, että metsänomistajien kannalta epäedullinen lainsäädäntö, joka jatkui aina vuoteen 2012 saakka, ei pohjautunut vihreään ideologiaan, vaan valtion ja metsäteollisuuden tarpeeseen turvata riittävä

eri puunlajeista koostuvan tukin saanti. Ensinnäkin ajatus siitä, että näin laajalti metsävaltaisessa valtiossa jouduttaisiin metsä- ja sahateollisuuden tukkitarve takaamaan lainsäädännöllisin ja valvonnallisin keinoin, on vailla argumentaatiopohjaa sekä se on muutoinkin perusoikeuksien vastaista.

Aikaisemmin metsään kohdistuneet omistajan suorittamat toimenpiteet olivat hyvin tarkkaan säädeltyjä. Sen lisäksi, että metsäviranomaisille eli paikallisille metsäkeskuksille tuli lähettää tarkkaan kuvattu metsänkäyttöilmoitus huomattavasti ennen aiotun hakkuun aloittamista, oli voimassa myös niin kutsutut lakirajat. Kyseiset lakirajat määrittivät tarkoin muun muassa puulajikohtaisesti rinnan korkeudella olevan läpimitan siitä, mikä oli oltava valtapuuston minimipaksuus kulloinkin tehtävälle harvennukselle ja myös sen, milloin päätehakkuun aikaisintaan sai suorittaa. Harvennusten pystyyn jääneiden puiden pinta-alaan suhteutettu määrä oli myös säädetty lakirajoissa. Samoin päätehakkuun jälkeen metsänomistaja ei voinut valita vapaasti menetelmää, millä maa muokataan tai jätetään muokkaamatta ennen uuden taimikon istuttamista. Viranomaistaholle oli myös tehtävä niin sanottu taimikon istutusilmoitus.

Näin tarkkaan säädellyt toimenpiteet noudattivat vain yhtä ja ainoastaan ”oikeaa” metsänhoitotapaa ja veivät käytännössä metsänomistajalta kaiken oman innovatiivisuuden. Metsänomistajan vapaassa harjonnassa oli käytännössä ainoastaan se, tekeekö hän omistamalleen metsälle mitään.

Kuten edellä on todettu, jos metsänomistaja ryhtyi toimenpiteisiin, olivat hänen kätensä hyvinkin sidotut. Tämä kaikki rikkoi yksityisen metsäomaisuuden perustuslaillista suojaa, sillä omaisuuden turvaan liittyy olennaisesti myös se, että sitä on pystyttävä vapaasti käyttämään ja hallinnoimaan.

Olennaisena asiaan liittyvänä kokonaisuutena tuon esille, että al-lekirjoittaneen aikaisemmin esittämät tehoriistanhoidon ja kannatta-van metsätalouden yhdistämiseen tähtäävät ajatusmallit olivat hyvin vaikeasti toteutettavissa vanhan lainsäädännön vallitessa. Kyseisen kal-taiset toimet vaativat aikaisemmin lähes poikkeuksetta viranomaisille lähetettävän metsämaankäyttömuodon muutosasiakirjan. Silti olisi ollut monin paikoin todennäköistä, että oheisessa luvussa esittämäni esimerkit eivät olisi saaneet lupaa, sillä metsän käyttömuodonmuutos keskittyi lähinnä metsän muokkaamiseksi peltokäyttöön.

VANHA LAINSÄÄDÄNTÖ VAIKEUTTI METSÄTUHOJEN KORJAAMISTA

On luonnollista, että metsänkasvatukselliset toimenpiteet eivät aina on-nistu. Yleisin tapaus liittyi siihen, että jo verrattain varttunut metsikkö kärsi vakavia vaurioita tuulen ja tykkylumen yhdistelmän taivuttaessa puita siten, ettei niistä enää tulisi kasvamaan teknisesti hyvälaatuisia. Metsäviranomaiset pitivät kuitenkin paikoin jopa pakonomaisesti kiin-ni lakirajoista. Tämä johti siihen, että ainoaa rationaalista ratkaisua, eli avohakkuuta sekä kohteen istuttamista uusilla taimilla, ei voitu suorittaa.

Tällaisissa tapauksissa metsänomistajalle koitui huomattavaa rahal-lista vahinkoa, koska hän joutui odottamaan vaurioituneen metsän kas-vamista siihen ikään, jolloin lain määräämien mittojen perusteella edellä esitetyt toimenpiteet oli mahdollista toteuttaa. Kyseisessä esimerkissä huomionarvoista on myös se, että lakirajojen tarkoitus oli juurikin taata hyvälaatuisen tukin riittävyys metsä- ja sahateollisuuden tarpeisiin.

Näin ollen viranomaisten byrokraattinen keskittyminen vain la-kirajoihin oli täysin ristiriitaista lainsäädännön varsinaisen tarkoitus-perän kanssa.

Uusi metsälaki

Alueelliset metsäkeskukset yhdistettiin maanlaajuiseksi kokonaisuudeksi vuonna 2012. Vaikka Suomen Metsäkeskuksen synnyllä ei ollut käytännön vaikutusta asiaan, muuttui entinen yksityismetsiä koskeva lainsäädäntö uuden metsälain hyväksynnän astuessa kokonaisuudessaan voimaan vuonna 2013. Tämän vanhaan lainsäädäntöön verrattuna jopa radikaalin muutoksen voidaan todeta olevan ehkä ainut isompi lainsäädännöllinen positiivinen tapahtuma oheisessa kirjassa käsiteltävän aihekokonaisuuden piirissä.

Koska oheinen teos käsittelee pääsääntöisesti metsästys- ja riis-
tanhoitopolitiikkaa, käyn uuden metsälain huomattavat positiiviset muutokset läpi vain kiteytetyn version tasolla. Tärkeimpänä lainsäädännöllisenä muutoksena voidaan pitää sitä, että uusi metsälaki käytännössä mahdollisti metsänomistajien pitkään kaipaaman lähes täysimääräisen hallintaoikeuden saamisen omistamilleen yksityismetsille.

Metsäenergian suhteen muutos oli erittäin merkittävä, sillä metsänomistaja voi nykyisellään kaataa haluamansa suuruisen alueen omistamaansa metsään ilman mitään ilmoitusbyrokratiaa, jos kohteen valtapuuston halkaisija on rinnan korkeudelta alle 13 cm.

Muutoinkin yksityismetsiä koskevat entiset perusoikeuksia loukkaavat lakirajat poistuivat käytännössä kokonaan. Metsänomistaja voi nykyisellään oman halunsa mukaisesti harventaa tai päätehakata omistamansa metsän. Käytännön tasolla ainoina vaateina ovat 14 vrk ennen hakkuiden aloittamista Metsäkeskukselle lähetettävä metsänkäyttöilmoitus, päätehakkuun jälkeinen metsän uudistamisvelvoite sekä erityyppisiä harvennushakkuumalleja koskevat näennäiset ”hyvän metsänhoidon suositukset”.

Liito-orava

Vaikka nykyisellään lainsäädännöllinen tilanne koskien yksityistä metsäomaisuutta on metsälain uudistuksen myötä verrattain hyvä, ja se mahdollistaa tehoriistanhoidon sekä kannattavan metsätalouden yhdistämisen sekä luo realistisen metsäenergiaan sijoittuvan huomattavan potentiaalin käyttämisen, sisältää kyseinen laki myös viherideologiaan perustuvia mahdollisuuksia haitata vakavasti metsänomistajien oikeuksia.

Olenaisena asiana otan esille metsälain 5 luvun 14 b §:n liito-oravakysymyksen. Liito-orava on yksi tietyistä eläinlajeista, joihin vihreät suhtautuvat fiksaatiomaisella tavalla. Vaikka todellisuudessa kyseinen eläin ei ole lähelläkään uhanalaisuutta, sen esiintymisalat ja niin sanotut levähdysalueet kuuluvat tarkan suojelun piiriin. Metsäkeskus valvoo ja käytännön tasolla paikallinen Elinkeino-, Liikenne- ja Ympäristökeskus toteuttaa metsänomistajan oikeuksia loukatun liito-oravakohteen määrittämisen suojelualueeksi, jossa muun muassa metsätalouden harjoittaminen on osittain tai kokonaan kielletty.

Tarkan suojelustatuksen johdosta liito-oravaa käytetään myös työkaluna viherpolitisoituneiden tavoitteiden saavuttamisessa heidän halutessaan kategorioida yksityisomaisuuden piiriin kuuluvia metsiä eriasteisiin suojelumääritelmiin. Se, että liito-oravaa käytetään usein pelkästään lyömäaseena yksittäisiä metsänomistajia kohtaan, voidaan perustella selkeästi. Riistanhoitajat ovat todellisia luonnonsuojelijoita, vaikka vieroksunkin edellä mainittua termiä, koska se on jo ajat sitten joutunut vihreän liikkeen edustajien määritelmäksi.

Olen erittäin tyytyväinen, että omistamillani metsäalueilla ei esiinny liito-oravia. Jos kyseiseen eläimeen suhtauduttaisiin neutraalisti ilman sen läsnäolollaan aiheuttamia suojelutoimenpiteitä, allekir-

joittanut itsekin saattaisi suunnitella omalle metsätalalleni esimerkiksi puunistutuksellisin toimin kyseiselle nisäkkäälle tarkoitettuja pieni-muotoisia levähdys- ja pesimäalueita. Nykyisen lainsäädännön vallitessa eivät kyseiset toimet missään nimessä tule edes ajatuksen tasolla kuuloon, ja näin ollen vihreät käytännössä itse vähentävät liito-oravalle sopivia elinympäristöjä.

Tärkeät elinympäristöt

Toisena uhkatekijänä uudesta metsälainsäädännöstä otan sen 3 luvun 10 §:n, jossa määritellään tärkeät elinympäristöt. Kyseiset elinympäristöt kuuluvat suojelukohteisiin, ja niitä on jo vallitsevassa lainsäädännössä seitsemän eri kappaletta.

Luonnollisesti on ymmärrettävää, että jos jokin kohde todellakin muodostaa erityisen harvinaisen ja luontoarvoiltaan tärkeän alueen, sen osittainen julistaminen suojelustatuksen alle on perusteltu. Tästä kuitenkin viranomaisten tulisi neuvotella maanomistajan kanssa, rajata suojeltava alue niin, että siitä koituu mahdollisimman vähän haittaa alueen omistajalle sekä korvata täysimääräisenä suojeluksesta koituneet esimerkiksi metsätaloudelliset tappiot.

Edellä mainittujen seitsemän kohteen määritelmät ovat laajat ja monitulkintaiset. Tämä luo pohjan sille, että suojelualueperusteisesti yksityiseen metsänomistajaan kohdennetaan jatkossa yhä enenemässä määrin alasta vastaavien viherideologista vaikutusvaltaa käyttävien politisoituneiden organisaatioiden taholta.

TULEVAISUUDEN UHKAKUVAT

Kuten oheisen luvun alussa toin esille, maassamme on käytännössä aina vallinnut yhden oikean tavan politiikka koskien metsäomaisuutta

ja metsien hoitoa sekä käyttöä. Aikaisemmin virallisen totuuden määritti metsäyritysten ja sahateollisuuden tarpeet. Nykyisellään vihreät omien ideologisten perusteidensa mukaisesti haluavat saada edellä esittämäni määräisoikeuden itselleen.

Vaikka viimeisintä metsälainuudistusta voidaan pitää kyseisen kirjan aihealueella tapahtuneena ainoana positiivisena muutoksena, tulevasta vaarasta ennakoivat merkit ovat vahvasti näkyvillä. Aikakautemme on vakava, sillä jos vihreät saavat tahtonsa läpi seuraukset ovat lainkaan liioittelematta yksityisen metsänomistajan, metsätaloudenharjoittajan ja laajemmassa kontekstissa koko Suomen metsätalouden kannalta katastrofaaliset.

Sertifikaatit

Aloitan tulevaisuuden uhkakuvien käsittelyn jo vallalla olevasta metsiin sekä metsän käyttöön liittyvästä asiakokonaisuudesta. Euroopan Unionista lähtöisin oleva FFC ja PEFC sertifioinnit käynnistyivät vuonna 1999. Metsän sertifiointi on edelleen vapaaehtoista, mutta varsinkin suuret metsäyhtiöt ovat sitoutuneet ostamaan yhtiöstä riippuen 70 - 80 % puutavarastaan sertifoiduista metsistä.

Kyseiset sertifikaatit siis käytännössä määrittelevät, kuinka maamme metsävarantoja tulisi käyttää. Yhtenä esimerkkinä lukuisista on se, että puun korjuun yhteydessä tulisi jättää lahopuita pystyyn luonnon monimuotoisuuden nimissä. Edellä mainittu ei jää pelkästään lahopuiden pystyyn jättämiseen, vaan niitä on myös keinotekoisesti muodostettava hakkuualueille. Riistanhoidon kannalta lahopuut muodostavat oheisessa funktiossa ongelman, sillä ne ovat nädälle sopivia, valmiita pesäpaikkoja. Ja on muistettava, että täysin elinvoimainen näätä on yksi pahimmista riistalle vahinkoa aiheuttavista vahinkonisäkkäiseläimistä.

Kuten kontortamäntyä koskevassa osiossa totesin, suurmetsäyri-tyksille tulee riittämään kotimaisesta männystä saatavaa kuitua reilusti yli omien tarpeidensa. Sama pätee myös kaikkiin muihin metsävaran-toihin. Toisin sanoen isoilla metsäyriyksillä ei ole merkitystä keneltä ne puutavaransa ostavat toisin kuin yksittäiselle metsänomistajalle, jolle on metsätalouden kannalta ratkaisevaa, että joku ostaa hänen myyntiin asettamansa tuotteet. Vaikka sertifiointi ei lähtökohtaisesti perustu luonnon todellisiin lainalaisuuksiin, suuryritykset ovat huolis-saan omasta maineestaan koskien vihreiden jatkuvasti yltyvää kritiik-kiä sekä vaateita sertifiointikriteerien laajentamisesta. Tästä johtuen on nähtävillä vaaraskenaario, että yksityiselle metsänomistajalle mak-setaan rahallisesti huonompi summa sertifioimattomasta puutavarasta ja pahimmassa tapauksessa yritykset ostavat puuta vain metsänsä ser-tifioinneilta metsänomistajilta.

Tilanne on eskaloitumassa koskien mainehaitan pelkoa ja siitä suo-raan johdannollista sellaisen puutavarän joutumista boikottiin, joka ei omaa vihreiden hyväksyntää. Kolmantena sertifikaattina oleva, käytän-nössä täysin ympäristöjärjestötaustainen FSC-kriteeri saavuttaa jatku-vasti lisää suoraa ja epäsuoraa vaikutusvaltaa maassamme. Esimerkin kaltaisesti FSC-sertifikaatti edellyttää säästämään yli 40 cm paksuiset haavat. Kuten ensimmäisessä tehoriistanhoidon ja kannattavan metsä-talouden esimerkissä totesin, nykyiset hybridihaavat ovat nopean kas-vunsa lisäksi myös teknisesti hyvälaatuisia. On muistettava suomalainen perinne, jossa muun muassa saunan lauteet ja entiseen aikaan riihet rakennettiin haapalankusta. Oli kyseessä sitten tavallinen haapa tai sen hybridimuoto FSC-sertifikaatin pakollinen käyttöönotto johtaisi käy-tännössä arvokkaiden, järeiden haapatukkien myyntikieltoon.

FSC-sertifikaatin pakollisesta käyttöönotosta löytyy jo varoittava esimerkki. Eräs iso metsäyritys on ottanut sen jo epävirallisesti käyt-

töönsä. Kyseinen yritys ilmoitti alkuvuodesta 2022 suorana sitaattina, että: *”Kesäkuun alusta lähtien yhtiö ostaa Suomessa ainoastaan mäntyä, kuusta, koivua ja alle 40-senttistä haapaa”*.

Käsittelen asiaa esimerkinomaisesti maassamme yleisen harmaalepän osalta. Kun yhtälöön lisätään riistanhoidon ja metsäenergian tuottaminen, ei ostokiellolla ole rationaalisia perusteita. Viittaa jo aikaisemmin tässä luvussa todettuun faktaan, että riista viihtyy erinomaisesti nuorissa harmaalepiköissä. Muun muassa kyseisen puun urvut muodostavat metsäpölyn tärkeimmän ravinnonlähteen. Lisäksi harmaaleppä toimii luontaisena typpilannoittajana muulle puustolle ja nopeakasvuisuutensa sekä kantovesoihin perustuvan luontaisen uudistumiskykynsä vuoksi sopii myös erinomaisesti energiametsätalouteen. Pelkästään harmaaleppää sisältäviä metsiköitä voidaan kasvattaa täysin samoin periaattein kuin hybridihaapaa. Todellisesta hiilinielusta, riistanhoidollisesta merkityksestä ja runsaasta energiahakkeen saannista huolimatta, edellä esittämäni yhtiö ei edes maamme pahimman energiakriisin lähestyessä suostu ostamaan harmaaleppärankaa.

Kun käsitellään pystykauppaa, kyseinen yhtiö on vienyt vapaaehtoisesti asian vielä ostamatta jättämistäkin pidemmälle. Jos metsänomistaja erityisesti kauppasopimuksessa vaatii, niin metsäyhtiö kyllä kaataa haavat ja harmaalepät, mutta ei suostu edes kuljettamaan niitä tienvarteen vaan ne jätetään hakkuualueelle.

Luonnonsuojelulain uudistus

Maamme luonnonsuojelulaki on myös uudistumassa ja eduskunnassa nykyisenkaltaisena oleva hallituksen esitys on vakavassa ristiriidassa perustuslaillisen omaisuudensuojan kanssa. Aluksi on otettava huomioon, että jo metsälain 3 luvun 10 § sisältää seitsemän monitulkintaista suojelukohteeksi määriteltävää aluetta. Vallitsevassa luon-

nonsuojelulaissa niitä määritellään yhdeksän ja tämäkään ei näytä riittävän.

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto (MTK) on erityisen huolissaan siitä, että hallituksen esitys toteutuessaan mahdollistaisi tiettyjen luontotyyppien päätymisen suojeluun ilman viranomaispäättöstä. Edellä esittämäni mahdollistaisi ympäristöjärjestöjen vapaan mahdollisuuden painostaa puun ostajia. Hallituksen esityksen 65 §:n määritelmä luonteeltaan informatiivisesta uhanalaisten luontokohteiden huomioonottamisesta tekisi harrasteluonteisten luonnonsuojelujärjestöjen metsäyhtiöille raportoimista kohteista lähes viranomaismandaatin saaneita suojelualueita.

Metsäyhtiöt eivät käytännössä enää ostaisi puutavaraa kyseisen kaltaisilta alueilta, mistä koituisi metsänomistajalle huomattavaa tappiota. Lisäksi suojelukohteiksi luokitelluista alueista maksetaan omistajalle vain minimaalinen korvaus, jos sitäkään. Näin ollen epävirallisesta, mutta puun ostajien karttamasta metsästä ei olisi edes mahdollisuutta hakea korvausta.

Taksonomia

Vihervasemmistolaiset poliitikot ovat pitkän aikaa moittineet EU:n komissiolle suomalaista metsätalouden harjoittamista. Asiat etenevät nopeasti ja suomalaisen vastuullisen metsätalouden ja siihen oleellisena osana kuuluvan riistanhoidon tulevaisuutta vaarantaa niin sanottu taksonomia eli EU:n ympäristöluokittelu. Kyseistä ympäristöluokittelua voidaan ajatella tietynlaisena ”vihreän hyväksynnän saaneena leimamerkinä”, jolla kyseenalaisin perustein annetaan tai jätetään antamatta hyväksyntää hankkeille, joita käsitellään ja määritellään sen mukaan edistävätkö ne vihreiden mielestä kestäviä ilmasto- ja ympäristötavoitteita.

Käsiteltäessä tätä vakavaa tapahtumaketjua aluksi suuressa kontekstissa, on olennaisen tärkeää huomioida, että vihreät sekä Euroopan liittovaltiokehitystä puoltavat tahot pyrkivät muun muassa taksonomian avulla kiertämään vallitsevan tosiasian siitä, että EU:n perussopimuksen mukaan jäsenvaltioiden metsät kuuluvat kansalliseen päätäntövaltaan. Painotettakoon tätä erityisen tärkeää asiaa vielä sillä, että Suomen EY-liittymissopimus ei sisällä metsätaloutta. Kuten lähestulkoon kaikissa luontoon liittyvissä asioissa, todellista asianomistajaa eli metsä- ja maataloudenharjoittajaa, riistanhoitajaa ja metsästäjää taikka ammattikalastajaa ei lainkaan kuunnella, vaikka päätökset ja ratkaisut kohdistuvat juuri kyseisiin tahoihin. Tilastollisena faktana painotan, että Suomessa on pelkästään yksityisiä metsänomistajia noin 600 000.

Isossa skaalassa EU:n komissio suunnittelee vailla valtuuksia jopa 30 – 50 %:n suojeluvelvoitetta maamme yksityisomistuksissa oleville talousmetsille. Edellä mainittujen totaalistien suojelutoimien lisäksi täysin luonnonmukaiset avohakkuut pyritään kieltämään sekä muutoinkin palaamaan vanhaakin metsälakia tiukempaan kontrollipolitiikkaan. Asiakokonaisuus on kärjistymässä siten, että tulevaisuuden tavoitteissa pyritään vaatimaan kaikkien yli 13 hehtaaria suurempia metsätiloja raportoimaan siitä, miten metsää käsitellään ilmaston kannalta kestävästi. Kyseinen esitys perustuu pelkästään viherpolitisoituneisiin ideologisiin näkemyksiin.

Ennallistaminen

Ennallistaminen muodostaa oheisen luvun aihepiiriin kuuluvien asioiden suhteen pahinta tulevaisuuteen sijoittuvaa uhkakuvaa. Käytännössä kyseinen termi tarkoittaa EU:n vaadetta siitä, että sen jäsenvaltioiden yhteenlasketulla pinta-alalla on metsä- ja merialueista

ennallistettava, eli siis saatettava sellaiseksi kuin kohteet olivat vuonna 1952, merkittävän suuri prosenttiosuus. Vaade velvoittaa ennallistamaan 20 % metsistä vuoteen 2030 mennessä ja tarkoitushakuisen monitulkintaisella muotoilulla ”kaikki ennallistamistarpeessa olevat ekosysteemit” vuoteen 2050 mennessä. Tässä väljässä muotoilussa ennallistamistarpeessa olevien ekosysteemien määrittely jää siis pitkälti määrittelijälle itselleen.

Suomi on Euroopan metsäisin maa. Ennallistamiselle asetettu mallivuosi 1952 asettaa maamme hyvin eriarvoiseen asemaan lähestulkoon kaikkien muiden jäsenvaltioiden kanssa. Tämä siitä syystä, että Suomessa metsätalous tehostui vasta kyseisen vuoden jälkeen, kun taas muualla isoimmat muutokset oli tehty huomattavasti aikaisemmin. Tästä eriarvoisesta asemasta johtuen maamme vastaa huomattavasti yli 12 %:sta koko EU:n jäsenvaltioille aiheutuneista kustannuksista. Ennallistamisen pelkästään rahalliset haittavaikutukset olisivat Suomelle yli 900 miljoonaa euroa vuodessa.

On myös täysin vailla faktapohjaista argumentaatiota, että ennallistamisen malli on otettu juuri vuodesta 1952. Tämä ei perustu mihinkään vallitsevaan luonnonlainalaisuuteen. Edellä esittämäni tukee myös Kanta-Hämeessä tehty tutkimus. Ennallistamisvaade koskee luonnollisesti myös suoalueita, jotka ovat ojituksella kuivatettu metsätalousokäyttöön. Tutkijat toteuttivat kohdealueen useilla soilla kairauksia, joiden hiilikerroksista voitiin päätellä, että vuosisatoja ennen ojittamista suurimmalla osalla oli ollut metsäpaloja. Tämä osoittaa siis, että tutkimuksen kohteena olleet alueet olivat aluksi metsää ja vasta metsäpalo oli toiminut laukaisevana tekijänä soiden muodostumiselle. Näin ollen soiden ojittaminen ja kuivattaminen aikanaan metsämaaksi todellisuudessa ennallisti kohdealueet sellaisiksi, kuin ne alun perin olivat olleet.

Ennallistamisen piiriin kuuluvat myös niin sanotut vieraslajit, oli-

vat ne sitten puita tai eläimiä. Vihreiden katsontakanta koskien Suomen alkuperäiseen luontoon kuulumattomia lajeja on hyvin mustavalkoinen. Vieraslajit on hävitettävä. Kun kysymys otetaan tarkempaan tarkasteluun, olennaisemmaksi tekijäksi nousee se, onko lajista haittaa vai hyötyä.

Lukijat ovat varmasti huomanneet, että aikaisemmin kerrostalojen reunustoja ja moottoriteiden kaistojen väliä koristaneet kurtturuisut ovat laajalti kadonneet. Tämän kaltaiset kalliit hävittämisprojektit pohjautuvat viherideologiaan. Maisema on monelta osin turmeltunut kauniiden ja haitattomien kukkakasvien poistuttua. Minkki taas on suomalaisen luontoon kuulumaton, riistalle vahingollinen eläin ja pyrkimykset kyseisen eläinkannan vähentämiseen ovat perustellut. Toisin sanoen pelkkä vieraslajistatus ei voi olla hävittämisperuste. Ennallistamisvaateen toteutuessa myös aikaisemmin luvussa käsittelemäni, niin riistanhoitoa kuin metsätaloutta hyödyntävät kontortamäntyistutukseni, joutuisivat suoranaisten tuhoamisuhan alle. Otin tarkoituksella esimerkiksi perusteellisesti käsittelemäni omat kontortametsäni. Kysymys ei laajemmassa kontekstissa luonnollisesti lainkaan ole henkilösidonnainen. On lukuisia ulkomaista alkuperää olevia puulajeja, joita voidaan kasvattaa moniin eri tarkoitukseen. Ennallistamisvaateen toteutuessa kaikkien ei-suomalaista alkuperää olevien puulajien kasvattamista harjoittavien metsänomistajien arvokas yksityisomaisuus olisi perusteettomasti uhattuna.

Asiaa on tarkasteltava myös EU-juridiikan suhteen. Tällöin erittäin merkittäväksi asiaksi nousee niin sanottu toissijaisuusperiaate. On kiistatonta, että metsätalous ei kuulu EU:n yksinomaiseen toimivaltaan. Jos asia ei kuulu kontekstin toimivaltaan sovelletaan toissijaisuusperiaatetta ja tämän mukaisesti metsätalous kuuluu kansalliseen päätäntövaltaan.

Jos ennallistamisvaade toteutuu, se johtaa maamme metsätalouden totaaliseen alasajoon sekä nykyisen metsäteollisuutemme siirtymiseen pois Suomesta. Kaiken muun ohella metsätalouden alasajo aiheuttaisi erittäin vakavia seurauksia maamme taloudelle ja työllisyysasteelle. Kyseisessä yhtälössä on muistettava myös arvot, joita rahalla ei voi määritellä. Monet metsätilat ovat periytyneet satojen vuosien aikana sukupolvelta toiselle ja ovat myös suvun historiaa sisältävinä kohteina tunnearvoltaan merkittäviä. Monelle uuden metsätilan ostajalle taas oman innovatiivisuuden ja kokemuksen seurauksena toteuttamat toimenpiteet luovat metsätilasta kyseisen henkilön elämäntyön.

Loppukaneettina koskien ennallistamista siteeraan MTK:n puheenjohtajan Maaseudun Tulevaisuus -lehdelle antamansa haastattelun yhteydessä esittämää toteamusta: *”Komissio tekee terapiatyötä joidenkin ympäristöahdistukselle. Luontotekoja on helppo tehdä toisten omaisuudella, toisten rahoilla. Ratkaisujen avaimet ovat metsänomistajilla”*.

SUOMI TARVITSEE VAHVAA JOHTAJUUTTA

Kuten oheisessa luvussa olen osoittanut, tehoriistanhoito ja kannattava metsätalous eivät ole toinen toistaan poissulkevia vaihtoehtoja. Kaikki on kuitenkin kiinni metsänomistajan omasta päätösvallasta koskien metsäomaisuuttansa. Metsätilan omistajan on saatava kenenkään rajoittamatta päättää, mitä toimia harjoittaa yksityisomaisuuden piiriin kuuluvalla tilallaan. Laajemmassa mittakaavassa valtio-omisteisten metsien toimenpiteistä päättää valtiovalta. Oheisessa luvussa esittämäni toimintastrategioiden jatkaminen ja tulevaisuus ovat mahdollisia vain, jos Suomen tulevat johtajat osoittavat vahvaa sekä selkärankaista johtajuutta puolustaessaan perustuslakimme takaamaa omaisuuden suojaa ja maamme itsemääräämisoikeutta.

Luku 3

Vihreä liike

Vihreä liike alajärjestöineen on keinoja kaihtamaton, fiksaatio-
mainen ja luonnon todellisista faktoista vieraantunut poliittinen
liike, jonka todellisia motiiveja se pyrkii peittelemään usein jopa omil-
ta kannattajiltaan. Tarkoituksenani ei ole tehdä tästä luvusta viheride-
ologian ja laajemmassa mittakaavassa vihervasemmiston historiikkia.
Tämän työn jätän tulevaisuuden historioitsijoille, jotka toivottavasti
aikanaan kirjoittavat vallitsevasta ajanjaksostamme varoittavan esi-
merkin tuleville sukupolville, että he eivät enää koskaan mahdollista
kyseisen liikkeen valtaantäpääsyä uudelleen.

Koska lähes poikkeuksetta melkein kaikki oheisen teoksen ongel-
makohdat liittyvät vihervasemmiston valtaantäpääsyyn maassamme ja
suuremmassa kontekstissa koko Euroopan alueella, katson tarpeelli-
seksi kirjoittaa kyseisen luvun, joka kiteyttää vihreän liikkeen ideolo-
gian ja sen eri aikoina omaksumat toimintamuodot.

Oheinen luku helpottaa myös kirjan lukijaa ymmärtämään vihe-
rideologian todelliset tarkoitukset, lukuisat ideologiset ja luonnon
lainalaisuuksien kanssa olevat ristiriidat sekä sen, miten viherideolo-
gia on vallannut alaa suomalaisessa yhteiskunnassa.

VIHREÄN LIIKKEEN HÄMÄRÄ TAUSTA

Vihreällä liikkeellä on hämärä tausta. Se on kerännyt riveihinsä väkeä monenlaisista vaihtoehtoliikkeistä aina feministeistä sodanvastustajiin ja radikaaleja ekofasisteista kommunisteihin. Etenkin kun kommunistisen ideologian kannatus alkoi murentua 1970-luvun mittaan, tarvitsi moni äärivasemmiston edustaja aatteelleen uuden ilmenemismuodon, ja moni nuori radikaali löysikin poliittisen kotinsa uuden vihreän liikkeen parista. Väitän, että tällä äärivasemmistolaisella yksityisomaisuutta kunnioittamattomalla ja kollektivismiin uskovalla ideologialla onkin ollut merkittävä vaikutus vihreälle liikkeelle.

Kuten kirjan luvussa 1 ja useassa muussakin oheisen teoksen kontekstissa tuon esille, vanhakantaisen metsästysperinteen omaavat henkilöt ovat todellisia luonnonsuojelijoita. Samoin maamme, joka on elänyt ja elää edelleen hyvin pitkälti metsistään, on hoitanut luontoa kestävän ja luonnon hyvinvointia edistävien toimintatapojen mukaisesti toisin kuin esimerkiksi Keski-Euroopan valtiot. Luontoon liittyvät toimijat, kuten metsästäjät, kalastajat sekä maa- ja metsätaloutta harjoittavat henkilöt, eivät ole kuitenkaan katsoneet tarpeelliseksi korostaa omiin toimiinsa liittyvää luonnon ja ympäristön hoitoa, koska he kokevat sen sisältyvän työhönsä itsestään selvänä asiana. Kyseinen asia on mahdollistanut sen, että ympäristöaktivistit onnistuivat kaappaamaan sanan ”luonnonsuojelu” oman radikaalin ideologiansa verhoamiseen käytettäväksi termiksi.

Luonnon, ympäristön, eläimistön ja ilmaston hoitaminen sekä suojelu ovat asian oikeassa kontekstissa erittäin tärkeitä arvoja. Kun samanaikaisesti keskieuropalaisten valtioiden, usein hyvinkin edesvastuuton, luonnonvarojen pitkäaikainen väärinkäyttö alkoi

paljastua, loi kyseinen yhtälö erittäin otollisen maaperän uuskomunistisen ideologian siemenen kylvämiselle. Aihealueesta tarkemmin kiinnostunut lukija löytää helposti kommunismista niin paljon kirjallista materiaalia, että en lähde käsittelemään kyseistä aatetta muuten kuin sen viherideologiaan liittyvien yhtymäkohtien suhteen. Jokainen lukija löytää myös vihreän puolueen humanistisen, liberaalin ja luonnonsuojelullisen periaateohjelman kyseisen liikkeen omilta sivustoilta, joten en lähde myöskään tässä luvussa toistamaan tätä aineistoa.

Oheisen osion lopuksi voidaan todeta, että vasemmistoradikaalit ja sen aikaiset viheraktiivit hyötyivät toinen toisistaan. Ääriivasemmis-to sai ympäristönsuojeluliikkeestä uuden kiinnostuneen kannattajakunnan, ja ympäristöaktivisteiksi itseänsä kutsuvat saivat taas uusia aktiiveja ja ideologisen oikeutuksen jopa lainvastaisille toimilleen.

Humanistinen ristiriita

Ensimmäisenä erittäin räikeänä ristiriitana viherideologiassa on juuri sen kommunistinen pohjavire, jossa kollektiivisuus asetetaan yksilön edelle. Vihreä liike ilmoittaa kuitenkin samaan aikaan puolustavansa humanistisia perusperiaatteita, jotka ovat kuitenkin kollektivismin kanssa toisensa poissulkevia asioita.

Käsiteltäessä vielä vihreän liikkeen radikaalia taustaa, on otettava huomioon niin sanottu stalinismi, joka lyhyesti kiteytettynä tarkoittaa neuvostoliittolaisen diktaattorin Josif Stalinin kommunistisen ideologisen sovelluksen ihannoitua. Stalinin harjoittama terrori ja politiikka koitui yli 30 miljoonan viattoman ihmisen kohtaloksi.

Vihreä liike keräsi alkuaikoina riveihinsä sekalaisen seurakunnan vaihtoehtoihmisiä, mutta mukana oli myös useita entisiä suomalaisia stalinisteja, joita kutsuttiin tuolloin johtajansa Taisto Sinisalon

mukaan taistolaisiksi. Eräs vahvan taistolaistaustan omaava henkilö, joka on edelleen aktiivipolitiikassa, on muun muassa toiminut vihreän puolueen puheenjohtajana ja europarlamentaarikkona. Lisäksi monia näiden radikaalin ideologisen taustan omaavien henkilöiden aikuistuneita lapsia on edelleen mukana kyseisessä puolueessa.

Koijärvi-liike

Kuten hyvin monessa oheisen teoksen luvussa asetan erityistä painoarvoa maamme perustuslain perusoikeuksiin kuuluvalla omaisuuden turvalle, on viherideologinen toimintatapa taas suoraan verrannollinen vuonna 1848 kirjoitetun Kommunistisen manifestin kirjoittajien määritelmään kommunistisen poliittisen ohjelman tiivistämisestä kahteen sanaan: *”yksityisomistuksen lakkauttaminen”*. Edellä mainittu kyseinen kommunistinen pääidea omaisuuden kollektiivisesta yhteisomistuksesta tulee selkeästi esille jo suomalaisen vihreän puolueen syntymiseen johtaneissa tapahtumissa.

Keväällä 1979 syntynyt Koijärvi-liike kokosi silloisen aikakauden pienissä ja toisistaan hajanaisissa piireissä itseään luontoaktivistiksi kutsuneet henkilöt yhdeksi kansanliikkeeksi. Tästä liikkeestä syntyi myöhemmin vihreä puolue. Kyseessä oli yksityisomaisuuteen kuuluvan lammen laillinen kuivatusoperaatio. Yhtenäiseksi liikkeeksi käytännössä ensimmäistä kertaa järjestäytyneet luontoaktivistit yrittivät laittomin keinoin estää edellä mainitun toimenpiteen. Kyseinen tapahtuma perustui alusta alkaen lain vastaisiin toimenpiteisiin. Tämän lähtökohdan jokainen tulisi vihreistä muistaa. Koijärvi-liikkeen toimenpiteet olivat kuin suoraan kommunistisesta manifestista, jossa todetaan, että: *”Tavoitteet ovat saavutettavissa ainoastaan väkivaltaisella vallankumouksella, jossa proletariaatti ottaa haltuunsa poliittisen vallan”*.

Kirjassa *Itsenäinen Suomi: seitsemän vuosikymmentä kansakunnan elämästä* pohditaan tarkemmin Koijärven tapahtumia.¹ Suorana sitaattina todetaan, että ”Järven kuivatuskiistassa oli pohjimmiltaan kysymys siitä, voivatko ulkopuoliset rajoittaa maanomistajan oikeutta käyttää omistusoikeuttaan viranomaisten sallimalla tavalla”. Toisin sanoen on selkeää, että suomalaisen viherideologian perustajat olivat kirjaimellisesti omaksuneet kommunismin ydinajatuksen kaiken kollektiivisesta yhteisomistuksesta.

LINKOLAINEN IDEOLOGIA

Toisena suomalaisen vihreän liikkeen ja sen ideologisen pohjan perustajana voidaan pitää Pentti Linkolaa ja hänen kehittämänsä linkolalaisuutta. Tässä yhteydessä kehotan lukijaa viimeistään nyt lukemaan, mitä arvoja nykyinen vihreä liike omilla sivustoillaan esittää virallisesti ajavansa. Linkolalaisuus ja vihreiden viralliset poliittiset näkemykset ovat kyseisen liikkeen vakavin ideologinen ristiriita. Toisin kuin mitä vihreä liike virallisesti esittää inhimillisestä arvokkuudesta, kyseisen liikkeen edellä mainittua yhtä pääideologia voidaan pitää perustellusti kaiken inhimillisyyden totaalisenä vihaajana. Voidaan esittää perusteltu kysymys, miten Linkolan väkivaltaisiksi manifesteiksi muodostuneet teesit, kuten voimakas viha demokratiaa, ihmisoikeuksia ja maahanmuuttajia kohtaan, ovat sopusoinnussa vihreän liikkeen virallisen agendan kanssa. Edellä mainittua vahvaa ristiriitaa painottaen Linkolaa itseänsä suoraa siteeraten kyseisen ideologin yksi pääteeseistä oli: ”*Suojele elämää vaikka väkivalloin*”. Edellä esitettyyn liittyen Linkola

1 Jukka Tarkka: *Itsenäinen Suomi: seitsemän vuosikymmentä kansakunnan elämästä*, Otava 1987, s. 278.

piti hyväksyttävänä ja vahvana ongelman ratkaisuteesinä maapallon ongelmiin poliittista väkivaltaa ja terrorismia.

Linkolan argumentaatio oli vihreälle liikkeelle tyypillisesti myös monessa suhteessa ristiriitainen luonnon lainalaisuuksien kanssa. Näitä vakavia virhepäätelmiä kuvastaa hyvin se, että ihminen, joka on evoluution ja luonnon yksi kaikkein arvokkaimmista biologisen kehityksen ilmenemismuodoista, näyttäytyi Linkolalle kaikkein vihamielisimpänä lajina ja jopa luonnon vastakohtana. Linkolan toinen vahva ajatusristiriita näyttäytyy usein hänen manifesteistaan siinä, että hän kannatti vanhanaikaista sivistystä, mutta oli käytännössä ideologialtaan vahvana antihumanistina ihailemansa vanhanaikaisen sivistyksen vastakohta. Linkola erosi myöhemmin vihreästä liikkeestä ja erakoitui, koska puolueesta ei hänen mielestään tullut tarpeeksi äärimmäisyyteen menevää fanaattista liikettä. Itse pääideologin poistuminen ei kuitenkaan poistanut linkolalaisuutta, vaan kyseisellä ideologialla on edelleen suuri kannatus ja vahva vaikutus vihreässä liikkeessä, sen alaan organisaatioissa ja erillisissä ympäristöaktiiveissa.

SALONKIKELPOINEN PUOLUE

Vihreän liikkeen johto huomasi kuitenkin hyvin nopeasti, että samoin kuin kommunistinen päämäärä maailmanlaajuisesta vallankumouksesta ja proletariaattien yhdistymisestä ei onnistunut, ei myöskään kyseisessä kontekstissa pelkkään aktivismiin perustuva toiminta tuottaisi tulosta. Edellä mainitusta syystä vihreästä liikkeestä alettiin muodostaa sen johdon osalta näennäisesti salonkikelpoista puoluetta, vaikka todellisuudessa sen ideologiaa ei pyrittykään laimentamaan. Edellä mainittu ”naamioon pukeutuminen” tuotti tulosta ja he saavuttivat toistaiseksi pysyvän sijan eduskunnassa.

Mielestäni koko viherideologiaa kuvastaa hyvin se, että kyseessä on ”luontopuolueeksi” kategorioitunut liike. Silti sillä ei ole, eikä tule saavuttamaan maaseudun, maa- ja metsätaloudenharjoittajien, metsästäjien ja riistanhoitajien tai ammattikalastajien suosiota. Kaikkien olisi tullut huomioida varoitusmerkit siitä, että ”luontopuolue” saa käytännössä kannatusta ja äänestäjäkuntaa vain suurkaupungeista. Toisin sanoen heidän kannattajansa, lainkaan kaupunkilaisia väheksymättä, kuuluvat yhteiskuntaryhmään, jolla on kaikkein vähiten tietoa ja kokemusta luonnosta ja sen lainalaisuuksista.

Vihreät ovat pysyneet aina poliittisena minorigiteettinä. Kyseiseen puolueeseen kuuluu tällä hetkellä noin 8000 aktiivijäsentä eikä se ole koskaan eduskuntavaaleissa saavuttanut yli 12 %:n kannatusta. Kyseiset realiteetit ovat myös muokanneet heidän toimintastrategiaansa.

Kaksoismandaatti

Vihreä liike on ymmärtänyt, että se ei normaalein poliittisin keinoin tulisi saavuttamaan koskaan haluamaansa valta-asemaa Suomessa. Tämä havaittiin kyseisessä puolueessa jo hyvin varhain ja se, että vihreät ja suuremmassa kontekstissa vihervasemmisto hallinnoivat minorigiteettiasemastaan huolimatta tällä hetkellä maatamme, johtuu heidän erittäin onnistuneesta 30 vuoden aikaisesta kaksoismandaatilla toimimisesta.

Koska oheinen teos on tarkoitettu koko kansan luettavaksi, aloitan niin kutsumani kaksoismandaatilla toimimisstrategian kuvaamisen ainakin suurimmalle osalle lukijakunnasta tutulla aiheella eli opiskelulla. Kaikilla suomalaisilla korkeakouluopiskelijoilla on pakollinen jäsenyys ylioppilaskuntaan, joka kuuluu valtakunnalliseen Suomen Ylioppilaskuntien Liittoon. Toisin sanoen jokaisen, joka haluaa opiskella korkeakoulussa, on maksettava vuosittainen jäsenmaksu kysei-

seen organisaatioon, vaikka he eivät haluaisi siihen kuulua.

Suosittelen kaikille korkeakouluopiskelijoille lukemaan tarkasti edellä mainittujen organisaatioiden ohjelmat eli käytännössä sen, minkälaisia asioita he tukevat pakotetusti rahallisesti ja minkälaista poliittista ideologiaa heidän esitetään paperilla kannattavan. Kun otetaan huolelliseen tarkasteluun esimerkiksi Suomen Ylioppilaskuntien Liiton ohjelmisto, sieltä löytyy monia täysin vihervasemmistolaisia poliittisia agendoja ja vaateita, joiden takana ei suurinkaan osa maamme korkeakouluopiskelijoista seiso. Samankaltaista edellä kutsuttua pakkojäsenyyttä ollaan nykyisellään ajamassa vihervasemmiston toimesta myös ammattikorkeakouluihin. Jo korkeakoulussa oleva ja ammattikorkeakouluihin haluttava pakollinen jäsenyys loukkaa perustuslain turvaamaa oikeutta kansalaisen vapaaseen valintaan siitä, kuuluuko hän johonkin järjestöön vai ei.

Edellä kuvaamani esimerkki toivottavasti valaisee lukijalle mistä asiassa on kyse. Pakkojäsenyys siis loukkaa törkeästi opiskelijan perustuslaillisia oikeuksia, velvoittaa heidät maksamaan omasta varallisuudestaan jäsenmaksuja organisaatioihin, joihin he välttämättä eivät haluaisi kuulua, ja saattavat kaikki opiskelijat tilanteeseen, jossa he ainakin paperilla tukevat vihervasemmistolaista politiikkaa. Silti opiskelumailman pakkojäsenyydet ovat vain kaksoismandaattistrategian yksi pienimmistä ongelmista.

Todelliset kaksoismandaatin ongelmat ilmenevät ympäristöasioiden kanssa tekemisissä olevissa ministeriöissä, joiden virkamiehistä merkittävällä osalla on tausta vihreässä ideologiassa ja vihreissä järjestöissä. Miehitteäessään ministeriöt kannattajillaan vihreä liike pystyy näin pitämään kiinni vallasta, oli mikä vanhoista puolueista tahansa hallituksessa. Johtamistaidoiltaan heikkojen ministerien ollessa vallassa edellä mainittu takaa virkamiesten huomattavan oman politikoinnin.

Keskusorganisaatiot

Olen käyttänyt usein kuluneesta 10 vuodesta kommunismiin viittaavaa termiä ”keskuskomiteoiden aika”. Tällä tarkoitan sitä, että viimeisten 10 vuoden aikana vihreiden vallan lisäämiseksi, heidän ideologiansa tukemiseksi ja maamme tarkoitushakuiseksi lisäbyrokratisoinniksi on perustettu lukuisia keskusorganisaatioita, joista vain muutamia tässä kontekstissa mainitakseni: Suomen käytännössä korkein riistaviranomainen Riistakeskus, käytännön tasolla manipulatiivisten tutkimusten laatijaksi tarkoitettu Luonnonvarakeskus sekä monissa asioissa korkeaa viranomaisvaltaa käyttävät paikalliset Elinkeino-, Liikenne- ja Ympäristökeskukset (ELY).

Kaikille näille viranomaisorganisaatioille on yhteistä voimakas viherpolitisoituminen ja se, että tämä näyttää vaikuttavan näiden teke-miin päätöksiin, kuten myönnettävien poikkeuslupien kohdalla. Ku-vaan seuraavassa luvussa tarkemmin kyseisiä organisaatioita ja niiden toimintaa.

Herätysparadoksi

Vihervasemmisto hallitsee maatamme nykyään monenlaisin sekä suoriin että epäsuoriin keinoin. Olen luonnollisesti tutkinut ja pohti-nut vihreää liikettä hyvin paljon ja pyrkinyt parhaan kykyni mukaan myös arvioimaan tilanteen tulevaa kehitystä. Kojjärven ajoista tilan-ne on kääntynyt pääläelleen ja heillä, joilla silloin ei ollut valtaa, on nyt käytännön valta maassa. Tämä on johtanut useisiin paradoksaalisiin tapahtumiin, joita optimistina nimitän ”herätysparadokseiksi”. Kyseisellä termillä tarkoitan käytännössä sitä, että koska valtasuhteet ovat nyt vaihtuneet, kansalaisemme heräisivät huomaamaan vihreän liikkeen paradoksaalisen toiminnan, josta esitän seuraavaksi kaksi tär-keintä asiakokonaisuutta.

Kuten olen vihreän liikkeen alkuvaihetta käsittelevässä osiossa tuonut esille, linkolalainen ideologia on edelleen vahvana vihreässä liikkeessä ja sen alaorganisaatioissa. Linkola oli tunnettu siitä, että hän ei välittänyt tieteellisestä faktasta. Samoin Linkola sekä edelleen vihreässä liikkeessä toimivat aktiivit kielsivät virallisen tutkimuksen. Nyt, kun valtasuhteet ovat vaihtuneet, näennäisesti neutraalit toimijat ovat kaksoismandaattistrategian mukaisesti päässeet itse virallisten tutkijoiden rooliin ja näin ollen suurin osa virallisesta tutkimuksesta on valjastettu tukemaan vihreää ideologiaa ja sen vaatimaa lainsäädäntöä. Alun perin siis virallisen tutkimuksen kieltäneet vihreät vaativat nyt uudessa asemassaan, että kaiken tulee perustua viralliseen tutkimukseen.

Toisessa esimerkissä palaan takaisin aikaisemmin esittämäni *Itsenäinen Suomi: seitsemän vuosikymmentä kansakunnan elämästä* -kirjaan, jossa Koijärven lintujen suojelijoiksi itsensä määritellyistä henkilöistä todetaan suorana sitaattina seuraavaa: *”Kansalaismielipiteen ja viranomaispäätöksen välinen ristiriita oli aina ennenkin ratkenut siten, että haetaan päätös ylimmästä vetoamusasteesta ja toimitaan sitten sen mukaan. Nyt elettiin kuitenkin toista aikaa. Koijärven lintujen suojelijat eivät halunneet alistaa arvojaan byrokraattiseen rutiiniprosessiin”*.² Painotettakoon, että äskeisessä sitaatissa puhuttiin rutiiniprosessista.

Aikaisemmin byrokratiaa vastustaneet vihreät rikkovat nykyisellään monien kansalaistemme lakien, asetusten ja jopa EU-direktiivien selkeästi mahdollistamia oikeuksia äärimmäisyyksiin viedyllä byrokratialla ja suoranaiseen mielivaltaan perustuvilla monivuotisilla

2 Jukka Tarkka: *Itsenäinen Suomi: seitsemän vuosikymmentä kansakunnan elämästä*, Otava 1987, s. 278.

prosesseilla, joita ei todellakaan voi sanoa rutiininomaisiksi. Vihreät eivät Koijärvellä halunneet alistaa arvojaan byrokratiaan, mutta nykyisellään omien ideologisten arvojensa perusteella alistavat lukuisten kansalaistemme lailliset oikeudet loputtomaan byrokratian suohon.

Rakenteellinen ristiriita ideologiassa

Edellä esitettyihin vakaviin paradokseihin liittyen katson tässä yhteydessä sopivaksi tuoda esiin muita vihreän liikkeen ideologiseen rakenteeseen liittyviä ristiriitoja. Otan esimerkiksi Uudellamaalla käytännön tasolla sukupuuttoon kuolleen peltopyyn. Kuten oheisessa kirjassa tuon moneen kertaan esille sen tosiasian, että koska peltopyy on lintulajina käytännössä hävinnyt monin paikoin, yksi sen palauttamiseen tähtäävistä tärkeimmistä toimista on kyseisen lintulajin uudelleenistutukset. Peltopyy toimii erinomaisena esimerkkinä viherideologian sisään rakentuneesta ristiriidasta. Asian tarkastelu vaatii paneutumista peltopyyhyn lintulajina.

Tarkassa eläimiin kohdistuvassa tutkimuksessa kohde määritellään sukuun, lajiin ja alalajiin. Eläintieteessä alalaji on alin taksonominen taso. Edellä esittelemäni täsmennyksenä alalajin latinalainen nimi on kolmiosainen, kuten esimerkiksi peltopyyn läntisen alalajin kohdalla *Perdix perdix perdix*. Kun lähdetään dna-pohjaiseen alalajitarkasteluun, voidaan todeta, että Suomessa esiintyy tällä hetkellä niin sanottua itäistä alalajia latinalaiselta nimeltään *Perdix perdix lucida*, läntistä alalajia ja näiden molempien risteymää. Asiaa tuntemattomammalle lukijalle haluan heti alkuun painottaa, että edellä mainittua kahta alalajia ja niiden risteymää on hyvin vaikea erottaa toisistaan koskien ulkoisia tunnusmerkkejä. Kyseessä on siis pitkälti dna:han ja geeniperimään pohjautuva alalajierottelu. Riistanhoitajien kannalta ongelmalliseksi on kuitenkin muodostunut itäisen alalajin massamai-

sen tarhaamisen toteuttamisen vaikeus ja näin ollen istutuslintuina käytetään lähtökohtaisesti läntistä alalajia. Kuten totesin, lopputulemana on se, että Suomessa on esiintynyt aina molempia alalajeja ja niiden välimuotoa.

Kaikkein isoimmaksi ongelmaksi peltopyyn palauttamisessa tarhauksen ja sitä kautta tapahtuvan istutuksen pohjalta muodostuu vihreiden käytännössä täysin ylimitoitettun tason saavuttanut suomalaisen luonnon rodun puhtauden vaaliminen. Vihreiden näkemys asiasta on kyseiselle ideologialle ominaisesti jyrkkä, ehdoton ja mustavalkoinen. Toisin sanoen he pitävät tiukasti kiinni omasta näkemyksestään, että Suomen alkuperäinen peltopyy pohjautuu geeniperimältään pelkääntään itäiseen alalajiin. Näin ollen vihreät eivät hyväksy läntisen alalajin istutuksia. Varmistaakseni, että jokainen lukija havainnollistaa ehkä itselleen vaikean aihekokonaisuuden, selvennän vielä viherideologiaa siten, että he pitävät peltopyyn läntistä alalajia (joka on käytännön tasolla sama lintu kuin itäinen) suomalaiseen alkuperäiseen luontoon kuulumattomana lintuna ja vastustavat sen istuttamista muun muassa täysin suoranaيسilla rotuhygieniaseikoilla. He katsovat, että dna-pohjaisesti peltopyyn läntisen alalajin ja sen laajemman istuttamisen seurauksena väistämättäkin tapahtuvan ”sekoittumisen” itäisen alalajin kanssa aiheuttavan suomalaisen luonnon ja tässä kontekstissa lintulajin rodullisen puhtauden turmeltumista. Katson edellä esitetyn peltopyyesimerkin osoittavan vihreän ideologian täysin ylikorostuneet mittasuhteet saavuttavan suomalaisen alkuperäisen lajiston rodullisen ja geneettisen puhtauden suojelemisen. Luonnollisesti peltopyy ei ole lainkaan ainut esimerkki, otin sen esille, koska kyseisen linnun alalajikohtainen tarkastelu havainnollistaa mielestäni parhaiten myös asiaan perehtymättömälle lukijalle tässä kohtaan esittämäni vihreään ideologiaan sisään rakentuvan ristiriidan. Painotettakoon, että kyseisen

kaltaista äärimmäisyyteen vietyä geeniperimäpohjaista suomalaisen lajiston rodullisen puhtauden vaalimista harjoitetaan luonnon kaikilla saroilla vihreiden toimijoiden osalta.

Kuten jo oheisessa luvussa aikaisemmin olen tuonut esille, varsinkin suomalainen viherideologia, joka edelleen tänä päivänä pohjautuu linkolalaiseen luontofilosofiaan, eriyttää ihmislajin luonnosta, vaikka ihmislaji on luonnon lainalaisuuksiin perustuvan evoluution yksi hienoimmista tuotoksista. Vaikka vihreät harjoittavat kaikkeen muuhun luontoon liittyvää edellä mainitun kaltaista ideologispoliittista oppia, suomalainen kulttuuri siis yksi olennainen kansallisen identiteettimme osakokonaisuus ei heitä kiinnosta. Vihreää liikettä voidaan pitää kovimpana monikulttuurismin peräänkuuluttajana ja edistäjänä. Voidaan esittää perusteltu ja koko ristiriidan kiteyttävä kysymys, miksi vihreät vaalivat suomalaisen luonnon geeniperimän puhtautta pakonomaisten tarkasti, mutta samanaikaisesti eivät lainkaan ole huolissaan kansamme kulttuuriseen identiteettiin ilmaantuvista laajoista ulkopuolisista vaikutuksista? Kyseistä ristiriitaisuutta ei voi rationaalisella argumentaatiolla perustella.

Toiminta harmaalla vyöhykkeellä

Vihreä liike on kokonaisuutena katsottuna lukuisista erilaisista ja erityyppisistä alaorganisaatioista koostuva järjestö, joka on ulottanut juurensa kaikkialle ja siihen kuuluu niin suoraa toimintaa harjoittavia ryhmittymiä, näennäisesti asiasta irrallaan olevia toimijoita ja poliittisesti sitoutumattomia viranomaisia sekä tutkijoita kuin muodollisilta vaatimuksiltaan salonkikelpoinen pääpuolue. Vihreän liikkeen toimijat ovat kuitenkin aivan alusta lähtien toteuttaneet toimenpiteitä, jotka hyvin usein liikkuvat laillisuuden ja laittomuuden välisellä harmaalla vyöhykkeellä. Viherideologit kautta liikkeen historian ovat

osoittaneet, että he eivät epäröi myöskään lainvastaisten toimenpiteiden toteuttamista. Ainoana poliittisena puolueena nykyisessä Suomen eduskunnassa vihreät ovat jopa erään nykyisen ministerin ja muutoinkin liikkeen kärkipoliitikon toimesta julkisessa televisiohaastattelussa todenneet kansalaistottelemattomuuden olevan oikeutettua, jos päämäärä on ”hyvä”. Edellä mainittu ajatus kumpuaa suoraan linkolalaisuudesta, jonka ajattelumallin perusteisesti keinovalikoimalla ei ole mitään merkitystä missään tapauksessa, kunhan päämäärä on ideologisesti oikea.

Salonkikelpoisuudestaan huolimatta vuosien varrella useiden esimerkkien lomassa on käynyt selväksi, että jopa ministeristatuksen saavuttaneet vihreät eivät todellisuudessa ole luopuneet vihreästä ääriajattelusta. Vain kahtena erillisenä esimerkkinä tuon esille seuraavaa. Maailman laajuinen Greenpeace-organisaatio, joka on toteuttanut jopa terrorimaisia toimia, valloitti laittomasti erään valtion omistajaohjauksessa olevan yhtiön aluksen vuonna 2013. Yhtiön johto teki kyseisestä toiminnasta tutkintapyyntöä poliisille. Valtion omistajaohjauksesta vastannut silloinen vihreä ministeri hyvinkin ilmeisesti uhkasi poliisille tutkintapyyntöä tehnyttä toimitusjohtajaa irtisanomisella, jos yhtiö ei vedä pois Greenpeaceen kohdistamaansa tutkintapyyntöä. Ministeri onnistui uhkauksessaan, mutta tilanteen päästessä suuressa määrin julkisuuteen, hän joutui eroamaan. Tuolloin oli kuitenkin vuosi 2013. Asiat ovat eskaloituneet pahempaan suuntaan huomattavasti.

Käytännössä viimeisen vuoden aikana eri puolilla maatamme on esiintynyt laittomia ja jopa kansalaistemme henkeä uhkaavia kapinallismielisiä toimenpiteitä. Kyseiset viheraktivistit nimittävät itseänsä Elokapinaksi ja edellä esitetty kansalaistemme henkeen ja terveyteen kohdistettu vaara on perusteltu. Kyseiset kapinalliset saivat laittomasti alussa jopa pitkäaikaisesti harjoittaa pääkaupunkimme

yhden tärkeimmän liikenneväylän eli Mannerheimintien totaalista tukkimista. Kaikki ymmärtävät, että esimerkiksi vakavan tapaturman tai sairauskohtauksen uhriksi joutuneen henkilön välitön ambulanssin saanti tai kyseiseltä paikalta nopeimmalla reitillä sairaalaan pääsy voi tien tukkimistoimenpiteen johdosta viivästyä kohtalokkain seurauksin. Edellä mainitun faktan tiedostaen ja muutoinkin Elokapinaliikkeen laittoman ja väkivaltaisuusluontoisen toimintamallin ymmärtäen vihreän silloisen sisäministerimme voidaan katsoa olevan vastuussa siitä, että hänen johtamaansa ministeriön vastuualueeseen kuuluvat poliisit eivät kapinan ensimmäisinä päivinä omanneet oikeutta liikenneväylien avaamiseen.

Lisäksi kapinan ensimmäisinä päivinä poliisin kenttäjohto tiedotti medialle, että jopa Valtioneuvoston rakennus oli saattanut joutua jonkin asteisen sisään tunkeutumisuhan kohteeksi. Erityisesti tällaisissa vakavissa tapauksissa paikan päällä toimivan poliisin kenttäjohto kyllä stilisoi sanansa huolellisesti medialle. Edellä mainittuun viitaten ei ole mielestäni kovin uskottavaa, että poliisi peruu lausuntonsa Valtioneuvoston rakennukseen kohdistuneesta uhasta seuraavana päivänä. Huonosti muotoiltua lausuntoa paljon uskottavampi vaihtoehto on vihreältä sisäministeriöltä tullut käsky sen perumisesta. Vihreät ministerit eivät opposition lukuisista vaatimuksista huolimatta suostuneet suorasanaisesti edes tuomitsemaan selkeästi laitonta kapinaa.

Käytän monestakin syystä termiä kapina, koska laillisten mielenilmauksien toimintatapoihin kuuluu, että ne eivät aiheuta yleistä häiriötä ja vaaraa vaan enemmänkin pyrkivät osoittamaan määrällisesti suurella joukolla tuen ajamalleen asialle. Samalla paikkaan, jossa Elokapina monen päivän ajan tukki Mannerheimintien, sijaitsee myös eduskuntatalolle näkyvä kansalaistori. Kyseisellä torilla Elokapinaliike voisi käytännössä vuoden ympäri harjoittaa mielenilmaustaan juuri

ketään häiritsemättä, mutta tärkeään kontekstiin nousee tässäkin tapauksessa jälleen viheraktivistien minoriteettinen osuus maamme väestöstä sekä koko viherideologian taustalla oleva radikaali ajattelumalli, jossa tavoitteet pyritään saavuttamaan jopa laittomin, väkivaltaisoin ja vallankumouksellisin keinoin.

Vihreiden toiminnan eskaloitumiselle minoriteettisen asemansa perusteella laittomuuksiin, esitän lisäargumentaatiota. Pysin havainnollistamaan lukijalle, että paikalle saatu kaksi - kolmesataa henkilöä ei toteuttaisi mielenilmauksen tarkoitusperää. Maamme kansalaiset eivät kiinnittäisi riittävästi huomiota mielenosoittajiin saati, että saisivat käsityksen siitä, että ilmastohätätilavaateen taakse on saatu mobilisoida suuri määrä kannattajia. Nämä tavoitteet eivät toteutuisi laillisessa mielenosoituksessa kansalaistorilla ja siksi pienen ryhmittymän oli ryhdyttävä laittomiin toimenpiteisiin sekä massiivisen ruuhkan aiheuttamiseen, jotta he pääsisivät tavoitteisiinsa, jotka laillisilla toimilla olisivat olleet mahdottomia.

Taistele tai pakene -vaisto propagandistisena menetelmänä

Elokapina on uusi äärivihreyden ilmenemismuoto. Tästä syystä katson tarpeelliseksi asian käsittelyn myös seuraavan kontekstin valossa. Luonnon lainalaisuuksiin kaikille eläinlajeille siis myös ihmisille on ominaista selviytymisvaistoon perustuva täysin terve taistele tai pakene -reaktio, joka vaistomaisesti laukeaa uhkaavassa tilanteessa. Taitavat manipuloidijat pystyvät valjastamaan sinänsä normaalin reaktion propagandistiseksi toimintamalliksi.

Elokapinan rivijäsenet ovat oiva kohde kyseiselle toimintaperiaatteelle. He ovat kotoisin suurkaupungeista, eivät omaa omakohtaista kokemusta ja tietoa luonnosta ja ovat koko ikänsä altistuneet oppilaitosten, tutkimuslaitosten ja median levittämälle viherpropagandal-

le. Tämä pohja mahdollistaa sen, että kyseisille henkilöille tietoisesti valjastetaan näkemys heidän olemisestaan nurkkaan ahdetun eläimen roolissa. Koko edellä mainittu huomioiden tällä tunteella pystytään laukaisemaan luontainen taistele tai pakene -reaktio, jota tarkoituksellisesti pitkitetään niin, että luontaisesta lyhyestä reaktiosta syntyy pitkäkestoinen epänormaali tila. Tätä propagandistista toimintatapaa vihreät ja tässä tapauksessa Elokapinan johto käyttävät hyväkseen pyrkiessään lietsomaan terminologiansa mukaista ilmastohätätilaa tietyntylaiseksi välittömäksi maailman lopun ilmiöksi. Tällä pyritään altistamaan kohdehenkilöstö paniikin, hysterian ja hurmosmieliseen mielentilaan, jolla halutaan myös luoda ajatus välittömien toimenpiteiden vääjäämättömyydestä.

Kaikki nämä edellä mainitut kyseiseen propagandistiseen toiminta-ajatuksen liittyvät toimenpiteet murtavat jo muutoinkin potentiaaliseksi kohderyhmäksi muodostuneiden henkilöiden rationaalisen ajattelun.

Ideologinen johtaja johtaa edestä

Elokapinalliset ovat viherfanaatikkoja, mutta moni heistä on myös vihreän agendan älykkäiden manipuloijien uhri. Allekirjoittanut on ollut koko elämänsä sotilas ja vanhakantaisena upseerina jo alusta lähtien olen omaksunut ja noudattanut johtamisen erästä tärkeää kulmakiveä eli sitä, että joukkoja johdetaan edestä. Tämä on ensimmäinen asia, mihin olen kiinnittänyt Elokapinassa huomiota. Voidaan esittää perusteltu kysymys, missä ovat kapinaliikkeen johtajat? Elokapinassa vallitsee tilanne, jossa paikalla on käytännössä vain viherfanaatikkoja ja hankkeeseen mukaan saatuja manipuloituja henkilöitä. Kuului henkilö kumpaan ryhmään tahansa, sotilasterminologiaa käyttäkseni, pelkästään rivimiehet ovat paikalla, kun taas kapinaliikkeen johto ver-

houtuu tiukkaan anonymiteetin suojaan.

Asiaa voitaisiin käsitellä jonkin toisen kirjan yhteydessä laajemmalti, mutta tässä kontekstissa katson riittäväksi herättää lukijan pohdiskelemaan seuraavia kysymyksiä. Mikä on Elokapinan todellisen johdon motiivi, koska he eivät ole ideologisia johtajia, jotka johtaisivat joukkojaan edestä? Sekä toisena varteen otettavana kysymyksenä, kun asia suhteutetaan Euroopassa syttyneeseen suursotaan ja maamme vakavimpaan energiakriisiin, minkälaiset todelliset mahdollisuudet kyseinen tilanne tarjoaa ulkopuoliselle hybridivaikuttamiselle?

Linkolalaisuus edelleen vahvana viherideologiassa

Haluan kyseisessä tämän luvun loppukaneetissa painottaa sitä, että nykyisin lähes päivittäin esillä olevassa vihapuhekeskustelussa vihervasemmisto toimii myös kaksoisstandardilla. Toisaalta he ovat hyvin kärkekkäästi syyttämässä poliittisia vihollisiaan täysin omintakeisin perustein vihapuheista, mutta toisaalta he voivat puhua mitä haluavat. Lisäksi vihervasemmistolaiset ovat omanneet itsellensä oikeuden määritellä, mistä saa ja mistä ei saa puhua.

Vihreä liike ja sen alaorganisaatiot omaavat hyvin pitkälle linkolalaisen luonnosta vääristyneen vihaideologian. Nykyisen sosiaalisen median aikakaudella kukaan ei voi väittää, ettei tietäisi, mitä linkolalaisessa ideologiassa ajetaan. Eräs nykyinen ministeri ja erittäin tunnettu vihreä poliitikko kirjoitti twitterissä, että hän pitää Linkolaa ihanteenaan ja juuri Linkola oli henkilö, joka havahdutti kyseisen ministerin vihreään ideologiaan. Jos tällainen twiitti olisi ollut ulkomaalaisen korkean poliitikon tekemä, se olisi herättänyt huomattavissa määrin huomiota ristiriitaisuudessaan.

Edellä esitetty olisi voinut johtaa jopa vaateisiin kyseisen henkilön eroamisesta ministerin tehtävistä. Jälleen kerran muihin myös Euroo-

pan Unioniin kuuluviin naapurimaihin poiketen Suomessa kyseiseen twiittiin ei reagoitu mitenkään esimerkiksi median taholta. Kyseinen tapaus toimii kuitenkin yhtenä vahvana esimerkkinä siitä, että linkolaisuus on edelleen vahvasti mukana vihreässä liikkeessä.

Luku 4

Viherpolitisoituneet organisaatiot

Perustuslain 1 luvun 2 §:n 1 momentti sekä 3 §:n 1 ja 2 momentti luovat perustan sille, miten maamme johdetaan. Edellä esitetyn suorana sitaattikiteytyksenä todetaan, että: ”*Valtiovalta Suomessa kuuluu kansalle, jota edustaa valtiopäiville kokoontunut eduskunta. Lainsäädäntövaltaa käyttää eduskunta [...] Hallitusvaltaa käyttävät tasavallan presidentti sekä valtioneuvosto [...]*”. Toisin sanoen periaate miten maamme johdetaan sekä miten vallitsevat epäkohdat lainsäädännöllisesti korjataan, on selkeästi määritelty. Silti noin 30 % kansalaisistamme jättää äänestämättä eduskuntavaaleissa, jotka ovat demokraattisen järjestelmämme tärkeimmät vaalit, sillä nämä katsovat vallitsevien ongelmien olevan muuttumattomia riippumatta siitä, mikä niin kutsutuista vanhoista puolueista perustaa hallituksen. Äänestäminen on kuitenkin tärkeää, sillä oheisen teoksen kaikkien epäkohtien ratkaisu vaatii lainsäädännöllisiä muutoksia, jotka tehdään poliittisin päätöksin. Tästä syystä katson tarpeelliseksi syventyä kyseisessä luvussa siihen, mikä on johtanut nykyiseen, hyvinkin suuren kansanosan krooniseen epäluottamukseen koskien maamme vallitsevaa politiikkaa.

Luottamuspuola poliittiseen johtoomme ja vallitseva usko ongelmien jatkuvaan pahenemiseen on pitkällä aikavälillä tapahtuneen

negatiivisen kehityksen summa. 2010-luvulla tilannetta eskaloivat entisestään hallinnossa tehdyt uudistuksen, jotka keskittivät osaltaan valtaa laajoiksi keskusjohdetuiksi organisaatioksi, joilla on suora valta moniin teoksessa käsiteltäviin metsästyksen ja luontoon liittyviin kysymyksiin. Näin ollen katson tulevien lukujen kannalta tärkeäksi tarkastella näitä viranomaisinstansseja riittävällä tarkkuudella, sillä ne ovat keskeisessä ja samanaikaisesti päällekkäisissä rooleissa liittyen lainsäädäntömme muuttamiseen.

Aikaisempien hallitusten talouspoliittisten toimien takia maamme on vakavasti velkaantunut ja budjetti alijäämäinen. Suomen tuleva johdoto ei voi enää jatkaa edeltäjiensä aiheuttamaa velkakierrettä. Lisäksi en pidä verojen korottamista ratkaisuna, sillä se pahentaisi kansalaistemme tilannetta. Taloutemme tasapainottamiseen tähtäävissä toimissa yhtenä osatekijänä katson tärkeäksi valtion varojen priorisoinnin oikeasti relevantteihin toimiin ja uusien säästökohteiden luomisen tarpeettoman byrokratian purkamisella. Valtio käyttää jo nykyisellään pelkästään aikaisemmin mainitsemiäni organisaatorakenteiden ylläpitämiseen vuosittain noin 400 miljoonaa euroa. Myös kyseisten instanssien toteuttamat laajat projektit rahoitetaan lähes täysin kansalaistemme verovarjoilla.

Kaiken edellä esittämäni perusteella otan oheisessa luvussa kantaa siihen, onko Suomessa perusteltu tarve näin usean toistensa kanssa päällekkäisen organisaation ylläpitämiseen sekä siihen, muodostuisiko maamme johtaminen ja lainsäädäntö loogisemmaksi huomattavan byrokratiakoneiston purkamisella.

EPÄVIRALLINEN POLITIKOINTI

Ennen uuden lain hyväksyntää lakiesitys käy läpi monivaiheisen prosessin. Kyseisen prosessin perimmäisenä tarkoituksena on saada laki-

tekstistä yksiselitteinen ja vallitsevan ongelman korjaava kokonaisuus. Todellisuudessa monelle puolueelle hallitukseen pääsy on muodostunut itseisarvoksi, ei niinkään se, miten hallituskauden aikana maamme epäkohtia parannetaan. Tämä näkyy vanhojen, suurempien puolueiden aktivoitumisena pelkästään vaalien lähestyessä.

Viitaten aikaisempaan lukuun, vihreän liikkeen toistaiseksi pysyvä minoriteettiasema on muokannut kyseisen tahon toimintastrategiaa alusta alkaen. Kojärvikapina, joka sai Suomessa ensimmäistä kertaa aikaisemmin pienet ja erilliset ympäristöaktivistiryhmät liittymään yhdeksi suuremmaksi toimijaksi, voidaan katsoa olleen myös eräänä olennaisena tekijänä Ympäristöministeriön (YM) perustamiseen vuonna 1983, jolloin vihreä liike sai ensimmäiset kansanedustajansa. YM viherpolitisoitui heti, ja vihreästä liikkeestä muodostui virallinen puolue vuonna 1987, mikä mahdollisti aseman vakiinnuttamisen eduskunta-puolueena sekä aktiivisen rooliin roolin ottamisen valiokunnissa.

Vihreiden aktiivisuus yhdistettynä eduskunnassa muutoin vallitsevaan laajaan passiivisuuteen näkyi vahvasti ensimmäisen kerran metsästyslain kokonaisuudistuksen yhteydessä vuonna 1993. Valiokuntatyön tekivät käytännössä kaksi viherideologia ja loppu tulemana oli ensimmäinen metsästyksen- ja riistanhoidon kannalta merkittävä suunnan muutos huonompaan. Menestyksestä ja aktiivista kaksoismandaatilla toimimista helpotti merkittävästi 2010 luvulla perustetut keskusorganisaatiot. Kuten jo aikaisemmin totesin, kyseiset instanssit ovat päällekkäisissä rooleissa ja tämä luo yhtälön, jossa näennäisesti politisoitumaton organisaatio toimiin tutkimusten tekijänä, asiantuntijana lakiehdotusta käsittelevässä valiokunnassa sekä myös lakia tulkitsevana viranomaisena.

Vastaava ministeri tärkeässä roolissa

Otan seuraavaksi tarkastelun alle hallituksen esityksen, jota perustel-

lusti voidaan pitää statukseltaan korkeimpana lakiesityksenä, sillä pois lukien perustuslain muutos muut lait hyväksytään eduskunnassa määräenemmistöllä. Koska lakiehdotukset laaditaan kyseisestä alasta vastaavassa ministeriössä, lainmuutostarvetta valmistelewan ministeriön merkitys korostuu.

Allekirjoittanut on pääkoulutukseltaan ammattiupseeri, joten havainnollistan asiaa toisen erityisosaamisalueeseeni kuuluvan esimerkin kautta. Komppania, joka on aselajista riippuen noin 150 – 300 miestä kattava kokonaisuus, muodostaa perusyksikön, jota eduskunnassa voidaan rinnastaa ministeriöön. Pääministeri valtioneuvoston johtajana ja ministerin edustaman puolueen johto sekä hallitusohjelma muodostavat tässä kontekstissa ylemmän johtoportaatin. Sodan ajan komppanianpäällikkö, jonka tulee olla kokenut ja taitava ammattisotilas, laatii taistelusuunnitelman siitä, miten hänen yksikkönsä toteuttaa ylemmältä johtoportaalta saamansa tehtävän. Komppanianpäällikkö voidaan hyvin rinnastaa ministeriin. Oheisessa esimerkissä otettakoon lähtökohdaksi, että päällikkö katsoo saamansa tehtävän suorittamisen kannalta ratkaisevan tärkeäksi tietyn kukkulan valtaamisen. Tämän pohjalta päällikkö luo taistelusuunnitelman ja käskää sen perusteella alaisuudessaan oleville joukkueen johtajille kutakin joukkuetta koskevan tehtävän. Joukkueen johtaja voidaan rinnastaa ministeriön sisäisen osaston johtajaksi. Saamansa käskyn perusteella joukkueenjohtaja laatii oman suunnitelmansa ja käskää kullekin johdossaan olevalle ryhmälle oman tehtävän. Ryhmänjohtaja voidaan rinnastaa ministeriössä olevan osaston sisäisen yksikön johtajaksi. Ryhmänjohtajat taas saamaansa käskyn ja siitä lausumaansa omaan suunnitelmaansa liittyen määrittävät partioiden ja taistelijaparien toimenpiteet tulevassa operaatiossa.

Näin jokaisen komppanian sisäisen alajohtoportaatin toimenpiteet palvelevat komppanian päällikön ratkaisua toteuttaa saamansa tehtävän

valtaamalla esimerkin sisällyttämä kukkula. Jos yksittäinen ryhmänjohtaja komppanianpäällikön ratkaisusta riippumatta katsoisikin valtuutensa ylittään kumpareen vieressä olevan pellon valtaamisen tärkeämmäksi ja lähtisi toteuttamaan tehtävänsä perussuunnitelmasta poiketen, koko komppanian taistelu todennäköisesti epäonnistuisi. Kyseisellä epäonnistumisella olisi laajavaikutteiset mittasuhteet, sillä komppanian päällikön ylemmältä johtoportaalta saama tehtävä ei toteutuisi.

Myös ministeriötä tulisi johtaa edellä esitetyn armeijaan liittyvän esimerkin mukaisesti siten, että aina ministeriön osastoista yksittäisiin virkamiehiin asti kaikki toteuttavat ministerin tahtoa ja hänen antamaa tehtävää. Tässä tulee yksi maamme isoimmista lainsäädännöllisistä ongelmista. Kun eduskuntavaalien voittaja muodostaa lähtökohteisesti enemmistöhallituksen, joka määrittelee kullekin ministeriölle ministerin, suurinkaan osa ministeriöiden virkamiehistä ei vaihdu. Jos ministeri on johtamisominaisuuksiltaan heikko, ministeriöiden näennäisesti politisoitumattomat virkamiehet toimivat usein käytännössä ministerin tahdon vastaisesti edistääkseen pelkästään omia ideologisia tavoitteitaan. Tällöin tilanne on täysin sama kuin aikaisemmassa esimerkissä, jossa komppanianpäällikön tavoite ei toteudu yksittäisen ryhmänjohtajan takia. Poliitikassa tämä tarkoittaa, että kansan eduskuntavaaleissa äänestämällä haluama muutos ei toteudu. Näin ollen ei toteudu myöskään oheisen luvun alussa esittämäni perustuslaillinen tavoite valtiovallan kuulumisesta kansalle.

KESKUSORGANISAATIOT

Suomessa on nykyisellään muista maista huomattavasti poikkeava luontoaloihin keskittyvä organisaatiomalli. Maassamme oli jo ennuudesta Ympäristö- (YM) sekä Maa- ja metsätalousministeriö

(MMM). Edellä mainitun lisäksi vuonna 1995 perustettiin Suomen ympäristökeskus (SYKE). Voisi rationaalisesti olettaa, että samaan alaan keskittyviä tahoja olisi ollut riittävästi. Kuitenkin, kuten oheisen luvun alussa toin esille, 2010-luvulla perustettiin vielä neljä uutta toistensa kanssa päällekkäistä isoa keskusorganisaatiota.

Suomen Riistakeskus

Riistakeskus on käytännön tasolla Suomen korkein metsästysviranomainen, jonka historia ulottuu kauas. Metsästäjain keskusjärjestö (MKJ) perustettiin vuonna 1962 toteuttamaan metsästyslaissa määriteltyjä tarkoituksia, ja se oli suoraan Maa- ja metsätalousministeriön alainen organisaatio. MKJ muodostui paikallisista riistanhoitoyhdistyksistä (RHY), jotka muodostivat maamme silloiset viisitoista riistanhoitopiiriä. Kuten edellä todettu, MKJ ei ollut metsästäjien etujärjestö, vaan MMM:n suorassa alaisuudessa toimiva metsästysviranomainen. MKJ:n henkilöstö koostui kuitenkin lähes poikkeuksetta kokeneista ja suomalaisen metsästysperinteen omaavista henkilöistä. Näin ollen päätöksenteko ja toiminta perustuivat faktapohjaiseen tietoon. Voidaan todeta, että viimeisimpiä vuosia lukuun ottamatta MKJ oli neutraali toimija, jolla oli perusteltu tehtävä omalla sarallaan.

Vihreän liikkeen ja sen alaorganisaatioiden saavuttaessa yhä enenevässä määrin valtaa, voidaan todeta, että 2000-luvun puolesta välistä lähtien Metsästäjain keskusjärjestö alkoi asteittain viherpolitisoitua. Tämä kehitys huipentui kevääseen 2011, jolloin MKJ lakkautettiin. Lakkautuksen yhteydessä maamme entiset 15 riistanhoitopiiriä sulautettiin yhdeksi kokonaisuudeksi, josta muodostui jo valmiiksi vihreiden talutusnuorassa oleva Suomen Riistakeskus. Kyseisen organisaation toimet tulevat esille lähes kaikissa oheisen teoksen luvuissa, joten käsittelen tässä yhteydessä Riistakeskusta lähinnä sen organisaatiora-

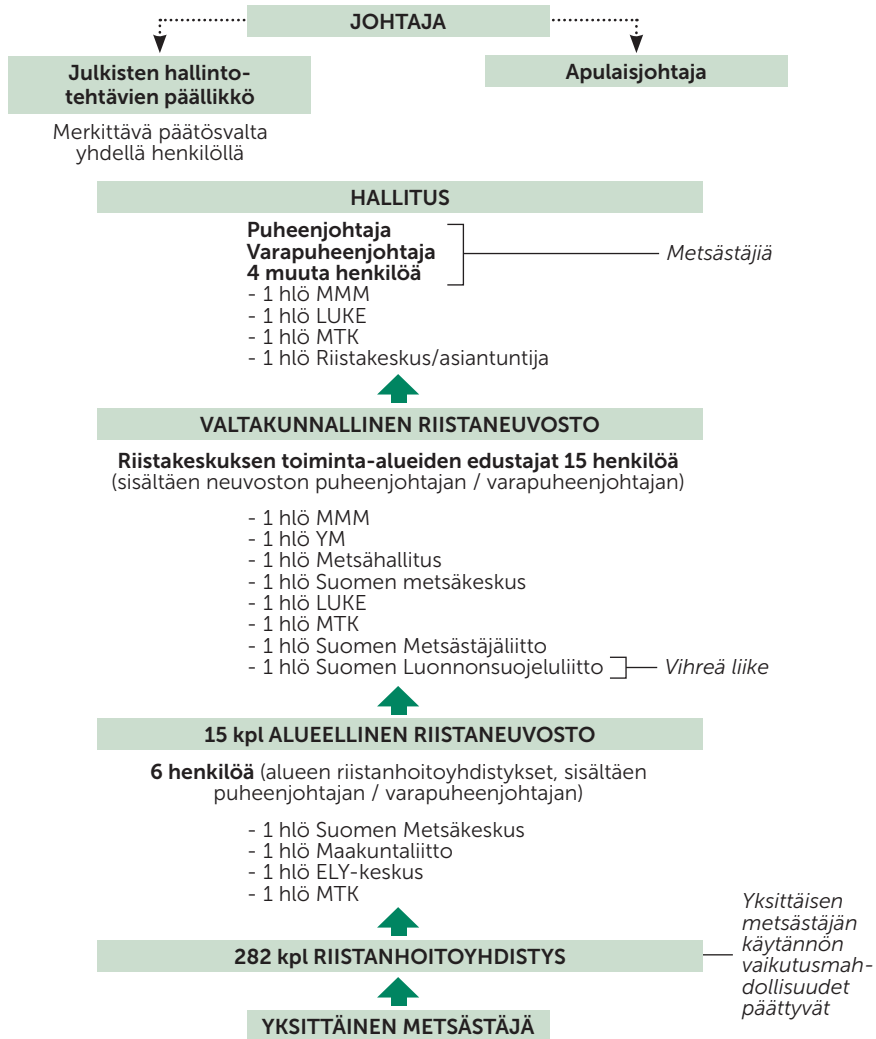
kenteen ja varainkäytön suhteen.

Riistakeskus poikkeaa MKJ:sta huomattavasti. Ensimmäisenä tärkeimpänä muutoksena todettakoon, että toisin kuin MKJ, joka toimi suoraan MMM:n alaisuudessa, Riistakeskus on itsenäinen, julkisoikeudellinen laitos, jonka tehtävät määräytyvät täysin uudessa lainsäädännöllisessä kokonaisuudessa eli riistahallintolaissa. Itsenäisyydestään johtuen Riistakeskus toimii MMM:n hallinnon alalla ja on osa julkista uutta riistakonsernia, johon liitettiin myös vuonna 2015 perustettu Luonnonvarakeskus (LUKE). Riistakonsernissa ei ole kyse samoihin aloihin liittyvien organisaatioiden tehokkuuden lisäämisestä, kuten virallisesti esitetään, vaan käytännössä Suomen korkeimman riistaviranomaisen ja kyseistä alaa johtavan tutkimuslaitoksen valjastamisesta ajamaan viherpoliittisia tavoitteita. Edellä mainittu konserni muodostaa yhtälön, jossa päätöksiä tekevä viranomainen on suoraan yhteistyössä todellisuudessa poliittisävyisen tutkimuslaitoksen kanssa, jolloin päätöksien perusteluina käytetyn tiedon objektiivisuus voidaan aiheellisesti kyseenalaistaa.

Riistakeskuksessa organisaation hallituksella on ylin päätösvalta. Riistakeskuksen johtajan lisäksi keskuksen ylimpään johtoon kuuluu julkisten hallintotehtävien päällikkö. Kyseinen päällikkö on hoitaessaan julkisia hallintotehtäviä riippumaton Riistakeskuksen johtajan työjohto-oikeudesta. Tämä mahdollistaa huomattavan päätös- ja viranomaisvallan keskittymisen yhdelle ainoalle henkilölle.

Kun organisaatiota käsitellään ylhäältä alaspäin, seuraavaksi merkittävin instanssi on Valtakunnallinen riistaneuvosto, joka on Riistakeskuksen strateginen toimielin. Kyseisessä riistaneuvostossa on edustaja jokaisesta Riistakeskuksen 15:stä toiminta-alueesta. Neuvostossa on edustaja myös YM:tä, LUKE:sta ja Suomen Metsästäjäliitosta. Vakavinta asiassa on se, että lainsäädännöllisesti riistaneuvostossa on

SUOMEN RIISTAKESKUS

oltava pysyvä edustajan paikka myös luonnonsuojelun kannalta valtakunnallisesti merkittävästä järjestöstä. Tämä tarkoittaa käytännössä Suomen luonnonsuojeluliittoa. Tässä yhteydessä todettakoon, että tavallisen rivimetsästäjän vaikutusmahdollisuudet Riistakeskuksessa käsitteävät pelkästään toiminnan alimman tason eli riistanhoitoyhdistyksen. Vihreillä taas on omien edellä esitettyjen epäsuorien toimijoiden lisäksi suora vaikutusmahdollisuus valtakunnallisessa riistaneuvostossa oman edustajansa välityksellä.

Seuraavana valtahierarkiassa tulevat alueelliset riistaneuvostot, joita on maassamme yhteensä 15 kappaletta. Huomion arvoista on, että jokaisessa alueneuvostossa on vakituinen paikka myös ELY-keskuksille.

Riistakeskuksen alimmalla tasolla toimii 282 riistanhoitoyhdistystä, joiden vaikutusvalta Riistakeskuksen toimintaan on hyvin marginaalista. Jokaisen metsästäjän on kuuluttava johonkin riistanhoitoyhdistykseen, kuten oli jo MKJ:n aikana. Riistanhoitoyhdistykseen kuulumisesta ei koidu yksittäiselle metsästäjälle haittaa, joskaan ei hyötyäkään, mutta kosmeettisena nyanssina todettakoon, että pakkojäsenyys loukkaa perustuslaillista oikeutta kuulua tai olla kuulumatta mihinkään järjestöön.

Vuoden 2021 talousarviossa budjetoitiin valtion varoja yhteensä 13,878 miljoonaa euroa niin kutsuttuun riistatalouden edistämiseen, jonka nimissä tehdyistä toimenpiteistä voidaan olla montaa mieltä. Edellä mainituista varoista suoraan Riistakeskukselle annettiin 7,270 miljoonaa euroa ja kyseisen organisaation alaisuudessa oleville riistanhoitoyhdistyksille 2,588 miljoonaa euroa.

Metsästyskortin omaaminen on ehdoton edellytys metsästyksen harjoittamiselle. Jokainen metsästäjä joutuu lisäksi maksamaan vuosittain niin sanotun riistanhoitomaksun. Valtiovarainministeriö arvioi, että edellä mainittuna vuonna kyseisistä maksuista kertyi noin 11,8

miljoonaa euroa. Kyseisiä tuloja budjetoidaan laajalti muun muassa Riistakeskuksen toimintaan. Vaikka rahallinen määrä on nykyisellään lähes 12 miljoonaa euroa vuodessa, kyseinen instanssi on esittänyt vaateita, koskien riistanhoitomaksun korottamista. Riistanhoitomaksun korottamisen lisäksi on epäselvää mihin maamme korkein metsästysviranomainen käyttää käytännön tasolla saamiaan rahamääriä, sillä moni metsästäjä, niin pitkälle, kuin he nykyisellään enää pystyvät esittämään julkisesti näkemyksiään, on julkisuudessa vaatinut huomattavaa parannusta Riistakeskuksen varainkäytön läpinäkyvyyteen.

Luonnonvarakeskus (LUKE)

Kaikenlainen luontoon ja ympäristöön liittyvä tutkimus on erittäin tärkeää maamme luonnonvarojen kestävästä käytöstä sekä luonnon ja ympäristön hoidon kannalta. Oheisen kirjan käsittelemien aihealueiden osalta on kuitenkin vakava asia, että tiede ja tutkimus, joiden pitäisi perustua puhtaalle faktalle, ovat jo pitkän aikaa olleet valjastettu viherideologian tukemiseen.

Aikaisemmin kyseisen alan tutkimuslaitoksia oli useita kuten Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos (RKTL), Metsäntutkimuslaitos (Metla), Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus (MTT) sekä Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus. Kun otetaan huomioon tieteen ja tutkimuksen enenevässä määrin tapahtunut politisoituminen, on luonnollista, että edellä mainitun kaltaista määrää eri tutkimuslaitoksia ei olisi pystytty kontrolloimaan ylhäältä päin. Näin ollen tutkimuslaitokset ja keskuskeskukset sulautettiin vuonna 2015 yhdeksi kokonaisuudeksi, josta syntyi massiivinen organisaatio nimeltään Luonnonvarakeskus, jota oli nyt helpompi kontrolloida ideologisesti.

Vuonna 2021 LUKE:lle budjetoitiin valtion varoja noin 80 miljoonaa euroa. Kun käsitellään LUKE:n oheisen teoksen kontekstiin

liittyviä tutkimuksia, olisi perusteltua olettaa, että edellä mainitulla vuotuisella budjetilla sekä laajalla organisaatiolla tieteellinen toiminta olisi tehokasta ja tutkimustulokset laadukkaita. Kuitenkin niin omia havaintoja tekevät metsästäjät/riistanhoitajat, maa- ja metsätalouden harjoittajat, ammattikalastajat kuin susivaara-alueella asuvat kuitenkin oudoksuvat laajalti sitä, että virallinen tutkimus ja kohdealueella vallitseva todellisuus kohtaavat nykyään enää yhä harvemmin. Edellä esitettyä LUKE:en liittyvää luottamuspulaa lisää merkittävästi se, että tutkimustulokset ovat suurimmassa ristiriidassa juuri niiden eläinlajikantojen suhteen, joihin vihreillä on erityispiirteinen suhde.

Mielestäni vihreiden suhtautumista muun muassa ihmiselle hengenvaralliseen suteen voidaan pitää kirjaimellisesti fiksaatiomaisena. Tästä syystä otan kyseisen pedon yleiseksi esimerkiksi LUKE:n suorittamista kanta-arvioista. Kun Riistakeskus perustettiin vuonna 2011, Euroopan Unioniin myös kuuluvassa Ruotsissa oltiin susikysymyksen osalta niin pitkällä, että puhuttiin niin sanotusta ”susikatosta”. Kyseisellä termillä tarkoitettiin sitä, että pyrittiin määrittelemään määrä, jota susipopulaatio ei saa ylittää. Näin ollen kyseisen tason ylittäneet yksilöt saataisiin ampua. ”Susikaton” tunnetumpi nimike tänä päivänä on ”suotuista suojeluntaso”. Edellä mainittu metsästyspolitiikka on johtanut siihen, että Ruotsissa pystytään nykyisellään harjoittamaan kohtuudella toimivaa suden kannanhoidollista metsästyä.

Suomi taas on edelleen käytännön tasolla samassa tilanteessa missä maamme susipolitiikka oli vuonna 2011. Painotan aikaisemmin esille tuomaani asiaa siitä, että vuodesta 2015 lähtien Riistakeskus ja LUKE ovat muodostaneet yhdessä aikaisemmin mainitsemani riistakonsernin ja vastaavat omalta osaltaan muun muassa susikannan laskemisesta ja dna-määrytyksestä. Vaikka riistakonsernin vuosibudjetointi kansalaistemme verorahoista koskien molempia organisaati-

ota on mittava, eivät ne koko toimintakautensa aikana ole pystyneet saamaan aikaiseksi määritelmää suden suotuisasta suojelutasosta, joka vallitsevan lainsäädännön valossa vastaisi nykyisen oikeuslaitoksemme tapauskohtaisia ratkaisuja. Parhaillaan tätäkin lukua kirjoittaessani LUKE:n tutkijat keräävät maastosta suden ulostetta dna-määrittelyksen suorittamiseksi koskien sitä, kuinka suuri osa maamme susipopulaatiosta on oikeita susia ja toisaalta mikä on niin kutsuttujen koirasusi- eli suden ja koiran risteymän määrä. Kyseinen prosessi on muihin Euroopan unioniin kuuluviin naapurimaihimme poiketen jatkunut jo yli vuosikymmenen vailla konkreettisia tuloksia. Suomen susikanta on suurimmillaan viimeiseen sataan vuoteen ja näin ollen ihmisen joutuminen kyseisen suurpedon tappamaksi on vain ajan kysymys. Painotan vakavasti sitä, että lapsensa menettäneelle äidille, koiransa menettäneelle metsästäjälle tai lampaansa menettäneelle farmarille on aivan sama, oliko kyseessä susi vai koirasusi, joiden eroavaisuudet poikkeavat lähinnä dna:ssa. On täysin ymmärrettävää ja perusteltua, että jatkuvasti laajenevan susivaara-alueen sisäpuolella asuvat kansalaisemme näkevät LUKE:n suorittamissa tutkimuksissa tahallisen ja ideologispohjaisen viivyttelyn piirteitä.

Luonnontieteellinen keskusmuseo (Luomus)

Suomessa toimii myös Luonnontieteellinen keskusmuseo, joka toimii nykyään osittaisen organisaatiomuutoksen jälkeen saamallaan nimellä Luomus. Museon ylläpitäminen on tärkeää ja perusteltua. Kuitenkin vaikka maassamme on LUKE:n kaltainen massiivinen tutkimuslaitoskokonaisuus, myös Luomus suorittaa laajoja tutkimuksia. Luomus on osa Helsingin Yliopistoa, ja monesta lähteestä tulevasta julkisesta rahoituksesta se käyttää valtakunnalliseen toimintaansa 2,2 miljoonaa euroa.

Kuten myöhemmistä oheisen teoksen luvuista käy tarkemmin ilmi, allekirjoittanut harjoitti aikanaan pitkään vahinkoeläinten pyyn-

tiä Helsingin kaupungin alueella. 1990-luvun puolivälissä minulle tarjoutui mahdollisuus tutustua myös erään projektin yhteydessä Luonnontieteellisen keskusmuseon korkeissa asemissa oleviin tutkijoihin. Kyseiset tutkijat paheksuivat tuolloin laajalti riistaeläinten pahimman vihollisen kanahaukan vuonna 1989 säädettyä kokonaisrauhoitusta. Vaikka kanahaukkatilanne on kyseisistä ajoista huomattavasti pahentunut, ovat Luomuksessa nykyään työskentelevät, edellä mainitsemani henkilöt muuttaneet ”virallisen” näkemyksensä kanahaukasta. Niin kuin edellä totesin, tilanne on eskaloitunut, ja keskusmuseon tutkijoiden aikaisempi näkökanta vastasi huomattavasti paremmin vallitsevia realiteetteja. Voidaankin pohtia, onko kannan muuttumiseen vaikuttanut miten se, että hyväpalkkaisen uran suhteen on liian iso riski esittää virallisesti julkilausumia, jotka eivät miellytä vihreitä?

Päätän tämän osion vanhaan viisauteen, jossa todetaan, että *”toisuus ei pala tulelessakaan”*. Vaikka LUKE ja Luomus kuinka pyrkivät esittämään asiat omalle ideologialleen positiivisessa valossa, onnistuvat ne toisinaan tuomaan esiin myös asian todellisen laidan. Näin kävi muutama vuosi sitten, kun Luomuksen suoraan 24h-videolähetykseen tallentui tilanne, jossa kanahaukka hyökkäsi harvinaisen ja arvostetun kalasääksen pesään ja tappoi poikaset, vaikka lintu ei väitetysti edes syylisty pesäpredaatioon, ja korppi viimeisteli vielä tuhotyön hyökkäämällä pesään ja tappamalla kalasääksiemon. Kuva kertoo toisinaan enemmän kuin tuhat sanaa.

ELY-keskus

ELY-keskusorganisaatiota tarkasteltaessa on palattava kauas historiaan ja aina Ruotsi-Suomen aikaan. Kyseiseltä ajanjaksolta jäi maamme lainsäädäntöön eräitä positiivisia piirteitä. Yksi näistä oli aina vuoteen 2010 saakka voimassa ollut läänijako ja kuhunkin lääniin kuuluneet

lääninhallitukset. Suomessa pitkään valmistellun sosiaali- ja terveydenhoitoalan uudistuksen tietynlaisena esivalmisteluna lakkautettiin läänit, jotka korvattiin maakunnilla. Samassa yhteydessä luonnollisesti lakkautettiin lääninhallitukset, joiden tehtävät delegoitiin alueellisille ELY-keskuksille, joita on maassamme nykyisellään 15. Valtionvarainministeriön arvion mukaan vuonna 2021 ELY-keskuksille budjetoitiin 189 miljoonaa euroa. Edellä mainitun instanssikokonaisuuden lisäksi lääninhallituksen tehtäviä jaettiin myös aluehallintovirastoille (AVI), joita maassamme on yhteensä seitsemän.

On myös huomioitava, että meillä on kunnallisvaaleilla valittavat kunnanvaltuustot. Lisäksi SOTE-lainsäädännön saatua hyväksynnän maassamme järjestettiin ensimmäiset aluevaalit, joissa valittiin aluevaltuustot niin sanotuille hyvinvointialueille, joita on Suomessa 21 kappaletta.

SOTE-lainsäädäntöä muokattaessa maamme oppositio kritisoi voimakkaasti, että aluevaltuustot ja kunnanvaltuustot muodostavat kaksi päällekkäistä organisaatiota. Itse asiassa kysymys on laajempi. ELY-keskukset kuuluvat kolmantena edellä mainittuun päällekkäisrakenteeseen. Aluevaltuustot, kunnanvaltuustot ja ELY-keskukset ovat maantieteellisesti päällekkäisiä, mutta jokaisella edellä mainitulla instanssilla on omat lakisääteiset tehtävänsä. Voidaan esittää tulevaisuuteen sijoittuva perusteltu kysymys siitä, mikä käsittelyn alla olevista instansseista käyttää korkeinta ratkaisovaltaa tapauksessa, jossa kunnanvaltuusto, aluevaltuusto ja paikallinen ELY-keskus ovat täysin eri mieltä käsiteltävästä asiasta, jos kasvavan aluehallinnon myötä tehtävänjako ei tulevaisuudessa pysy selkeänä.

Edellä esitetty kolminainen ”hallintohimmeli” monimutkistuu ja byrokratisoituu huomattavasti, kun siirrymme oheisen kirjan aihepiiriin, eli luontoon ja ympäristöön. On huomioitava, että Alue-

hallintoviranomaisten tehtäviin kuuluu ELY-keskusten tapaisesti myös ympäristöluvut. Edellä esitetyssä kontekstissa lisämaininnan arvoista on se, että Suomessa on edelleen olemassa valtakunnallinen Suomen Ympäristökeskus (SYKE), jonka vuotuinen budjetti oli vuonna 2021 noin 64 miljoonaa euroa. Keskus kertoo pyörittävänsä tuhatta erilaista projektia, mutta aiheeseen perehtyneellekin kansalaiselle jää helposti epäselväksi, mihin varat käytännössä käytetään.

Julkisen rahan valvonnan puute on merkittävä ongelma. Jotta edellä mainittu asia onnistuisi, herää kysymys pitäisikö valtioneuvostolle määritellä uusi ministerivakanssi sekä vakanssin haltijalle oma ministeriönsä, joka keskittyisi pelkästään valvomaan poliittisen tahdon toteutumista nyt käsittelyn alla olevassa maamme sekavimmassa organisaatiokokonaisuudessa. Luonnollisesti edellä mainittu toteama oli hypoteesi enkä ole esittämässä ”valvontaministerin” vakanssin perustamista. Tällä haluan kuitenkin osoittaa, kuinka hallitsemattomaksi tilanne muodostui läänien poiston, paikallisten ELY-keskusten perustamisen ja SOTE-uudistuksen läpimenon jälkeen.

Luontoon ja ympäristöön liittyvät luvat ja poikkeusluvut muodostavat ELY-keskusten osalta kyseisen luvun tärkeimmän aihekokonaisuuden. ELY-keskukset jättävät usein myöntämättä luonnonsuojeluilla kokonaan rauhoitetuille eläimille akuuttiin tarpeeseen haettuja poikkeuslupia, joita olisi mahdollista myöntää niin maamme oman lainsäädännön kuin EU-direktiivien perusteella. Vuonna 2016 asiaa on vielä tiukennettu siten, että esimerkiksi rauhoitetuille linnuille myönnetyt poikkeuslupahakemukset on kohdennettu maanlaajuisesti Varsinais-Suomen ELY-keskukselle. Toisin sanoen nykyisellään kyseisten lupien käsittely on vain muutamien yksittäisten virkamiesten vastuulla. Tällä mahdollistetaan lupien myöntämisvallan siirtyminen vihreiden luottohenkilöille. Tuon oheisen kirjan poikkeuslupajärjes-

telmän toimimattomuutta käsittelevässä luvussa 7 esille oheiseen aihekokonaisuuteen liittyviä tapahtumia. Tästä johtuen tuon nyt kyseisten instanssien viherpolitisoitumisen ja jopa suoranaisten mielivallan käytön esille ainoastaan koskien yksityisomaisuuden piiriin kuuluvien metsä-, maa-, ranta- ja vesialueiden lupa-asioita.

ELY-keskuksia voidaan Riistakeskuksen ohella perustellusti pitää häikäilemättöminä nykyisistä keskusorganisaatioista. Asia on tullut esille valitettavan monelle suomalaiselle muun muassa niin sanotun Natura 2000 -verkoston suhteen. On ollut tapauksia, joissa allekirjoittanutta juridiikan hyvin tuntevana on pyydetty toimimaan oikeusavustajana erityisesti maa- ja metsäasioihin liittyen. Otan yleisluonteisen esimerkin siitä, miten kunnallinen kansalainen voi helposti joutua paikallisen ELY-keskuksen selkeän maalittamisen kohteeksi sekä epäillyksi jopa ympäristön turmelemisrikoksesta.

Mielestäni tämä osoittaa sen, että kyseiset organisaatiot eivät käytännössä välitä kansalaisten perustuslaillisista oikeuksista tai tasavertaisesta kohtelusta. Hyvin tyypillinen tapaus on se, että paikallinen ELY-keskus on liittänyt alueita Natura-suojeluverkostoon vesi/ranta-alueen omistajaa lainkaan kuulematta tai edes niiden omistajille asiasta ilmoittamatta. Edellä esitetyssä kontekstissa maanomistaja joutuu poliisiviranomaisen kanssa ongelmiin ELY-keskuksen tehdessä tutkintapyyntöä, jossa omistajaa saatetaan syyttää jopa ympäristön turmelemisen kaltaisesta vakavasta rikoksesta, koska hän on kunnostanut piharantaansa tietämättä sen kuulumisesta osittain Natura 2000 -verkostoon. Tämän jälkeen ELY-keskus ja usein jopa sama virkamies toimii sekä asianomistajana, todistajana että asiantuntijana. Vihreille ominaisten päällekkäisten roolien lisäksi organisaation virkamiehet suorittavat perusoikeuksiin kuuluvan kotirauhan piirissä oleville alueille laittomia maastokatselmuksia lain-

kaan ranta-alueen omistajan lupaa kysymättä tai edes hänelle etukäteen ilmoittamatta.

Tämän kaltainen viranomaismielivalta ei mahdollista omistajan oikeutta olla läsnä kyseisessä toimenpiteessä ja siksi muistioiden kyseisistä katselmuksista ovat yleensä silmiin pistävän manipuloituja. Lisäksi laitton tunkeutuminen kotirauhan piiriin aiheuttaa usein kohdehenkilölle ja hänen lähipiirilleen pitkäkestoisen epämiellyttävän tunteen siitä, että kuka tahansa voi lupaa kysymättä tunkeutua heidän piha-alueelleen. Katson tärkeäksi painottaa, että ELY-keskus ei omaa esitutkintaviranomaisen oikeuksia eikä se muutoinkaan tulisi juridisesti kyseeseen, kun sama instanssi on jo prosessissa asianomistajan, todistajan sekä asiantuntijan roolissa. Kotirauhan piiriin kuuluvalla alueella laittomasti tulleen virkamiehen taustoista selviää usein yhteys radikaaliin BirdLife-Suomi lintujärjestöön. Kun yhtälöön lisätään vielä se, että alueen omistaja harjoittaa ranta-alueella riistanhoitoa, ei objektiivisuusperiaate edes näennäisesti täyty, koska maastokatselmuksen suorittajan ja alueen omistajan välillä on ideologinen ristiriita.

Jokaisen lukijan on hyvä tietää, mitä moni ELY-keskuksen toimihenkilö on valmis viranomaismandaatin perusteella tekemään, ja että heillä ei todellisuudessa ole edellä esitetyn perusteella siihen laillista oikeutta. Kyseisen kaltaisiin tapauksiin on aina puututtava ilmoittamalla asiasta poliisille, tai vihreille tyypillinen viranomaismielivalta eskaloituu entisestään.

Suomen Metsäkeskus

Laki Suomen Metsäkeskuksesta tuli voimaan Vuonna 2012. Kyseisen lain ja sen muiden osien myötä perustettiin Suomen Metsäkeskus, joka muutettiin yhdeksi valtakunnalliseksi organisaatioksi. Samoin kuin LUKE:n perustamisen kohdalla vuonna 2015, jolloin monet eril-

liset tutkimuslaitokset yhdistettiin yhdeksi suureksi kokonaisuudeksi, tehtiin Metsäkeskusta perustettaessa myös organisaatiomuutos, jossa Metsäkeskuksen aikaisemmin 13 itsenäistä aluetta yhdistettiin viideksi niin sanotuksi palvelualueeksi. Samoin kuin LUKE:lla, niin myös Metsäkeskuksen osalta voidaan todeta, että kyseessä ei suoranaisesti ollut organisaatioiden tehostaminen vaan aikaisemmin itsenäisten toimijoiden saaminen tarkempaan kontrolliin. Näin ollen luonnollisesti myös Metsäkeskuksen päätös- ja valvontavalta keskittyivät pienemmälle viranomaisryhmittymälle.

Metsäkeskuksen lakisääteiset toimet ovat monelta osaltaan epäsuhdassa maamme ylimmän lain eli perustuslain takaamaan omaisuuden suojan kanssa. Keskimäärin noin 42 miljoonaa euroa vuosittain valtion rahoja käyttävä organisaatio kerää ja jakaa tietoa Suomen yksityismetsistä. Kyseinen tieto pitää sisällään muun muassa laajaa aineistoa yksityismetsien kasvupaikoista, puustosta, erityisen tärkeistä elinympäristöistä sekä siitä, miten kyseisiä metsävaroja on käytetty. Suurin osa edellä mainitusta tiedosta on sähköisessä muodossa kaikkien saatavilla ja katsottavissa. Tämä metsätietolakiin perustuva tieto on saatavilla Metsäkeskuksesta karttapalveluina, paikkatietoaineistoista muodostetuista tiedostopaketeista sekä rajapintoina. Lisäksi Metsäkeskukseen on mahdollista toimittaa metsätietoa myös ulkopuolisten toimesta, jolloin Metsäkeskuksen tietokantaa päivitetään ja täydennetään käytännössä ilman lähdekritiikkiä.

Metsänomistaja kyllä tuntee metsänsä. Hän ei edellä mainittuja tiedostoja tarvitse. Väistämättä, kun yksityinen metsäomaisuus on näin tarkasti kaikkien nähtävillä, ja siihen liittyvä materiaali saatavilla, herää perusteltu ajatus siitä, onko kyseisen toimen päätarkoitus pohjustaa luonnonsuojelulain uudistamista, jota etenkin vihervasemmisto on ajanut omien tavoitteidensa edistämiseksi. Kuten oheisen teoksen

toisessa luvussa totesin, esityksessä koskien luonnonsuojelulain uudistamista on pykälä, jotka voimaan tullessaan mahdollistaisivat erinäisten alueiden niin sanotun informatiivisen määrittelemisen suojelukohteeksi ulkopuolisten toimesta.

Suomen Metsästäjäliitto

Suomen Metsästäjäliitto perustettiin vuonna 1921 tukemaan ja koordinoimaan maamme metsästystä ja riistanhoitoa. Nykyisellään tämä vanhakantaista metsästysperinnettä edustaneiden tahojen perustama kunniakas ja paljon hyvää aikaansaanut järjestö on muuttunut käytännössä Riistakeskuksen vasalliorganisaatioksi.

Metsästäjäliitto mainostaa julkisesti olevansa kaikkien metsästäjien vapaaehtoiseen jäsenyyteen perustuva etujärjestö. On paikkansa pitävää, että kyseiseen järjestöön kuuluu noin puolet suomalaisista metsästäjistä, mutta kysymysasettelu tulisi kääntää toisinpäin: miksi puolet suomalaisista metsästäjistä ja metsästysseuroista vierastavat kyseistä ”etujärjestöä” eivätkä halua liittyä siihen?

Kun ensimmäiseksi otetaan käsittelyyn vapaaehtoisuus, on todettava, että moni liittoon kuuluva metsästäjä on käytännössä organisaation pakkojäsen. Tämä perustuu siihen, että maata omistamattomille metsästäjille metsästysseuraan kuuluminen aktiivisen metsästystoiminnan harjoittamiseksi on käytännössä pakon sanelemaa. Metsästysseura taas halutessaan pystyy olemaan hyvin puheenjohtajakeskeinen ja näin ollen ratkaisu siitä, liittyykö seura Metsästäjäliiton jäseneksi, voi tapahtua monen seuran osalta käytännössä seuran ylimmän johdon suoralla tai epäsuoralla päätöksellä. Vaikka metsästysseurassa äänestettäisiin määränemmistö perusteisesti liittymisestä Metsästäjäliittoon, moni äänestyksessä vähemmistöön jäänyt seuraan kuuluva metsästäjä joutuu edellä mainituista syistä olemaan liiton pakkojäsen

ja maksamaan sille vuotuista jäsenmaksua, vaikka ei todellisuudessa haluaisi olla missään tekemisissä kyseisen organisaation kanssa.

Metsästäjäliitto ei todellisuudessa ole kaikkien metsästäjien etujärjestö, vaan se ajaa yhtenä tärkeimmistä agendaistaan liittoon kuuluvien metsästysseurojen etua. Tässä yhteydessä väärinkäsitysten välttämiseksi haluan painottaa, että oikein toimivat metsästysseurat muodostavat yhden merkittävän kulmakiven maamme organisoituneessa metsästyksessä. Luonnollisesti metsästysseuroja on niin hyviä kuin huonoja, mutta painotan, että kritiikkini tässä kohtaan ei kohdistu metsästysseuroihin vaan puhtaasti nykyisellään niitä hyväksikäyttävään Metsästäjäliittoon. Ruotsissa metsästäjien etuja ajavia järjestöjä on kolme. Aikanaan maassamme ei tarvittu kuin yksi suoraselkäinen organisaatio. Nykyisellään taas uusien vahvojen etujärjestöjen muodostaminen on käytännön mahdottomuus, sillä asiasta koituisi voimakas intressiristiriita Riistakeskuksen kanssa.

On huomion arvoista, että tänä viherpolitisoituneena aikakautena Metsästäjäliitto vastustaa jyrkästi hirvieläinten metsästyksen vapauttamista lupabyrokratiasta jopa valkohäntäpeuran osalta. Tällä halutaan säilyttää hirvieläinten pyyntimonopoli metsästysseuroilla, vaikka jopa Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto (MTK) on jo pitkän aikaa vaatinut täysin ylisuureksi kasvaneen ja maa- ja metsätaloudelle vakavaa vahinkoa aiheuttavan valkohäntäpeuran poistamista Riistakeskuksen erillisen pyyntiluvan piiriin kuuluvista lajeista. Kielteiseen suhtautumiseen on kuitenkin selkeä syynsä, ja se johtuu Riistakeskuksen halukkuudesta saada Metsästäjäliiton kautta liittoon kuuluvien metsästysseurojen metsästäjät yhä tiukempaan kontrolliinsa. Tätä kolminaispolitiikaksi kutsumaani rakennetta käsittelemme laajemmin valkohäntäpeuraa koskevan erillisen luvun 14 loppupuolella.

Metsästysmedia

Myös mediaa on pidettävä tietynlaisena organisaationa, koska sillä on merkittävä rooli informaation jakajana. Lisäksi median tulisi myös mahdollistaa varsinkin mielipidepalstoillaan julkinen keskustelu ajan-kohtaisista aiheista.

Olen itse kirjoittanut laajalti artikkeleita luontoaiheisiin liittyvistä näkemyksistäni. Jo keväällä 2011 kirjoittaessani juuri silloin perustettua Riistakeskus-organisaatiota kritisoivan mielipidekirjoituksen erääseen suurimmista valtamediaan kuuluvista lehdistä, havaitsin uuden ideologisperusteisen sananvapautta rikkovan tapahtumaketjun alkaneen. Kuten valtamedian mielipidesivustoilla yleisestikin todetaan, toimitus varaa itsellensä oikeuden lyhentää kirjoitusta. Jos kirjoitusta kuitenkin lyhennetään siten, että erinäisistä kohdista tehty poistot heikentävät tai muuttavat kirjoituksen sanomaa, ei kyseinen lyhennys vastaa journalistisia ydinperiaatteita. Näin kuitenkin tehtiin kirjoitukseni osalta, ja seuraavan lehden samaiseen mielipideosioon oli varattu huomattavasti palstatilaa muun muassa Suomen luonnonsuojeluliiton sen aikaisen puheenjohtajan laajaan vastakirjoitukseen, joka pohjautui kyseisen lehden manipuloinnin kohteeksi joutuneeseen tekstiini.

Argumentaation vapautteen liittyen tuolloin oli vielä olemassa kaksi laajalevikkistä metsästysaiheista lehteä, jotka kritisoivat maamme yhä viherpolitisoituneemmaksi muuttunutta metsästys- ja riistanhoitopolitiikkaa. Eräiden lehtien vastaavat päätoimittajat jopa pyysivät minua kirjoittamaan ajankohtaisiin teemoihin liittyviä asiantuntija-artikkeleita. Lisäksi on huomioitava, että kyseisissä lehdissä oli myös alaa käsittelevä mielipidesivusto, jossa metsästäjät ja riistanhoitajat saattoivat tuoda esille aihealueeseen liittyviä ongelmakohtia. Nykyään molemmat kyseiset lehdet ovat käyneet läpi uudistuksen, jota ne ovat markkinoineet vapaaehtoisena lehden sisäistä laatua parantavana

toimenpiteenä. Uudistuksissa on kuitenkin ollut asian kannalta samat tärkeimmät kokonaisuudet. Keskeisiä toimittajia on siirtynyt pois lehden palveluksesta, lehdet ovat selkeästi muuttaneet linjaansa koskien vallitsevaa metsästyspolitiikkaa ja ennen kaikkea kehotan lukijaa huomioimaan, että lehtien uudistumisen myötä myös mielipideosio on poistunut. Kyseisten osioiden poistuminen koskee kaikkia muitakin alan lehtiä. Koska valtamedia ei julkaise lähtökohtaisesti metsästäjien ja riistanhoitajien näkemyksiä, on mielipidesivustojen poistumisen myötä kyseiseltä ryhmältä poistettu käytännön tasolla viimeinenkin mahdollisuus oman argumentaation laajalevikkiselle esittämiselle. Vaikka moni suurkaupungeissa asuvista ihmisistä voi olla enemmän tai vähemmän vieraantunut luonnosta, huomaavat varmasti hekin asiaan liittyvän ongelman, sillä kaikkien tulisi huomata vaaran merkit, jos vallitseva metsästyspolitiikka ja sitä tukeva tutkimus eivät kestä rationaalista vasta-argumentaatiota.

JOHTOPÄÄTÖKSIÄ

Aloitan oheisen luvun johtopäätösten yhteenvedon korkeimmalta tasolta eli maamme johdosta. Viitaten Luvun alussa käsittelemiini perustuslain pykäliin, maamme johtaa eduskuntavaalien tuloksen perusteella muodostettu hallitus. Hallituksen on myös käytettävä sitä valtaa, mihin sillä on oikeus. Vahva ja todellista muutosta parempaan haluava enemmistöhallitus saa eduskunnassa voimaan määräänmistöllä lainmuutosesityksensä.

Ministeriöiden ja niiden alaisuudessa suoraan tai epäsuoraan toimivien organisaatioiden toiminnan on tuettava hallituksen lainsäädännöllisiä prosesseja ja niille ei tule mahdollistaa omaa rinnakkaisideologista toimintaa.

Viranomaistahot soveltavat vallitsevaa lainsäädäntöä tehdessään päätöksiä ja oikeustahot tulkitsevat lakia kulloiseenkin tapauskohtaiseen kontekstiin liittyen. Edellä esitetyt tahot eivät kuitenkaan johda maatamme. Jos viranomaisratkaisut ja oikeuslaitoksen päätökset ovat systemaattisesti ristiriidassa hallituksen ajaman politiikan suhteen tai eivät mahdollista sen toteutumista, lainsäädäntöä on muutettava. Tämä takaa myös kansan vaaleissa esittämän tahdon ja näin ollen myös perustuslain toteutumisen todellisuudessa.

Ministeriöiden yhdistäminen

Kuten oheisessa luvussa on tuotu esille, maamme luontoon ja ympäristöön liittyviä toistensa kanssa päällekkäisiä tahoja on muihin maihin verrattuna erittäin runsaasti. Päällekkäisyys alkaa jo Maa- ja metsätalousministeriön ja Ympäristöministeriön vastuualueista. Vain esimerkinluonteisesti metsästys/riistanhoito, metsästyslainsäädännön alle kuuluvat riista- ja rauhoittamattomat eläimet sekä maa- ja metsätalous sisältyvät MMM:n toimenkuvaan. Luonnonsuojelulaille rauhoitetut eläinlajit, metsälain 3 luvun 10 §:n määrittelemät tärkeät elinympäristöt sekä suunnitella olevat uudet suojelualueet taas lähtökohtaisesti kuuluvat YM:lle. Hyvin moni oheisen kirjan aihekontekstiin liittyvä lainsäädännöllinen muutos joutuisi nykyisellään valmisteluun edellä olevien molempien ministeriöiden lisäksi myös eduskunnan maa- ja metsätalous- sekä ympäristövaliokuntaan. Sen lisäksi, että kyseinen toimi ei ole kustannustehokas, se mahdollistaa ministerien ohi tapahtuvan epäsuoran politikoinnin.

Lainsäädännöllisten toimien tehostamiseksi, epäsuoran politikoinnin estämiseksi sekä valtion kustannusten huomattavaksi vähentämiseksi katson YM:n itsenäisenä ministeriönä tarpeettomaksi. Esitän, että YM muutetaan MMM:n alaisuudessa toimivaksi uudeksi ympäristöosastoksi. Näin ollen mahdollistuu myös eduskunnassa ole-

van ympäristövaliokunnan tehtävien yhdistäminen maa- ja metsätalousvaliokunnan kanssa. MMM:n organisaatiouudistuksen yhteydessä tulisi jäljempänä tässä luvussa esittämieni muutosten lisäksi ottaa harvintaan nykyisessä ministeriössä olevan luonnonvaraosaston osittainen tai kokonainen yhdistäminen myöhemmin esittämiini osastoihin.

Sen lisäksi, että edellä esittämäni liitokset ovat loogisia, ympäristöasioiden siirtämisen toimimisesta MMM:n vastuualueelle on olemassa esimerkkejä. YM perustettiin vasta vuonna 1983, eli se on Suomen toiseksi nuorin ministeriö. Maallamme ei ole ollut aikaisemmin tarvetta kahdelle päällekkäiselle ministeriölle, ja käytännössä 1970- ja 1980-luvulla voimistunut viheraktivismi oli merkittävänä tekijänä YM synnylle. Lähtökohtana oli siis pitkälti poliittinen ideologia, ei todellinen tarve. Lisäksi hallituskaudella 2015-2019 molempia ministeriötä johti sama ministeri. Kiteytetysti voidaan esittää, että jos kahden ministeriön johtaminen onnistuu samanaikaisesti yhden henkilön toimesta, toimenkuvat ovat riittävän yhtenevät. Kun katse siirretään Ruotsiin, siellä oheisen kirjan kirjoittamisen aikaan uusi oikeistohallitus lähes ensimmäisenä toimenaan lakkautti maansa Ympäristöministeriön itsenäisenä toimijana.

Riistakeskuksen toiminta siirrettävä ministeriöön

Historiallista taustaa tarkastellessamme voidaan huomata, että vaikka metsästyksellä on aina ollut Suomessa merkittävä sija, ja nykyiselläänkin maassamme on yli 300 000 metsästyskortin omaavaa henkilöä, yhteiskuntamme on toiminut täysin hyvin vuoteen 1962 ilman erillistä alaan liittyvää organisaatiota. Lisäksi Metsästäjien keskusjärjestön muuttaminen Suomen Riistakeskukseksi vuonna 2011 on ollut merkittävimpiä kyseiseen alaan liittyviä ongelman aiheuttajia. Verrokkina voidaan todeta, että kalastus, jota harjoitetaan maassamme metsäs-

tystäkin enemmän ja joka sisältää myös ammattimaista toimintaa, ei edelleenkaan ole katsottu sellaiseksi toiminnaksi, joka tarvitsisi Riistakeskuksen kaltaisen oman viranomaisorganisaation.

Käytännön tasolla maan ylintä metsästysviranomaista käsiteltäessä on myös tärkeää huomata se, että Riistakeskus on itsenäinen, julkisoikeudellinen laitos, jonka tehtävät määräytyvät muun muassa riistahallintolaissa. Lisäksi voidaan todeta, että kyseinen viherpoli-tisoitunut organisaatio ei ole enää riittävästi MMM:n hallinnassa, ja viranomaisvallan liiallinen keskittyminen keskuksen julkisten hallin-toitehtävien päällikölle ei ole perusteltua vaan mahdollistaa jopa suo-ranaisen mielivallan käytön. Riistakeskuksen edeltäjä MKJ oli suoraan MMM:n alainen organisaatio, ja katson perustelluksi, että kyseisen mi-nisteriön ja varsinkin vastuualuetta hoitavan ministerin rooli korostuu tulevaisuudessa. Edellä esittämiini asiakokonaisuuksiin viitaten katson perustelluksi, että Riistakeskusorganisaatiosta luovutaan ja MMM:n lisätään uusi metsästys- ja riistanhoito-osasto. Lisäksi riistanhoitopiirit perustettaisiin uudestaan edellä esitetyn osaston alaisuuteen sekä riistanhoitoyhdistykset jäisivät voimaan nykyisen kaltaisina.

Metsäkeskus lakkautettava

Suomen Metsäkeskus on käytännön tasolla yksityisen metsäomai-suuden käyttöä kontrolloiva ja valvova viranomainen. Viitaten oheisen kirjan lukuun 2 katson, että kansalaisillamme tulee olla vapaa oikeus päättää siitä, miten he metsäomaisuuttaan hoitavat. Metsäkeskuksen rooli on myös monelta osin ristiriidassa perustuslaillisen omaisuuden suojan kanssa. Ainoina relevantteina osakokonaisuuksina koskien ny-kyistä metsälakia pidän metsänkäyttöilmoituksen laatimista sekä met-sälain 3 luvun 10 §:n määrittelemiä tärkeitä elinympäristöjä.

Metsänkäyttöilmoitus on perusteltu, jotta valtiolla pysyy ajanta-

sainen tieto koko valtakunnan vuotuisesta metsävarantojen käytöstä. Lisäksi luonnonarvoiltaan oikeasti tärkeiksi määriteltyjen elinympäristöjen suojelu on tärkeää. Kyseiset elinympäristöt tulee kuitenkin määritellä riittävän yksityiskohtaisesti ja yhdistää luonnonsuojelulainsäädäntöön. Kohteita käsiteltäessä tulee noudattaa pienimmän vahingon periaatetta. Maanomistajan kanssa on neuvoteltava maanomistajapainotteisesti. Suojelukohteet on rajattava vain välttämätöntä suojelua vaativalle alueelle sekä jos suojelusta syntyy tavallista enemmän vahinkoa, on se korvattava täysimääräisesti metsänomistajalle. Molemmat edellä esitetyt toimet voidaan lainsäädännöllisesti alistaa MMM:lle. En pidä Suomen Metsäkeskusta tarpeellisena tulevaisuudessa ja kyseisen organisaation lakkauttamisesta vapautuu vuosittain valtion käyttöön yli 40 miljoonaa euroa.

Luonnonvarakeskus demokraattiseen kontrolliin

Viitaten Luonnonvarakeskusta koskevaan osioon, pidän objektiivisyyden perustuvaa tutkimusta tärkeänä. Katson kuitenkin, että nykyinen LUKE perustettiin varta vasten valjastamaan tiede tukemaan viherpolitisoituneita tarkoituksiperiä, ja tämä toteutettiin yhdistämällä aikaisemmin erilliset tutkimuslaitokset yhden katon alle.

LUKE:n tekemillä tutkimuksilla ja sen tutkijoilla on nykyisellään kohtuuttoman suuri painoarvo lainsäädännön valmistelussa niin ministeriö- kuin valiokuntatasolla. Ei ole kovin liioiteltua todeta, että varsinkin viimeisen reilun 10 vuoden aikana vallitseva trendi on ollut tutkimusten uudelleen muokkaaminen. Ei ole realistista, että vuosisatoja maassamme harjoitettu tieteellinen tutkimus koskien luontoa todettaisiin yhtäkkiä täysin vääräksi, kuten nyt on tehty.

Valtiomme, joka budjetoi kyseiseen organisaatioon vuosittain noin 80 miljoonaa euroa, tulee ottaa LUKE tarkempaan ohjeistukseen,

ja sen on valvottava, että kansalaisemme saavat objektiivista ja argumentaation kestävästä tietoa vastineeksi verorahoilleen.

ELY-keskusten toimivaltaa karsittava

Pidän kyseenalaisena 189 miljoonan euron vuosibudjetilla toimivien Elinkeino-, Liikenne- ja Ympäristökeskusten roolia, kun otetaan huomioon niiden harjoittama toiminta ja niiden päällekkäisyys kunta- ja aluehallinnon kanssa. Ympäristöön liittyvä toiminta pystytään saattamaan Maa- ja metsätalousministeriön osastojen hallintaan. Samoin kaavoitukseen liittyvät ympäristöluvut tulisi kohdentaa paikalliselle kunta/aluehallinnolle. Näin ollen asukkailla olisi suora vaikutusmahdollisuus vaaleissa koskien kyseisiä hallintoelimiä ja niiden tulevaisuuteen sijoitettavia hankkeita sekä ratkaisuja.

Toisin sanoen ympäristöala tulisi jatkossa poistaa nyt käsiteltävän organisaation toimenkuvasta. Samoin tulevien päättäjien tulisi rationaalisesti tarkastella, miten jäljelle jäävä Elinkeino- ja liikennekeskus sekä sen kunta/aluehallinnon kanssa aiheuttama kolminkertainen byrokratia saataisiin kustannustehokkaaksi ja toimivaksi konseptiksi.

Maa- ja metsätalousministeriö keskeiseen asemaan

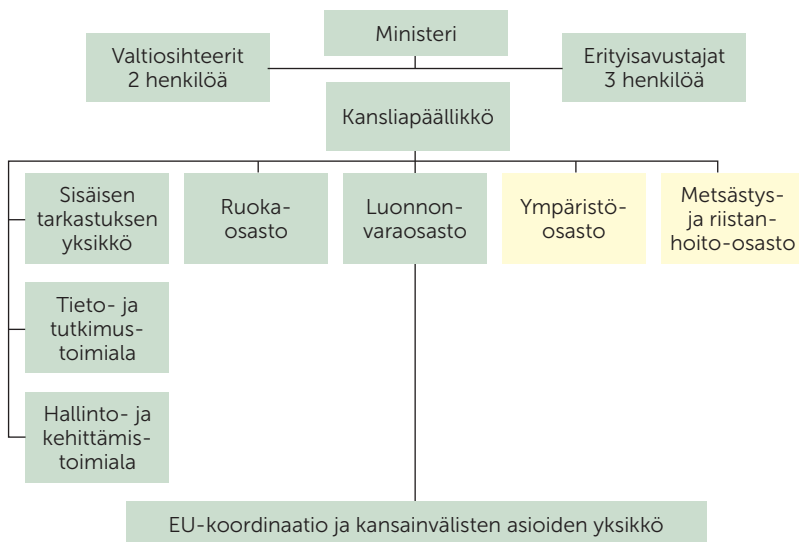
Kaiken edellä esittämäni perusteella katson, että Maa- ja metsätalousministeriön keskeistä asemaa varsinkin oheisen teoksen aihealueisiin liittyen on vahvistettava. Vaikka kyseisessä luvussa kritisoin aikaisemmin erillisten instanssien liittämistä laajoiksi keskusorganisaatioiksi, MMM:n aseman vahvistaminen on luonteeltaan ja tarkoitukseltaan täysin erilainen toimi. Esittämäni MMM:n organisaatiouudistus nopeuttaa alaa koskevia toimenpiteitä, vähentää runsaasti byrokratiaa ja on valtion kannalta kustannustehokas.

Kaikkein olennaisimpana muuttujana pidän sitä, että koko käsit-

telyn alla oleva konsepti saadaan demokraattisesti vaalien perusteella muodostettavan hallituksen ja aihealueesta vastaavan ministerin johtoon. Näin toteutuu myös perustuslaillinen päämäärä. Suomen kansa saa haluamansa johdon, todellinen muutos tapahtuu ja vaalituloksesta riippumattomien pysyvien näennäisesti politisoitumattomien virkamiesten mielivalta päättyy.

Alla Maa- ja metsätalousministeriön organisaatiokaavio (esitetyt uudet osastot keltaisella).

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖ

Luku 5

Metsästäjät vihreiden renkeinä

Vesilintukantojen hoito on tärkeää riistanhoitotyötä, jota allekirjoittanutkin harjoittaa. On kuitenkin muistettava, että vesilinnut ovat myös yksi niin kutsumani ”vihreän fiksaation” pääkohteista.

Ympäristöministeriön organisoima Helmi-ohjelma on osa laajaa projektikokonaisuutta, joka kattaa aina vesilintukosteikkojen kunnostamisen, uusien muodostamisen kuin suoalueiden ennallistamisen. Edellä esitetyssä yhtälössä on käytössä huomattavasti niin valtion kuin maanomistajien rahaa, ja kyseisiä toimia tehdään sekä valtion että yksityisomaisuuden piiriin kuuluvilla alueilla.

Oheinen luku käsittelee tätä projektikokonaisuutta, ja keskeiseksi nousevat kysymykset siitä, kuka toimista todellisuudessa hyötyy ja mitä uhkatekijöitä projekteihin osallistumisesta muodostuu varsinkin maanomistajille, jotka uhkaavat menettää hallintaoikeuden maihinsa ja käytännössä jäädä vihreiden rengeiksi.

KOSTEIKKOPROJEKTI

Jo Metsästäjään keskusjärjestön loppuajankoina kosteikkojen ennallistamiseen, parantamiseen ja uusien kosteikkoalueiden muodostamiseen

aloitettiin käyttää yhä enenemässä määrin rahaa ja aikaa. Riistakeskuksen perustamisen jälkeen kyseiset toimet ovat saavuttaneet tärkeimmän roolin maanlaajuisessa riistan elinympäristön ja luonnon hoidossa. Vuodesta 2020 lähtien kyseisten toimenpiteiden toteuttamiseen on perustettu erittäin laajat mittasuhteet omaava SOTKA-projekti kaikkine alakokonaisuuksineen. Kun tällä hetkellä eniten esillä olevaa kyseistä ohjelmaa aloitetaan tarkastella laajemmin, on huomion arvoista, että Maa- ja metsätalousministeriön/Riistakeskuksen hanke on osa laajempaa kokonaisuutta eli niin kutsuttua HELMI-ohjelmaa.

Suorana sitaattina YM:n sivustoilla esiteltävästä HELMI-ohjelmassa todetaan, että: ”Kyseinen elinympäristöohjelma 2021 - 2030 vahvistaa Suomen luonnon monimuotoisuutta ja turvaa luonnon tarjoamia elintärkeitä ekosysteemipalveluja. Samalla hillitään ilmastonmuutosta ja edistetään siihen sopeutumista”. Lisäksi kyseisen sivuston alussa täsmennetään, että edellä mainittu monimuotoisuuden hyväksi tehtävä työ kattaa muun muassa soiden suojelemisen ja ennallistamisen, lintuvesien ja kosteikoiden kunnostamisen sekä perinnebiotooppien hoitamisen.

Heti alkuun kehotan lukijaa havaitsemaan, että HELMI-ohjelman, johon SOTKA-projekti olennaisena merkittävänä osana kuuluu, monitulkintaiset tavoitteet ovat puhtaasti vihreää terminologiaa ja tässä vaiheessa jokaisen kyseisessä projektissa mukana olevan tulisi valpastua miettimään, mihin edellä mainituilla todellisuudessa pyritään ja ovatko metsästäjät kyseisessä laajassa kokonaisuudessa puhtaasti ”likaisen työn” tekijän roolissa.

Kosteikon määritelmä

Koska oheinen luku käsittelee suurimmalta osaltaan niin sanottuja kosteikkoja, katson tarpeelliseksi kiteyttää mitä kyseisellä termillä läh-

tökohtaisesti tarkoitetaan. Kosteikko sanana muodostaa yleisnimityksen eri luontotyypeistä, jotka sijoittuvat meren, järven tai joen osalta avoveden ja kovan maan välille. Kosteikoiksi määritellään myös muun muassa suot ja tulvametsät sekä jokisuistot. Edellä esitetyn nykyään vallitsevan kosteikkomääritelmän mukaan Suomen maapinta-alasta on noin 25 % kyseisiä alueita.

Kosteikkoihin olennaisena osana liittyy myös vihreiden näkemys siitä, että sinisorsaa lukuun ottamatta suurin osa vesilintulajistostamme olisi taantunut ja osa muuttunut jopa erittäin uhanalaisiksi. Kyseiseen linnustoon kuuluvista lajeista suurimman osan tila ei ole niin huono kuin annetaan ymmärtää. Lisäksi niiden vesilintujen osalta, jotka oikeasti ovat taantuneet, taantumisen syyt ovat usein aivan muualla kuin virallisesti esitetään. Vahinkolinnut ovat erittäin merkittävässä roolissa myös vesilintukantojen vähenemisen suhteen. Käsittelen kanahaukan sekä varis- ja loppilintujen aiheuttamia vahinkoja tarkemmin teoksen myöhemmissä osioissa.

METSÄSTÄJILLÄ JA MAANOMISTAJILLA KESKEINEN ASEMA

SOTKA-projektilla pyritään ainakin virallisesti turvaamaan taantuviin vesilintukantojen elinvoimaisuus ja siten myös hidastaa luonnon monimuotoisuuden vähenemistä. Edellä esitetystä syystä maanomistajia sekä metsästäjiä pyritään saamaan kunnostamaan ja hoitamaan tarkoitukseen soveltuvia kosteikkoja. Kyseiseen projektiin osallistuu runsaasti toimijoita kuten aikaisemmin mainittujen ministeriöiden lisäksi monet kunnat, luonnonsuojelujärjestöt, Riistakeskus sekä Suomen Metsästäjäliitto. Kosteikkoja rakennetaan niin valtion kuin yksityistenkin henkilöiden omistamille maille. Kohteen niin sanottu

omarahoitusosuus on 25 - 75 %, ja näin ollen käytännön kustannukset tulevat osaltaan maanomistajan, alueella mahdollisesti toimivien metsäystyöryhmien sekä muiden vapaaehtoisten sponsoriensa maksettavaksi. Joka tapauksessa kussakin kosteikossa vähintään 25 % alueen kunnostustöiden rahoituksesta tulee valtiolta. Kosteikkoprojekteja koordinoivat ministeriöt ovat budjetoineet toiminnalleen vuoden 2021 – 2023 väliselle ajalle lähes 4 miljoonaa euroa. Varsinkin yksityisillä alueilla olevien kosteikkojen osalta on tärkeä muistaa, että kun kohteeseen si-
joitetaan vähänkin vierasta pääomaa, sitoo se omistajansa käsiä.

Vanhakantaiset metsästäjät tekevät laajalti riistanhoidollisia toimenpiteitä taantuvien tai uhanalaisten riistaeläinkantojen parantamiseksi. Haluan kuitenkin muistuttaa kirjan ensimmäisessä luvussa käyttämäni vertauskuvaa koskien riistanhoitajan ja maanviljelijän yhtäläisyyksistä. Samoin kuin maanviljelijä kylvää keväällä peltonsa, voidaan se hyvin rinnastaa ympärivuotiseen riistanhoitotyöhön, ja kuten maanviljelijä korjaa pellolta loppukesästä satonsa, riistahoitajakin metsästäjän muodossa korjaa metsästysaikoina satoa niistä riistaeläinkannoista, jotka sen kestävät. Suurin osa maamme vesilinturiistasta kestää vastuullisen sadonkorjuun. Tämä onkin kosteikkojen osalta päämotivaattori ja suoraan sanottuna myös ”syötti” sille, että metsästäjät pyritään saamaan valtio-omisteisille alueille riistanhoidollisiin vesilintutaloksiin sekä yksityiset maanomistajat houkutellaan mukaan kosteikkoprojekteihin.

Kun aloitetaan käsittely valtio-omisteisista alueista, jotka ovat lähtökohtaisesti luonnonsuojelu- tai kansallispuistoja, on muistettava, että nämä pääsääntöisesti veronmaksajien rahoilla ylläpidettävät alueet ovat tarkoitettu koko kansamme virkistystä varten. Vastuullinen metsästys ei ole ristiriidassa luonnonsuojelu- ja kansallispuistope-
riaatteiden kanssa. Maassamme valitettavasti vallitsee politiikka, jossa

metsästys on kyseisillä alueilla lähtökohtaisesti kielletty. Harrastuksena tapahtuva metsästys on monien satojen tuhansien kansalaistemme virkistyksestä ja kaikilta osin hyväksyttävää toimintaa. Näin ollen asiakokonaisuus tulisi olla toisin päin, eli siten, että luonnonsuojelija ja kansallispuistojen alueilla metsähallituksen koordinoima metsästys olisi aina lähtökohtaisesti sallittu. Kyseisen kaltaiseen vesilintuihin kohdistuvaan metsästysmahdollisuuteen pyritään saamaan uskomaan myös valtio-omisteisilla alueilla kosteikkoja rakentavat ja hoitavat metsästäjät. Asia ei kuitenkaan perustus vallitseviin realiteetteihin, jos nykyinen ympäristöpolitiikka jatkuu.

Tilanne tulee muodostumaan samanlaiseksi myös yksityisomisteisilla kosteikkoalueilla. Maanomistajien olisi tullut lukea huolella ja nähdä kauaskantoisesti tilanteen kehittyminen tehdessään Riistakeskuksen kanssa yhteistyösopimuksen¹. Haluan erityisesti painottaa sopimuksen seuraavia kohtia:

6) *Kosteikon sijainti on julkista tietoa. Kohde on riistahallinnon, koulutus-, esittely- ja tiedostuskäytössä viisi vuotta sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen.*

8) *Kosteikolle perustetaan Luonnonvarakeskuksen ohjeiden mukainen vesilintulaskentapiste/pisteet.*

Haluan painottaa, että todellisuudessa laskentapisteillä suoritettavat laskennat tullaan toteuttamaan vihreiden toimijoiden toimesta, ja uskon vahvasti, että kosteikkojen sijainti pysyy julkisena tietona pitempään kuin viisi vuotta sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen. Tulevaisuuteen sijoittuva skenaario on looginen, sillä vesilintulaskentapisteet tarvittavine torneineen palvelevat vihreiden ”lintubongareiden”

1 Yhteistyösopimus on päivitetty marraskuussa 2022, mutta sisältö on pysynyt samana ja ainoastaan numerointi on muuttunut.

tarkoituksiperiä myös pitkälle tulevaisuudessa.

9) *Vuotuinen vesilintujen metsästysverotus on enintään 50 % poikuelaskennassa havaitusta poikasmäärästä.*

Sopimuksen kohtaan 9 viitaten yksityiselle maa-alueelle perustetulla kosteikolla tapahtuva vesilintujen metsästys on rajoitettua vihreiden toimesta. Lisäksi kyseisen sopimuksen alainen kohde täyttää metsästyslain määritelmät kosteikkoalueista. Tämä tarkoittaa sitä, että metsästyslain nojalla mahdolliset säädetyt metsästyksen rajoittamiseen liittyvät toimenpiteet ovat suoraan voimassa kyseisellä alueella.

Houkutteluruokintarajoituksen ristiriitä

Riistaeläinten ruokinta on olennainen osa riistanhoitoa. Luonnonvaraiset eläimet kyllä löytävät ruokansa itsekkin, mutta esimerkiksi talviruokinnalla mahdollistetaan ravinnon helpompi saatavuus ja näin ollen vähennetään riistaeläinten liikkumistarvetta, joka kuluttaa energiaa ja aiheuttaa lisävaaran riistalle vahingollisten eläinten tappamaksi joutumiselle. Vesilintuja ei lähtökohtaisesti ole Suomessa talvisin, mutta niiden ruokintaa soveltuu sama edellä esitetty periaate. Vesilintujen riistanhoidollista ruokintaa toteutetaan käytännön tasolla suojaisiin kaislikkoihin asetetuilla kelluvilla lautoilla, joihin pystytään kerralla kaatamaan noin 50 kg ohraa. Jos vesilintukantoja halutaan todella voimakkaasti hoitaa, jäiden sulamisesta aina myöhäiseen syksyyn tulisi kyseisten lintujen hoitoalueilla sijaita ruokintalauttoja.

Jo SOTKA-projektin alussa on vihreiden taholta esitetty vaatimus, että ruokintapaikkojen läheisyydestä, eli virallisin termein ravintohoukutinta käyttäen, ei vesilintuja saisi metsästää. Vihreät perustelevat vaadettuaan ylisuurilla saaliilla. Väite ei ole argumentaatioltaan kovin vahva ja projekteihin osallistuneiden metsästäjien sekä maanomistajien tulisi pitää tätä ensimmäisenä vaaran merkinä. Kyseinen vaade,

jota on jopa esitetty lakiin kirjattavaksi, ei todellakaan tule jäämään viimeiseksi kosteikkoalueen rajoitukseksi.

Kosteikkosopimuksen kohdan 10 mukaan *”Maltillinen enintään 5kg/vrk oleva houkutteluruokinta on tarvittaessa mahdollista aloittaa vuosittain aikaisintaan 20.8.”* Kyseinen ravintohoukuttimen käyttörajaus tai pahimmassa tapauksessa ympäri vuoden lailla kielletty kyseisen metsästystavan kieltäminen tulisi todellisuudessa heikentämään vesilintukantaa. Tätä perustelen sillä, että ruokintapaikkojen ylläpito on laajemmassa määrin aikaa vievää ja runsaskustanteista. Edellä esitetty kielto tulisi johtamaan siihen, että kovinkaan moni metsästäjä ei toteuttaisi liiallisen säännöstelyn takia minkäänlaista vesilintujen ruokintaa. Tästä seuraavat haittavaikutukset tulisivat näkymään vesilintukannoissa ja ensimmäisenä asia toteen näyttäytyy juuri SOTKA-projektin kosteikkoalueilla, jossa 10 kohdan ravinnon käyttörajoitus on jo voimassa.

Kun ravintohoukuttimen käyttöä vesilintujen pyynnissä käsitellään tarkemmin, on muistettava, että vaikka pyyntitapa olisi tehokkaampi kuin esimerkiksi houkutuskuvilta ampuminen aamuisin lentoreitin varrelta, vanhakantainen metsästäjä ei ammu riistaa enempää kuin tarvitsee. Näin ollen jopa lakiin kirjattu teksti olisi vain uusi lisäkielto muiden joukossa. Kuten edellä totesin, ja kaikki lukijat varmasti ymmärtävät, on täysin metsästäjästä kiinni, montako lintua hän mahdollisuuden tullen ampuu. Lisäksi kosteikkosopimuksen 9 kohta määrittää enimmäismäärän siitä, kuinka paljon vesilintuja kullakin kosteikolla saa pyydystää. Näin ollen lausun ihmetykseni vihreiden puuttumisesta pyyntitapoihin.

Metsästyksen painopiste muuttolinnoissa

Katson tärkeäksi tuoda esille vielä eräitä ruokintapaikkojen läheisyydessä tapahtuvaa metsästystä puoltavia seikkoja koskien vesilintuja.

Sorsastus alkaa elokuun 20 päivä kello 12.00, mutta todellisuudessa, jos hyöty- ja tehokkuusnäkökohdat otetaan huomioon, vesilintujen metsästys on kaikkein järkevintä vasta syyskuun lopusta marraskuulle ajoittuvana ajanjaksona. Tämä johtuu siitä, että kyseiselle ajanjaksolle sijoittuu syysmuutto.

Luonnollisesti esimerkiksi sorsia esiintyy eniten ruokintapaikkojen lähialueilla. Muuttavat vesilinnut laskeutuvat muuttoreitin varrella sinne, missä on paikallista lintukantaa. Tämä mahdollistaa sen, että saaliiksi tulevista linnuista jopa puolet ovat muilta alueilta peräisin olevia muuttolintuja. Näin ollen metsästyspaine kyseisen kosteikon paikalliseen lintukantaan vähenee ja toisaalta eri alueilta tulevien vesilintujen pyynti tasoittaa koko maamme vesilintukantaa kohdistuvaa pyyntipainetta.

Tässä yhteydessä haluan vielä selventää, että tasoittamisella tarkoitan sitä, että syysmuuton aikana liikkeellä on muuttolintuparvia useilta eri alueilta. Kiteytettynä muutaman linnun vähentämisellä joltain paikkakunnalta ja taas uudelta paikkakunnalta tulleesta parvesta muutaman yksilön ampuminen kohdistuu koko Suomen eikä vain yhden paikkakunnan lintukantaan. Lisämainintana kuitenkin todettakoon, että nykyisellään vesilintukannat kestävät hyvin metsästystä.

Lyijykielto puoltaa houkutteluruokintaa

Oli kyseessä sitten ruokintapaikan läheisyydessä tai aamulentoreitin varrella tapahtuva metsästys, taktiikka on käytännössä sama. Metsästäjän on naamioiduttava hyvin ja linnut houkutellaan ampumataisyydelle esimerkiksi aidon sorsan näköisiä houkutuskuvia apuna käyttäen. Painotettakoon, että villien ja varovaisten eläinten metsästys on aina enemmän tai vähemmän vaikeaa. Vuonna 1996 astui voimaan laki, joka kieltää lyijyä sisältävien panosten käyttämisen vesilintujen

ampumisessa. Kyseistä asiaa perusteltiin sillä, että esimerkiksi sorsat syövät vedenpohjaan jääneitä lyijyhauleja ja näin ollen mahdollisesti kuolevat tai sairastuvat lyijymyrkytykseen. Ajatus on hyvin hypoteettinen, ja se, että vesilintu löytää mudan seasta hauleja ja vielä syö ne, on jo täysin teoriantasolla hyvin epätodennäköistä, jopa niillä valtion yleisillä metsästyslupa-alueilla, jossa vuosittain eniten ammutaan vesilintuja. En tässä kontekstissa katso tarpeelliseksi ottaa laajempaa kantaa nykyään vallitsevaan suoranaiseen lyijyhysteriaan. Mutta tällä on ravintohoukutinta metsästyksen apuvälineenä käyttämisessä vahvasti puoltava seikka.

Aseet ovat suunniteltu siten, että niissä ammuksena toimiva materiaali on lyijyä. Lyijy on tähän kaikkein optimaalisin ja sopivin materiaali. Koska vesilintujen metsästyksessä joudutaan käyttämään lain pakottamana muita korvaavia ammusvaihtoehtoja, tämä vaikuttaa luontaisesti aseella ampumiseen, joka on suunniteltu lyijykäyttöisten ammusten käyttämiseen. Jos etsitään lyijylle mahdollisimman hyvää vaihtoehtoista ratkaisua, ensimmäisenä tulee mieleen vismutti, joka on ainakin ominaispainoltaan lähes lyijyn luokkaa. Vismutin ongelmaksi, ja jopa kynnyskysymykseksi monen metsästäjän osalta, nousee kyseisen patruunan erittäin korkea hinta. Tästä syystä suurin osa metsästäjistä käyttää terästä, joka on lähtökohtaisesti halvin, mutta myös huonoin vaihtoehto. Teräshauleja käyttäessä ampumaetäisyyttä on huomattavasti lyhennettävä lyijyyn verrattuna, jotta saavutetaan välitön osuman jälkeinen tappava vaikutus kohteeseen. Enemmän tai vähemmän avonaisilla vesialueilla etäisyyden määrittäminen ampu-matilanteissa, jotka käytännössä lähes aina ovat nopeita, voi olla monelle haastava. Jos vesilintuja ammutaan houkutuskuvilta aamuisten lentoreittien varrelta, juuri korvaavien materiaalien käyttö saattaa johtaa pelkästään haavoittumiseen. Luonnollisesti suomalaisen metsäs-

tysperinteen mukaan vastuullinen metsästäjä tekee kaikkensa haavoittuneen löytämiseksi. Käytännön tasolla keskelle kaislikkoa paenneen haavakon löytäminen on lähes mahdotonta ilman koiraa. Kun houkutuskuviin lisäksi läheisyydessä on myös ruokintapaikka, tämä laskee huomattavasti lintujen ”laskeutumiskammoa” varsinkin, jos muuttoparvi on jo aikaisemmin käynyt kyseisellä ruokintapaikalla. Laskeutuvan tai uivaan vesilintuun oikeaksi tiedetyltä etäisyydeltä tähdätty tarkka laukaus takaa saaliin välittömän kuoleman. Tällä kokonaisuudella haluan perustella lukijalle, että ruokintapaikkojen lähialueiden hyödyntäminen vesilintujen pyynnissä on myös metsästysetiikan kannalta perusteltua.

Tarpeeton petopyynti poikasaikana

Kuten oheisen teoksen ensimmäisessä luvussa tuon esille ja myöhemminkin tässä kirjassa laajalti painotan, yksi tärkeimmistä riistanhoidollisista toimista on riistalle vahingollisten eläinkantojen riittävä vähentäminen. Tätä varten kosteikkoalueilla ja monilla muilla vihreiden toimesta tärkeiksi luokitetuilla vesilintukohteilla on käynnistetty niin sanottu vieraspetokampanja. Kyseistä kampanjaa on muutamia vuosia sitten pohjustettu jopa lainsäädännöllisillä muutoksilla. Tämä tarkoittaa sitä, että riistalle vahingolliset Suomen luontaiseen elinympäristöön kuulumattomat minkki ja supikoira ovat luokiteltu haitallisiksi vieraslajeiksi, joita saa pyydystää ympäri vuoden.

Tässä yhteydessä otan esille tarkempaan tarkasteluun pelkästään minkin ja supikoiran varsinaisen pyynnin, sillä kyseisten eläinten haittavaikutuksia käsittelen niitä koskevassa omassa luvussaan 10. Ensiksi haluan ottaa kantaa koko vuoden kestävään pyyntiaikaan. Aikaisemmin kyseiset vahinkoeläimet olivat myös rauhoittamattomia läpi vuoden, sillä poikkeuksella, että naaras, jolla oli pentuja omasi

rauhoitusajan 01.05. - 31.07. Vaikka en yhdelläkään lauseella halua puolustella edellä mainittuja vahinkoeläimiä, on kesäaikana tapahtuva pentuja omaavan naaraseläimen tappaminen ja näin ollen nälkäkuoleman aiheuttaminen poikasille on metsästysetiikan vastaista ja lisäksi täysin tarpeetonta. Kuten useassa kohdassa olen tuonut esille, vahinkoeläinten pyynti on keskitettävä kevääseen ennen poikasvaihetta. Tällöin se on kaikkein tehokkainta, koska vahinkoeläinlajista riippumatta kyseisen pyynnin kohteeksi jääneet eläimet eivät pääse lisääntymään. Lisäksi jos pyynti on ollut tarpeeksi tehokasta, alueellisesti saavutetut vahinkoeläintyhjiöt eivät ehdi täyttyä kesään mennessä ja näin ollen riistaeläinten pesimisen onnistuminen on huomattavasti todennäköisempää.

Edellä esitettyyn viitaten poikasaikana tapahtuva pyynti on tarpeetonta. Naaraseläimen kesäaikainen tappaminen tulisi olla mahdollista vain erittäin rajatuissa tilanteissa kuten ihmiseen tai kotieläimiin kohdistuvan vakavan vaaran torjumisessa. Jokaisen lukijan tulisi havaita realiteetti, että vihreät, jotka väittävät olevansa eläinten suojelijoita, yllyttävät metsästäjiä ja tässä kontekstissa jopa metsästyskortin omaamattomia kesämökkiläisiä käytännön tasolla myös supikoira- ja minkkinaaraiden poikasvaiheessa tapahtumaan tappamiseen, jota jopa suurin osa vihreiden vihaamista vanhakantaisista metsästäjistä pitää täysin ei-hyväksyttävänä toimintana. Lisäksi poikasaikana tapahtuva tarpeeton pyynti on ristiriidassa eläinsuojelulain kanssa.

Heti tappavat raudat vain ammattilaisten käyttöön

Koska nykyinen lainsäädäntö mahdollistaa ei-metsästyskortin omaavien hyvää tarkoittavien kesämökkiläisten osallistumisen supikoiran ja minkin kaltaisten haitallisiksi vieraslajeiksi luokiteltujen eläinten pyyntiin, tapahtuu kyseinen toiminta käytännössä elävänä pyydystävillä loukuil-

la tai heti tappavilla raudoilla siitä loogisesta syystä, että hyvin harvalla henkilöllä, jolla ei ole metsästyskorttia, on oikeus aseiden omistamiseen.

Minkin pyynnissä tulee lähtökohtaisesti kysymykseen heti tappavat raudat. Rautoja tuntemattomalle henkilölle selvennän, että minkin pyyntiin tarkoitetut raudat ovat noin 20 x 20 cm kooltaan olevat iskuraudat, jotka tappavat niiden läpi kulkevan eläimen. Kyseisen kaltaiset välineet eivät todellakaan kuulu pikakoulutuksen saaneille kesämökkiläisille, vaan niiden käytön on tapahduttava ammattilaisten toimesta. Heti tappavat raudat tulee aina asettaa siten, että ne ovat kestävässä tunnelimaisessa laatikossa, joka estää muiden eläinten kuin pyynnin kohteen joutumisen rautoihin.

Uskon, että pyyntiprojektiin osallistuvien ei-metsästyskortin omaavien kesämökkiläisten motiivit ovat vilpittömät, mutta tosiasia on se, että pikakoulutuksen saneet henkilöt eivät läheskään aina ymmärrä, millaisten välineiden kanssa ovat tekemisissä ja näin myös rautoja asetetaan virheellisesti vakavin seurauksin. Verrattain suurikokoisiin ja iskuteholtaan vahvoihin minkkirautoihin voi väärän asettelun takia joutua moni villieläin, joita kyseisillä raudoilla ei ole tarkoitus pyydystää. Väärin asetetut raudat muodostavat myös realistisen uhkan pienikokoisille koirille kuten mäyräkoirille sekä uteliaille pikkulapsille.

Rautakarhut

Heti niin kutsutun ”mökkiläiset vieraspetotalkoisiin” -hankkeen käynnistämisen jälkeen, alkoi ilmetä niin sanottuja ”rautakarhuja”. Tällä tarkoitan sitä, että viime vuosina on edellä kuvatun kaltaisiin heti tappaviin rautoihin jäänyt käpälästään kiinni useita karhuja. Raudan painuessa syvälle jalkaan se aiheuttaa kuolion. Kyseiset karhut sekä, jos tapauksen kohteena on ollut emokarhu, myös sen pennut, on jouduttu lopettamaan. Näissä suurta julkisuutta ja kritiikkiä aikaansaanneissa ta-

pahtumissa pääsyyliset Metsästäjäliitto, Riistakeskus sekä vesilintuprojekteihin osallistuvat vihreät organisaatiot ovat häikäilemättömästi vierrittäneet syyn näädan metsästäjien aiheuttamaksi ongelmaksi.

Väite on täysin epätosi, sillä näädan pyyntiä harjoittavat metsästäjät ovat ammattilaisia, ja vaikka näädan ja minkin pyynnissä käytetään samanmallisia rautoja, näätäraudat oikeaoppisine suojakoteloineen asetetaan puuhun toisin kuin minkin pyyntiin tarkoitetut pyyntivälineet. Lisäksi haluan painottaa lukijalle, että näädan pyyntiä harjoittavat ammattimaiset metsästäjät ovat toteuttaneet kyseistä pyyntiä vuosikymmeniä ilman ongelmia. Ei ole järkeen käypää, että samanaikaisesti kun kesämökkiläiset alkoivat virittää täysin mitättömän koulutuksen jälkeen minkkirautoja maahan, vuosikymmeniä näädan pyyntiä harjoittaneet ammattilaiset olisivat muuttuneet amatööreiksi. Tätä yhtälöä vahvistaa vielä se, että ”rautakarhuongelma” ilmeni välittömästi metsästäjän tutkintoa, riittävää kokemusta ja metsästyskorttia vailla olevien henkilöiden saadessa laillisen oikeuden käyttää heti tappavia rautoja.²

Suomen Metsästäjäliitto syyllistyy vihreitä mielistellessään ”riiman alitukseen”, johon en olisi uskonut edes kyseisen järjestön pystyvän. Metsästäjäliitto ei pelkästään toista vihreiden väitettä näädan metsästäjien syyllisyydestä ”rautakarhuongelmaan”, vaan esittää ja toisaalta jopa vaatii, että näätäraudat saisi laittaa pyyntiin vasta mar-

- 2 Vihreiden, Riistakeskuksen sekä Metsästäjäliiton väitteiden tasoa alleviivaa hyvin se, että viimeksi kesällä 2022 kuulin tapauksesta, jossa karhu oli jäänyt jälleen kiinni kypälästään rautoihin kohtalokkain seurauksin. Olennaista tapauksessa oli se, että näätä on rauhoitettu kesällä, joten kyseessä oli ehdottomasti minkin pyyntiin viritetyt raudat. Tästä tapauksesta viherpolitisoitunut valtamedia sekä suurin osa metsästysaiheisista lehdistä pyrki vaikenemaan.

raskuussa, jolloin karhut ovat talviunilla. Sen lisäksi, että kyseinen liitto julkisesti esittää väitteitä nädänmetsästäjien ammattitaitoon liittyvistä vakavista puutteista, se myös vaateillaan vähentäisi maamme toiseksi pahimman vahinkoeläinnsäkkään pyyntiajasta kolme kuukautta. Loppu toteamana kyseisestä aiheesta, katson perustelluksi, että jo heti tappavien rautojen oston tulisi edellyttää metsästyskortin omaamista.

SUOALUEIDEN ENNALLISTAMINEN

HELMI-ohjelman yhtenä isona osa-alueena on soiden ennallistaminen ja suojele. Suomen luonnonsuojeluliiton asiakokonaisuutta koskevassa aineistossa suorana sitaattina otsikon Suotavoittemme alla lukee, että: *”Alunperin jopa kolmannes maastamme on ollut suota. Silti eteläisistä soista vain 3.7 % on suojeltu”*. Edellä mainittu lause on yksityisten suonomistajien kannalta otettava vakavana varoituksena vihreiden pyrkimyksestä ”suojella” eli toisin sanoen ottaa maanomistajilta heidän suonsa kollektiiviseen yhteisomistukseen. Jatkan suoraa sitaattia seuraavalla: *”Luonnonsuojeluliitto haluaa lopettaa turpeen polton ja turhien metsäojitusten tukemisen ja suojella viimeiset luonnontilaiset suot”*. Viitaten koko HELMI-ohjelmaan on huomioitava tavoite, jossa esitetään, että 60 000 hehtaaria soita tultaisiin suojelemaan maanomistajien kanssa vapaaehtoisesti neuvotellen.

Se, mitä todellisuudessa vapaaehtoisuudella tarkoitetaan, voi osoittautua hyvinkin yksipuoliseksi näkemykseksi. Uskon vahvasti kyseisten ”neuvotteluiden” lopputuleman olevan pitkällä aikavälillä maanomistajan kannalta hyvin negatiivinen, jos he lainkaan lähtevät tinkimään moneen kertaan painottamastani tärkeästä perustuslain taakamasta perusoikeudesta koskien omaisuuden suojaa. Lisätavoitteis-

sa on tarkoitus ennallistaa suojelualueiden ulkopuoleisia soita 20 000 hehtaarin osalta.

ENNALLISTAMISEN KANNALTA HUOMIOITAVAT ASIAKOKONAISUUDET

HELMI-ohjelmaan kuuluvat ennallistamissuunnitelmat voidaan nähdä selkeästi osana isompaa kokonaisuutta, eli Euroopan Unionin valmis-teilla olevaa ennallistamisasetusta. Jos kyseinen asetus mahdollistuu, se tarkoittaa Suomen kannalta merkittävän pinta-alaprosentin maastamme saattamista sellaiseen tilaan, kuin kyseiset alueet olivat vuonna 1952. Kun käsitellään suoalueita, viitataan oheisen teoksen toisessa luvussa esille tuo-maani Kanta-Hämeessä tehtyyn tutkimukseen, joka saattaa perustellusti kyseenalaiseksi sen, ovatko kaikki ennallistamisvaateen alla olevat koh-teet lainkaan alun perin olleet suota. Edes EU:n ennallistamisstrategiassa suo ei ole itseisarvo vaan luonto halutaan palauttaa sellaiseksi, kuin se oli 70 vuotta sitten. Edellä esitettyyn viitaten voidaan esittää perustavaa laatua oleva kysymys siitä, onko vihreiden todellinen motiivi turvatuo-tannon ja kuivatetuilla soilla tapahtuvan metsätalouden alasajo.

Riekko

SOTKA-projektissa on Riekko-niminen osahankeprojekti. Riekko on arvostettu metsäkanalintu ja lähtökohtaisesti vakavasti taantuneen riekkokannan hoitoon tähtäävät toimet ovat erittäin perusteltuja, jos ne toteutetaan maanomistajan oikeuksia kunnioittaen. Kun käsitel-lään riekkoa ja sen elinympäristöä, on tärkeää huomioida seuraavat tekijät. Riekko on käytännössä ainoita lintu/nisäkäslajeja, jotka viih-tyvät laajoilla suoalueilla. Lisäksi riekkoa esiintyy luontaisesti vain Keski-Suomessa ja sitä pohjoisemmassa. Edellä esitettyihin biologisiin

faktoihin viitaten, Etelä-Suomen metsätaloustarkoitukseen kuivatettujen ja hyväpuustoisten alueiden soistaminen koituisi usealle eläinlajille vakavaksi haitaksi metsän hävitessä. Lisäksi turvetuotannon alasajon yhteydessä vapautuneelle maaperälle löytyy riistaeläimiä ja maamme strategista energiaomavaraisuutta sekä hiilidioksidin sidontakykyä huomattavasti hyödyttäviä ratkaisuita. Kyseisten alueiden ennallistaminen suoksi ei edellä mainittuja tarkoituksia palvele.

Riistanhoidon ja energiametsätalouden yhdistäminen

Kuten oheisen kirjan toisessa luvussa tuon esille, allekirjoittaneella on laaja kokemus tehoriistanhoidon ja kannattavan metsätalouden yhdistämisestä. Näin ollen perusteltu näkemykseni on turvetuotannon alasajon yhteydessä käyttämättömäksi jääneiden alueiden valjastaminen metsäenergiaa tuottaviksi riistanhoitokohteiksi.

Olen itse kasvattanut useita niin ulko- kuin kotimaisia pajulajikkeita riistanhoidollisiin ja energiataloudellisiin tarkoituksiin. En enää oheisessa luvussa katso tarpeelliseksi lähteä erityisen seikkaperäiseen riistanhoidon ja metsätalouden yhdistämisen käsittelemiseen. Energiapajusta on kuitenkin olennaista tuoda esiin seuraavat asiakokonaisuudet.

Paju on erittäin nopea kasvunsa suhteen ja kasvaa jopa lähes kaksi metriä vuodessa. Turvetuotantoalueet ovat lähtökohtaisesti kosteudeltaan sellaisia, joissa paju viihtyy erinomaisesti. Erittäin nopean kasvunsa takia paju mahdollistaa metsäenergiatalouteen sopivista puulajeista kaikkein lyhimmän kiertoajan. Korjuuväli on istutuksesta noin 2-5 vuotta. Paju haketetaan muiden energiapuiden tavoin ja kyseistä haketta poltettaessa saadaan tuotettua huomattavia määriä energiaa. Samoin kuin hybridihaapa tai leppä, pajua ei tarvitse korjuun jälkeen istuttaa uudestaan vaan paju uusiutuu harmaalepälle ominaisella ta-

valla, noin 10 cm korkeuteen korjuun yhteydessä jätetyistä kannoista muodostuvista kantovesoista. Näin ollen pajukin vapauttaa ilmakehään hiilidioksidia vähemmän, kuin se on kasvunsa aikana sitonut pysyvästi juuristoonsa.

Edellä esittämäni viitaten, turvesoiden valjastaminen pajutuotantoon tuottaisi jopa kahden vuoden välein tuloja suon omistajalle. Pajuviljelmät lisäisivät maamme energiaomavaraisuutta, muodostaisivat riistalle viihtyisiä elinympäristöjä sekä todellisia niin kutsuttuja hiilinieluja. Kyseiset viljelmät myös suodattaisivat mereen, järviin ja jokiin päätyviä valumavesiä, johtuen pajun erityisistä suodattamisminaispiirteistä. Todettakoon vielä, että vaikka paju on äskeisen kaltainen ”suodatuspuu”, sen hakkeen polttaminen on yhtä puhdasta kuin muullakin metsäenergialla.

Turvetuotannosta vapautuneet alueet sopivat myös esimerkiksi hybridihaavan, harmaalepän sekä hieman pidemmällä kiertoajalla taapahtuvan hieskoivun kasvattamiseen. Riistanhoidollisesti lähellä toisiaan olevien eri puulajeista koostuvien energiametsiköiden perustaminen olisi niin sanottua todellista monimuotoisuutta.

YHTEENVETO

Kun oheinen luku kiteytetään, muistutan, että tilanteen kehittymisen realistinen arviointi jopa pitkällä aikavälillä on erittäin tärkeää. Kosteikko- ja suojeluprojekteihin osallistuvia metsästäjiä ja erityisesti maanomistajia haluan varoittaa kehityskulusta, joka väistämättä tulee tapahtumaan, jos maamme vallitseva politiikan suunta ei muutu. Valtion alueilla sijaitsevilla kosteikoilla metsästäjien ja luonnonsuojelijoiden välinen ”yhteystyö” tulee päättymään, kun vihreät ovat saavuttaneet tavoitteensa, eivätkä enää tarvitse renkejä konkreettisen työn

tekemiseen. Tämän jälkeen on erittäin epärealistista, että luonnon-suojelualueina olevilla tai sellaiseksi tulevaisuudessa määriteltävillä kosteikoilla olisi mahdollista harjoittaa minkäänlaista metsästystä.

Tilanne on vielä vakavampi maanomistajien osalta, jotka ovat sopimuksilla antaneet maatansa kyseisten projektien käyttöön. Tulevaisuudessa yksityisille maa-alueille perustetut kosteikot jo nykyisine metsästysrajoituksineen tullaan liittämään Natura 2000 -verkostoon, jolleivät jo siihen kuulu. Tämä on vain hetkellinen siirtymävaihe kohti luonnonsuojelualueiden muodostamista, joka tulee johtamaan yksityisen omaisuuden pakkolunastuksiin. Edellä esittämäni realistista skenaariota tukee myös hallituksen esityksen mukainen uuden luonnonsuojelulain 65 §:n määritelmä luonteeltaan informatiivisten uhanalaisten luontokohteiden huomioon ottamisesta.

HELMI-ohjelman tavoite koskien laajojen suoalueiden ennallistamista ei tule tapahtumaan maanomistajien kanssa vapaaehtoisesti neuvotellen. Kuivatusojien täytön vapauttamat vedet pilaavat monen metsänomistajan kovalla työllä kasvattamat arvokkaat laatumetsät, joissa yhdistyy todellinen luonnon monimuotoisuus, riistanhoito ja hiilidioksidinsidonta. Samoin jo alas ajettua turvetuotantoa sekä sen seurauksena käyttämättömäksi jääneitä alueita ei pystytä valjastamaan yhdistetyiksi metsäenergian ja tehoriistanhoidon kohteiksi. On rationaalisesti perusteltua pitää HELMI-ohjelman suoalueita koskevia tavoitteita esivalmisteluna EU:n suunnittelema ennallistamisasetukselle.

Toivon, että oheinen luku toteuttaa tarkoituksensa ja toimii silmiä avaavana tekijänä kaikille kyseisiin projekteihin osallistuville metsästäjille ja maanomistajille. Uhkatekijöiltä suojautuminen on mahdollista vain, jos ne havaitaan riittävän aikaisin. Tähän työhön voi jokainen kansalainen omalta osaltaan osallistua. Maamme tarvitsee poliittisen suunnanmuutoksen ja siihen jokainen voi vaikuttaa.

Luku 6

Kanalinnut virheellisen tilastoinnin uhreina

Suomen kansallisesti, kulttuurillisesti ja metsästysperinteen kannalta arvokkaimpina riistaeläiminä voidaan pitää kanalintuja. Ne jakaantuvat kahteen erilliseen ryhmään. Metsäkanalintuihin lukeutuvat metso (*Tetrao urogallus*), teeri (*Lyrurus tetrix*), metsäpyy eli pyy (*Bonasa bonasia*) sekä käytännössä vain Pohjois-Suomessa esiintyvä riekko (*Lagopus lagopus*) ja pelkästään Tunturi-Lapissa elävä kiiruna (*Lagopus mutus*). Toinen ryhmä koostuu peltokanalinnuista eli peltopyystä (*Perdix perdix*) ja fasaanista (*Phasianus colchicus*).

Vihreä ideologia on kasvattanut valtaansa kaikissa luontoon liittyvissä organisaatioissa viimeisen kymmenen vuoden aikana. Tämä näkyy muun muassa eläinkantojen määristä annetuissa virallisissa luvuissa, jotka eivät mielestäni vastaa vallitsevaa todellisuutta.

Räikeimmin asia tulee esiin koskien kanalintuja. Suurinta osaa kyseiseen lajistoon kuuluvista linnuista pidetään virallisesti jopa paikoitellen erittäin runsaslukuisina. Suomen Riistakeskus esitti julkisesti, että vuosi 2021 oli kanalintujen suhteen erinomainen, vaikka todellisuudessa kyseiset linnut ovat varsinkin Etelä-Suomessa vakavasti vaarantuneet. Edellä mainittuun ristiriitaan sopii hyvin vanha propagandistinen toteamus siitä, että: ”*jos haluaa esittää valheen,*

tulee se olla niin suuri, ettei kukaan sitä valheeksi uskoisi”.

Kyseisten lintukantojen manipulointi huomattavasti suuremmiksi kuin ne tosiasiaissa ovat, pohjautuu siihen, että näin voidaan perustella yhä laajemmat kanalintujen metsästysajat ja alueet, joissa niitä saa pyydystää. Lisäksi näin pystytään sallimaan kyseisten lintulajien osalta käytettäväksi yhä tehokkaampia metsästyskeinoja. Kantojen manipuloinnilla kyetään enenevässä määrin myös perustelemaan faktaan perustumaton kanahaukan ja varislintujen suojelu, johon käytännön tasolla kanalintujen määrän romahtaminen kiteytyy.

Kaikkeen edellä mainitsemaani viitaten vihreät, joista osa on jopa julkisesti lausunut pitkän aikavälin tavoitteekseen metsästyksen lopettamisen, uhraavat kanalinnut, jotta suomalainen ikiaikainen kanalintujen metsästysperinne saataisiin lopetettua ja että se ei enää periytyisi uusille metsästäjäasukupolville. En lausu edellä mainittua hetken mielijohteesta, vaan se on ainut looginen johtopäätös kymmeniä vuosia jatkuneelle kehitykselle, jota olen tarkkaillut aktiivisesti.

ELÄINKANTOIHIN LIITTYVÄ TUTKIMUS

Eläinkantoihin liittyvä tutkimus on erittäin tärkeässä roolissa metsästyksessä ja riistanhoidossa. Tällä pystytään ylläpitämään ajantasainen tieto kunkin lajin tilasta ja erityisesti siitä, onko jokin yksittäinen eläinkanta voimakkaassa laskussa tai kasvussa.

Suurimmalla osalla niin riista- kuin vahinkoeläimistä on vuosittain samana pysyvä metsästysaika. Tutkittuun tietoon perustuvan arvion merkitys korostuu varsinkin seuraavassa neljässä eläinlajiryhmässä. Riistaeläimistä esimerkiksi metsäkanalinnut ovat huomattavasti vähentyneet. Päätökset vuosittaisista metsästysajoista ja maakun-

nista, missä kyseisten lintujen pyynti on sallittua, perustuvat suoraan Riistakeskuksen riistakolmiolaskentojen tuloksiin.

Puhuttaessa hirvieläimistä, kaikki muut paitsi metsäkauris vaativat Riistakeskuksen myöntämän kaatoluvan. Myönnettävät kaatoluvat taas perustuvat Riistakeskuksen suorittamiin omiin tutkimustuloksiin. Kanta-arvioiden merkitys korostuu erityisesti vahinkoeläimiin luokiteltavien suurpetojen osalta. Luonnonvarakeskuksella (LUKE) on merkittävin rooli suurpetojen osalta. Vuotuiset kaatoluvat taas perustuvat nykyisellään lajikohtaisiin kannanhoidosuunnitelmiin ja niin sanotun suotuisan suojelutason säilyttämiseen. Koska myönnettävät luvat ovat muutoinkin määrällisesti kiintiöltään pienet, oikea kannanvahvuusarvio nousee merkittävään rooliin.

Kolmantena esiin tuomanani eläinlajiryhmänä ovat luonnonsuojelulailla kokonaan rauhoitetut, mutta vahinkolinnuiksi luokiteltavat lajit. Kyseisten lajien vahvuudet perustuvat niin sanotun Punaisen kirjan uhanalaisuusluokituksiin. Uhanalaisuusluokitusten objektiivisuuden merkitys korostuu, koska moni kokonaisrauhoituksen piirissä olevan vahinkolintulajin suojelustatus olisi todellisuudessa tarpeellista päivittää.

Varsinkin käsiteltäessä suurpetoja sekä nykyisen terminologian mukaisia rauhoittamattomia lintuja koskevia poikkeuslupia on Riistakeskus päätöksen tekevä instanssi. Riistakeskuksen osalta on lisäksi hyvä tiedostaa, että kyseisessä organisaatiossa päätösvalta keskittyy huomattavasti keskuksen julkisten hallintotehtävien päällikölle.

Edellä mainituille eläinryhmille myönnetty luvat joutuvat lähtökohtaisesti luonnonsuojelujärjestöjen tekemien valitusten takia oikeuskäsittelyyn. Samoin oikeuteen päättyy tapauksia, joissa Riistakeskus on evännyt perusteettomasti lupahakemuksen. Oikeudessa taas

Punaisen kirjan uhanalaisuusluokitukset ja toisaalta Riistakeskuksen kolmiolaskentoihin perustuvat kanta-arviot saavat nykyisellään käytännössä saman painoarvon kuin todistajan valan vannonut henkilö. Näin ollen on jo oikeusvaltioperiaatteen mukaista, että virallisen ja tutkitun tiedon on oltava objektiivista.

Tutkimuksen tarkkuus

Tehtäessä yhteenvetoa eläinkantojen kokoa koskevasta tutkimuksesta on heti alkuun painotettava, että yksittäisen eläimen tarkkuudella lasketut tilastot ovat mahdottomuus. Eläinlajien esiintymiseen niin paikallisella kuin maanlaajuisella tasolla vaikuttaa erittäin moni muuttuja, ja näin ollen tutkimustulos on aina enemmän tai vähemmän arvio.

Riistakolmiolaskennat ja Punaisen kirjan uhanalaisuusluokitukset ovat käytännössä eläinlajitutkimuksen ääripäät. Riistakolmiolaskennassa pyritään määrittämään desimaalin tarkkuudella oleva kantan määrä kunkin maakunnan osalta. Kun samaan aikaan korostetaan tutkimustiedon tarkkuutta ja siitä huolimatta lopputulokset ovat edellä esitetyn kaltaisia, herättää tämä väistämättä luonnonlainalaisuudet tuntevan henkilön osalta perustellun epäilyn tutkimustuloksen luotettavuudesta.

Punainen kirja taas antaa valtakunnallisella tasolla uhanalaisuusluokituksen eläinlajeille. Esimerkiksi metsäkanalintuihin kuuluvan metson luokitteleminen koko Suomen alueella elinvoimaiseksi on liian suurpiirteinen lopputulos, jos siihen johtaneita perusteita ei argumentoida riittävästi.

Tutkimuksen läpinäkyvyys

Tutkimustuloksiin perehtyvän henkilön kannalta olisi erityisen olen-

naista, että kyseisen tutkimuksen toteuttajan/toteuttajaorganisaation poliittinen ideologia olisi selkeästi julkisessa tiedossa. Kyseinen asia on tärkeässä roolissa, kun otetaan huomioon tutkimustuloksen mahdollinen hyötyvaikutus tutkimuksen toteuttajan intressit huomioiden. Ideologisen hyödyn tavoittelu on arkipäivän realismia ja siksi poliittinen suunta tulisi olla julkisesti esillä.

Kyseisen asian esille tuominen ei sinällään kyseenalaista tutkimuksen objektiivisuutta, mutta mahdollistaa aineistoon perehtyville henkilöille tutkimustulosten lähdekriittisen analysoinnin.

Tuloksien vastattava vallitsevaa todellisuutta

Jo edellä esitetyn alaotsikon tulisi olla objektiivisen tutkimuksen lopputuloksen perusta. Näin kuitenkin ei ole, vaan on enemmän sääntö kuin poikkeus, että tutkimustulos ja se todellisuus, jossa paikallinen väestö elää, eivät lainkaan kohtaa.

Yleisluonteisena esimerkkinä nostan esiin, kuinka Riistakeskus esittää, että Uudenmaan alueella on kirjan kirjoittamishetkellä keskiarvollisesti 2,3 kappaletta metsoja/100 hehtaaria. Tämän luonnollisesti tulisi näkyä. Esimerkiksi erään Itä-Uudellamaalla metsäurakointia harjoittavan yrityksen johtaja kuitenkin totesi lokakuun lopussa 2022, että ei kuluvana vuonna ole nähnyt ainuttakaan metsoa koko Itä-Uudenmaan alueella. Edellä esitetyn kaltaiset ristiriitaisuudet nostavat perustellusti epäilemään niin sanottujen virallisten tutkimusten tuloksia.

Tulevaisuudessa eläinlajikantoihin kohdistuvassa tutkimuksessa tulisi antaa painoarvoa kohdealueella asuvien/siellä toimivien henkilöiden koko vuoden kattavaan havainnointiin.

TILANTEEN KEHITYS UDELLAMAALLA

Omaan noin 40-vuotisen kokemuksen Uudenmaan eläimistöä ja luonnosta sekä olen tehnyt tarkkoja havaintoja siellä tapahtuneista muutoksista. Synnyin vuonna 1978 ja olen ollut kiinnostunut luontoon liittyvistä asioista koko ikäni. Näin ollen varhaisimmat selkeät muistikuvani pohjautuvat varhaiseen 1980-luvun alkuun. Lisäksi huomattavaa kiinnostustani korostaa se, että aloitin kalastuksen jo reilun kolmen vuoden ikäisenä sekä suoritin 10-vuotiaana metsästyskortin. Aloitin ammattimaisen riistanhoidon ja metsästyksen vuonna 1992 ja myöhemmin, jäätyäni toistaiseksi pois armeijan vakinaisesta palveluksesta, tuli kyseisistä aloista metsätalouden lisäksi harjoittamani pääammatti.

Olen jo 1980-luvun alusta lähtien seurannut tarkkaan luonnon tapahtumia kotitilallani Lohjalla. Olen myös varhaisista vuosistani lähtien tuntenut metsän ja eläimistön silloisen Porvoon, nykyisen Loviisan, alueella. Vuonna 2011 ostin kyseisiltä seuduilta lisäksi ison metsätilan. Vuodesta 1995 lähtien allekirjoittaneella on ollut lisäksi nykyisessä Raaseporissa sijaitsevassa Bromarvissa kalastus- ja metsästysalueita. Lisäksi suurimman osan sotilasurastani palvelin Uudenmaan prikaatissa Tammisaarella. Armeijaurallani vietin noin 1/3:n vuodesta eri metsäleireillä. Näin ollen minulla on hyvin laaja kokemus myös koko Länsi-Uusimaasta.

Harjoitin myös vuosina 1992 - 2008 riistanhoidollista metsästystä Helsingin kaupungin metsäosaston apuna. Käytännön tasolla tämä tarkoitti lähinnä varislintujen pyyntiä. Samaisessa yhteydessä allekirjoittaneelle muodostui laaja ja pitkäaikainen kokemus myös Helsingin eläinkannoista ja niiden muuttumisesta.

Yhteenvetona voidaan todeta, että kun Uusimaa jaetaan maantie-

teellisesti läntiseen, keskiseen ja itäiseen osaan, on allekirjoittaneelle muodostunut erittäin laaja näkemys koko Uudenmaan luontoon, eläimistöön, riistanhoitoon, metsästykseseen ja metsätalouteen liittyvissä asioissa. Näin ollen esimerkiksi tässä luvussa esille tuomiani faktoja koskien kanalintukantojen jatkuvaa laskusuhdannetta ei voida väittää pelkästään paikalliseksi taantumaksi, vaan kyseiset asiat kattavat koko maakunnan.

Uudenmaan kanalintukantojen kehityksen tarkasteleminen vaatii asiakokonaisuuden analysointia monen vuosikymmenen ajalta. Lohjalla sijaitsevan kotitilani lähetyvillä asuvat vanhemmat sukupolvet muistelevat, että kanalintukannat olivat alueella erinomaiset vielä pitkälle 1970-luvulle saakka. Allekirjoittanut muistaa hyvin 1980-luvun alusta lähtien, että kävellessä puinnin jälkeisillä sänkipelloilla oli enemmän sääntö kuin poikkeus, että pelloilta pyrähti lentoon jopa toistakymmentä lintua sisältäviä peltopyyparvia. Vahvimmillaan peltopyykanta oli vuonna 1988, jolloin havaitsin jopa piha-alueellani peltopyypokueen emoineen. Bromarvin ja Loviisassa tuntemieni alueiden lähistöllä luontaista peltopyykantaa ei ole ollut.

Ensimmäinen kanalintuja koskeva vakava takaisku tapahtui vuonna 1989. Tuolloin luonnosta vieraantunut eduskunta, vihreiden voimakkaan painostuksen johdosta ja lähtökohtaisesti metsästäjiltä ja silloiselta Metsästäjien keskusjärjestöltä (MKJ) salassa, rauhoitti kanahaukan. Kanahaukka, jota voidaan pitää kanalintujen pahimpana vihollisena, oli silloin ja on edelleen täysin elinvoimainen, joten kokonaisrauhoitukselle ei löytynyt faktaperusteita.

Peltopyy, joka on Eteläisessä Suomessa esiintyvistä kanalinnuista haavoittuvaisin, hävisi kokonaisuudessaan seuraavien kahden vuoden aikana kotitilani ja sen läheisyyden linnustosta. Edellä mainittua syy-seuraussuhdetta tukee Maa- ja metsätalousministeriön vuonna

2007 julkaisema Suomen peltopyykannan hoitosuunnitelmassa todetaan kanahaukan talviaikaisen saalituksen olevan merkittävä peltopyiden kuolleisuustekijä.¹ Muistan hyvin elokuussa 1989 MKJ:n julkaiseman Metsästäjä-lehden, jonka koko takaosaa peitti iso kanahaukan kuva ja alla oli teksti: *”Kanahaukka rauhoitettiin, metsästäjäkunta tyrmistynyt!”*.

Kyseisen kannanoton Metsästäjä-lehteen tehnyt virkamies on edelleen MKJ:n lakkauttamisen jälkeen perustetussa Riistakeskuksessa huomattavan korkeassa asemassa. Hänen julkinen kantansa on nykyisellään se, että mitään kanahaukkaongelmaa ei ole. Otan kyseisen tapauksen malliesimerkkinä siitä, miten huomattavan monen MKJ:ssä työskennelleen virkamiehen näkökanta muuttui viherpolitisoituneeksi heidän siirtyessään Riistakeskuksen palvelukseen.

Teerikannan runsaudesta 1980-luvun alussa allekirjoittaneella on jopa harvinaislaatuinen valokuva, jossa noin 30 kappaletta sisältänyt teeriparvi laskeutui talvisena aamuna ruokailemaan kotitilani isoon koivuun. Metsokanta oli kyseisellä alueella 1980-luvun loppuun saakka myös melko hyvä. Lähes jokaisen jänismetsästyksen yhteydessä havaittiin metsoja. Viimeisen kerran allekirjoittanut näki metson vuonna 1990. Teeriä en ole kotitilani alueella ja sen lähistöllä nähnyt myöskään 1990-luvun alun jälkeen, ja viimeisen kerran kyseisen linnun soitimeen liittyvää kauas kuuloista kukerrusta kuului vuonna 2018. En ole myöskään havainnut metsäpyitä sitten vuoden 2014.

Fasaanikanta on ollut kotitilani alueella aina kohtuullinen, ja se jopa voimistui käynnistämieni riistanhoidollisten projektien myötä. Ensimmäisen villien fasaanien maastoistutuksen suoritin vuonna

1 MMM 2007: Suomen peltopyykannan hoitosuunnitelma, s. 17.

1994. Nykyisellään fasaanikannan pitäminen edes välttävänä vaatii monia huomattavia riistanhoidollisia toimenpiteitä ja jopa kannan vahvistamiseen tähtäävien lisäistutusten toteuttamista kolme kertaa vuodessa.

Keväällä 2008 otin riistanhoidolliseksi päätavoitteekseni kotitilani alueelta kokonaan hävinneen peltopyyn takaisinpalauttamisen. Suoritin monena peräkkäisenä vuotena keväisiä aikuisten pesivien peltopyyparien vapauttamista maastoon. Kesäisin kasvatin kyseisen linnun poikasia, jotka vapautettiin niiden aikuistuttua, ja talvea varten kyseistä lintukantaa vahvistettiin aikuisten lintujen syysistutuksilla. Edellä esittämäni laajat kannan takaisinpalauttamistoimenpiteet kariutuivat ylisuuriksi kasvaneiden vahinkolintujen, kuten edellä mainitun kanahaukan ja varislintujen, aiheuttamiin tuhoihin.

Bromarvissa ja ylipäätään Länsi-Uudellamaalla on aikanaan ollut erittäin hyvä metso- ja teerikanta. Metsäpyytä en henkilökohtaisesti kyseisellä alueella ole havainnut.

Vuonna 1993 uudistetussa metsästyslaissa mahdollistettiin äänenvaimentimen käyttö metsästyksessä, sekä pitkästä aikaa luvalliseksi tuli myös teerien tehokas pyyntimuoto ampumalla niitä houkutuskuvilta. Kyseiseen aikaan varsinkin teerikannan osalta edellä mainitut metsästysmuodot olivat vielä mahdollisia Länsi ja Itä-Uudellamaalla, mutta lainsäätäjältä puuttui jälleen allekirjoittaneen moneen otteeseen painottama pitkän aikavälin tilanteen arviointikyky. Samaisessa lainuudistuksessa täysin vailla todellisia perusteita rauhoitettiin korppi kokonaisuudessaan poronhoitoalueen ulkopuolella. Samoin kokonaisrauhoituksen sai täysin elinvoimainen myös varislintuihin kuuluva närhi, joka on erityisesti erikoistunut teerien munapesyeiden hävittämiseen. Kokonaisrauhoituksen takia korppi- ja närhikannat alkoivat huomattavasti runsastua. Allekirjoittanut ei käytännössä koskaan ole

metsästänyt peltokanalintuja ja metsäkanalintujakin vain Pohjanmaalla. Lopetin kanalintumetsästyksen kokonaisuudessaan loppusyksystä 1996, vaikka kannat olisivat sen vielä kestäneet. Aavistin tilanteen kehittymisen perusteella kanalintujen jakavan muuallakin peltopyyn ja Lohjalla olleiden lajitoveriensä kohtalon. Arvioni tilanteen kehittymisestä osui valitettavan oikeaan.

Korppi, joka elinvoimaisuudestaan huolimatta oli aikaisemmin erämaitten ja laajojen metsäalueiden lintu, alkoi vuosi vuodelta muuttua variksen kaltaiseksi joka paikan vahinkolinnuksi. 2000-luvun alussa havaitsin korppien merkittävää lisääntymistä Bromarvin metsäisillä alueilla. Kannan kasvu oli nopeaa, ja vuonna 2002 korppi oli jo yleinen näky Dragsvikin varuskunta-alueellakin. Helsingissä olin jo monen vuoden ajan seurannut systemaattista kanahaukkojen lisääntymistä ja ensimmäisen kerran havaitsin ennen erämaitten lintuna pidetyn korpin kaupunkialueella vuonna 2004.

2000-luvun alussa myös niin sanotut rauhoittamattomat linnut, joihin edelleen kuului muun muassa varis ja harakka, saivat kevät ja kesäaikaisen rauhoituksen. Luonnollisesti kyseisiä vahinkolintuja ei aikaisemminkaan pyydetty niiden pesäpoikasvaiheessa, mutta nykyinen, täysin liian aikaisin alkamaan säädetty keväinen rauhoitusaika, teki ilman poikkeuslupia tapahtuvan varispyynnin riistanhoidon kannalta tuloksettomaksi. Tämä luonnollisesti kasvatti eksponentiaalisesti myös edellä mainittujen vahinkolintujen määriä. Viimeisen kerran näin metson sotaharjoituksen yhteydessä Tammisaaren lähellä 2005 ja teeren Bromarvissa syksyllä 2010. Paikalliset asukkaat ovat nähneet kanalintuja myöhemminkin, mutta allekirjoittaneen omat havainnot osoittavat vuosittain tapahtunutta kyseisten lintukantojen jatkuvaa voimakasta heikkenemistä. Samoin se osoittaa kanahaukan ja varislintujen kantojen runsastumisen suoran verrannollisuuden kanalintukatoon.

Allekirjoittaneen tuntemilla alueilla Loviisassa kanalintukanta oli erittäin hyvä ja fasaanikanta kohtalainen. Joka keväinen ja syksyinen teerien kukerrus oli soidinaikoihin jatkuva, ja kukaan ei voinut välttyä sen kuulemiselta. Talvisina pakkaspäivinä metsien korkeimpien koivujen latvoissa ruokailevat monikymmenlukuiset teeriparvet olivat tuttu näky vielä vuonna 2008. Ostaessani kyseiseltä alueelta metsätilan vuonna 2011, josta aloin välittömästi muokata tehoriistanhoidollista kokonaisuutta, kuten kirjan alussa tarkemmin esitän, kanalintukanat vahvistuivat entisestään. Jänisten ajokoirametsästyksen yhteydessä havaitsin, muiden kanalintujen ohella, vuorokauden aikana säännöllisesti noin 8-10 metsäpyytä. Parhaimmillaan tilani alueella oli kaksi metsoreviiriä, mikä tarkoittaa kahta urosmetsoa ja useita naaraita eli koppelaita.

Kuten muuallakin, kanahaukka ja varislintukannat jatkoivat voimistumistaan. Viimeisen varmaksi todetun pyyhävainnon tein Loviisassa vuonna 2017. Samaisen vuoden jälkeen en ole myöskään nähnyt teeriä, joiden kukerrustakaan ei enää vuoden 2018 jälkeen ole kuulunut. Pitkälti riistanhoidollisten toimenpiteitteni johdosta metsokanta säilyi pisimpään.

Riistakeskus eväsi allekirjoittaneelta varisten ja harakoiden keväisen ja keskikesäisen poikkeuslupaa koskevan jatkohakemuksen vuonna 2019. Näin ollen en pystynyt enää vähentämään kyseisen vuoden keväänä variskantaa. Tämä koitui tilani metsojen kohtaloksi, sillä jo entisestään vakavan kanahaukka-, korppi- ja närhipaineen alla ollut metsokanta ei enää kestänyt pesimäalueilleen syntyntä varistiheyttä. Tämä pystyttiin aikaisemmin ehkäisemään keväisellä tehopyynnillä. Kanahaukat tappoivat aikuiset yksilöt ja uusia ei päässyt enää syntymään tai varttumaan aikuisiksi, varislintujen tuhotessa muna- ja poikaspesyeet.

Kierrän kyseisellä yli neliökilometrin kokoisella alueella muun muassa metsästyksen, riistanhoitoon ja metsätalouteen liittyvien töit-
teni takia vuosittain eri vuodenaikoihin noin 50 kertaa. En kahteen
viimeisimpään vuoteen ole nähnyt ainuttakaan kanalintua, kuullut
niiden ääntä tai havainnut jälkiä. Ainoana poikkeuksena on syyskuus-
sa 2021 ajokoirametsästyksen yhteydessä havaitsemani mahdollinen
yksittäinen metsäpyy. Kyseinen lintu lähti lentoon tiheästä metsästä
ja pitkältä etäisyydeltä, joten tunnistaminen jäi epävarmaksi. Edellä
mainittu ei luonnollisesti koske itse vuosittain istuttamiani peltokana-
lintuja, jotka nekin kärsivät nykyisellään merkittävät vuotuiset tappiot.

METSÄKANALINTUJEN KANNANHOIDOLLINEN SUUNNITELMA

Vuonna 2007 julkaistiin peltopyytä koskeva kannanhoidollinen suun-
nitelma. MMM alkoi pian 2010-luvun alussa valmistelemaan saman-
kaltaista suunnitelmaa koskien metsäkanalintuja. Ensinnäkin tuon
esille, että kyseinen ministeriö ei laadi kannanhoidollisia suunnitel-
mia, jos suunnitelman kohteena olevaan eläinlajiin tai lajeihin ei koh-
distu jotain ongelmaa. Esimerkkinä tästä MMM on julkaissut ihmi-
sille, kotieläimille ja eläinkasvatukselle vakavaa uhkaa aiheuttavasta
sudesta kyseisen kaltaisen teoksen. Tässä tapauksessa ongelma on toi-
nen, eli MMM:ssä on tiedostettu metsäkanalintujen jatkuva kantojen
aleneminen.

Kyseisen suunnitelman laatimiseen osallistui moni eri instanssi,
ja ajan henkeen nähden sen vuonna 2012 valmistuneessa luonnokses-
sa sivuilla 23 - 25 tuotiin esille runsaasti tutkimustuloksia kanahaukan
metsäkanalinnuille aiheuttamista vakavista vahingoista. Myös varis-
linnut otettiin esille ja sivulla 25 mainittiin tutkimukseen perustuva

näkökanta siitä, että jopa aikuiset teeret pakenevat korppeja. Luonnoksen lopussa olevassa laajassa yhteenvedossa sivulla 114 esitettiin kuitenkin jo valmista hoitosuunnitelmaa enteilevä viherpolitisoitunut näkökanta siitä, että vahinkoeläinten pyynti tulisi käytännössä kohdistaa pelkästään kettuun, supikoiraan ja minkkiin.

Otan kyseisiä vahinkoeläinnsäkkäitä koskevassa luvussa 10 tarkemmin kantaa siihen, miksi kyseinen lopputulema on väärä. Vuonna 2014 valmistuneessa virallisessa hoitosuunnitelmassa (sivu 25) taas lähes poikkeuksetta kaikki luonnoksessa esitetyt kanahaukkaa koskevat tutkimukset on vihreiden toimesta sensuroitu. Lisäksi kyseisestä linnusta esitetään faktaan perustumattomia biologisia ja juridisia väitteitä. Myös varislinnut mainitaan käytännössä vain marginaalisesti. Kannanhoidollinen suunnitelma saatiin siis toisin sanotusti manipuloitua tukemaan viherpolitisoituneiden viranomaistahojen näkökantoja.

RIISTAKOLMIOLASKENTA

Suomen Riistakeskus vastaa jokavuotisesta metsäkanalintujen laskennasta. Vuodesta 2015 lähtien myös LUKE on osallistunut toimintaan. Riistakeskuksen vuosittain julkaisemat metsäkanalintulaskennat, joiden perusteella MMM määrittelee kyseisten lintujen metsästysajat ja alueet, joilla pyynti on sallittua seuraavana metsästysvuonna, perustuvat niin sanottuun riistakolmiolaskentaan.

Laskentaperusteet

Edellä mainitut riistakolmiot ovat pysyviä riistaeläinten runsautta varten perustettuja laskentareittejä. Kyseinen kolmio on tasasivuinen, ja jokaisen sivun pituus on 4 kilometriä. Laskentaa varten suunnitellut kolmiot pysyvät samoina vuodesta toiseen. Käytännön toteutuksen

suorittavat pääsääntöisesti vapaaehtoiset, yleensä johonkin metsästysseuraan kuuluvat metsästäjät. Laskijat kävelevät kartalle suunnitellun kolmion lävitse rivimuodostelmassa ja kirjaavat ylös havaintonsa. Metsäkanalintujen suhteen riistakolmiolaskennat suoritetaan vuosittain elokuun aikana. Riistakeskuksen saamien raporttien perusteella kyseinen organisaatio laskee kunkin maakunnan kaikkien riistakolmioiden keskiarvon perusteella muun muassa arvion esimerkiksi siitä, mikä on maakunnan keskiarvollinen yksilömäärä koskien metsoja/neliökilometri (100 hehtaaria). Riistakeskuksen suorittama vuotuinen laskenta koskee, kiiruna pois lukien, kaikkia metsäkanalintuja niiden luontaisilla esiintymisalueilla.

Viereisellä sivulla esitettyyn laskentatapaan perustuen Riistakeskus julkaisee vuosittain jokaiselle metsästäjälle tulevassa Metsästäjä-lehdessä ohessa olevan kaltaisen taulukon. Valitsin tarkoituksella esittelytaulukoksi vuoden 2011 elokuun, koska samaisena vuonna perustettiin Riistakeskus, ja se on ensimmäisen kyseisen organisaation koordinoiman laskennan tulos. Aikaisemmin vuotuisista laskennoista vastasi MKJ.

Taulukon yhteydessä on verrattain yksityiskohtaiset ohjeet tilastojen tulkitsemista varten. Käyn kuitenkin taulukossa olevan aineiston lävitse varmistaakseni, että epäselvyyksiä kyseisen aineiston lukemiseen ei ilmene. Kun taulukkoa aloitetaan tulkitsemaan vasemmalta oikealle, ensimmäisessä sarakkeessa ilmoitetaan maakunta, jonka metsäkanalintuarvio esitetään. Seuraavassa sarakkeessa oleva lukumäärä kuvaa Riistakeskuksen esittämää riistakolmiomäärää. Toisin sanoen Etelä-Hämeen alueen tulokset perustuvat 16 tasasivuisesta kolmiosta, jonka sivun pituus on 4 km (kokonaispinta-ala noin 7 neliökilometriä eli noin 700 hehtaaria) lasketun tuloksen matemaattiseen keskiarvoon.

Metsäkanalintujen runsaus (lintua/km² metsämaata) ja poikasosuus (poikas-
lintujen prosenttiosuus kaikista havaituista) elokuussa 2011. Runsauden muutos
edellisvuodesta on ilmaistu + ja - merkein (+- muutos <15 %, + ja - muutos
15-30 %, ++ ja -- muutos > 30 %).

Alue	Kolmioita	Metso Tiheys Yks./km ²	Poikas- osuus (%)	Teeri Tiheys Yks./km ²	Poikas- osuus (%)
Etelä-Häme	16	3,8 ++	50	5,4 -	35
Etelä-Savo	44	3,1 ±	43	6,5 ±	48
Kainuu	60	6,5 +	63	14,8 ±	63
Keski-Suomi	45	3,7 -	32	21,0 ++	60
Kaakkois-Suomi	20	3,3 -	38	3,4 -	33
Lappi	102	6,1 ++	54	5,4 ++	57
Oulu	68	6,2 ++	52	20,6 ++	64
Pohjanmaa	43	4,4 ++	40	14,5 ±	59
Pohjois-Häme	17	5,7 ++	45	9,0 ±	49
Pohjois-Karjala	50	4,3 ±	51	10,9 ±	60
Pohjois-Savo	31	3,1 ±	39	12,9 -	54
Rannikko-Pohjanmaa	6	1,7 -		9,1 -	55
Satakunta	35	6,7 ++	57	7,9 +	52
Uusimaa	10	4,4 +	48	9,4 ++	38
Varsinais-Suomi	7	0,4 -		3,1 -	
Koko maa	554	5,0 ++	51	11,6 +	58

Alue	Kolmioita	Pyy Tiheys Yks./km ²	Poikas- osuus (%)	Riekko Tiheys Yks./km ²	Poikas- osuus (%)
Etelä-Häme	16	8,3 ±	44		
Etelä-Savo	44	6,7 -	33		
Kainuu	60	12,6 ++	61	2,2 ++	78
Keski-Suomi	45	12,0 ±	44		
Kaakkois-Suomi	20	7,9 +	26		
Lappi	102	4,4 ++	53	4,8 ++	61
Oulu	68	10,1 ++	64	2,5 ++	70
Pohjanmaa	43	8,5 ++	50	0,7 ++	63
Pohjois-Häme	17	11,8 ±	50		
Pohjois-Karjala	50	9,4 ±	54		
Pohjois-Savo	31	12,6 ±	53		
Rannikko-Pohjanmaa	6	8,6 ++	81		
Satakunta	35	8,3 ±	49	0,2 ++	80
Uusimaa	10	10,7 ±	45		
Varsinais-Suomi	7	9,4 -	38		
Koko maa	554	8,9 +	52	0,6 ++	66

LÄHDE: METSÄSTÄJÄ-LEHTI

Kolmas sarake osoittaa edellä mainitun keskiarvon siitä, kuinka monta metsoa kyseisen maakunnan alueella on suhteutettuna yhteen neliökilometriin eli 1 km x 1 km kokoiseen 100 hehtaarin alueeseen.

Neljäs sarakkeessa taas otetaan kantaa siihen, kuinka paljon lintumäärä on muuttunut verrattuna edellisvuoteen. Etelä-Hämeen kohdalla merkintä ++ tarkoittaa, että metsokannan esitetään suurentuneen aikaisemmasta vuodesta 30 %:lla.

Viimeisessä sarakkeessa esitetään prosenttimäärä siitä, kuinka monta lintua kyseisen alueen metsoista oli saman vuoden poikasia. Viitaten jälleen ensimmäisenä taulukossa olevaan Etelä-Hämeeseen Riistakeskus esittää, että 3,8 kpl:sta metsoja, 50 %:a oli saman vuoden poikasia. Riekon osalta arvio on suoritettu vain siellä, missä kyseistä lintua luontaisesti esiintyy.

VERROKKITUTKIMUS

Metsästäjien piirissä on vahvoja epäilyjä siitä, että metsäkanalintujen riistakolmiolaskelmat eivät perustu todellisuudessa vallitsevaan tilanteeseen. Epäilen itse, että Suomen Riistakeskus korkeimpana metsästysviranomaisena jopa tarkoituksellisesti manipuloi laskentojen tuloksia huomattavasti suuremmiksi kuin ne ovat. Voin myös esittää edellä mainittua väitettäni tukevia argumentteja.

Tutkimusperusteet

Teetin tammikuussa 2022 Uttamaata käsitelleen kattavan kyselytutkimuksen, jossa tarkasteltiin metsäkanalintujen arvioituja määriä suhteutettuna neliökilometrille koko vuoden 2021 aikana. Tässä yhteydessä katson tärkeäksi todeta, että tutkimukseni käsitti siis arvion vuoden mittaiselta ajanjaksolta, ei yhden päivän paikkakohtaiseen laskentaan

perustuen kuten Riistakeskuksen kolmiolaskennat. Vaikka oheisen luvun alussa kritisoin eläinkantoihin kohdistuvia ”ylitarkkoja” tuloksia, käytin verrokkitutkimuksessa tarkoituksella samoja suureita kuin Riistakeskus. Näin eri tutkimusten tuloksia on matemaattisesti selkeää verrata toisiinsa.

Kohdistin kyselyn ammattiriistanhoitajiin ja metsästäjiin, kyseisten alojen aktiiviin harrastajiin sekä metsästäviin maa- ja metsätalouden harjoittajiin. Objektiiivisuusperiaatteen toteutumisen kannalta otin tutkimukseen mukaan myös henkilöitä, joita en aikaisemmin ole tavannut. Jotta tutkimukseni aineisto olisi riittävän laaja, valitsin kyselyn kohdehenkilöt mahdollisimman eri puolilta Uttamaata. Lisäsin kyselytutkimuksen tuloksiin myös oman arvioni metsäkanalintujen määrästä Uudeltamaalta ja laskin koko aineistosta matemaattisen keskiarvon. Verrokkitutkimuksessa pyysin vastaajia arvioimaan myös tuntemansa alueen kanahaukka- ja korppikannan.

Vaikka Riistakeskuksen tilastojen osoittaminen paikkaansa pitämättömiksi pelkästään jo Uudenmaan alueella kyseenalaistaa myös edellä mainitun instanssin tilastot muilta paikkakunnilta, toteutin identtisen kyselytutkimuksen myös Pohjois-Savossa.

En julkista kyselytutkimukseen osallistuneiden henkilöiden tietojaa, jotta ei syntyisi riskiä siitä, että osallistujat joutuvat Riistakeskuksen toimenpiteiden kohteeksi. Tutkimukset on joka tapauksessa toteutettu edellä esittämälläni objektiiivisella tavalla.

ANALYSOINTI

Seuraavalla aukeamalla Riistakeskuksen Metsästäjä-lehdessä julkaisevat maanlaajuiset kolmiolaskentoihin perustuvat tulokset elokuussa 2020 ja 2021.

Metsäkanalintujen tiheys (yks./metsämaa km²) ja poikasosuus (%) heinä-elokuussa 2020 (tilanne 10.8.2020). Runsauden muutos edellisvuodesta ilmaistu plus- ja miinusmerkein: +- muutos < 15 %, + ja - muutos 15-30 %, ++ ja -- muutos >30 %. Riekosta esitetään tiedot vain Pohjois-Suomeen, mistä aineistoa riittävästi.

Alue	Kolmioita	Metso Tiheys Yks./km ²	Poikas- osuus (%)	Teeri Tiheys Yks./km ²	Poikas- osuus (%)
Etelä-Häme	24	3,2 ++	26	5,8 ++	51
Etelä-Savo	66	3,1 -	14	6,7 +	44
Kaakkois-Suomi	38	3,2 -	31	5,4 +	43
Kainuu	94	4 ±	45	10,7 +	51
Keski-Suomi	70	3,1 +	35	9,8 ++	53
Lappi	137	4,9 ±	27	3,9 ++	43
Oulu	154	5,8 +	34	12,8 ++	53
Pohjanmaa	78	4,5 ±	33	12,6 ++	51
Pohjois-Häme	35	2,7 ±	11	4,8 ±	37
Pohjois-Karjala	75	4,8 +	38	7,6 ±	50
Pohjois-Savo	64	3,2 ±	30	11,3 ++	56
Rannikko-Pohjanmaa	22	1,6 -	33	6,4 ±	28
Satakunta	58	3,9 -	45	8,2 ++	53
Uusimaa	16	3,3 ±	38	11,9 ++	51
Varsinais-Suomi	11	2,2 ++	33	2,6 +	0
Koko maa	942	4,2 ±	30	7,6 +	46

Alue	Kolmioita	Pyy Tiheys Yks./km ²	Poikas- osuus (%)	Riekko Tiheys Yks./km ²	Poikas- osuus (%)
Etelä-Häme	24	6,6 ±	29		
Etelä-Savo	66	8,1 ±	38		
Kaakkois-Suomi	38	4,5 -	18		
Kainuu	94	4,1 --	52	1,4 ++	66
Keski-Suomi	70	7,2 ±	41	0,2 ++	80
Lappi	137	2,3 +	50	2,3 ±	51
Oulu	154	5,2 +	52	1,2 ±	57
Pohjanmaa	78	7 ++	45	0,4 ++	31
Pohjois-Häme	35	13,4 ++	45		
Pohjois-Karjala	75	7,6 ±	44		
Pohjois-Savo	64	10,9 ++	53		
Rannikko-Pohjanmaa	22	8,1 ±	42		
Satakunta	58	9,9 +	51		
Uusimaa	16	8,9 -	48		
Varsinais-Suomi	11	7,2 ±	52		
Koko maa	942	5,8 -	47	1 ±	33

LÄHDE: METSÄTÄJÄ - LEHTI

Metsäkanalintujen tiheys (yksilöä/metsämaa km²), poikasosuus (%) ja keskimääräinen poikuekoko heinä-elokuussa (tilanne 10.08.2021). Runsauden muutos edellisvuodesta ilmaistu plus- ja miinusmerkein: +- muutos < 15 % / + ja - muutos 15-30 % / ++ ja -- muutos > 30 %. Riekosta esitetään tiedot vain Pohjois-Suomelle. Alle 25 kolmioon perustuviin arvioihin liittyy tilastollista epävarmuutta.

Alue	Kolmioita	Metso			Teeri		
		Tiheys Yks./km ²	Poikas- osuus (%)	Keskim. poikuekoko	Tiheys Yks./km ²	Poikas- osuus (%)	Keskim. poikuekoko
Etelä-Häme	25	3,7 +	29	3,0	7,2 ++	41	3,2
Etelä-Savo	53	3,2 ±	38	3,5	5,5 -	48	4,0
Kaakkois-Suomi	43	3,1 ±	30	2,8	4,7 ±	44	3,7
Kainuu	89	4,7 +	55	3,7	13,9 ++	65	4,9
Keski-Suomi	73	2,8 ±	28	2,7	9,5 ±	53	4,6
Lappi	126	5,2 ±	45	3,8	4,3 ±	53	4,1
Oulu	134	4,9 ±	48	3,8	15,2 +	61	4,6
Pohjanmaa	82	3,7 -	38	3,6	13,4 ±	55	4,6
Pohjois-Häme	33	2,1 -	21	2,0	4,1 -	41	3,5
Pohjois-Karjala	78	5,4 +	49	4,0	12,6 ++	66	4,9
Pohjois-Savo	54	3,9 +	42	3,3	14,1 +	63	4,8
Rannikko-Pohjanmaa	20	3,5 ++	40	3,2	10,6 ++	48	5,8
Satakunta	49	3,6 ±	40	3,8	8,8 ±	49	4,1
Uusimaa	21	4,3 +	40	4,8	4,4 --	33	3,5
Varsinais-Suomi	10	2,9 ++	10	1,0	4,1 ++	38	5,0
Koko maa	890	4,3 ±	41	3,5	8,6 +	54	4,4

Alue	Kolmioita	Pyy			Riekko		
		Tiheys Yks./km ²	Poikas- osuus (%)	Keskim. poikuekoko	Tiheys Yks./km ²	Poikas- osuus (%)	Keskim. poikuekoko
Etelä-Häme	25	9,3 ++	35	3,7			
Etelä-Savo	53	9,4 +	43	3,8			
Kaakkois-Suomi	43	6,5 ++	38	3,6			
Kainuu	89	6,5 ++	61	5,0	1,7 ++	77	6,6
Keski-Suomi	73	9 +	45	3,6			
Lappi	126	2,5 +	45	4,5	3 ++	61	5,4
Oulu	134	6,9 ++	56	4,1	1,5 +	69	6,3
Pohjanmaa	82	7,5 ±	53	4,6			
Pohjois-Häme	33	12 ±	47	3,9			
Pohjois-Karjala	78	11,8 ++	60	4,2			
Pohjois-Savo	54	15,5 ++	53	4,3			
Rannikko-Pohjanmaa	20	12,6 ++	50	3,8			
Satakunta	49	11,9 +	56	4,1			
Uusimaa	21	10,2 ++	50	4,1			
Varsinais-Suomi	10	6,5 ±	25	5,0			
Koko maa	890	7,2 +	49	4,3	1,3 +	40	3,7

Vuoden 2021 arviot, joiden alueelliset 90 % luottamusvälit eroavat pitkäaikaisista keskiarvoista on esitetty lihavoidulla tekstillä; **punaishella** jos arvio on keskiarvon yläpuolella ja **sinisellä** jos arvio on keskiarvon alapuolella.

Verrokkitutkimus riistakannoista vuonna 2021

	METSO	TEERI	PYY
UUSIMAA:	0,1	0,4	0,7
POHJOIS-SAVO:	1,0	4,0	2,3

Yllä oleva taulukko perustuu tammikuussa 2022 suoritettun verrokkitutkimuksen tulokseen. Lukumäärät ovat kyseisten lintujen keskiarvoinen määrä suhteutettuna neliökilometrille. Tilasto perustuu koko vuoden 2021 ajanjakson ajalle.

Jokainen lukija huomaa verrokkitutkimuksen lintumäärien ja Riistakeskuksen virallisten tilastojen tulosten vuosilta 2020 ja 2021 olevan täydellisessä ristiriidassa. Vertailen tutkimuskyselyn ja Riistakeskuksen vuoden 2021 taulukoita vielä seuraavien asiakokonaisuuksien valossa. Riistakeskus esittää, että Uudenmaan metsokanta on 4,3 lintua suhteutettuna neliökilometrille. Tällä perusteella metsojen metsästys sallittiin, monen vuoden tauon jälkeen, metsästysvuodelle 2021 – 2022 koko Uudenmaan maakunnassa, vaikka todellisuus vaikuttaa olevan se, että metsot ovat kyseisen maakunnan alueella sukupuuton vaarassa, kuten tekemäni tutkimuksen tulos 0,1 metsoa/neliökilometri osoittaa.

Viimeisten kahden metsästysvuoden aikana isossa osassa maamme on tammikuun loppuun saakka jälleen pitkän tauon jälkeen laillistettu urosmetsojen ja urosteerien latvalinnustus. Myös Pohjois-Savossa kyseinen pyynti sallittiin. Tätä perusteltiin Riistakeskuksen väitteellä muun muassa siitä, että metsokanta olisi keskiarvollisesti kyseisen maakunnan alueella 3,9 kappaletta/neliökilometri ja vastaavasti teeren 14,1 kappaletta/neliökilometri. Verrokkitutkimuksen koko vuoden 2021 kattava keskiarvo Pohjois-Savossa oli metson osalta 1,0 kappaletta/neliökilometri sekä vastaavasti teeren 4 kappaletta.

Asiansa osaava äänenvaimentimella varustautunut metsästäjä voi

ajattelemattomuuttaan onnistua pyytämään jopa koko koivunlatvaan ruokailemaan tulleen teeriparven. Äänenvaimenninta käyttäen ja aloittaen ampumisen alimmista yksilöistä eivät ylempänä olevat teeret, jotka keskittyvät ruokailuun, välttämättä havaitse/pelästy kuolleiden lintujen putoamista maahan. Jokainen ymmärtää kuinka tuhoisaa edellä mainittu koko parven ampuminen on teerikannalle.

Riistakeskus on laskenut, että metsäpyykanta on viimeisten vuosien aikana jopa noussut huomattavasti lähes koko maamme alueella. Uudenmaan keskiarvoksi esitettiin 10,2 lintua, Pohjois-Savossa 15,5 lintua sekä maanlaajuiseksi keskiarvoksi 7,2 yksilöä/neliökilometri. Verrokkitutkimuksen vastaavat tulokset olivat Pohjois-Savon osalta 2,3 kpl ja Uudenmaan osalta 0,7 kpl/neliökilometri.

Tutkimustulosten manipulointi käytännössä

Metsäkanalintulaskentojen manipulointia näyttää tapahtuvan ennen kaikkea Riistakeskuksen toimesta, joka myös valitsee laskennoissa käytettävät riistakolmiot. On olennaista muistaa, että metsäkanalintukanta on kaikkein alhaisin Etelä-Suomessa ja vahvimmillaan maamme pohjoisosissa. Edellä mainitusta syystä on kiinnitettävä huomiota kaikkiin oheisen luvun kolmeen Riistakeskuksen tilastoon, sillä laskentojen tarkoitushakuinen pääpainopiste on kaikissa tilastoissa sijoitettu sinne, missä metsäkanalintuja vielä kohtuullisesti on. Kun kaikkia kolmea tilastoa verrataan keskenään, selkeästi eniten riistakolmioita on laskettu Lapin, Oulun sekä Kainuun alueilla. Edellä esitetyn tilastollisen faktan voidaan rationaalisesti katsoa perustuvan siihen, että huomattavan suuri osa toimenpiteisiin osallistuneista metsästäjistä on laskenut riistakolmioita, joista oikeasti on löytnyt lintuja. Näin ollen heillä on omakohtainen havainto tapahtuneesta, mikä luo luottamusta myös etelämpänä olevien tilastojen aitouteen.

Edellä esittämäni puoltaa myös tammikuussa 2022 Riista-lehdessä esille tuotu uutinen. Kyseisen riistakolmiolaskentaa käsittelevän näkemyksen esittää Lapissa Metsähallituksen toimihenkilönä työskentelevä virkamies. Suorana sitaattina hänen anonyyminä esittämästään lausunnosta toimihenkilö toteaa, että: *”Riistakolmiot on perustettu kaikkein parhaille kanalintumaille, joten niiden perusteella määriteltä lintukanta voi olla liian suuri todelliseen kantaan nähden”*. Virkamies jatkaa myös, että: *”Metsähallitus myy kanalintuluvat valtionmaille osaksi riistakolmioiden laskentatuloksen perusteella”*. Huomionarvoisaa on myös, että lähes poikkeuksetta kaikki julkisuuteen tuotu kritiikki esitetään anonyyminä. On lähes varmaa, että jos kyseinen toimihenkilö olisi julkaissut edellä mainitun omalla nimellään, hänet olisi irtisanottu.

On myös otettava huomioon valitettava tosiasia, että aivan kaikki metsästäjät/metsästysseurat eivät toimi vastuullisesti. On metsästäjiä, jotka ovat nähneet olemattomien lintujen lisäämistä virallisiin asiakirjoihin jo yksittäisen riistakolmion laskennan yhteydessä. Motiivi on varmistaa pääsy metsästämään arvokkaimpia riistalintujamme. Riistakeskuksen virkamiehet ovat asiasta tietoisia ja he taas hyötyvät kyseisistä toimijoista koskien omia tarkoituksiaan.

Riistakeskus joutui puolustuskannalle

Hyvin argumentoitu totuus on valheen pahin vihollinen. Pitkäaikainen kritiikkini viherpolitisoituneita viranomaistahoja ja nykyistä vääristynyttä metsästys- ja riistanhoitopolitiikkaa kohtaan on tunnettua ympäri maan. Edellä mainitusta syystä Riistakeskus ja muut viherpolitisoituneet viranomaistahot seuraavat toimenpiteitani tarkasti. Tämän ovat vahvistaneet monet riistanhoitoalaan liittyvät kolleganikin, jotka ovat kuulleet edellä esittämäni suoraan Riistakeskuksen virkamiehiltä.

Kirjoitin alkuvuodesta 2021 Riistakeskuksen toimenpiteistä laajan kirjelmän Suomen Metsästäjäliitolle, jossa kritisoin myös vallitsevaa kanalin tulaskentaa. Metsästäjäliitto ei vastannut, mutta on varmaa, että kopio kirjelmästä lähetettiin Riistakeskukseen. Samoihin aikoihin julkaisin aiheesta myös artikkelin laajalevikkisessä metsästysalaa koskevassa lehdessä. Pidin myös Perussuomalaisen puolueen puoluekokouksessa Seinäjoella elokuussa 2021 puheenvuoron, jossa toin selkeästi esiin metsäkanalintuihin kohdistuneen monivuotisen ja laajan kantojen manipuloimisen. Liittyen metsästäjiltä ja muilta tahoilta saamaani runsaaseen positiiviseen palautteeseen koskien edellä mainittua puhetta, voidaan todeta, että merkittävä osa suomalaisista metsästäjistä oli tullut tietoiseksi kokouksessa esittämistäni asioista ja tekemistäni kokousaloitteesta koskien metsästys- ja riistanhoitopoliitiikkaa. Samoihin aikoihin myös valtamedian sensuurin läpäisi monia yksittäisten henkilöiden tekemiä kirjoituksia koskien metsäkanalintujen todellista tilaa. Kaikki edellä mainittu selkeästi pakotti Riistakeskuksen valmistautumaan siihen, että kyseinen instanssi pystyisi tarvittaessa jollain tavalla perustelemaan lukuisien vuosien ajalta vääriksi todistettuja tilastoja.

Kehotan lukijaa tarkastelemaan vuoden 2021 tilaston yllä olevia kirjallisia tilaston tulkintaan liittyviä ohjeistuksia. Ensimmäisenä otan käsittelyyn itse riistakolmiolaskennat, joihin kyseisten kanta-arvioiden esitetään perustuvan. Kun Riistakeskuksen netissä olevia laajoja sivustoja tutkii tarkasti, löytyy maininta, jossa kyseinen instanssi ilmoittaa, että: *”Maan eteläosien rikkonaiset ja pienikuvioiset maastot edellyttävät suurempaa kolmiotiheyttä riittävän laskentaluotettavuuden saamiseksi”*. Tällaista ei ole kuitenkaan koskaan allekirjoittaneen havaintojen perusteella julkisesti tuotu esiin, vaan Riistakeskuksen laskentatuloksia on aina esitetty erittäin tarkoiksi. Vielä jopa Metsästäjä-lehdessä nro:

5/2021 suorana sitaattina Riistakeskuksen virkamiehet kirjoittavat, että: *”Suomen riistakantojen seuranta on kansainvälisestikin katsoen huippuluokkaa, ja riistakolmiot ovat yksi seurannan lippulaivoista”*.

Esittämäni maanlaajuista huomiota saanut kritiikki pakotti Riistakeskuksen lisäämään vuoden 2021 tilaston alle pienellä kirjoitetun toteamuksen, että: *”Alle 25 kolmioon perustuviin arvioihin liittyy huomattavaa tilastollista epävarmuutta”*. Tällaista mainintaa ei ole aikaisemmin esiintynyt, kuten ylempänä olevasta vuoden 2020 tilastosta ja oheisen luvun alussa olleesta Riistakeskuksen ensimmäisestä kanta-arviosta voi todeta. Toisin sanoen kyseinen instanssi itse joutui vahvistamaan, että vuonna 2011 6:n maakunnan, vuonna 2020 4:n maakunnan sekä vuonna 2021 3:n maakunnan tilastot sisältävät huomattavaa tilastollista epävarmuutta.

Julkinen kritiikki kohdistui varsinkin Etelä-Suomeen ja erityisesti Uudellemaalle. Jos teerikanta olisi runsas, ei maallikkokaan pystyisi välttymään keväisin ja syksyisin soitimeen liittyvän kauaskantoisen kukerruksen kuulemisesta. Samoin talviaikaan metsien korkeimpiin koivuihin ruokailemaan asettuneet teeriparvet näkyvät pitkältä etäisyydeltä. Edellä mainitusta syystä vuoden 2020 väite 11,9 teeren keskiarvillisesta määrästä/neliökilometri Uudellamaalla oli niin ylimoitettu, että kyseistä lintumäärää oli seuraavana vuonna laskettava 4,4 kappaleeseen. Samanaikaisesti, kun Riistakeskus esittää virallisesti vuoden 2021 olleen metsäkanalintujen huippuvuosi, samainen instanssi itse pakon edessä todistaa, että teerikanta on Uudellamaalla laskenut 7,5 linnulla/neliökilometri. Tämä tarkoittaa kannan vähenemistä yhden vuoden aikana 63 %:lla. Riistakeskus esittää tilastoissaan myös uutena tietona, että: *”Vuoden 2021 arviot, joiden alueelliset 90 % luottamusvälit eroavat pitkäaikaisista keskiarvoista on esitetty lihavoidulla tekstillä; punaisella jos arvio on keskiarvon yläpuolella ja sini-*

sellä jos arvio on keskiarvon alapuolella”. Uudellamaalla 4,4 kappaleen teerien arvioitu neliökilometritiheys on sinisellä, joten kyseinen organisaatio itsekin toteaa arvion olevan keskiarvon alapuolella. Voidaan siis todeta, että Riistakeskus itse vahvistaa Uudenmaan teerikannan katastrofaalisen romahtamisen.

Allekirjoittanut ei ole koskaan Lohjalla ja Loviisassa olevien tilojen läheisyydessä havainnut minkäänlaisia merkkejä siitä, että kyseisiä laskentoja olisi suoritettu. En myöskään tunne edellä mainittujen tilojen läheisyydessä asuvista ketään, joka olisi osallistunut laskentoihin tai edes nähnyt niiden suorittamista. Myös usea verrokkitutkimukseen osallistunut vahvasti saman tai ilmoitti, että oman alueensa lähistöllä metsäkanalintulaskentoja ei ole suoritettu viimeisen 5-6 vuoden aikana. Edellä todettu on hyvin oudoksuttavaa suhteutettuna Riistakeskuksen esittämään väitteeseen siitä, että riistakolmiot ovat pysyviä alueita, joissa kerran vuodessa lasketaan metsäkanalintujen määrä. Kyselyyn osallistuneiden vastaukset herättävät kysymyksen siitä, suoritetaanko riistakolmiolaskentoja todellisuudessa sitä määrää, kuin virallisesti väitetään.

PUNAINEN KIRJA

Toinen oheisen kokonaisuuden kannalta tärkeä teos on niin sanottu Punainen kirja. Kyse on Ympäristöministeriön ja Suomen ympäristökeskuksen julkaisemasta uhanalaisuusluokitusarvioinnista, joka käsittelee eliölajeja aina sammalista nisäkkäihin ja lintuihin.

Viitaten luvun alussa olevaan tutkimusta käsittelevää osioon sekä oheisen kirjan lukuun 4, on olennaista ottaa huomioon, että Punaisen kirjan laatimisessa ovat olleet mukana muun muassa ELY-keskukset, Luonnontieteellinen keskusmuseo sekä LUKE. Lisäksi osallisina ovat myös, avoimesti vihreää ideologiaa ajavat harrastepohjaiset lintujen-

suojelujärjestöt kuten BirdLife Suomi ja Helsingin seudun lintutieteellinen yhdistys Tringa.

Uhanalaisuusluokitukset

Kaikki Suomessa esiintyvät lajit luokitellaan omaan uhanalaisuusluokkaansa. Luokitukset kirjataan englanninkielisin lyhentein. Korkein luokitus minkä laji voi saada on LC eli elinvoimainen. Ne lajit, jotka luokitellaan elinvoimaisiksi, eivät täytä mitään uhanalaisuuden tai silmälläpidettävyyden kriteerejä. Muut pääluokitusluokat alenevassa järjestyksessä ovat: NT= silmälläpidettävä, VU= vaarantunut, EN= erittäin uhanalainen, CR= äärimmäisen uhanalainen ja RE= hävinnyt.

Tutkimuksen toinen ääripää

Olen vuosikymmenten ajan perehtynyt viherideologioiden julkaisemiin teoksiin ja tutkimuksiin. Punaiset kirjat ovat niistä lähemmin kiinnostuneille luettavissa kokonaisuudessaan nettiversioina. Kyseiset teokset ovat malliesimerkkejä vihreästä tieteestä. Niiden lajeja koskevissa listoissa otetaan hyvin selkeä kanta kunkin lajin maanlaajuiseen luokitukseen, mutta vaikka kirjat ovat jopa yli 700 sivua pitkiä eepoksia lukuisine liitteineen, jää tarkka selonteko kustakin tutkimusmetodista, tutkimuksen perusteella kerätystä aineistosta ja kunkin lajin tarkkaan luokitukseen johtaneista argumenteista epäselväksi.

Punaiset kirjat ovat viherpolitisoituneen tutkimuksen toinen ääripää. Riistakeskuksen riistakolmiolaskennoissa määritetään tarkka arvio kunkin metsäkanalinnun kannan vahvuudesta. Nyt käsittelyn alla olevissa uhanalaisuusarvioinneissa taas lajit saavat koko Suomea koskevan luokituksen.

Otan esimerkinluonteiseen tarkasteluun Uudeltamaalta käytännössä kokonaan hävinneen peltopyyn sekä maassamme kokonaisrau-

hoituksen piirissä olevan, mutta hyvin yleisen, ja riistalle vahinkoa aiheuttavan närhen. Molemmat lajit laskettiin vuonna 2019 maanlaajuisesti uhanalaisuusluokitukseen silmälläpidettävä (NT), jossa ne ovat vielä oheisen kirjan kirjoittamishetkellä. Edellä mainitut luokitukset eivät vastaa käytännön todellisuutta. Lisäksi maalaajuisen luokituksen perusteena olevien alueellisten luokitusten taustoja ei selvennetä riittävästi, eivätkä ne muutoinkaan kestä kritiikkiä.

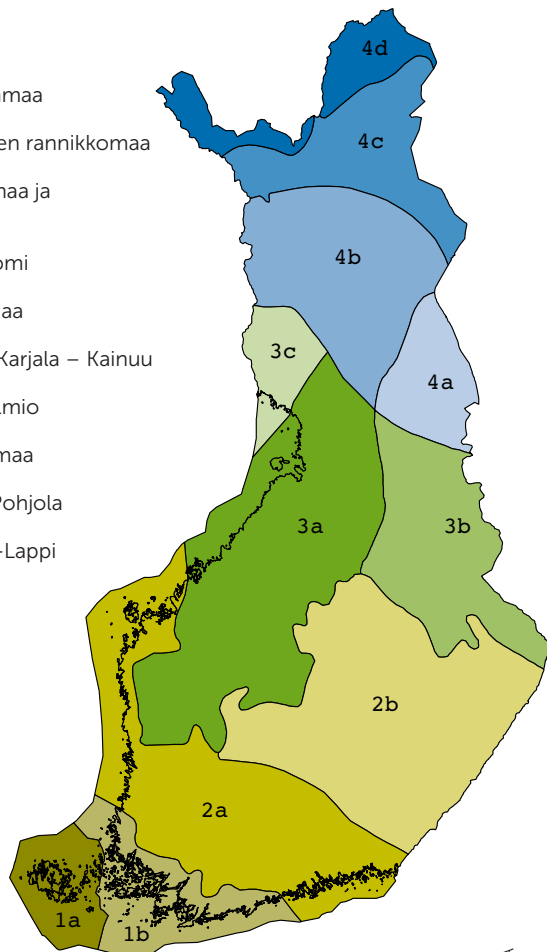
Seuraavalta sivulta löytyvä esimerkkitaulukko on laadittu Punaisen kirjan lisätietojen perusteella. Kyseessä on peltopyyn ja närhen luokittelu Suomen yhdentoista vyöhykkeen osalta. Taulukkoon liitetystä kartasta selviää maamme jaottelu edellä mainittuihin vyöhykkeisiin.

Huomionarvoisaa on, että peltopyyn esitetään esiintyvän (vahvin luokitus) vain kolmella kyseisen linnun luontaisella esiintymisalueella. Lisäksi Järvi-Suomen alueella peltopyyn katsotaan esiintyvän uhanalaisena. Kolmelta luontaiseksi esiintymisalueeksi katsottavalta vyöhykkeeltä Punaisen kirjan tiedot esittävät peltopyyn kokonaan hävinneeksi.

Kun lisätietojen perusteella laadittua taulukkoa tarkastellaan närhen osalta, kyseisen linnun esitetään esiintyvän yhdeksällä Punaisen kirjan vyöhykkeellä. Lisäksi närhi esiintyy aivan luontaisen elinympäristönsä pohjoisimmankin vyöhykkeen, eli Metsä-Lapin alueella uhanalaisena.

Edellä esitetyn esimerkin johtopäätöksinä voidaan todeta, että luokitus ”*Laji esiintyy alueella*” (x) on kyseisistä uhanalaisuusluokista vahvin, ja se voidaan rinnastaa Punaisen kirjan terminologian mukaiseksi ”*Elinvoimainen*” luokaksi. Kun tarkastellaan peltopyyn luontaiseen esiintymisalueeseen kuuluvia vyöhykkeitä, kyseinen lintu on elinvoimainen kolmella, uhanalainen yhdellä ja hävinnyt kolmelta Punaisen kirjan määrittelemältä vyöhykkeeltä. Vastaavasti närhi on elinvoimainen kaikkialla muualla, kuin sen luontaisen elinympäristön täysin pohjoisimmassa osassa.

- 1a Hemiboreaalin, Ahvenanmaa
- 1b Hemiboreaalin, Lounainen rannikkomaa
- 2a Eteläboreaalin, Lounaismaa ja Pohjanmaan rannikko
- 2b Eteläboreaalin, Järvi-Suomi
- 3a Keskiporeaalin, Pohjanmaa
- 3b Keskiporeaalin, Pohjois-Karjala – Kainuu
- 3c Keskiporeaalin, Lapin kolmio
- 4a Pohjoisboreaalin, Koillismaa
- 4b Pohjoisboreaalin, Perä-Pohjola
- 4c Pohjoisboreaalin, Metsä-Lappi
- 4d Pohjoisboreaalin, Tunturi-Lappi

Alueellinen uhanalaisuus

	1a	1b	2a	2b	3a	3b	3c	4a	4b	4c	4d	Koko suomi
PELTOPYY	RE	X	X	X(RT)	X	RE	RE	O	O	O	O	Silmällä pidettävä
NÄRHI	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X(RT)	O	Silmällä pidettävä

X = Laji esiintyy alueella • RT = Alueella uhanalainen • RE = hävinnyt • O = Ei esiinny

Edellä esitetystä yhteenvedosta molempien lintujen koko Suomea kattava luokitus silmälläpidettäväksi on erittäin ristiriitainen.

UHANALAISUUSLUOKITUKSET ERI JULKAISUISSA

Kun esimerkin kaltaisesti on käsitelty ristiriita alueellisen ja maanlaajuisen uhanalaisuusluokituksen suhteen, otan nyt tarkastelun alle vuonna 2006 alkaneen kanalintuja koskeneen tapahtumaketjun. Kehotan lukijaa rinnastamaan seuraavaksi esittämäni samaan kontekstiin kaiken muun oheisessa luvussa esille tuodun kanssa.

Varislintujen aiheuttamia vakavia riistanhoidollisia tuhoja vähätellään systemaattisesti vihertaustaisessa tutkimustiedossa. Silti MM-M:n julkaiseman peltopyyn kannanhoidollisessa suunnitelmassa esitetään tutkimustulos, jossa varis ja harakka todetaan syypäiksi 70 %:iin peltopyyn pesien tuhoutumista. Kyseinen hoitosuunnitelma on kokonaisuudessaan verkossa luettavissa, ja siinä esitetään MKJ:n alaisuudessa toimineiden riistanhoitopiirien arviot peltopyykannasta vuonna 2006. Yhteenlaskettuna kyseisen taulukon perusteella peltopyitä esitettiin olevan maanlaajuisesti 33 652 kpl, joista yli 10 000 on kyseisen linnun vahvimmalla alueella eli Pohjanmaalla. Lisäksi taulukossa ilmoitetaan, että laskelmiin on otettu mukaan myös istutuslintuja.¹ Kaikesta tästä huolimatta vuoden 2010 Punaisessa kirjassa kyseinen lintu nostetaan silmälläpidettävästä takaisin vahvimpaan luokkaan eli LC=elinvoimainen.²

Muista lajiryhmistä poiketen etenkin lintujen uhanalaisuusar-

1 Suomen peltopyykannan hoitosuunnitelma, MMM 2007, s. 17 ja s. 23.

2 Punainen kirja, SYKE 2010, s. 323.

vioinnit päätettiin uusia jo vuoden 2015 aikana. Lintuja koskevassa osiossa todellisuudessa huomattavasti runsastuneen kanahaukan luokitusta lasketaan elinvoimaisesta luokkaan (NT) eli silmälläpidettävä, kun taas käytännössä jo koko Etelä-Suomessa vaarantuneet metso ja teeri nostettiin luokituksesta (NT) korkeimpaan luokitukseen (LC) eli elinvoimainen. Samoin yhä harvinaisemmaksi käyvä metsäpyy pysyi luokituksessa (LC) elinvoimainen.³

Punaisen kirjan uusi painos julkaistiin vuonna 2019. Aihepiiriä lähinnä olevat luokitusmuutokset koskivat harakan luokittelua silmälläpidettäväksi ja harmaalokin määrittelyä jopa luokkaan (VU) eli vaarantunut sekä närhen laskeminen silmälläpidettävien listaan. Kaikkien edellä mainittujen lintujen kannat ovat todellisuudessa täysin ylisuuret ja metsäkanalinnuille vahingolliset. Vasta Punaisen kirjan kyseisessä painoksessa peltopyy luokiteltiin luokkaan NT, eli silmälläpidettävä.⁴

Julkinen kritiikki

Viherpolitisoituneiden, metsästystä koskevien organisaatioiden virkamiehet eivät lähtökohtaisesti ole viherideologeja, mutta he hyötyvät vallassa olevan aatteen tukemisesta. Muut kyseiseen kontekstiin kuuluvat organisaatiot, radikaaleista lintujensuojelujärjestöistä puhumattakaan ovat myös ideologialtaan vihreitä. Edellä esitetty yhtälö johtaa väistämättä intressiristiriitoihin.

Tilanne kärjistyi syksyllä 2021 siinä määrin, että vallitsevan uhkailun sekä sensuurin aikakaudella Riistakeskuksen pää-äänenkannattajassa Metsästäjä-lehdessä (4/2021) julkaistiin harvinaisen voimakkaasti Punaisen kirjan tutkimustuloksia kritisoiava kolumni. Kolumnin

3 Suomen lintujen uhanalaisuus, YM 2015, s. 34.

4 Punainen kirja, SYKE 2019, s. 567-569.

kirjoittanut Maa- ja metsätalousministeriön virkamies totesi suorana sitaattina, että: *”Arvioinnit tekevät paljolti luontoharrastajista koostuvat vapaaehtoiset ryhmät. MMM:n ja Riistakeskuksen asiantuntijat eivät ole saaneet osallistua niin sanotun ”lintutyöryhmän” työhön, joten parasta asiantuntemusta ja hallinnon objektiivisuusperiaatetta, eli arvioinnin asianmukaisuutta ja puolueettomuutta, ei pystytty varmistamaan”*.

Edellä esitetty, harvinaislaatuinen, viherpolitisoituneiden toimijoiden sisäpiiristä tuleva kritiikki kertoo paljon Punaisen kirjan todellisesta objektiivisuudesta.

VANHAKANTAISTEN METSÄSTÄJIEN VASTUULLINEN TOIMINTA

Tunnen hyvin monia ammattiriistanhoitajia ja metsästäjiä sekä kyseisiä aloja laajalti harjoittavia henkilöitä eri puolilta maatamme. En tunne kuitenkaan ketään, joka olisi viimeisimpänä metsästysvuonna pyytänyt metsäkanalintuja Uudellamaalla. Samoin Pohjois-Savossa suurin osa on lopettanut kyseisten lintujen metsästyksen, ja moni metsästysseura on rajoittanut niiden pyyntiä tai kieltänyt sen kokonaisuudessaan.

Yhtenä vastuullisena esimerkkinä tuon esille erään ison metsätilan Keski-Suomessa omistavan metsästäjän. Kyseinen henkilö on vuokrannut omistamansa maa-alueet myös paikallisen metsästysseuran käyttöön. Nykyisen tilanteen takia hän on kuitenkin uudistanut metsästysvuokrasopimusta siten, että siinä rajoitetaan metsäkanalintujen metsästys erittäin tiukasti.

Maamme vallitseva metsästys- ja riistanhoitopolitiikka on hyvin ristiriitainen. Nykyinen lainsäädäntö vaikeuttaa huomattavas-

ti tai tiettyjen lajien suhteen tekee täysin mahdottomaksi ylisuuriksi kasvaneiden vahinkolintujen pyynnin. Kyseiset linnut ovat kuitenkin pääsyylliset kanalintukantojen romahtamiseen. Metsäkanalinnut ovat käytännössä sukupuuton partaalla Uudellamaalla ja vaarantuneet aina Pohjois-Savon pohjoisrajalle saakka. Pohjoisimmassa osassa maa-
tamme kyseisiä lintuja esiintyy vielä kohtuullisesti, mutta suhdanne on myös siellä laskussa. Silti vallitseva lainsäädäntömme suorastaan yllyttää metsästäjiä pyytämään metsäkanalinnut sukupuuttoon. Näin ollen metsästäjät joutuvat itse päättämään pyynnin lopettamisesta, kieltämään sen omistamillaan, mutta metsästyseuroille vuokraamillaan alueilla tai ainakin rajoittamaan kyseisten lintujen pyyntiä huomattavasti.

YHTEENVETO

Kuten luvun alussa esitin, vihreiden päämääränä on uhrata kanalinnut, jotta varsinkin metsäkanalintujen ikiaikainen suomalainen metsästyserinne saataisiin loppumaan ja se ei enää periytyisi uusille metsästäjäskupolville. Jos muutosta vallitsevaan politiikkaan ja lainsäädäntöön ei nopealla aikavälillä saada, viherideologinen tavoite toteutuu. Tästä taas vihreät saavat huomattavasti lisäargumentteja metsästystä sekä maa- ja metsätaloutta vastaan, jonka syyksi he kanalintukantojen sukupuuton tulevat esittämään.

Koska ihmiset uskovat lähtökohtaisesti parhaiten sitä minkä itse näkevät, esitän, että kaikki tämän luvun lukeneet, jotka vielä vähänkin harkitsevat äänensä antamista vaaleissa vihreille, menisivät kesällä kahville Helsingin kauppatorille. Siellä voi omin silmin havainnoida kuinka ”vaarantuneiksi” luokitellut harmaalokit isoina parvina terrorisoivat torikauppiaita ja jopa ryöstävät ihmisten käsistä heidän ostamiaan eväitä.

Samoin ehdotan jokaista alaa paremmin tuntematonta, mutta kesämökin omistavaa lukijaa avaamaan mielensä, silmänsä ja korvansa lähiseutunsa luonnolle. Jokainen voi itse todeta näkykö enää metsoja tai pyitä. Samoin voi keväisin ja syksyisin kuunnella kuuluuko mistään suunnasta enää teeren kukerrusta tai onko havaittavissa talvisina pakaspäivinä isoja teeriparvia metsän korkeimpien koivujen latvoissa.

Lisäksi toivon, että jokainen metsästäjä käyttää vakavaa harkintaa sen suhteen, onko omilla metsästyksmailla kanaintujen metsästys enää suomalaisen vanhakantaisen ja vastuullisen metsästysperinteen mukaista, jotta kukaan ei vahingossakaan edistäisi viherideologisten päämäärien toteutumista.

Luku 7

Suomalainen poikkeuslupa- politiikka ei toimi

Suomalainen poikkeuslupapolitiikka ei toimi luontoon liittyvissä asioissa. Pääsyynä edellä mainittuun voidaan pitää Suomen hyvin omintakeista luonto- ja ympäristöpolitiikkaa verrattuna suurimpaan osaan muita Euroopan Unionin jäsenmaita. Oheisessa luvussa käsitte-
len rinnakkain Suomen ja Ruotsin tilannetta.

Otan myös tarkastelun alle ELY-keskuksen poikkeuslupakäytännöt koskien valkoposkikihanhea, merimetsoa ja korppia. Luvun lopussa tuon esille Korkeimman hallinto-oikeuden ennakkotapausluonteisen päätöksen yleisluonteisena esimerkkinä oikeuslaitoksen ja viranomaisinstanssin epä johdonmukaisesta toiminnasta, koskien poikkeuslupahakemusten käsittelyä.

PÄÄONGELMA NRO: 1

Ensimmäinen pääongelma maamme toimimattomaan poikkeuslupapolitiikkaan on se, että lainsäädäntömme ei mahdollista tehokasta vahinkoeläimiin kohdistuvaa pyyntiä. Hyvin moni vahingollinen mutta elinvoimainen eläinlaji on kokonaan rauhoitettu tai metsästysaika on säädetty siten, että niiden riistanhoidollinen kevätaikainen pyynti on

mahdotonta. Edellä mainitut epäkohdat lainsäädännössämme aiheuttavat tarpeen hakea poikkeuslupia, ja tähän kiteytyy koko oheisen luvun ydinongelma.

Ruotsalainen lainsäädäntö

Kuten luvun alussa totesin, suomalainen metsästyksen liittyvä lainsäädäntö on hyvin omintakeinen. Niin lainsäätäjät, poikkeuslupia käsittelevät viranomaiset kuin kyseisiin asioihin liittyvät valituksia ratkaisevat oikeusinstanssimmme vetoavat päätöksistään tehdessään lähökohtaisesti EU:n säädöksiin. Kuitenkin kaikissa muissa Euroopan unioniin kuuluvissa naapurivaltioissamme lainsäädäntö poikkeaa suomalaisesta vastaavasta merkittävästi. Tästä johtuen otan vertailukohdaksi Ruotsin, jota velvoittavat samat EU:n asetukset, säädökset, direktiivit sekä sopimukset kuin Suomea.

Suurpedot

Ruotsissa on käytössä hyväksi havaittu kaikkia suurpetoja koskeva niin kutsuttu kannanhoidollinen metsästysperiaate. Vuosittain länsinaapurissamme ammutaan noin 30 sutta. Kirjan kirjoittamisen aikaan maamme susipolitiikka on umpikujassa. Vaikka nykyisellään maassamme on enemmän susia kuin sataan vuoteen, ei suoranainen kannanhoidollinen metsästys ole mahdollista. Asia perustuu siihen, että suden pyynnin mahdollistavaa niin kutsuttua suotuisaa suojelutasoa ei ole pystytty määrittelemään, vaikka siihen on käytetty yli 10 vuotta aikaa ja huomattavasti resursseja.

Vahinkolinnut

Suomessa verrattain moni vakavaa vahinkoa aiheuttava lintu on rauhoitettu. Niiden osalta, joiden pyynti vielä on sallittu, metsästysasetus

rajaa pyyntiajan siten, että se ei mahdollista riistanhoidollisesti välttämätöntä tehokasta kevätpyyntiä. Lisäksi pyyntitapoja on huomattavasti rajattu. Esimerkiksi elävänä pyydystävien häkkien ja loukkujen käyttö on maassamme kielletty.

Ruotsissa variksen, harakan, naakan, harmaalokin, merilokin sekä Suomessa kokonaan rauhoitetun närhen pyyntiaajat ovat sellaisia, että ne mahdollistavat realistisesti kyseisten lintujen metsästyksen. Samoin elävänä pyydystävien laitteiden käyttö on länsinaapurissamme sallittu myös lintujen pyynnissä.

Suojametsästy

Merkittävimpana eroavaisuutena maiden välillä voidaan pitää ruotsalaista suojametsästyslainsäädäntöä. Kyseinen lainsäädäntö mahdollistaa muun muassa korpin, valkoposkihanhen, merimetson sekä jopa laulujoutsenen ja kurjen pyynnin ilman poikkeuslupaa.

Ruotsalainen suojametsästys lainsäädännöllisenä terminä (skydds-jakt på enskilda initiativ) tarkoittaa oma-aloitteista suojametsästystä. Laissa säädetyn pyyntiajan ja ehtojen täytyessä metsästysoikeuden omaava henkilö voi tavanomaisen pyynnin mukaisesti metsästää suojametsästyslain alaisia lajeja. Tavanomaisella pyynnillä viitataan juurikin kyseisen suojametsästyslainsäädännön määrittelemään oma-aloitteisuuteen. Edellä mainitulla tarkoitetaan sitä, että metsästäjä ei tarvitse poikkeuslupia, etukäteistä ilmoittamisvaadetta metsästyksen aloittamisesta tai saalisilmoituksen tekemistä pyynnin jälkeen. Metsästäjä on velvollinen osoittamaan lain määrittelemien ehtojen täyttymisen vain tapauksessa, jossa esimerkiksi poliisiviranomainen tulisi asiaa erikseen tarkastamaan.

Esimerkkinä suojametsästyksen pyyntiehtoista otan valkoposkihanhen. Kyseisiä lintuja saa Ruotsissa ampua ympäri vuoden, jos pui-mattomalla pellolla havaitaan vähintään viiden yksilön parvi.

PÄÄONGELMA NRO: 2

Sen lisäksi, että Ruotsissa tarvitaan harvemman eläinlajin metsästyksen erillinen pyynti tai poikkeuslupa, on läntisen naapurimme viranomaisorganisaatorakenne myös muutenkin vähemmän byrokraattinen. Metsästyslainsäädännön piiriin kuuluvien eläinten pyyntiluvat käsittelee korkeimpana metsästysviranomaisena Naturvårdsverket. Kyseinen instanssi (vapaasti suomennettuna Luonnonhoitolaitos) vastaa Suomen Riistakeskusta. Luonnonhoitolaitos on organisaatioltaan enemmän vanhan Metsästäjien keskusjärjestön (MKJ) kaltainen ja näin ollen lupakäsittely on nopeampaa ja ennen kaikkea puolueettomampaa.

Toinen olennainen poikkeus suomalaisen järjestelmään verrattuna on se, että Ruotsissa läänijako on edelleen käytössä ja kokonaan rauhoitettujen eläinten pyyntiin liittyvät poikkeusluvut käsittelee paikallinen lääninhallitus (Länsstyrelse). Vielä viimeisimpien vuosien aikana ruotsalaiset lääninhallitukset ovat myöntäneet yksittäisiä ampumalupia koskien kanahaukkaa. Suomessa luonnonsuojelulailla kokonaan rauhoitettujen lajien poikkeusluvista vastaa viherpolitisoinnut ELY-keskus, jonka virkamiehet ovat käytännössä pysyviä ja vaalituloksesta riippumattomia. Kuten jäljempänä tuon esille, pyyntiluvan saaminen kanahaukalle on maassamme nykyisellään jo ajatuksena mahdoton.

PÄÄONGELMA NRO: 3

Oikeusvaltioperiaatteen mukaisesti on erityisen tärkeää, että kaikilla asianosaisilla on mahdollisuus valittaa heihin kohdistuvista viranomaisratkaisuksista paikalliseen hallinto-oikeuteen. Suomessa kyseistä

oikeudenmukaisuusperiaatetta pystytään vihreiden toimijoiden taholta kuitenkin käyttämään väärin. Nykyisessä metsästyslakimme 11 luvun 90 §:ssä on kiteytetty maininta siitä, että:

”Valitusoikeus on myös sellaisella rekisteröidyllä paikallisella tai alueellisella yhteisöllä, jonka tarkoituksena on luonnon- tai ympäristönsuojelun edistäminen”. Muun muassa edellä esitetty mahdollistaa vihreille ja heidän alaorganisaatioilleen valituksen tekemisen paikalliseen hallinto-oikeuteen kaikissa luontoon liittyvissä poikkeusluvuissa, vaikka heidän asianosaisuutensa on hyvin kyseenalainen.

Käsittelen tarkemmin oheisen kirjan luvussa 11 sekä suurpetoja että luonnonsuojelujärjestöjen valitusoikeuteen liittyviä ongelmia.

POIKKEUSLUPAKÄSITTELY KOSKIEN KOKONAAN RAUHOITETTUJA LINTUJA

Valkoposkihanhi

Suomalainen maatalous on ollut vakavissa vaikeuksissa vuosikymmenien ajan. Nykyisen vihervasemmistolaisen hallituksen aikana tilanne on eskaloitunut entisestään huomattavasti ja voidaan sanoa, että maamme strategiaan resursseihin kuuluva omavarainen maatalous on lähestymässä konkurssia yhä useamman tilan suhteen. Näin ollen Suomen maanviljelijät ja maatalous elinkeinona ei tarvitse enää yhtään lisää ongelmatekijöitä.

Edellä mainitusta huolimatta susien ja valkohäntäpeurojen lisäksi maatalouttamme terrorisoi täysin ylisuureksi kasvanut valkoposkihanhikanta. Verrattuna moniin muihin EU:n jäsenvaltioihin Suomessa valkoposkihanhi on luonnonsuojelulailla kokonaan rauhoitettu ja on tiukan suojelun kohdelaji.

Rauhoitusta perustellaan muun muassa sillä, että kyseinen lintu

kuuluu lintudirektiivin liitteen 1 lajeihin, joiden suojeluun on kiinnitettävä erityistä huomiota. Jälleen yhtenä maamme viherpolitisoinneena ristiriitana tuon esille, että myös lähes maanlaajuisesti vaarantuneet metso, teeri ja metsäpyy kuuluvat edellä mainittuun liitteeseen, mutta niiden suojelemiseen ei kohdistu toimenpiteitä.

Nykyisillä poikkeusluvilla ei saavuteta hyötyä

Suomessa maanviljelijät joutuvat hakemaan poikkeuslupia valkoposkikihanhien ampumiseen tai edes karkottamiseen pelloilta. Poikkeuslupien kesto aika on lähtökohtaisesti kaksi vuotta. Vuonna 2020 Varsinais-Suomen ELY-keskus myönsi maanlaajuisesti luvan ampua 10 705 kappaletta valkoposkikihanhia. Edellä mainitsemani maanlaajuinen kokonaismäärä koskee 378 maatilaa. Vuonna 2021 myönnettiin samaisen viranomaisen toimesta 130 tilalle yhteensä lupa 5 060 hanhien ampumiseen. Myönnettyjen ampumalupien tilakohtainen kokonaismäärä riippuu kyseisen tilan peltoalasta. Vuonna 2021 Luonnonvarakeskus sai myös luvan ampua tutkimustarkoituksellisista syistä 1750 kyseistä lintua.

On olennaista huomioda, että varovaisten arvioiden mukaan maassamme valkoposkikihanhien kanta-arvio on yli 500 000 kappaletta. Tilat, joille lupa on myönnetty, sijaitsevat hanhien runsaslukuisimmilla muuttoreiteillä. Silti maatilakohtainen kiintiö on noin 20 - 40 kappaletta. Jokainen lukija ymmärtää, että kyseisillä määrillä ei varsinkään päämuuttoreittien kohdalla ole mitään konkreettista vaikutusta hanhien aiheuttamiin ongelmiin.

Ammuttujen lintujen hyödyntämiskielto

Valkoposkikihanhien minimaalinen kiintiö ei kuitenkaan riitä vihreille. ELY-keskus on lisännyt poikkeuslupa vaateen, että ammuttuja han-

hia ei saa hyötykäyttää vaan ne on hävitettävä joko kaivamalla maahan tai poltettava tarkoitusta varten erikseen rakennetussa uunissa.

Vaadetta perustellaan sillä, että valkoposkihanhi on kokonaan rauhoitettu ja sen poikkeuslupaan perustuva pyynti ei ole metsästystä. Todellinen syy hyötykäytön kieltämiseen pohjautuu siihen, että koska hanhien, kuten muidenkin lintujen ja eläinten pyynti, on haasteellista ilman talkooväkeä, on kiellon tarkoituksena estää talkooväen palkitseminen heille jaettavalla saaliilla. On verrattain epärealistista, että tilan isäntä saisi yksin kaikki 40 hanhea ammuttua, ainakaan niin nopeasti, että pelloille aiheutuneita tuhoja pystyttäisiin edes minimaalisesti ehkäisemään. Kuten aikaisemmin totesin, 20 - 40 hanhen ampumisella ei saavuteta edes pelotevaikutusta.

Jos kuitenkin halutaan yrittää saada edes nämä 40 hanhea ammuttua, tarkoittaa se käytännössä avunpyyntöä muilta metsästäjiltä. Valitettavasti moni ”moderni” metsästyksen harrastaja ei kiinnostu auttamaan paikallista maanviljelijää, sillä nykyisessä yhteiskunnassamme talkoohenki on usean osalta unohtunut tai paremminkin sanottuna kyseistä perinnettä ei ole opetettu eteenpäin. Vihreät tietävät tämän, ja koska metsästäjät eivät saa palkaksi suurella vaivalla ampu miensa hanhien lihaa, vaan joutuvat vielä käyttämään aikaansa niiden järjestämiseen hävittämiseen, intoa valkoposkihanhien pyyntiin ei pahemmin löydy.

Edellä esitetty näkyy selkeästi myös Varsinais-Suomen ELY-keskukselta pyytämässäni tilastoissa, jotka kylläkin ammuttujen hanhien osalta rajoittuvat vuoden 2020 tilanteeseen. Kyseisenä vuonna 10 705 hanhesta ammuttiin vain 564 kappaletta. ELY-keskus teetti kyselyn luovan saaneille maatalouden harjoittajille, johon vastasi 202 henkilöä. Helmikuussa 2022 saamani tilastot osoittavat edellä mainitun metsästäjien kiinnostamattomuuden todeksi. Vastaajien antamien tietojen

perusteella vain 27 % hanhista ammuttiin ulkopuolisten metsästäjien toimesta. Kyselyyn osallistuneista maanviljelijöistä moni piti alhaisen saalismäärän syynä myös sitä, että lupaehdot eivät mahdollistaneet hanhien ampumista siellä, missä ne oleskelivat. Samoin pyynti koettiin liian työlääksi ja toimenpiteeksi, johon heidän resurssinsa eivät riittäneet. 49 % ilmoitti myös lupien ja ammuttujen hanhien merkitsemiseen tarkoitettujen merkkien tulleen liian myöhään.

Maassamme on myös olemassa niin sanottu valkoposkihanhityöryhmä. Kyseisen työryhmän raportista on kuitenkin nähtävissä haluttomuus luopua monen muun EU-jäsenvaltion tavoin hanhiin kohdistuvasta poikkeuslupapolitiikasta. Vihreiden vahva vaikuttaminen näkyy myös raportissa, jonka eräänä kiteytettynä sitaattina todetaan, että: *”myös välittömästi täytäntöön pantuihin päätöksiin on mahdollista hakea muutosta hallintotuomioistuimista ja valitusoikeuden säilyttämisen on lähtökohtaisesti keskeistä oikeusturvan toteutumisen kannalta”*. Edellä mainitsemaani kiteytykseen voidaan todeta, että kukaan ei todellisuudessa tunnu olevan kiinnostunut maanviljelijöiden, eli vahinonkärsijöiden oikeusturvasta.

Lisäksi on myös muistettava, että yhdestä valkoposkihanhesta saadaan erittäin maukasta ja runsasproteiinista lihaa noin 2 kiloa. Teoreettisesti, jos kaikki poikkeuslupakiintiöön kuuluneet 15 765 hanhea olisi saatu ammutuksi, se tekisi 31 530 kiloa erinomaisesti ihmisravinnoksi kelpaavaa lihaa. Kun huomioidaan taloudellisesti kovat ajat, inflaatio, energian hinnan nousu ja se, että maamme kansalaisista jopa 100 000 elää nälkärajan alapuolella, on tässä kontekstissa mieletöntä jatkaa politiikkaa, jossa yli 30 000 kiloa ravintoa hävitetään ilman syytä. On myös hämmäntävää ajatella, että vallitsevan politiikan arkkitehtina toimineet vihreät korostavat muissa yhteyksissä taas ruokahävikin vähentämistä.

Merimetso

Liian voimakkaaksi kasvanut merimetsokanta on terrorisoinut rannikkoalueitamme jo vuosikymmenien ajan. Merimetsot pesivät tiiviissä yhdyskunnissa, ja niiden uloste, jota kertyy valtavia määriä, tuhoaa alueen puuston ja kasvillisuuden. Näin ollen merimetsan haittavaiikutukset ovat suoraan nähtävissä rantatonttien hintojen laskussa sekä voimakkaissa puustovahingoissa.

Kyseinen lintu syö päivässä monta kiloa kalaa. Tästä syystä ammattikalastajat ovat ongelmissa jalokalojen, kuten kuhan ja ahvenen, vähentyessä huomattavasti merimetsoyhdyskuntien alueella. Koska merimetsot pesivät hyvin tiiviissä yhdyskunnissa, muodostavat ne myös riistanhoidollisen ongelman, koska muiden vesilintujen pesintä samoilla luodoilla ja saarilla estyy.

Merimetso-ongelma eskaloituu

Allekirjoittaneen metsästyks- ja kalastusvesien lähistöllä Bromarvisissa pesii voimakas merimetsoyhdyskunta. Yli kaksikymmentä vuotta sitten ne valtasivat ensimmäiset pienet luodot ja saariryhmät tuhoten niiden puuston ja kasvillisuuden. Koska kyseisille vahinkolinnuille ei vallitsevan lainsäädännön puitteissa ole pystytty tekemään mitään, yhdyskunta on kasvanut merkittävästi vuosittain ja voidaan puhua tällä hetkellä minimiin laskettuna noin 10 000 linnusta pienellä alueella.

Kannan kasvun myötä koko ajan levittäytyvä merimetsokolonia on saavuttanut jo lähistön ison pääsaaren ja puustolliset tuhot ovat merkittävät. Merimetsot levittäytyvät myös enenevässä määrin itään päin. Helsinki-Loviisa-linjalla on monin paikoin alkavia lintuyhdyskuntia, joihin olisi nopeasti puututtava, sillä tilanne pahenee vuosittain tuhansien uusien poikasten aikuistuttua.

Merimetsotyöryhmä

Maassamme on perustettu niin sanottu merimetsotyöryhmä pohti-
maan kyseisen linnun aiheuttamia ongelmia. On olennaista katsoa en-
siksi minkä organisaation tai järjestön jäseniä työryhmässä työskente-
lee. Toisin sanoen työryhmä koostuu Ympäristöministeriön, Maa- ja
metsätalousministeriön, BirdLife Suomen, LUKE:n, Luomuksen, Ka-
latalouden keskusliiton, Kristiinan kaupungin, Suomen ammattikalas-
tajaliitto ry:n, Suomen luonnonsuojeluliitto ry:n, Suomen vapaa-ajan-
kalastajien keskusjärjestön, Svenska lantbruksproducenternas central-
förbundin sekä kolmen alueellisen ELY-keskuksen työryhmään asetta-
mista henkilöistä. Lisäksi työryhmä kuuli myös korkeimman hallin-
to-oikeuden oikeusneuvosta.

Kun edellä mainittua laajaa listaa käsittelee tarkemmin, on met-
sästysviranomaisten ja järjestöjen puuttuminen ensimmäinen silmiin-
pistävä kokonaisuus. Riistakeskuksen edeltäjä MKJ olisi voimiensa
päivillä takuulla vaatinut oman edustajaansa paikalle. Samoin on kaik-
kien suomalaisten metsästäjien etujärjestöksi itseään nimittävän Met-
sästäjäliiton suhteen.

Toinen asia, johon kehotan lukijan kiinnittämään huomiota, on
jopa kahden luonnonsuojelujärjestön edustus kyseisessä työryhmässä.
Esitän vakavan ihmetykseni siitä, miksi radikaalia, harrastepohjaista
lintujensuojelujärjestöä BirdLife Suomea pidetään nykyään lähes vi-
ranomaisorganisaationa, ja heidän ideologisväritteiset ”tutkimuksen-
sa” vastaanotetaan lähtökohtaisesti ilman mitään lähdekritiikkiä.

Paikallisten ELY-keskusten lintupoikkeuslupa-asioita koskevat
päätökset siirrettiin vuodesta 2014 lähtien Varsinais-Suomen ELY-kes-
kuksen tehtäväksi. Näin ollen on outoa, että kyseistä vihreiden hallin-
nassa olevaa organisaatiota edustaa työryhmässä kolme henkilöä.

Käytännön tasolla edellä mainituista lukuisista organisaatioista ja

järjestöistä voidaan todeta, että vain Suomen Ammattikalastajaliitto ry, Kalatalouden keskusliitto sekä Svenska lantbruksproducenternas centralförbundia voidaan pitää merimetso-ongelmista kärsivien saaristolaisten ja ammattikalastajien/kalataloudenharjoittajien ainoina puolestapuhujina.

Työryhmän puolueellisuuteen viitaten allekirjoittanutta ei lainkaan yllätä, että heidän lokakuussa 2019 tekemässään tiedotteessa korostetaan suorana sitaattina, että: *”uutta viisasten kiveä ei ole helppo löytää”*. Lisäksi merkille pantavaa tiedotteessa on BirdLife Suomen ratkaisumallit ongelmiin, jotka kiteytyvät 1) vahinkojen ennaltaehkäisyyn ja 2) sopeutumiseen kyseisiin ongelmiin.

Ensinnäkin on todettava, että ainoa ennaltaehkäisevä toimenpide on lintukannan voimakas harventaminen metsästyksellä. Lisäksi on saaristolaisten kannalta ymmärrettävän raivostuttavaa, että suurkaupunkien lintufanaatikot tulevat neuvomaan koko ikänsä saaristossa eläneitä ihmisiä siitä, kuinka heidän pitäisi vain sopeutua vallitsevaan tilanteeseen. Myös työryhmän suoraa sitaattia siitä, että: *”Tiedotetaan siitä, että merimetso on suojeltu laji. Tiedotetaan kansalaisia, miten toimia, jos huomaa mahdollisesti laittoman pesien rikkomisen tai lintujen ampumisen”*, voidaan pitää sopimattomana. Asiaan perehtymättömiä kansalaisia siis käytännössä opetetaan ja kehoitetaan neuvostoliittomaiseen naapurien toimien tarkkailuun.

Edellä mainitulla kyttäysmentaliteetin ruokkimisella on vakavat seuraukset myös luvallisen merimetsOPYNNIN suhteen. Pyynti on saaristoluonnon haasteet huomioon ottaen muutoinkin hankalaa, joten turhien ilmiantojen perusteella lupia tarkastamaan tulevat poliisiviranomaiset häiritsevät entisestään pyyntiä, joka käytännön tasolla epäonnistuu kyseiseltä päivältä viranomaisten saapuessa tarkastuskierrokselle.

Oudoksun myös työryhmän mainintaa siitä, että EU:n komissi-

olle tulisi esittää lintudirektiivin 5 ja 9 artiklan soveltamista koskevan laajemman ohjeasiakirjan laatimista. Koko lintudirektiivin soveltamisesta on vuonna 2008 laadittu erittäin tarkka ohjeasiakirja. Vaikka direktiivi kodifioitiin vuonna 2009 ei olennaisia muutoksia syntynyt, ja esimerkiksi edellä esitetyt artikkelit säilyivät identtisinä. 9:tä artikkelia voidaan pitää asian kannalta olennaisimpana, sillä se käsittelee kokonaan rauhoitetuille linnuille myönnettäviä poikkeuslupia. Vuonna 2008 laaditussa ohjeasiakirjassa kyseistä artikkelia ja sen soveltamista käsitellään jopa 34:n sivun mittaisella erittäin tarkalla luvulla.

Jos näin laaja selvitys artiklan soveltamisesta vaatii vielä lisäselvityksiä, kuten työryhmä esittää, voidaan suomalaisten viranomaisten luetun tekstin ymmärtäminen kyseenalaistaa. Näin asia ei toki ole, vaan kysymys on jälleen siitä, että kansalaisiamme harhautetaan EU:n säädöksillä, joiden väitetään tekevän esimerkiksi merimetson rauhoituksen edes osittaisen purkamisen mahdottomaksi.

Todellisuudessa merimetson osalta kyseessä on sama tilanne kuin valkoposkihanhella, sillä poikkeuksella, että merimetso poistettiin lintudirektiivin erityistä suojelua vaativien lajien liitteen 1 listalta jo vuonna 1997.

Varsinais-Suomen ELY-keskukselta pyytämieni tilastojen ja raporttien perusteella vuosina 2015 - 2021 koko Manner-Suomen alueelle on myönnetty kuusi ampumalupaa kalastushaittojen ehkäisyperusteisesti. Luvat olivat monivuotisia ja mahdollistivat yhteensä 550 linnun vuosittaisen ampumisen. Vuoden 2021 tilastojen perusteella edellä mainituilla luvilla ammuttiin yhteensä vain 63 lintua (yhden luvan saalismäärästä ei ole raportoitu). Lisäksi Varsinais-Suomen ELY-keskus on myöntänyt viisi lupaa, jotka jatkuvat vuoden 2022 loppuun 580 linnulle/vuosi. Väli raportin perusteella vuoteen 2021 mennessä kyseisten lupien haltijat olivat ampuneet vain 132 lintua. On it-

sestään selvää, että edellä mainituilla määrillä ei merimetso-ongelmaa ratkaista. ELY-keskuksen raportista toisin kuin koskien valkoposkihanhea ei selviä, miksi saaliit ovat erittäin pienet verrattuna myönnettyihin lupiin. Lähtökohtaisesti uskon, että kyseessä on lupa-alueisiin sidonnainen problematiikka. Merimetsoja ei pystytäkään ampumaan siellä missä ne käytännössä oleskelevat.

Lopuksi todettakoon, että syksyllä 2021 Ruotsi muutti metsästysasetustaan siten, että poikkeuslupiin perustumaton suojametsästys koskien kurkea ja laulujoutsenta mahdollistui myös maatalousvahinkojen ehkäisemiseksi. Itse en katso tarpeelliseksi tehdä lainsäädännöllisiä muutoksia kyseisten lintujen kokonaisrauhoitukseen, mutta otin sen käytännön esimerkkinä jälleen siitä, kuinka laajat valtuudet yksittäinen jäsenmaa omaa koskien metsästys- ja riistanhoitopolitiikkaa.

KORKEIMMAN HALLINTO-OIKEUDEN ENNAKKOTAPAUUS

Poikkeuslupaprosessiin liittyviä ongelmia ja epäjohtonmukaisuuksia kuvaa hyvin prosessi, jonka allekirjoittanut joutui viemään Korkeimpaan hallinto-oikeuteen asti. Aikaisemmin ELY-keskuksen tekemästä kielteisestä päätöksestä ei ole valitettu KHO:hon saakka, joten alla olevasta tapauksesta muodostui käytännössä valtakunnallinen ennakkotapaus. Edellä mainitsemastani syystä katson oleelliseksi läpikäydä tarkkaan kyseisen prosessin.

Hain Uudenmaan ELY-keskukselta ennakkotapausluonteista poikkeuslupaa vuonna 2010, jotta saisin edistettyä Lohjalla olevan kotitilani alueella tapahtunutta tuolloin kokonaan hävinneen peltopyykannan takaisinpalauttamista ja muita kanalintujen riistanhoidollisia päämääriä. Kiteytettynä ydinajatuksena oli kokonaan rauhoitettujen kanahaukko-

jen, korppien ja närhien täsmäpyynti tärkeimmillä riistanhoitoalueilla. Hain lupaa 4 nuoren, aikuistuneen kanahaukan, 6 korpin ja 10 närhen pyyntiin. Perustelin lupahakemustani EU:n neuvoston antaman lintudirektiivin 9 artiklan 1a kohdalla, eli eläimistön suojelemisella.

Samaisen artiklan b-kohdan tutkimustarkoituksella tarkoitin varsinkin korppien ja närhien suhteen sitä, että saisin kyseisen alueen reviirilinnut ammutuksi ennen riistan pesintää. Perustelin ajatustani sillä, että koska kyseessä olivat kokonaan rauhoitetut linnut, niin lähtökohtaisestikin oletin, että kovin suurelle määrälle lupaa ei tultaisi myöntämään. Näin ollen keskittyisin riistan kannalta vaarallisimpiin eli reviiiryksilöihin, ja tästä voisi tehdä tarkkoja havaintoja, miten kanalintujen pesintä onnistuu kyseisen kaltaisella täsmäpyynnin jälkeen.

Lisäksi perustelin poikkeuslupaani artiklan c kohdalla, joka kiitettyinä mahdollistaa valikoivasti, tiettyjen lintujen pienien määrien pyydystämisen. Hakemukseni oli erittäin laajalti juridisesti ja riistanhoidollisesti perusteltu.

Jo poikkeuslupaani alkukäsittely herätti epäilyn puolueellisuudesta, sillä Uudenmaan ELY-keskuksessa käytännössä päätöksestä vastannut virkamies kuului avoimesti radikaaliin lintujensuojelujärjestöön. Näin ollen ELY-keskus lähestyi allekirjoittanutta heti sähköpostitse ilmoittaen, että kyseinen instanssi ei tulisi myöntämään lupia ja minun kannattaisi vetää hakemukseni pois käsittelystä.

ELY-keskuksella oli selkeä intressi, että se ei joutuisi ottamaan asiaan kantaa ja näin jättämään kirjallisia dokumentteja ratkaisustaan. Kieltäydyin poistamasta hakemustani, jonka jälkeen kyseinen ELY-keskus hyvin mielivaltaisilta vaikuttanein perustein hylkäsi hakemukseni. Valitin päätöksestä Helsingin hallinto-oikeuteen ja liitin mukaan eduskunnan silloisen puhemiehen pitkäaikaisen EU-direktiivien soveltamisesta kansallisella tasolla vastanneen erityisavustajan lausunnon.

Kyseisessä lausunnossa todettiin yksiselitteisesti muun muassa, että: ”Poikkeuslupahakemuksessa täytyvät kaikki juridiset ja direktiivipohjaiset normit ja Uudenmaan ELY-keskuksen olisi tullut myöntää poikkeuslupa, kuten sitä haettiin”. Helsingin hallinto-oikeuden hylätessä valitukseni kesäkuussa 2012 asia eteni korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

KHO tulkitsee poikkeuslupaperustetta eläimistön suojelemiseksi varsin omintakeisesti. Kyseinen oikeusinstanssi lausui kielteisessä päätöksessään, että peltopyyt ovat osa eläimistöä, mutta hävitetyiksi aiottu linnut eivät kuitenkaan olleet oikeuden mielestä uhka peltopyylle lintulajina. Hakemuksessa tarkoitettuja lintuja ei siten ollut tarvetta hävittää eläimistön suojelemiseksi.

Toisaalta KHO teki helmikuussa 2014 asian kannalta merkittävän ratkaisun (eli 15.01.14 hylkäämänsä allekirjoittaneen valituksen jälkeen), jossa todetaan muun muassa, että rauhoittamattomien lintujen rauhoitusajoista voidaan poiketa eläimistön suojelemisperusteella. Tapauksessa KHO viittaa metsästyslain 41b §:n, jonka kohdat 1, 2, 3 ja 4 ovat täysin identtiset lintudirektiivin 9 artiklan 1a alakohdan perusteiden kanssa. 41b §:n 4 kohta koskee juuri kasviston ja eläimistön suojelemisperustetta.

KHO:n edellä mainitut ratkaisut ovat selkeässä ristiriidassa toisensa kanssa. Kysymys ei ole siitä, onko poikkeuslupan kohde kokonaan rauhoitettu vai ei, vaan asia kiteytyy juridisesti siihen, miten eläimistön suojelemisperustetta tulkitaan. Poikkeuslupien myöntämisen kannalta on siis olennaista, tuleeko vahinkoa aiheuttavan lajin uhata riistanhoidon kohteita kokonaisuudessaan lintulajina vai riittääkö, että uhka kohdistuu paikalliseen lintukantaan kuten KHO linjaa jälkimmäisessä ratkaisussaan.

ELY-keskus, Helsingin hallinto-oikeus ja KHO pitävät eläimistön suojelemisen osalta toisena merkittävänä argumenttina pysyvän rat-

kaisun löytämistä. Missään lintudirektiivin poikkeusperusteita koskevilla tulkinnoissa ei kuitenkaan edellä mainittua vaadetta esiinny. Myöskään ELY-keskus, kuin muutkaan oikeustahot, eivät pystyneet toteamaan mihin direktiiviin, lakiin tai asetukseen pysyvän ratkaisun vaade sisältyy, ja mitä sillä käytännössä tarkoitetaan. Myös edellä esittämäni täsmäpyyntistrateginen tutkimustarkoitus hylättiin. Lisäksi todettiin, että vaikka muut 1 c kohdan vaatimukset täytyvät, en ole ilmoittanut miten hyödynnän ammutut linnut. Viranomais- ja oikeusinstansseille tulisi kyseisen kaltaisessa poikkeuslupatapauksessa olla itsestään selvää, että hyödyntäminen on juuri kyseisten vahinkolintujen poistamista riistalintujen pesimäalueilta ennen niiden pesintää.

Koko edellä mainitun neljä vuotta kestäneen viranomais- ja oikeusprosessin epäjohtonumukaisuuden voidaan kiteyttää ELY-keskuksen päälakimiehen KHO:lle lähettämään lausuntoon, joka päättyy toteamukseen, että: *”Poikkeusluvan hakijalla ei ole oikeutta luvan saamiseen, vaikka kaikki oikeudelliset edellytykset täyttyisivät”*. Kun edellä mainittua loppulauseetta ajattelee tarkemmin, voidaan esittää erittäin perusteltu kysymys siitä, kuinka oikeusvaltioksi itseään kutsuvassa maassamme viranomaistaho voi ilmoittaa asian käsittelyn kannalta korkeimmalle oikeusistuimelle kommentin, että vaikka allekirjoittaneella on poikkeuslupaan oikeus, maamme lainsäädännön ja EU direktiivien perusteella lupaa ei tule siltikään myöntää. Päätökselle on tavallisen kansalaisen näkökulmasta vaikea nähdä löytyvän rationaalisia perusteita.

KORPPI

Koska KHO oli korkein oikeusviranomainen, ja vastaavanlaista päätöstä ei aikaisemmin oltu tehty, oli loogista pitää kyseistä ratkaisua ennakkotapaustuonteisena. Vasta oheista lukua kirjoittaessani sain

selvyyden myös täysin toisenlaisista ELY-keskuksen ratkaisuksista. Tiedustellessani Varsinais-Suomen ELY-keskukselta heidän tekemiään päätöksiä koskien valkoposkikhanhien ja merimetsojen metsästystä selvisi, että kyseinen instanssi on myöntänyt kuusi poikkeuslupaa koskien korppien pyyntiä ajanjaksolla 2018 - 2021.

Nyt käsiteltävän asian kannalta tärkein on Perämeren saaristoon Oulun lähistölle myönnetty poikkeuslupa maaliskuussa 2021. Kyseinen lupa oli myönnetty alueelle, joka oli sekä Natura 2000- että luonnon-suojelualue, jotta siellä olevaa vesilinnustoa saataisiin suojeltua korppien aiheuttamilta tuhoilta eli lintudirektiivin 9 artiklan 1a eläimistön suojelemisperustein. Lupa oli voimassa kevääseen 2022 asti. Se oikeutti hävittämään korppien pesiä 01.09- 31.03 välisenä aikana sekä ampumaan vuosittain 20 korppia 01.02-31.03 välisenä aikana. Lupaan lisäksi sisältyi saman kaltainen täsmäpyyntiajatus, kuin omassa hakemuksessani oli, josta todettiin poikkeuslupa-asiakirjassa tutkimustavoitteen olevan se, saadaanko korppikantaa vähennettyä kyseisen kaltaisella pyynnillä.

Myöntämisperusteissa mainitaan täysin samat asiat, kuin allekirjoittanut toi aikanaan esille muun muassa siitä, että korppikanta on vahventunut merkittävästi ja lintujen pesiä ei voi suojella korpeilta muutoin kuin ampumalla niitä ennen pesintää. Lisäksi lupaperusteissa todetaan pyynnin olevan tehokkainta keväällä ja, että ilman korppien pyyntiä nisäkäspetojen poiston vaikutukset vähenevät. ELY-keskus viittaa lopuksi vielä lain oikeudenkäynneistä hallintoasioissa 122 § perusteisiin panna poikkeuslupa täytäntöön lainvoimaa vailla olevana. Tämä osoittaa asian tärkeyden.

Viitaan myös toiseen Varsinais-Suomen ELY-keskuksen tekemään päätökseen lokakuulta 2020. Kyseinen lupa oli myönnetty Joensuussa olevalle maatilalle lintudirektiivin 9a 3 kohdan mukaisesti ehkäisemään viljelmille kohdistuvaa vakavaa vahinkoa. Tapauksessa

eläinten rehuksi pelloille jätetyt muovitetut heinäpaalit rikkoontuvat ja mahdollistivat niiden pilaantumisen, korppien nokkiessa reikiä paaleihin. Lupa myönnettiin vuosiksi 2020 - 2022 ja se oikeutti ampu-
maan 10 korppia/vuosi 01.08-31.01 välisenä aikana. Lisäksi samoin, kuin edellinen poikkeuslupa, myös kyseinen saatettiin täytäntöön heti. Samainen henkilö oli saanut myös aikaisemmin kyseiseltä ELY-keskukselta poikkeusluvan samoin perustein vuosiksi 2016 - 2020, mikä oikeutti 15 korpin vuosittaisen ampumisen.

Edellä esittämiini myönnettyihin poikkeuslupiin viitaten voidaan pitää erittäin oudoksuttavana, että viimeksi mainitun luvan ensimmäinen myöntäminen tapahtui vain kaksi vuotta myöhemmin, kun KHO oli hylännyt allekirjoittaneen valituksen. Vaikka esimerkkinä käyttämäni myönnetyt poikkeusluvat ovat täysin perusteltuja, voidaan esittää kysymys, kuinka on mahdollista, että allekirjoittaneelle ei neljä vuotta kestäneen viranomais- ja oikeusprosessin jälkeenkään myönnetty lupaa kuuden reviirikorpin helmikuussa tapahtuvaan ampumiseen uhanalaisten kanlintujen pesinnän suojelemiseksi? Lisäksi on juridisesti ihmeteltävää, että KHO:n ennakkotapausluonteinen päätös vuodelta 2014 ei merkinnyt mitään Varsinais-Suomen ELY-keskuksen myöntäessä poikkeuslupia poronhoitoalueen ulkopuolella kokonaan rauhoitetun korpin pyyntiin.

On myös syytä huomioda, että edellä mainitussa poikkeusluvan saaneessa tapauksessa oli kyse luonnonsuojelijoiden vesilintukannan hoitoon tähdänneestä projektista. Vaikka metsästäjät hoitivat pyynnin, niin luvat olivat lintuaktivistien hakemia.

Myönnettyjen lupien salaaminen

Lähes poikkeuksetta kaikki riistanhoitoa harjoittavat metsästäjät ovat erittäin turhautuneita riistanhoidollisesti kestäättömän suureksi

kasvaneeseen korppikantaan. Lisäksi poikkeuslupia ei ole haettu, koska kaikilla on ollut KHO:n tekemän ennakkotapausluonteisen ratkaisun perusteella syy olettaa, että lupia on mahdoton saada. Kiistaton fakta on se, että käytännössä Suomen korkein metsästys- ja riistaviranomainen Riistakeskus on ollut tietoinen Varsinais-Suomen ELY-keskuksen ainakin vuodesta 2016 lähtien myöntämistä poikkeusluvista koskien korppia. Riistahallintolain 1 luvun 2 § 9 kohdan perusteella Riistakeskuksen lakisääteisiin toimiin kuuluu sen tehtäviin liittyvä tiedotus ja viestintä. Tiedotusta ja viestintää ei mitenkään voida liittää vain viranomaistahojen väliseksi. Riistakeskus lähettää jokaiselle maamme metsästäjälle informaatiolehtensä Metsästäjä usean kerran vuodessa. Lisäksi kyseinen instanssi päivittää alaan liittyviä uutisia omilla nettisivustoillaan. Näin ollen voidaan katsoa Riistakeskuksen laiminlyöneen räikeästi lakisääteisen velvollisuutensa, kun se ei ole informoinut metsästäjäkuntaa asiasta. Salaillulle on myös luontainen syynsä, vihreiden suojeleman korpin poikkeusluvista ei haluttu julkisesti ilmoittaa.

Allekirjoittanut kirjoitti ja julkaisi kesällä 2020 edellä mainittuun liittyen eräässä alan lehdessä laajan artikkelin koskien näkemyksiäni korpin lainsäädännöllisestä asemasta. Vaadin Riistakeskusta julkaisemaan tiedotus- ja viestintävelvollisuuteensa liittyen kyseisen artikkelin kiteytetyn sisällön. Riistakeskus kieltäytyi julkaisemasta mitään korppiin liittyvää ja ilmoitti minulle siitä sähköpostilla, jossa suorana sitaattina todetaan, että: *”Aihe ei ole sellainen, joka olisi ajankohtainen tai julkaistavissa”*. Varmistaakseen, että kyseinen instanssi ei joutuisi missään muotoa julkaisemaan asiaa, sulki se nettisivustoillaan olevan osion Riista-aiheet mediassa lähes vuodeksi. Nykyisellään kyseinen sivusto on jälleen avattu, mutta sitä ei ole päivitetty allekirjoittaneen sähköpostiyhteydenoton jälkeen.

On myös jäsenmaksunsa maksavien Suomen Metsästäjäliiton

jäsenien edun vastaista, että Metsästäjäliittokaan ei ole asiasta tiedottanut, vaikka on varmasti ollut tietoinen kyseisistä poikkeusluvista. Tämä kaikki osoittaa, kuinka pitkälle viherideologia on ulottautunut ja miten metsästäjien ja riistanhoitajien tiedonsaantioikeutta vakavasti rajoitetaan.

RIISTAKESKUKSEN JA HALLINTO- OIKEUDEN MIELIVALTA

Hyvin moni metsästäjä/riistanhoitaja on nykyisellään menettänyt luottamuksensa viranomaisinstansseihin ja niiden mielivaltaisilta vaikuttavista ratkaisuita tukeviin oikeustahoihin. Alla oleva esimerkki asian käsittelystä niin selkeä, että asiaan perehtymätönkin lukija havaitsee kyseisen asian epäkohdat.

Otan varislintuja koskevan poikkeuslupaprosessin esille yleisluonteisena esimerkkinä siitä, mihin tilanne on ajautunut. Kysymys on vakava, sillä oheisen kaltaiset puolueellisilta vaikuttavat prosessit aikaansaavat sen, että kansalaisemme menettävät perustellusti uskonsa siihen, onko Suomi enää oikeusvaltio.

Taustaa

Maassamme vuosituhatosen vaihteessa vielä kokonaan rauhoittamattomat vahinkolinnut, kuten varis, saivat kevät- ja kesäaikaisen rauhoituksen vihreiden vaateesta vuonna 2002. Tässä asiayhteydessä on painotettava, että kokonaan rauhoittamattomia vahinkolintuja ei aikaisemminkaan ammuttu niiden pesäpoikasvaiheessa. Näin ollen lainsäädös oli turha ja ennen kaikkea liian aikaisin alkava.

Silloinen MKJ ymmärsi hyvin asian, ja aluksi poikkeuslupapolitiikka sujui hyvin. Esimerkiksi kun allekirjoittanut tarvitsi poikke-

usluvan varisten ja harakoiden pyyntiin eräälle alueelle huhtikuun viimeisiksi viikoiksi, hoituivat lupajärjestelyt kätevästi puhelimitse ja varuskunnasta palatessani välittömästi täytäntöön pantavat poikkeusluvut odottivat faksissani, sillä MKJ tunsikin minut ja harjoittamani laajamittaisen ammattimaisen riistanhoidon. Kyseinen maalaisjärkeen sopiva lupapolitiikka ei kuitenkaan kestänyt montaa vuotta. Luonnon-suojelulliset organisaatiot alkoivat tehdasmaisesti teettää valituksia MKJ:n myöntämistä poikkeusluvista. Tästä seurasi lähes poikkeuksetta jokaista lupaa koskeva 30 vuorokauden valitusaika. Lisäksi muun muassa varisten, harakoiden ja harmaalokkien poikkeuslupia hylättiin siinä määrin, että metsästäjät lopettivat niiden hakemisen.

Valitusprosessi hylätyistä luvasta vaatii juridiikan tuntemusta ja hyvää kirjallista ulosantia. Edellä mainittuja ominaisuuksia ei luonnollisesti löydy kaikilta ammattikunnasta riippumatta. Riistakeskuksen perustamisen jälkeen vuonna 2011 korkein metsästysviranomainen alkoi myös käytännön tasolla vähentää huomattavissa määrin täysin perusteltujen lupien myöntämistä. Toisin sanoen vihreiden ei edes tarvinnut valittaa poikkeusluvista, sillä metsästysviranomainen ei niitä myöntänyt. Jo yli kymmenen vuoden ajan jatkunut edellä mainitun kaltainen lupapolitiikka on johtanut vahinkolintukantojen huomattavaan kasvuun ja siihen, että uudet metsästäjät eivät enää Riistakeskuksen antaman metsästyskoulutuksen takia ymmärrä kyseisten lintujen pyynnin tärkeyttä tai osaa metsästää niitä.

Rutiininomainen poikkeuslupa

Hain joulukuussa 2018 Suomen Riistakeskukselta rutiininomaiseksi muodostunutta lupaa poiketa eläimistönsuojelemisperusteella tapahtuvaan variksia ja harakoita koskevaan kevät ja loppukesäiseen pyyntiin. Helmikuussa 2019 Riistakeskus teki poikkeuslupahakemukseni

osalta kielteisen päätöksen, johon vaadin maaliskuussa 2019 kyseiseltä instanssilta oikaisua, jonka seurauksena Riistakeskus teki pian uuden kielteisen ratkaisun, joka oli käytännössä lähes kopio ensimmäisestä päätöksestä. Tein viimeisimmästä kielteisestä ratkaisusta huhtikuussa 2019 valituksen Helsingin hallinto-oikeudelle. Pitkän, lähes kaksi vuotta kestäneen, oikeusprosessin jälkeen kyseinen hallinto-oikeus hylkäsi valitukseni joulukuussa 2020 tekemällään päätöksellä.

Ratkaisevat tekijät

Riistakeskuksen molemmat kielteiset ratkaisut ja myöhemmin hallinto-oikeuteen lähettämä selvitys perustuivat yritykseen perustella mielivaltaiselta vaikuttavaa päätöstään aikaisemmillä oikeuden päätöksillä, riistanhoidollisten faktojen vääristelyllä ja allekirjoittaneen ammattimaisen tehoriistanhoidon vähättelyllä.

Kun koko kyseessä oleva prosessi kiteytetään juridiikan, riistanhoidon ja allekirjoittaneen suorittamien toimien suhteen oikeasti relevantteihin kysymyksiin, hallinto-oikeuden päätöksen kannalta ratkaiseviksi nousevat kaksi Korkeimman hallinto-oikeuden aikaisempaa ratkaisua, Euroopan komission vuonna 2008 antama lintudirektiiviä koskeva ohjeasiakirja sekä kysymys siitä, löytyykö hakemilleni poikkeusluville muuta tyydyttävää ratkaisua.

Esimerkkitapaus, jossa poikkeuslupa tulee myöntää

Riistakeskus yrittää epäonnistuneesti perustella hallinto-oikeudelle kielteistä päätöstään KHO:n tekemällä ratkaisulla dnro2436/1/15. Allekirjoittaneen perehtyessä huolellisesti kyseessä olevaan ratkaisuun löytyy sieltä poikkeuslupaani juridisesti huomattavassa määrin puoltava seikka.

Asian tarkempi käsittely vaatii palaamista vuoteen 2014, jolloin

Riistakeskus myönsi metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen 5 § 2 momentin mahdollistaman, viisi vuotta yhtäjaksoisesti kestävä poikkeusluvan molempien tilojen alueille. Myönteisessä poikkeusluvassa Riistakeskus toteaa muun muassa, että: *”Hakija on laittanut hakemuksensa vireille hyvissä ajoin, mutta Suomen riistakeskuksen päätöksen teko kestänyt, koska Suomen riistakeskus on nähnyt välttämättömäksi odottaa tiettyjen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisujen saamiseen (4.2.2014 nro 286 ja 287) asti ennen kuin ratkaisut kyseisenkaltaisiin hakemuksiin on voitu tehdä”*.

Riistakeskus perustelee myös yhtenä pääargumenttinaan allekirjoittaneelle myöntämäänsä varista, harakkaa ja harmaalokkia koskevaa poikkeuslupaa seuraavasti: *”Edelleen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisussa (4.2.2014 taltionumero 286), joka koski varista ja harakkaa sekä ratkaisussa (4.2.2014 taltionumero 287), joka koski harmaalokkia ja merilokkia, on vahvistettu ao. lajien pyynti eläimistön suojelemiseksi. Tällä päätöksellä myönnetty poikkeuslupa (allekirjoittaneen lupa 2014) ei poikkea poikkeuslupahakemuksessa esitetyiltä lähtökohdilta olenmaisella tavalla edellä mainituissa korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisuissa olleista tapauksista”*.

Pyysin Helsingin hallinto-oikeutta kiinnittämään erityistä huomiota siihen, että Riistakeskus perusteli aikaisempaa puoltavaa poikkeuslupaansa samoilla KHO:n päätöksillä, joita nyt Riistakeskuksen lausunnossa viittaaman KHO:n ratkaisuissa pidetään esimerkkitapauksina, joissa poikkeuslupa tulee myöntää.

Muu tyydyttävä ratkaisu puuttuu

Edellä mainittuun viitaten Riistakeskus jatkaa aikaisemman vuonna 2014 allekirjoittaneelle viideksi vuodeksi myöntämänsä poikkeusluvan perusteluilta seuraavasti: *”Hakemuksen eri käsittelyvaiheissa saa-*

dun selvityksen mukaan, jota voidaan pitää riittävän yksityiskohtaisena ja vaikutusten osalta riittävästi todennettuina, lintujen tappaminen on hakemuksessa tarkoitettulla alueella (allekirjoittaneen lupa-alueet) ainoa tyydyttävä ratkaisu muiden eläinlajien pesien ja poikasten suojelemiseksi”.

Toisin sanoen Riistakeskus toteaa tehneensä riittävän yksityiskohtaisen selvityksen allekirjoittaneen molemmille tiloille suoritettavista laajamittaisista riistanhoitotoimista. Lisämainintana totean, että vuonna 2014 selvityksen alaisesta tilanteesta riistahoidolliset toimenpiteeni ovat jopa huomattavasti laajentuneet varsinkin Loviisassa sijaitsevan ison riistatilani alueella. Lisäksi maaliskuussa 2019 Riistakeskukselle tekemässäni oikaisuvaatimuksessa, jonka saatoin myös hallinto-oikeuden tietoon todisteen muodossa, selviävät yksityiskohtaisesti karttaliitteineen edellä mainitsemani mittavat ja erittäin kalliiksi muodostuneet riistanhoitotyöt. Silti hallinto-oikeus toteaa loppukaneettinaan lähes kopiona Riistakeskuksen antamasta selvityksestä, että: *”Se, että Westerholmille on myönnetty vastaavia poikkeuslupia aiemmin, ei tarkoita, että poikkeuslupa olisi tullut nyt myöntää, vaan kulloistakin ratkaisua arvioidaan päätöksen tekohetkellä saatavilla olevien tietojen, kuten lajitiedon ja oikeuskäytännön perusteella”.*

Yhteenvetona kaikesta edellä mainitusta totean, että vaikka erikseen valituksessani toin esille ja pyysin oikeuslaitosta erityisesti kiinnittämään huomiota KHO:n ennakkotapaustilanteisiin ratkaisuihin ja niiden suhteeseen koskien aikaisemmin minulle myönnettyä lupaa, hallinto-oikeus ei 11 sivua kattavassa päätöksessään sanallakaan mainitse Riistakeskuksen itsensä esille tuomia KHO:n päätöksiä. Kummaksun suuresti sitä, että Helsingin hallinto-oikeus jätti huomioimatta allekirjoittaneen esittämien argumenttien juridisen merkityksen ja lähti tukemaan Riistakeskuksen tekemää päätöstä.

Lintudirektiivin ohjeasiakirja

Koska on ollut tarvetta selkeyttää lintudirektiivin artikloiden soveltamista, EU komissio antoi helmikuussa 2008 laajan kyseistä direktiiviä koskevan ohjeasiakirjan lukuisine ennakkotapauksineen. Ohjeasiakirjan sivulla 59 todetaan ne viisi kysymystä, joiden on täytyttävä, jotta kyseisen direktiivin 9 artiklan 1a 4 kohdan perusteella poikkeuslupa voidaan myöntää kasviston ja eläimistön suojelemisperusteella, kuten allekirjoittanut sitä haki. Allekirjoittanut esitti niin tarkkaluonteiset perustelut, joissa viitattiin myös useisiin tutkimuslähteisiin eläimistön suojelemisperusteisen poikkeuslupan hakemiselle, että asiaan perehtymätön maallikkokin olisi sen täysin ymmärtänyt. Lisäksi EU komission laatimaa ohjeasiakirjaa pidetään laajalti merkityksellisenä viranomais- ja oikeustahoissa, niiden tehdessä päätöksiä koskien lintudirektiiviä. Muun muassa vuonna 2017 metsästyslain osittaisen uudistuksen yhteydessä silloinen hallitus perusteli lakimuutosesitystään kyseisellä asiakirjalla. Nyt hallinto-oikeus tyytyy vain mainitsemaan, että: *”Mainittu komission ohjeasiakirja ei ole oikeudellisesti sitova, mutta sille voidaan osaltaan antaa asiassa merkitystä selvityksenä”*.

Allekirjoittaneelle kävi lopullisesti selville, että niin Riistakeskusten, ELY-keskusten kuin oikeusinstanssien tulkinta lintudirektiivin ohjeasiakirjan painoarvosta riippuu täysin siitä, minkälaisen päätöksen kyseinen instanssi haluaa antaa. Oheisessa tapauksessa asiakirja tuki kiistattomasti allekirjoittaneen argumentteja, joten se sivuutettiin toteamalla sen olevan vain osaltaan selvitystä antava.

Painotan vielä lintudirektiiviin viitaten, että toin hallinto-oikeudelle esille myös useaan otteeseen tässä kirjassa mainitsemani artiklan 13, jonka mukaan lintudirektiivin mukaiset luonnonsuojelutoimet eivät saa johtaa lajien suojelutilanteen huonontumiseen. Helsingin hallinto-oikeus kuten yksikään muu maamme viranomais- tai oikeus-

instansseista ei ole kyseistä tärkeää artiklaa noteerannut tai koskaan ottanut siihen minkäänlaista kantaa.

Ristiriitaiset johtopäätökset

Helsingin hallinto-oikeuden oli kuitenkin keksittävä jokin syy valituksen hylkäämiselle. Ennen kyseisen oikeusinstanssin johtopäätöksiä palaan takaisin Riistakeskuksen 2014 tekemään puoltavaan päätökseen. Riistakeskus itse perustelee kyseisessä päätöksessään poikkeuslupien myöntämisen kannalta olennaista niin sanottua ”muun tyydyttävän ratkaisun puuttumista” seuraavasti: *”Variksen, harakan ja harmaalokin rauhoituksesta poikkeamiselle ei ole muuta tyydyttävää ratkaisua. Näiden varis- ja lokkilintujen pyynti eläimistön suojelemiseksi on tehokkainta keväällä juuri ennen lintujen pesintäaikaa. Muuhun vuodenaikaan toteutetulla pyynnillä ei juurikaan voida vaikuttaa variksen ja harmaalokin lintujen pesinnälle aiheuttamiin vahinkoihin, koska suurin osa variksista ja harmaalokeista on muuttolintuja. Näiden lintujen aiheuttamaa saalistusta voidaan vähentää tehokkaimmin kevään ja kesän aikana toteutetulla pyynnillä, joka kohdistuu lisääntymisikäiseen kannanosaan. Harakka on paikallisempi kuin varis ja harmaalokki, mutta sen aiheuttamat vahingot peltokanalintujen pesinnälle ovat niin merkittävät, että mahdollisimman tehokas harakkakannan säätely on välttämätöntä. Pelkästään rauhoitusajan ulkopuolella tapahtuvalla harakoiden pyynnillä ei tässä vahinkotapauksessa (allekirjoittaneen tapaus) pystyittäisi vähentämään alueella pesintäaikana liikkuvia harakoita riittävästi”*.

Helsingin hallinto-oikeus ei vaivautunut esittämään perusteluinaan kuin ainoastaan, että: *”Varis ja harakka ovat Suomessa suurimman osan vuodesta rauhoittamattomia. Tähän nähden hallinto-oikeus katsoo, että Westerholmin mainitsemia varisten ja harakoiden aiheuttamia ongelmia*

metsä- ja peltokanalintujen pesinnälle voidaan vähentää riittävästi rauhoitusajan ulkopuoleisina aikoina tapahtuvilla pyyntijärjestelyillä. Näin ollen hallinto-oikeus katsoo, että poikkeuslupan myöntämisen sijasta on olemassa muu tyydyttävä ratkaisu”.

Varislinnut tärkeämpiä kuin uhanalaiset kanallinnut

Helsingin hallinto-oikeuden loppukaneetti on järkyttävä: ”Hallinto-oikeus toteaa lisäksi, että Westerholmin suorittamista toimenpiteistä huolimatta asiasta saadusta selvityksestä ei ilmene, että juuri hakemuksessa tarkoitetut alueet olisivat metsä- ja peltokanalintujen suojelemisen kannalta niin merkittäviä, että niillä olisi syytä poiketa metsästysasetuksen 25 a §:ssä säädetystä varisten ja harakoiden pesimäaikaisesta suojelusta metsä- ja peltokanalintujen suojelemiseksi”.

Yhteenvedona tästä voidaan todeta, että täysin elinvoimaisten ja huomattavan ylisuuriksi kasvaneiden varislintujen suojeleminen on nykyisellään tärkeämpää kuin varsinkin Etelä-Suomessa sukupuuton vaarassa olevien useiden kanalintulajien. Lisäksi varislintujen pyyntiaika lupahakemuksessa oli mitoitettu siten, että kyseisenä aikana variksilla ja harakoilla ei ole poikasia.

Ennen olisin välittömästi hakenut valituslupaa Korkeimpaan hallinto-oikeuteen, mutta nyt sitä en enää tehnyt. Edellä esittämäni oli heikentänyt uskoani suomalaiseen oikeusjärjestelmään jo niin suuresti, että mielestäni parempi tapa korjata vallitseva tilanne on pyrkiä politiikan saralla muuttamaan lakeja tarkoituksenmukaisimmiksi.

Luku 8

Kanahaukka

Kanahaukka (*Accipiter gentilis*) on isokokoinen päiväpetolintu, joka saalistaa kaikkia riistalintujamme, jäniksiä sekä lintujen poikasia ja hirvieläinten vassoja aina jäniksen kokoluokkaan saakka. Kyseistä lintua tavataan koko maassa Tunturi-Lappia lukuun ottamatta. Käyn oheisessa luvussa läpi kanahaukan lintulajina sekä sen aiheuttamat vakavat haittavaikutukset riistaeläimille. Tarkastelen lisäksi kyseisen linnun asemaa Bernin sopimuksen sekä Euroopan Unionin lintudirektiivin suhteen. Esitän myös näkemykseni kanahaukan konaisrauhoituksen purkamisesta ja siitä, minkälaiseksi suomalainen oma-aloitteinen suojametsästyksen tulisi säätää.

KANAHAUKKA LINTUNA

Aloitan käymällä läpi kanahaukan elintavat ja sen tunnistamisen, koska ne muodostuvat kyseisen luvun kannalta olennaisiksi asioiksi. Haukat voidaan jakaa kahteen kategoriaan: vanhoihin reviirihaukkoihin ja nuoriin aikuistuneisiin 1-3 vuotiaisiin lintuihin.

Vanhan reviirihaukan ja nuoren yksilön erottaminen on helppoa. Vanha kanahaukka on selkäpuolelta tumman harmaa, valkealla vatsa-

puolella sillä on harmaita poikkiraitoja ja linnun silmät ovat lähtökoh-
taisesti punaiset.

Nuoreksi kanahaukaksi taas määritellään yksilö, jonka höyhen-
peite on päältä ruskeansävyinen, sillä on vaaleanruskea vahvasti pys-
tyviiruinen vatsapuoli sekä sen silmien väri on keltainen.

Vanhat reviirihaukat ovat paikkalintuja, kun taas nuoret aikuis-
tuneet yksilöt ovat maamme sisäisiä osittaisuuttajia omien reviirien
etsinnän suhteen. Reviirihaukat täysin paikkalintuna voivat taas ra-
kentaa reviirilleen jopa 7 kappaletta vaihtopesiä.

Kanahaukkakanta on vahva

Valmistelin vuonna 2015 poliitikkojen käytettäväksi lakiehdotuksen
koskien kanahaukan kokonaisrauhoituksen osittaista purkamista.
Oman kyseistä lintua koskevan laajan tuntemukseni lisäksi kävin läpi
huomattavan määrän kanahaukkaan liittyvää tutkimusaineistoa. Pe-
rehdyin 1950-luvulta vuoteen 2015 saakka peräisin oleviin lukuisiin
tutkimuksiin koskien kanahaukan poikasmääriä. Keskiarvollisesti las-
kettuna poikasmäärä on 2,5-5 kappaletta.

On huomioitava, että ainakin viimeisimmän 20 vuoden ajanjaksolla
vihreillä on ollut lähes täydellinen monopoliasema koskien kanahaukka-
tutkimuksia ja niin sanottua virallista totuutta. Silloisiin eri tutkimusten
keskiarvollisiksi määräksi laskin, että maassamme pesii 5500 vanhaa ka-
nahaukkaparia, eli 11 000 kappaletta reviirihaukkoja. Edellä esittämäni
keskiarvokin on runsaasti alaspäin arvioitu ja näin ollen oli perusteltua
laskea poikastuotanto maksimi määrällä eli viidellä aikuistuneella hau-
kalla/kanahaukkapari. Tämä tekee vuotuiseksi määräksi 16 000 kapp-
letta uusia nuoria aikuistuneita haukkoja, jotka oman reviirin etsimisen
yhteydessä osittaisuuttajina suuntaavat suoraan riistarikkaimmille
alueille, kuten tehoriistanhoidon kohteena oleville riistatiloille.

On myös huomioitava, että kanahaukalla aikuisena lintuna ei juuri ole luontaisia vihollisia, ja tästä johtuen kanahaukkakanta on tekemäni lakialoitteen jälkeen jatkanut huomattavaa lisääntymistään. Painotan myös, että esimerkiksi Punaisen kirjan esittämät kanahaukkamäärät koskevat vain vanhoja reviirilintuja. Nuoria aikuistuneita yksilöitä ei ole huomioitu.

Riistanhoitajat ovat kautta vuosisatojen tunteneet kanahaukan aiheuttaman vakavan uhan varsinkin kanalintukannoille. Kyseistä lintua onkin satojen vuosien ajan metsästetty runsaasti riistanhoidollisin perustein. Aikanaan kanahaukasta maksettiin jopa tapporahaa, ja vuotuiset saaliit ovat olleet yli 5000 haukan luokkaa. Silti kanahaukka ei ole mestarillisena selviytyjänä menettänyt asemaansa kiistattomasti elinvoimaisena lintuna, ja sen elinvoimaisuus on merkittävästi lisääntynyt vuoden 1989 kokonaisrauhoituksen johdosta.

Allekirjoittanut on harjoittanut noin 25 vuoden ajan eri puolilla Uttamaata sijaitsevilla riistanhoitoalueillani varislintujen elävänä pyydystämistä saalislintuja vahingoittamattomilla varishäkeillä. Kanahaukkoja jäi pyydykseen usein ja erityisesti keväisin niihin päätyi noin 10 nuorta haukkaa/häkki. Valitettavasti nykyisen lainsäädännön perusteella jouduin vapauttamaan kyseiset linnut. Kokemuksesta tiedän, että kanahaukka viisaana petona ei erehdy toista kertaa pyydykseen. Lisäksi lähempänä taajamia sijainneisiin häkkeihin jäi merkittävästi rengastettuja lintuja, joiden renkaasta saattoi ottaa numeron talteen. Edellä esitetty vahvistaa, että kyseessä oli aina eri lintuyksilö. On myös huomioitava ne linnut, jotka osasivat karttaa varishäkit. Vuosi vuodelta myös vanhojen reviirihaukkojen määrä kasvoi varishäkkien saaliina. Tämä osoittaa, että kanahaukkakanta on koko ajan voimistumassa.

Riistanhoitajat pystyivät varisten häkkipyyntin ohella seuraa-

maan ja dokumentoimaan kanahaukkakannan vuotuista kasvua, joka oli voimakkaassa ristiriidassa vihreän ”virallisen” tutkimustiedon kanssa. Vuonna 2011, kun Riistakeskus perustettiin, kiellettiin myös varishäkkien käyttö kokonaisuudessaan. Edellä esittämäni toimenpide perustui todellisuudessa juuri vihreiden haluun säilyttää kanahaukkojen kannanvahvuusarvioinnin monopoli itsellään.

Verrokkitutkimus

Kuten aikaisemmassa luvussa 6 tuon esiin, toteutin tammikuussa 2022 Uudellamaalla ja Pohjois-Savossa verrokkitutkimuksen koskien kanalintukantojen todellista tilannetta. Samaisessa tutkimuksessa pyysin tietoja myös kanahaukkakannan koosta ja sen kasvusta. Lähes poikkeuksetta kaikki vastaajat ilmoittivat kanahaukan olevan täysin elinvoimainen ja suurin osa katsoi kyseisen linnun runsastuneen huomattavasti yli luontaisen sietorajan.

Esimerkinä vanhojen reviirihaukkojen tiheytymäalueista tuon esiin erään pohjoissavolaisen metsästysseuran, jonka metsästysseurueiden piiriin kuului 2400 hehtaaria. Heidän tarkkojen (perustuen koko vuoteen 2021) laskujensa perusteella kyseisellä alueella oli nuorten haukkojen lisäksi 10 kappaletta vanhoja reviirihaukkoja. Kyseiset haukat pyydystävät siis edellä mainitulla alueella. Luonnonmukaisen kanahaukkojen reviirikäyttäytymisen perusteella edellä mainitulla pinta-alalla tulisi olla korkeintaan yksi vanha kanahaukkapari. Asiaa hieman hypoteettiselta näkökannalta tarkasteltaessa ja lähdetessä siitä, että kyseessä ei olisi tiheytymäalue, tiheys on 0,4 reviirihaukkaa suhteutettuna neliökilometrille. Kun asian matematiikkaa jatketaan 0,4 kappaleen määrällä, saadaan koko Pohjois-Savon pinta-alaan suhteutetuksi yhteenlasketuksi määräksi 8147 reviirihaukkaa. Viitaten edellä esittämäni 11 000 kappaleen reviirihaukkamäärään, joka sekin

perustui huomattavasti alaspäin suuntautuneiden tutkimusten keskiarvoon, yli kaksi kolmasosaa maamme vanhoista kanahaukoista olisi pelkästään Pohjois-Savon alueella.

Kuten totesin, edellä esitetyssä on kysymys paikallisesta tiheytmästä, ja sen perusteella tehdystä hypoteettisesta kanta-arviolaskusta koskien koko maakuntaa, mutta se osoittaa kuitenkin kaikkien ammattimaista riistanhoitoa ja metsästystä harjoittavien henkilöiden näkökannan kanahaukkojen huomattavasta runsastumisesta todeksi.

Reviirihaukkojen tiheytmäalue

Edellä mainittuja tiheytmäalueita esiintyy myös muualla maassamme. Kyseisen alueen muodostumisen pääsyynä voidaan pitää sitä, että alueen toinen tai molemmat vanhat reviirikanahaukat ovat kuolleet ja osittaisuuttajiksi lukeutuvat nuoret aikuiset yksilöt ottavat käyttöönsä jäljelle jääneet jopa seitsemän varapesää. Kanahaukka tulee noin 3 vuoden ikäisenä sukukypsäksi ja näin ollen vanhojen reviirihaukkojen tiheytmäalue on syntynyt.

Toisena syynä edellä esitettyjen tiheytmäalueiden syntyyn on kanahaukan rooli petona ja sen huomattava sopeutumiskyky muuttuvaan ympäristöön. Tästä esimerkkinä Helsingissä tehty kanahaukatutkimus. Vuonna 2016 laskettiin Helsingissä pesivien (vanhat reviirihaukat) kanahaukkaparien lukumääräksi 30 kappaletta. Kyseinen arvio suhteutettuna Helsingin pinta-alaan tekee noin 0,3 reviirihaukkaa/neliökilometri. Edellä mainitussa tapauksessa on myös huomioitava, että metsäpinta-ala on huomattavasti vähäisempi Helsingissä kuin Pohjois-Savossa ja Helsingin esimerkki ei miltään osin perustu hypoteesiin vaan kyseisen lintukannan tutkimukseen perustuvaan kappalemääräiseen laskuun.

Vanhalla kanahaukkaparilla on normaalitilanteessa erittäin iso

reviirialue, joka koostuu noin 30:sta neliökilometristä eli 3000:sta hehtaarista. Reviirit saattavat mennä osittain päällekkäin, mutta käytännössä tämä tarkoittaa noin 0,06 kappaletta vanhaa reviirihaukkaa suhteutettuna neliökilometrille. Edellä mainittu on normaali kanahaukan elinvoimainen taso ja siihen verrattuna Pohjois-Savon 0,4 haukkaa ja Helsingin 0,3 reviirihaukkaa/neliökilometri eivät enää vastaa luonnon sietokykyä.

Voiman ja vastavoiman laki

Luonnossa on omat lakinsa ja siihen olennaisena osana kuuluu saalistajien ja saaliseläinten välinen vuorovaikutussuhde. Tähän kokonaisuuteen kuuluu myös kanahaukka. Kenelläkään riistanhoitajalla ei ole tarkoitus hävittää tätä Suomen eläimistöön kuuluvaa lintulajia. Lisäksi kyseinen toimi ei edes käytännön tasolla onnistuisi, sillä jo kanahaukan historia osoittaa kyseisen faktan. Kuitenkin samoihin luonnonlakeihin viitaten on olemassa myös voiman ja vastavoiman laki, joka ylläpitää tasapainoa myös luonnossa. Nykyisellään tasapainoa ylläpitävä kokonaisuus on vakavasti häiriintynyt.

Halusimme tai emme, ihminen on kiistaton osa luontoa ja termi ”*luomakunnan kruunu*” ei monellakaan tapaa ole väärä. Ihmisen toimet vaikuttavat monin tavoin luontoon ja näin ollen meidän tehtävämme on myös luonnon luonnollisen tasapainon ylläpitäminen.

Vuonna 1989 ihminen puuttui radikaalilla tavalla voiman ja vastavoiman kiertokulkuun rauhoittamalla kanahaukan, jolla ei käytännössä ole muita vihollisia kuin ihminen. Nykyisellään kun riistaeläinkantoja ylläpitävät riistanhoitajat eivät yli 30 vuoteen ole voineet harventaa jatkuvasti kasvavaa kanahaukkakantaa, seuraukset ovat todella vakavasti näkyvissä. Edellä mainittu fakta kanahaukkakannan joka vuotuisesta kasvamisesta ei vaadi edes kyseisen linnun tuntemista.

Jokainen ymmärtää, että jo vuonna 2015 alimitoitetuksi esittä-mäni laskelma siitä, että kyseisen linnun kanta kasvaa vuosittain noin 16 000 aikuistuneella yksilöllä yhteytettynä faktaan, että kyseisellä pedolla ei aikuisena ole luonnollisia vihollisia, aiheuttaa väistämättä kanahaukkakannan nousujohteisen kasvun. Kuten muillakin linnuilla myös kanahaukalla kaikki nuoret yksilöt eivät selviydy. Asialla ei kuitenkaan ole minkäänlaista konkreettista merkitystä. Kyseinen lintu saavuttaa sukukypsyyden noin kolmen vuoden ikäisenä ja nuorten aikuistuneiden lintujen pesintä (eli muuttuminen reviirihaukoiksi) korvaa moninkertaisesti luonnon itsensä aiheuttamat tappiot.

Riistalle vakavaa vahinkoa

Kuten luvun alussa totesin, kanahaukka saalistaa lähes kaikkia Suomessa olevia riistaeläimiä ja tästä johdosta kyseinen peto voidaan erittäin perustellusti luokitella riistaeläinten pahimmaksi viholliseksi. Jo nimensä mukaisestikin kanahaukan saalistuspaine keskittyy kuitenkin lähtökohtaisesti pelto- ja metsäkanalintuihin. Edellä mainittuun viitaten kanahaukalla ei ole saalis-saalistajasuhdetta vain yhden lintulajin suhteen. Tästä syystä kyseiset linnut voivat paikallisesti hävittää jopa kokonaisia kanalintulajeja.

Peltovaltaisilla alueilla kanahaukka on talvi- ja kevätkausina suuren yksittäinen kuolevuustekijä peltopyyn ja fasaanin suhteen. Lisäksi peltokanalintujen sekä myös metsäkanalintuihin kuuluvan teeren suhteen on pidettävä tärkeänä erityispiirteenä nuorten kanahaukkojen uusille reviireille siirtymisen/reviirin etsinnän ajoittumista maaliskuuhun. Tällöin niin peltopyy, fasaani, kuin teerikukotkin ovat soidinmenoihin liittyen erityisen näkyvillä ja kuuluvilla. Edellä mainitut linnut lähes poikkeuksetta pitävät soidinta laajoilla avonaisilla alueilla. Varsinkin nuorten alueelle runsaslukuisesti kerääntyneiden haukko-

jen saalistuspaine edellä mainittuihin soidinta pitäviin kanalintukoiraisiin on hyvin tuhoisaa silmällä pitäen tulevan kesän pesintää. On myös huomioitava, että soidinalueen ympäristöön hakeutuneista naaraslinnuista merkittävä osa päättyy kanahaukan tappamaksi. Teeren osalta kanahaukka on erityisen vahingollinen myös siksi, että useiden tutkimusten perusteella jopa noin 30 % hautovista teerinaaraista päättyy haukan saaliiksi. Tapetuksi tulleen naaraslinnun ohella myös koko muna/poikaspesye tuhoutuu.

Erityisen vakavana on pidettävä myös sitä, että jopa 70 % naarasmetsojen eli koppeloiden vuotuisesta kuolevuudesta johtuu kanahaukan kyseisiin lintuihin kohdistamasta saalistuspaineesta. On tärkeää huomioida, että kyseessä ovat siis naaraslinnut, jotka vastaavat poikas-
tuotannosta. Lisäksi näin huomattavasta prosenttiosuudesta johtuen väistämättäkin moni haukan saaliiksi jäävä koppelo on hautova tai poikasia hoitava yksilö. Edellä esitetty tukee vahvasti allekirjoittaneen kanalintuja koskevassa luvussa 6 esille tuomaani molempien Loviisan riistatilani alueella olevien metsoreviirien tuhoutumista alle vuodessa. Riistakeskuksen evättyä varislintujen kevät- ja keskikesäaikaisen jatkopoikkeuslupahakemukseni, en ole pystynyt enää keväisellä teho-
pyynnillä ehkäisemään metsojen pesimäalueille syntyvää varislintuti-
heytymää. Jo muutoinkin kovan saalistuspaineen alla ollut metsokanta ei enää kestänyt varislintujen pesäpredaatiota ja näin uusia metsoja ei enää päässyt aikuistumaan kanahaukkojen tappaessa vanhat linnut kokonaisuudessaan.

Viimeisten 30 vuoden aikana koko ajan lisääntyvä viherpolitisoitunut kanahaukkaa puolustava ”tiede” sekoittaa huomattavasti faktapohjaisia tutkimuksia. Erilaisista luotettavista tutkimus/tietolähteistä voidaan kuitenkin perustellusti esittää kanahaukan vastaavan 40 %:sta metsäpyynn vuotuisesta kuolleisuudesta, saman ollessa riekolla noin 60 %:ia.

Jos riistanhoitajat eivät pysty nopeasti vähentämään ylisuureksi kasvanutta kanahaukkakantaa, varsinkin riistanhoitoalueille kertyneiden nuorten yksilöiden suhteen, voivat tulevat sukupolvet nähdä kanalintuja vain biologian kirjojen sukupuuttoon kuolleiden lintujen osioissa.

Kanahaukka ja varis ovat toistensa vihollisia

Kun käsitellään kanahaukan predaatiota, on tässä kohtaa luontaista myös ottaa kantaa vihreiden usein esittämään väitteeseen siitä, että kanahaukka saalistaisi huomattavasti varislintuja ja näin ollen olisi lähinnä muulle riistalle hyödyksi. Ensiksi todettakoon, että kyseinen väite on ristiriitainen. Vihreät pitävät lähtökohtaisesti variksia riistalle vaarattomina lintuina ja pyrkivät kaikin keinoin estämään muun muassa kyseisten vahinkolintujen tehokkaan kevätmetsästyksen. Toiseksi kanahaukka pystyy kyllä saalistamaan varislintuja, mutta on oudoksuttavaa, että kun kyseistä petoa puolustellaan, varislinnut muuttuvatkin vihreiden silmissä muun muassa kanalinnuille vahingollisiksi.

Todellisuudessa kanahaukka ja varislinnut ovat toistensa vihollisia, mutta johtopäätöksen vetäminen siihen, että runsastunut haukkakanta vähentäisi varisten riistalle kohdistamaa vahinkoa, tai toisin päin, lisääntynyt varislintukanta karkottaisi kanahaukkoja, on kokonaisuudessaan epätosi. Tämän osoittaa riistanhoitajien satoja vuosia käyttämä tehokas varistenpyyntimenetelmä ampumalla niitä ampu-makojusta käsin huuhkajankuvaa apuna käyttäen. Tekniikka perustuu siihen, että maamme suurin pöllölintu huuhkaja on yöeläin ja hyökkää nukkuvien lintujen kimppuun.

Edellä mainitusta syystä lähes kaikki linnut vihaavat kyseistä eläintä. Huuhkaja ei näe päivänvalossa juuri mitään, ja tämän johdosta

se piiloutuu alimpien ja tiheimpien kuusenoksien alle valoisaksi ajaksi. Metsästäjät taas nostavat aamuhämärässä huuhkajankuvan puunlatvaan ja välittömästi ensimmäisen variksen havaitessa kuvan hälyttää se lähistön muut linnut tappamaan tai ainakin ajamaan pois kyseistä petoa. Varikset keskittyvät pääsääntöisesti kohdistamaan aggression- sa huuhkajankuvaan ja näin ollen riistanhoitajalle tarjoutuu mahdollisuus ampua näitä viisaita vahinkolintuja. Huuhkajankuvan sijasta hokuttimeksi kelpaisi myös täytetty kanahaukka.

Edellä esittämäni tehokkaan pyyntimuodon takia kanahaukka välttelee variksia. Luonnossa eläimet eivät ota tarpeettomia riskejä, ja kanahaukka saalistaa varislintuja vain tilanteessa, jossa se on jo onnistunut hävittämään alueelta kanalinnut ja muut kyseiselle pedolle vaarattomat kohteet.

Näin joutuu toteamaan jopa Suomen luonnonsuojeluliiton entinen puheenjohtaja Maa- ja metsätalousministeriön vuonna 2012 valmiiksi saaman metsäkanalintujen hoitosuunnitelmaluonnoksen sivulla 25. Kyseinen kanahaukkoja kiihkeästi puolustava henkilö viittaa varislintuja koskevassa osiossa kolmeen tutkimukseen, joissa kahdessa hän itse on ollut osallinen, seuraavalla suoralla sitaatilla: *”Varislintujen vaikutusta voi vähentää se, että metsäkanalintujen vähennyttyä kanahaukka korvaa niitä mm. Varislinnuilla”*. Edellä esittämälläni sitaatilla, joka on sensuroitu vuonna 2014 valmistuneesta virallisesta versiosta, kyseinen ”tutkija” itse toteaa epäsuorasti varislintujen vaikutuksen kanalintukantoihin sekä kanahaukan merkityksen kanalintujen vähene- misen syynä.

Ongelman ydin - nuoret kanahaukat

Tunturi-Lappia lukuun ottamatta kaikkialla muualla on omat reviiri- haukkansa. Näin on aina ollut ja tulee olemaan. Se kuuluu luontoon

ja kyseisen kaltaisen kanahaukkojen normaalin elinvoimaisuuden riistakannat kestävät. Varsinaisen kanahaukkaongelman ydin kohdistuu nuoriin aikuistuneisiin haukkoihin, jotka hyviä reviirialueita etsiessään saapuvat suurissa määrin riistanhoitoalueille tai muutoin riistarikkaille maille. Lisäksi kuten edellä toin esille, nuorten lintujen maaliskuinen muutto tapahtuu juuri pahimpaan aikaan eli kanalintujen soitimen yhteydessä.

LAINSÄÄDÄNNÖLLISET PERUSTEET

Vuonna 1979 tehtiin Bernissä luontoon liittyvien asioiden suhteen yleissopimus, jonka silloinen maamme presidentti ratifioi marraskuussa 1985 ja sopimus astui Suomessa voimaan vuonna 1986. Kyseinen sopimus on edelleen voimassa ja se luo pohjan Euroopan Neuvoston antamalle lintu- ja luontodirektiiville. Ratifioinnin yhteydessä Suomi jätti kuitenkin 2 §:n mukaisen varauman, jossa todetaan, että maamme ei sovelle yleissopimusta koskien kanahaukkaa. Vaikka kanahaukkaa koskeva varauma voimassaolostaan huolimatta olisi tullut lisätä EY/EU liittymissopimukseen, sillä on lainsäädännöllistä merkitystä. Lintudirektiivi poikkeaa merkittävästi luontodirektiivistä, kun käsitellään EY/EU liittymissopimukseen kirjaamattomien varaumien painoarvoa nykyisellään.

Otan Bernin sopimuksen kokonaisuudessaan tarkempaan käsitelyyn suurpetopolitiikkaa koskevassa luvussa 11. Kanahaukan osalta edellä mainittu varauma korostuu, koska EU:n lintudirektiivin liitteen 1 lajeihin, joiden suojeluun on kiinnitettävä erityistä huomiota, kuuluvat muun muassa metso, teeri ja metsäpyy. Kanahaukka taas ei kuulu kyseisen liitteen uhanalaisiin tai erityistä suojelua vaativien lintulajien listaan.

EU:n lintudirektiivi

EU:n vallitsevan lintudirektiivin suhteen artikkelat numero 1, 2, 9 ja 13 nousevat erityisen tärkeään asemaan.

1 artiklassa ja sen 2 kohdassa todetaan suorana sitaattina: ”1 Tämä direktiivi koskee kaikkien luonnonvaraisina elävien lintulajien suojelua jäsenvaltioiden Eurooppaan kuuluvalla alueella, johon perustamissopimusta sovelletaan. Sen tavoite on näiden lajien suojelu hoitaminen ja sääntely, ja se antaa säännökset niiden hyödyntämisestä”.

”2 Tätä direktiiviä sovelletaan lintuihin ja niiden muniin, pesiin ja elinympäristöihin”.

Edellä esitetystä 1 artiklasta ja sen 2 alakohdasta voidaan selkeästi todeta nyt käsitteilyn alla olevan kontekstin suhteen, että kaikki Suomessa luontaisesti esiintyvät lintulajit kuuluvat kyseisen artiklan piiriin. Lintudirektiivin lähtökohtainen tavoite on kyseisten lajien suojelu sekä hoitaminen. Edellä mainitun veloitteen piiriin kuuluvat lintujen lisäksi niiden pesät, munat ja elinympäristö. Täysin elinvoimainen ja monin paikoin ylisuureksi kasvanut kanahaukkakanta vaarantaa erityisesti lintudirektiivin 1 liitteeseen kuuluvien metson, teeren ja metsäpyykannan. Täten kanahaukkaa on käsiteltävä kyseisen direktiivin osalta erityisesti kannan sääntelylliseltä perspektiiviltä.

2 artiklassa suorana sitaattina todetaan, että: ”Jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet 1 artiklassa tarkoitettujen lintulajien kantojen ylläpitämiseksi sellaisella tasolla, joka vastaa erityisesti ekologisia, tieteellisiä ja sivistyksellisiä vaatimuksia ottaen huomioon taloudelliset ja virkistykseen liittyvät vaatimukset, taikka näiden kantojen mukauttamiseksi tähän tasoon”.

Lintudirektiivin 2 artikla tuo esiin selkeästi, että jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet lintukantojen ylläpitämiseksi alempana artiklassa esitetyllä tasolla. Edellä esitetyn artiklan

voidaan perustellusti katsoa velvoittavan ylisuureksi kasvaneen kanahaukkakannan mukauttamista sellaiselle tasolle, jotta se ei uhkaa saalistamiensa lintujen elinvoimaisuutta.

9 artikla määrittelee poikkeuslupaperusteet, joilla voidaan poiketa direktiivin 5-8 artiklan säännöksistä. Erityismainintana otan lintudirektiivin 7 artiklan. Kyseisen artiklan liitteessä 2A mainitaan linnut, joiden metsästys on sallittu kaikkien jäsenvaltioiden alueella. Liitteessä 2B olevien lintujen pyynti on jäsenvaltiokohtaisesti sallittu. Kanahaukka ei kuulu kumpaankaan liitteeseen, joten vallitsevassa tilanteessa 9 artiklan poikkeusperusteita on sovellettava kyseisen linnun pyyntiin. Olen käsitellyt 9 artiklan poikkeusperusteita jo oheisen kirjan 7 luvussa, mutta otan ne kanahaukan osalta uudelleen esille luvun myöhemässä osiossa.

Lintudirektiivin 13 artiklaa voidaan perustellusti, yksiselitteisyydellään pitää kokonaan rauhoitettujen vahinkolintujen osalta kaikkein tärkeimpänä. Suorana sitaattina artiklassa todetaan, että: *”Tämän direktiivin mukaisesti toteutetut toimenpiteet eivät saa johtaa 1 artiklassa tarkoitettujen lintulajien nykyisen suojelutilanteen huononemiseen”*. Artiklan tulkinta on yksiselitteinen. Koska muuta tyydyttävää ratkaisua ei ole, täysin elinvoimaisen ja monin paikoin ylisuureksi kasvaneen kanahaukkakannan rajoittaminen on tärkeimpiä toimenpiteitä, jotta entisestään vaarantuneiden kanalintukantojen suojelutilanne ei huonone.

RIISTANHOIDOLLISET SEKÄ METSÄSTYKSELLISET PERUSTEET

Problematiikan ydin koskee nuoria haukkoja, jotka aikuistumistaan huolimatta eivät ole sukukypsiä ja näin ollen niiden pyynnillä ei

ole kanahaukkakannan elinvoimaisuuden suhteen suurta merkitystä. Edellä esittämäni perusteella lainsäädäntöämme tulisi muuttaa siten, että nuorten kanahaukkojen pyynti olisi sallittu koko maassa 01.08 - 31.03. Näin ollen riistanhoitajille muodostuisi realistinen mahdollisuus harventaa kyseisiä lintuja niiden reviirin etsintään liittyvän keväisen ja syksyisen osittaismuuton aikana omilla riistanhoitoalueillaan. Huomioitavaa on erityisesti se, että keväinen muutto osuu samaan ajanjaksoon kanalintujen soitimen kanssa. Lisäksi riistaa pystytettiin suojelemaan nuorten kanahaukkojen aiheuttamalta voimakkaalta saalistuspaineelta talvella, joka on monelle riistaeläimelle muutoinkin haasteliain vuodenaika.

Lisäksi katson tarpeellisena, että vanhojen reviirihaukkojen pyynti sallitaan maanlaajuisesti riistanhoitoalueilla 01.01 - 31.03 välisenä aikana. Kyseistä lainmuutosta perustelen varsinkin sillä, että kanahaukka on suurin yksittäinen peltokanalintujen kuolinsyy talvella. Samoin maaliskuinen pyynti mahdollistaa niin pelto kuin metsäkanalintujen soitimen suojelemisen. Lisämainintana todettakoon, että kanahaukalla on poikasia vasta toukokuussa. Reviirihaukkojen vapaa riistanhoidollinen metsästys edellä mainittuna aikana ei tulisi vaarantamaan kanahaukkaa lintulajina, joka on osoittautunut mestarimaiseksi selviytyjäksi. Lisäksi haukkojen pyynti tulisi suurimmilta määrin käytännön tasolla tapahtumaan ammattimaisten riistanhoitajien ja metsästäjien toimesta. Tämä siitä syystä, että kyseinen lintu on vaikeasti pyydyttävä, sen pyynti tapahtuu riistanhoitoalueilla ja sen lihaa ei hyödynnetä ruokana.

Kyseessä on siis puhtaasti riistanhoidollinen toimi. Perustelen lisäksi edellä mainittua aikaisemmin tässä luvussa käsittelemälläni tapahtumaketjulla, joka on pääsyy vanhojen haukkojen tiheytymäalueiden muodostumiseen mitä luonnollisesti ei haluta tapahtuvan.

Toisin sanoen normaalissa tilanteessa reviirihaukat jätettäisiin automaattisesti ampumatta, sillä niiden poistolla mahdollistettaisiin vain nuorten haukkojen reviirin ja valmiina olevien varapesien hyödyntäminen. Tämä asia on kiistaton sillä, kukaan ei tahallisesti halua aiheuttaa omalle alueelleen lisääntyntä haukkamäärää. Riistanhoitajille on kuitenkin jätettävä tammi-maaliskuussa oleva mahdollisuus harvennata vanhoja reviirikanahaukkoja niiden tiheytmäalueilla.

SUOMALAINEN MALLI OMA-ALOITTEISELLE SUOJAMETSÄSTYKSELLE RIISTANHOITOALUEELLA

Suomalaisen oma-aloitteisen suojametsästyksen peruskulmakiveksi otan lintudirektiivin 9 artiklan 1a neljännen alakohdan sekä 2 kohdan muotovaatimusten mukauttamisen sellaisinaan kansalliseen metsästyslakiin. Edellä esitettyä perusperiaatetta puoltaa huomattavasti seuraava asiakokonaisuus.

Euroopan komission lintudirektiiviä koskevan ohjeasiakirjan sivulla 70 todetaan muun muassa, että: ”9 artiklan 2 kohdan sanamuoto ei näytä sulkevan pois yleisten poikkeuslupien myöntämistä 9 artiklan 1 kohdan a alakohdan perusteella”. Olennaista on, että a alakohtaan sisältyy poikkeusperuste kasviston ja eläimistön suojelemiseksi. Edellä mainittu mahdollistaa kanahaukan pyynnin riistanhoidollisin perustein.

Riistanhoitoalueen määritelmä

Metsästyslain 1 luvun 3 §:ssä konkretisoidaan se, mitä riistanhoidolla juridisesti tarkoitetaan. Kyseisen pykälän tekstiä voidaan siteerata määriteltäessä riistanhoitoalue seuraavasti: ”*Riistanhoitoalueella tarkoitetaan aluetta, jossa riistaeläinten elinolosuhteet turvaamalla tai niitä parantamalla taikka muulla tavalla lisäämällä, säilytetään tai paran-*

netaan riistaeläinkantoja ja eri eläinkantojen välistä tasapainoa”.

Artiklan numero 9 mukauttaminen lainsäädäntöön suojametsästysperusteisesti

Seuraavassa käyn yksityiskohtaisesti lävitse lintudirektiivin 9 artiklan mukauttamisen metsästyslakiin ja asetukseen. Kursiivilla ovat direktiivin kohdat, joiden jälkeen ovat omat esitykseni ja perusteluni siitä, miten kyseinen artikla tulisi ottaa huomioon Suomen lainsäädännössä.

9 artikla

1. Jäsenvaltiot voivat, jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole poiketa 5 – 8 artiklasta seuraavin perustein:

- a) - *kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi,*
- *lentoturvallisuuden turvaamiseksi*
- *viljelmille, kotieläimille, metsille, kalavesille ja vesistöille koituvan vakavan vahingon estämiseksi,*
- *kasviston ja eläimistön suojelemiseksi;*

Riistaeläimiä ei pysty suojelemaan kanahaukan niihin kohdistamasta saalistuspaineesta kuin kyseisen petolintukannan harventamisella. Kanahaukkojen elävänä pyynti ja siirtäminen muualle on osoittautunut toimimattomaksi, sillä haukat palaavat pitkänkin matkan päästä takaisin aikaisemmille riistanhoitoalueille. Näin ollen muuta tyydyttävää ratkaisua, kuin kanahaukkojen riistanhoidollinen metsästys, ei ole.

Kanahaukkojen oikea-aikaisella pyynnillä on huomattava merkitys varsinkin riistanhoitoalueilla, joilla pyritään elvyttämään vaarantunutta tai kokonaan hävinnyttä kanalintukantaa.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetuissa poikkeuksissa on mainittava:

- a) *lajit, joita poikkeukset koskevat*

Kanahaukka joka eritellään lainsäädännössä vanhoihin reviirihaukkoihin ja nuoriin aikuistuneisiin lintuihin.

b) pyydystämistä tai tappamista varten hyväksytyt välineet, laitteet ja menetelmät

Kanahaukan pyynnissä on sallittu ampuma-aseet, metsästyslain määrätelmän täyttävät metsästysjouset sekä elävänä pyydystävät häkit/loukut.

c) vaaratekijät sekä ne ajalliset ja paikalliset olot, joissa näitä poikkeuksia voidaan myöntää;

Kanahaukka on koko luontaisella esiintymisalueellaan elinvoimainen ja suurimmassa osassa maata kanta on kasvanut vuoden 1989 kokonaisrauhoutuksen jälkeen ylisuureksi. Pyynti toteutetaan ajankohtana, jolloin kyseisellä linnulla ei ole poikasia. Pyynti keskittyy lähtökohtaisesti nuoriin lintuihin, jotka eivät pesi ja näin ollen niillä ei ole kanahaukkakannan elinvoimaisuuden suhteen merkitystä. Nuorten aikuistuneiden haukkojen pyynti on kuitenkin ratkaisevassa merkityksessä riistanhoidon kannalta. Edellä esitettyyn viitaten suojametsästysperusteinen pyynti ei aiheuta vaaratekijöitä kanahaukkakannan elinvoimaisuuden suhteen.

Pyynti on sallittu lain määrittelemillä riistanhoitoalueilla reviirihaukkojen osalta 01.01 – 31.03 ja nuorten haukkojen suhteen 01.08 – 31.03 välisinä aikoina.

d) viranomainen, joka on valtuutettu ilmoittamaan, että vaaditut edellytykset täytetään, ja joka päättää missä laajuudessa ja kuka saa käyttää mitään välinettä, laitetta ja menetelmiä;
- suoritettavat tarkastukset.

Vaaleilla valittu eduskunta, eli käytännössä enemmistöhallitus säättää metsästyslain/asetuksen muutoksen, joka mahdollistaa kanahaukan suojametsästysperusteisen pyynnin. Kyseisessä laissa ja asetuksessa määritellään d) kohdan vaatimukset. Tarkastuksia ei tarvita. Jokainen

suojametsästäystä harjoittanut henkilö on velvollinen kalenterivuoden loputtua 14 vuorokauden sisällä ilmoittamaan MMM:n kirjallisesti/sähköisesti pyydettyjen haukkojen määrän kuluneena vuotena. MMM vastaa tietojen keräämisestä ja ilmoittamisesta eteenpäin.

YHTEENVETO

Täysin elinvoimainen ja suurimmassa osassa maatamme ylisuureksi kasvanut kanahaukkakanta aiheuttaa varsinkin vaarantuneille metsä- ja peltokanalinnuille vakavan uhkatekijän. Kanahaukan nykyinen kokonaisrauhoitus on lintudirektiivin 13 artiklan vastainen. Kyseisen linnun pyynti tulisi mahdollistaa suojametsästysperusteisesti mukautamalla lintudirektiivin 9 artiklan 1a neljännen alakohdan sekä 2 kohdan muotovaatimukset suoraan kansalliseen metsästyslakiin.

Muun tyydyttävän ratkaisun puuttuessa kyseinen lintu poistetaan luonnonsuojelulain kokonaisrauhoituksen piiristä. Viitaten oheisen kirjan ensimmäisessä luvussa esittämäni uuteen eläinlajiluokitukseen, kanahaukka liitetään metsästyslain 1 luvun 5 §:n määritelmän vahinkoeläimet, 3) lintuja koskevaan alakohtaan. Kanahaukan kohdalle lisätään merkintä (Sm), joka ilmaisee kyseisen linnun pyynnin perustuvan luvussa esittämäni suomalaiseseen versioon oma-aloitteisesta suojametsästyksestä.

Metsästyslakiin säädetään uusi pykälä oma-aloitteisesta suojametsästyksestä, joka sisältää myös riistanhoitoalueen juridisen määritelmän. Kanahaukan pyynnissä sallitaan myös elävänä pyytävän harkin/loukun käyttö.

Metsästysasetukseen lisätään määritelmä vanhasta reviiirikana-haukasta sekä nuoresta aikuistuneesta yksilöstä. Lisäksi kyseisen asetuksen 24 §:n lisätään edellä mainittujen lintujen rauhoitusajat.

Luku 9

Riistalle vahingolliset varis- ja lokkilinnut

Oheinen ja tätä seuraava luku liittyvät monelta kannalta toisiinsa. Täysin elinvoimainen, mutta kokonaisrauhoituksen piirissä oleva kanahaukka on riistaeläinten kaikkein pahin vihollinen. Tässä luvussa käyn läpi muut riistaeläinten kannalta vahingolliset linnut ja seuraavassa luvussa keskityn taas riistaeläimille vahingollisiin nisäkäspetoihin.

Kuten moneen kertaan olen kyseisessä teoksessa tuonut esille, luontoon ja eläimistöön liittyviä tutkimuksia on olemassa lähes rajaton määrä. Kuitenkin suurin osa tutkimuksista on valjastettu palvelemaan viherpolitisoituneita tarkoituksperiä. Näin ollen faktan ja manipuloidun tiedon seulominen erilleen toisistaan on asiaa tuntemattomammille tai viimeisen kymmenen vuoden aikana Riistakeskuksen toimesta metsästyskoulutuksen saaneille vaikeaa. Politisoituneella tutkimuksella pyritään argumentoimaan vihreiden fiksaatiomaista suhdetta vesilintuihin, suurpetoihin, vahinkolintuihin sekä niin kutsuttuihin haitallisiin vieraslajeihin.

Aloitan tämän luvun käsittelyn edellä mainituilla toteamuksilla ja tuon vahinkolintujen tarkemmat omiin kokemuksiin ja objektiiviseen tutkimukseen perustuvat pesäpredaatioprosentit vasta seuraavan

luvun loppukiteytyksessä, jossa kumoan myös vihreän narratiivin koskien supikoiraa ja minkkiä. Tässä luvussa keskityn vahinkolintuja koskeviin muihin osa-alueisiin.

Yli 30-vuotisen ammattiriistanhoitajaurani ajalta tunnen alla esitetty vahinkolinnut erittäin hyvin ja pyrin käsittelemään ne riistahoidon kannalta tärkeimmässä vahingollisuusjärjestyksessä.

VARIS (CORVUS CORONE)

Kaikkien tuntemaa harmaavarista voidaan perustellusti pitää oheisen luvun vahinkolinnuista kaikkein merkittävimpänä. Varis on kaikkiruokainen ja sen riistaan kohdistamat haittavaikutukset liittyvät lähinnä riistaeläinten pesien tuhoamiseen ja poikasten tappamiseen. Nisäkäspetoihin verrattuna variksen pesäpredaatio on monesta syystä huomattavasti tehokkaampaa ja näin ollen riistaeläinkannoille erityisen haitallista.

Kun tuhovaikutuksien käsittely aloitetaan lintujen munapesyeiden hävittämisestä, on otettava huomioon, että muidenkin varislintujen lailla variksen poikaset kuoriutuvat ajankohtana, jolloin suurin osa riistalinnuista vielä hautoo. Näin ollen molemmat emolinnut vapautuvat saalistukseen ja näin myös haittavaikutus kaksinkertaistuu. Lisäksi on otettava huomioon, että noin 40 % variksista ei pesi, ja siksi niiden jatkuva munapesyeisiin kohdistuva saalistuspaine on voimakas koko pitkän valoisan loppukevät-/alkukesäpäivän ajan. Ilmasta käsin varis pystyy myös nisäkkäitä helpommin paikallistamaan pesät.

Kuten edellä todettu, varikset eivät pelkästään tuhoa riistalintujen munia vaan tappavat myös niiden jopa suurikokoisia poikasia. Isona ja aggressiivisena lintuna varis saalistaa myös jänisten poikasia ja pystyy tappamaan jopa pienvasavaiheessa olevan hirvieläimen vasan.

Variksen iso koko yhdistettynä sen voimakkaaseen aggressiivisuuteen sekä kaikille varislinnuille tyypilliseen huomattavaan älykkyyteen, on riistan kannalta erittäin vaarallinen yhtälö. Tästä esimerkkinä on varisten kyky toimia koordinoituna parvena hyökätessään eläinpesueita kohtaan. Oli kyseessä sitten riistalintu tai riistanisäkäs, olen moneen kertaan urani varrella nähnyt varisparven koordinoitua hyökkäyksen. Tässä tapahtumain kulussa parvi jakautuu kahteen osaan, joista toinen hyökkää pesueita puolustavien emojen kimppuun, toisen osan ryöstäessä pesästä munat tai tappaessa poikaset. Seuraavan kohteen löydettyään varikset vaihtavat osia.

Vaikka varis on pääsääntöisesti pesäpredaattori, se pystyy parvena tappamaan jopa isokokoisen petolinnun, joka on joutunut epäsuotuisiin olosuhteisiin. Tällä viitataan lähinnä maamme suurimpaan pöllölintuun eli huuhkajaan, joka yöeläimenä ei omaa juuri lainkaan päivänäkökykyä. Tähän perustuu myös erittäin tehokas varisten pyyntimuoto houkuttelemalla niitä tekohuuhkajan avulla ampumaetäisyydelle. Tätä tehokasta pyyntimuotoa olen kuvannut tarkemmin oheisen kirjan kanahaukkaa käsittelevässä luvussa numero 8. Otan kyseisen aiheen käsittelyyn tässä luvussa siksi, että pyrin kunkin yksittäisen linnun ohessa tuomaan esille myös vahinkolintuja koskevia tärkeitä lainsäädännöllisiä epäkohtia ja niiden muutostarpeita.

Vaikka ampumakoku ja tekohuuhkaja pyritään asettamaan hyvissä ajoin ennen auringonnousua varisten aamulennon yhteydessä käyttämän reitin varten, saalis lähes kaksinkertaistuu, jos käytetään variksia paikalle houkuttelevaa houkutusääntä. Vuosien varrella olen kokeillut monenlaisia variksille tarkoitettuja houkutuspilejä. Pillin käyttö on kuitenkin vaikeaa, ja yksikin väärä ääni saattaa karkottaa varikset lähimaastosta. Lisäksi olen huomannut, että keinotekoisien varisten hyökkäyskäskyäänien jatkuva kuuluminen ammuttaessa ei vält-

tämättä pelästytä varisparvea heti ensimmäisen laukauksen jälkeen. Tämä tarkoittaa käytännössä siis tarvetta virallisin termein sanottuna keinotekoisen ääntä synnyttävän laitteen käyttämiseen. Riistakeskuk-
sen edeltäjä Metsästäjäin keskusjärjestö möi aikanaan variskasetteja,
joita voi muun muassa soittaa houkutustarkoituksessa esimerkiksi
radionauhurilla. Nykyisellään radion käyttäminen varispyynnissä on
kielletty ja vaatii poikkeuslupan.

Se, että nauhurit ovat lähtökohtaisesti kielletyt ja vaativat Riista-
keskuksen poikkeuslupan, perustuu lintudirektiivin liitteen 4 a koh-
taan, jossa muun muassa kiellettyjen pyyntivälineiden luetteloon on
liitetty nauhurit. Lintudirektiivistä on kuitenkin todettava, että se käy-
tännössä on laadittu koskemaan riistalintujen metsästystä, ei niinkään
vahinkoa aiheuttavien lintujen riistanhoidollista pyyntiä.

Otan tässä yhteydessä jälleen esille kyseisen direktiivin 13 artik-
lan. Kuten edellä todettu, varista voidaan pitää kiistattomasti kanahau-
kan jälkeen riistan toiseksi pahimpana vihollisena, ja nauhurin käyttö
taas on erittäin oleellinen osa riistaeläinkantojen hoidon kannalta ta-
pahtuvaa varisten tehopyyntiä. Näin ollen tässä kontekstissa voidaan
selkeästi katsoa direktiivin 13 artiklan yksiselitteisen sanamuodon ku-
moavan nauhurin käyttökiellon eikä pitäisi olla mitään estettä sallia
kansallisessa metsästyslainsäädännössämme keinotekoisen ääntä syn-
nyttävän laitteen käyttö varislintujen pyynnissä.

KORPPI (CORVUS CORAX)

Korppi on maamme suurikokoisin varislintu. Se on täysin musta ja
sulat aavistuksen violetin sävyiset. Kyseisen linnun siipien väli voi olla
jopa lähes 1,5 metriä. Korppi on variksen kaltainen erittäin älykäs, ag-
gressiivinen ja yhtä lailla riistalle kuten muullekin eläimistölle suurta

vahinkoa aiheuttava lintu. Kuten edellä totesin, korppi aiheuttaa samankaltaista vakavaa vahinkoa kuin harmaavaris, ja poronhoitoaluetta lukuun ottamatta kokonaisrauhoituksen piirissä oleva laji on runsastunut niin voimakkaasti, että niitä on paikoitellen jopa enemmän kuin variksia.

Haitallisuusasteikolla korppia ja varista voisi käsitellä samassa kontekstissa, mutta asettaessani tässä luvussa linnut vahingollisuusjärjestykseen, laitoin korpin toiselle sijalle puhtaasti sen takia, että maan laajuisesti niiden kanta on hieman varista pienempi. Kuten totesin, korppi on poronhoitoalueen eteläpuolella kokonaan rauhoitettu ja tästä täysin perusteettomasta, vuonna 1993 voimaan astuneesta, rauhoituksesta johtuen ennen erämaitten lintuna pidetty korppi (joka on aina ollut elinvoimainen) on nykyisellään muodostunut riistalle vakavaa vahinkoa aiheuttavaksi linnuksi, jonka elinympäristö ulottuu aina syvistä erämaista ulkosaariston luodoille.

Korpin pyynti on sallittu poronhoitoalueella sillä perusteella, että suurikokoisimpana varislintunamme se kykenee tappamaan tai vakavasti vahingoittamaan jopa kohtalaisen isoja poron vassoja. Muista varislinnuista poiketen korpin poikaset saattavat kuoriutua Etelä-Suomessa jo maaliskuun loppupuolella ja tämä luonnollisesti entisestään lisää kyseisen linnun vahingollisuutta, koska korpin poikaset ovat jo aikuistuneet ja näin ollen täysin saalistuskykyisiä samoihin aikoihin, kun monen riistalinnun poikaset vasta kuoriutuvat. Korpin rauhoitus on täysin perusteeton, ja se voidaan purkaa puhtaasti kansallisella päätöksellä siten, että korppi liitetään oheisen kirjan ensimmäisessä luvussa määrittelemiini vahinkolintuihin. Olen pohtinut korpin lainsäädännöllistä asemaa hyvin laajalti ja moniulotteisesti, jota käsitelen tarkemmin tässä kirjassa sille erikseen varaamassani luvussa numero 15.

Liittyen korpin ja variksen erityiseen vahingollisuuteen otan tässä yhteydessä käsittelyyn varishäkin, joka on laudasta ja metalliverkosta rakennettu noin 2,5 metriä korkea, 2,5 metriä leveä ja 3,5 metriä pitkä katiskamainen kaikki eläinsuojelulainsäädännölliset vaateet täyttävä elävänä pyytävä pyyntilaitte. Lähes ensitöikseen vastaperustettu Riis-takeskus sai aikaiseksi varishäkkien kieltämisen vuonna 2011. Niiden käyttö on mahdollista edellä mainitun metsästysviranomaisen poikke-usluvalla.

Jos tämän tehokkaan pyyntilaitteen kieltoa halutaan edes jotenkin perustella, voidaan eräänlaiseksi perusteeksi tulkita jo aikaisemmin käsitellyn lintudirektiivin 4:n liitteen a kohdan 4 osiossa oleva kieltoloukkujen käytöstä. Oudoksun kuitenkin syvästi sitä, että loukkujen maininta edellä mainitun 4 liitteen a kohdan 4 osiossa alkoi ”häiritä” lainsäätäjiamme vasta vuonna 2011.

Samoin kuin kasettinauhurin suhteen on varishäkkien kaltaisten pyyntivälineiden käyttöoikeus palautettava metsästyslainsäädäntöömme. Lisäksi vaikka allekirjoittaneen tietoon ei ole tullut mitään viitteitä EU:n osallisuudesta kyseisen tehokkaan pyyntilaitteen kieltämiseen, voidaan sen uudelleen sallimista vahvasti argumentoida lintudirektiivin 13 artiklalla, koska varishäkit mahdollistavat erittäin tehokkaan riistalle vahingollisten varislintujen pyyntimuodon.

HARAKKA (PICA PICA)

Harakka on kaikkien tuntema pitkän pyrstön omaava mustavalkoinen varislintu. Se on varislinnuille tyypillisesti riistalle vakavaa vahinkoa aiheuttava täysin elinvoimainen ja paikoitellen huomattavan ylisuuraksi päässyt lintulaji. Tästä huolimatta vihreät toimijat ovat määritelleet sen eläinlajien elinvoimaisuuksia käsittelevässä niin sanotussa

Punaisessa kirjassa silmällä pidettäväksi lajiksi. Verrokkina otettakoon esille varsinkin Uudellamaalla lähes sukupuuton partaalla oleva metso, joka vihreiden näkemyksen mukaan on korkeimmassa luokituksessa oleva elinvoimainen laji.

Harakan vakavat haittavaikutukset keskittyvät riistalintujen munapeseyden tuhoamiseen ja poikasten tappamiseen. Harakka on kooltaan varista reilusti pienempi, mutta se kompensoi kokoaan erityisellä aggressiivisuudella. Harakan on nähty tappavan pesäänsä puolustavia sepelkyyhkyjä ja näin ollen on perusteltua pitää huomattavana riskitekijänä sitä, että se tappaa myös sepelkyyhkyjä pienempiä peltopyitä, jotka ovat Etelä-Suomessa erittäin uhanalaisia ja moni paikoin jo konaan hävinneitä.

Syy, miksi olen asettanut harakan vahingollisuusluokan kolmannelle tasolle, on se, että toisin kuin varis ja korppi, harakan elinympäristö on suppeampi. Harakoita löytyy kyllä lähes kaikkialta haitallisin määrin, mutta lähtökohtaisesti se viihtyy lähellä ihmisasutusta ja on muutoinkin enemmän ”kulttuuriympäristön” lintu. Harakkakantoja tulee kuitenkin riistanhoidollisin perustein vähentää huomattavasti ja näin ollen muidenkin riistalle vahingollisten varislintujen tapaan harakan pyynnissä tulee sallia myös varishäkki.

Tässä yhteydessä otan esiin varishäkipyyntin sallimisen lisäksi sen tehokkuuden kannalta tärkeimmän lainsäädännöllisen muutostarpeen. Kuten olen tässä luvussa moneen kertaan tuonut esille, varislinnut ovat hyvin älykkäitä ja näin ollen niiden häkipyyntin käynnistäminen on vaikeaa. Varishäkki alkaa toimia tehokkaasti vasta ensimmäisten varislintujen erehdyttyä pyydyksen sisään. Tämä perustuu siihen, että kuten edellä kuvailin, varishäkki on erittäin iso ja avara pyyntilaite ja sen sisällä on noin 50 kg syöttiä, esimerkiksi kalaa. Sisälle jääneet linnut, jotka keskittyvät pääsääntöisesti syömiseen, eivät koe

uhkaa ja näin ollen niillä ei ole myös välitöntä tarvetta varoittaa häkin ohi lentäviä lintuja. Toisin sanoen, sisällä olevat linnut muodostavat pyynnin kannalta erittäin tärkeän lisähoukuttimen, jolloin varishäkistä tulee todella tehokas pyyntilaite.

Aikanaan varisten häkkipyynti aloitettiin sillä, että joltain riistanhoitajakollegalta, jolla oli jo pyynnissä oleva häkki, haettiin muutamia eläviä variksia omaan pyydykseen niin kutsutuiksi houkutusvariksiksi. Painotettakoon, että kyseinen toimi ei aiheuttanut eläinsuojelullisia ongelmia. Sen lisäksi, että varishäkki on iso pyyntilaite, joka sisälsi paljon ruokaa, häkissä oli aina tarjolla vettä, talvella lunta, istumaorsia sekä suojaa sateelta ja tuulelta.

Vuonna 1993 metsästyslakia muutettiin merkittävästi monilta osakokonaisuuksiltaan. Valiokunnassa tapahtuvassa käytännön työssä koskien kyseisiä lainmuutoksia annettiin kahden viherideologiaa edustaneen edustajan ottaa ohjat käsiinsä.

Kyseiseen aikaan metsästäjät jakoivat vielä olla aktiivisia ja vastustivat voimakkaasti metsästyksen ja riistanhoidon kannalta monia erittäin haitallisia muutoksia kuten tähän kontekstiin liittyvää kieltoa elävien lintujen käyttämisestä houkuttimena. Kyseinen kielto vähensi varishäkin tehoa lähes 90 %:sti, sillä aikaisemmin jokapäiväisen tarastuksen yhteydessä varishäkkiin jääneistä linnuista jätettiin lopettamatta neljä - viisi lintua, joka takasi pyynnin tehokkaan jatkuvuuden.

Kieltoa perusteltiin muun muassa Bernin sopimuksen 4:n liitteen lintuja koskevalla kohdalla. Edellä mainittu kiellon perustelu osoittaa tahallista tai huolimattonta 4:n liitteen lukemista. Kyseisessä liitteessä ei kielletä elävien lintujen käyttöä houkuttimena. Sopimuksen 4:n liitteen kielletyt tappo- ja pyyntivälineet ja menetelmät sekä muunlaiset hyödyntämistavat lintuja koskevassa alakohdassa 4 sanatarkasti määritellään kielletyksi: ”*Sokeiden tai vahingoittuneiden*

elävien lintujen käyttö houkuttimina”, ei siis vahingoittumattomien yksilöiden. Myös lintudirektiivin viimeisimmässä vuonna 2009 kodi-
foidussa versiossa sen liitteen 4 a alakohdassa kielletään sokeiden tai
runneltujen elävien lintujen käyttö houkuttimina.

Vahingoittumattomien varisten käyttökielto houkutuslintuina ei
siis perustu mihinkään muuhun kuin kansalliseen lainsäädäntöömme,
ja näin ollen niiden käyttö voidaan myös kansallisella päätöksellä taas
sallia.

NÄRHI (GARRULUS GLANDARIUS)

Närhi poikkeaa huomattavasti lähtökohtaisesti kaikille muille varis-
linnuille ominaisesta tummasta värityksestä. Se on myös pienimpiä
maamme varislintuja, ja kyseisen linnun pituus on noin 30 cm aiku-
isena. Edellä mainitun linnun pääväri on punaisen harmaan ruskea ja
erityistuntomerkkinä siipien ollessa supussa linnun molemmilla puo-
lilla näkyy pituussuunnassa pitkähkö sinertävä raita. Suomessa lintu
pesii Tunturi-Lappia lukuun ottamatta kaikkialla maassa. Alaan pe-
rehtymätön henkilö ei välttämättä päivittäin näe närhiä, mutta jo vä-
hänkin kaupunkien keskuksien ulkopuolella närhen poikkeuksellinen
ja voimakas rääkäisy ei ole harvinainen ääni. Juuri äänen perusteella
tavallinen kansalainen voi hyvin hahmottaa närhikannan voimakkaan
elinvoimaisuuden.

Närhi on varsinkin kanalintujen suhteen erityisen vahingollinen
laji. Koon takia närhi ei niinkään tapa aikuisia riistaeläimiä. Närhen
pesäpredaatio kohdistuu lähinnä riistalintujen muniin, mutta se ky-
kenee tappamaan myös poikasia. Vaikka kyseinen lintu on lähinnä
”munarosvo”, se ei lainkaan vähennä lajin riistanhoidollisen vahingon
vakavuutta. Riistalintujen munapesien ryöstämisessä närhi on erittäin

tehokas, ja sen pahin vahingollisuus kohdistuu sen erityispiirteeseen juuri monin paikoin uhanalaisen tai vakavasti taantuneen teeren munapeseyden tuhoamisessa.

Vuonna 1993 monen muun vahinkolinnun tavoin myös täysin elinvoimainen närhi sai kokonaisrauhoituksen. Kyseinen kokonaisrauhitus, johon ei poikkeuksia myönnetä, on johtanut närhikannan huomattavaan kasvuun. Närheen voidaan riistanhoitoalueilla perustellusti soveltaa aikaisemmassa luvussa esittämäni suomalaista oma-aloitteista suojametsästyä.

HARMAALOKKI (LARUS ARGENTATUS)

Harmaalokki on yksi isokokoisimmista maassamme esiintyvistä lokkilajeista. Sen tunnistaa selkeästi muista lokeista ison kokonsa lisäksi siitä, että kyseisen linnun selkä on tasaisen vaalean harmaa ja rinta sekä pää ovat valkeat. Erityistuntomerkinä todettakoon sen jyrkän keltaisen nokan kärjessä oleva punainen täplä. Nuori aikuinen yksilö on ruskean valkea, ja sitä on hankala erottaa muiden isojen lokkilajien nuorista yksilöistä. Tästä syystä epävarmoissa tapauksissa ampuminen tulee kohdentaa selkeästi tunnistettaviin vanhempiin lintuihin. Edellä mainitun tunnistamisongelman takia otan jo heti alkuun esille sen, että myös lokkien pyynnissä tulisi ilman poikkeuslupia sallia isojen laudasta ja metalliverkosta rakennettujen elävänä pyytävien eläinsuojelulain määritelmät täyttävien lokkiloukkujen käyttö.

Kun palataan takaisin harmaalokkiin, toisin kuin vihreät toimijat Punaisen kirjan viimeisimmässä versiossa esittävät, harmaalokki ei lainkaan ole maassamme vaarantunut vaan täysin elinvoimainen ja erityisesti riistavesilinnuille vakavaa pesäpredaatiota aiheuttava laji. Edellä mainittuun viitaten tuon taas esille viherideologian liit-

tyvän ristiriidan ja epäjohtonmukaisuuden. Kuten moneen kertaan olen todennut, vihreillä on fiksaatiomainen suojele-/kiinnostussuhde suurimpaan osaan vesilinnuista. Silti vihreät haluaisivat rauhoittaa harmaalokin kokonaan, vaikka kyseinen lintulaji aiheuttaa vakavaa vahinkoa vihreän terminologian mukaisille taantuneille vesilintukannoille.

Vaikka harmaalokki tuhoaa laajassa määrin muiden vesilintujen muna- ja poikaspesyeitä, olen sijoittanut sen tarkoituksella vasta kyseisen luvun vahinkolinnuista viidenneksi vahingollisimmaksi. On muistettava, että harmaalokki viihtyy vain elinympäristöissä (pois lukien kaatopaikat), joissa on laajoja vesistöjä. Toisin sanoen tämä tarkoittaa meren ja järvien rantoja ja riittävän isojen jokien varsia. On mahdollista, että esimerkiksi jokin iso joki kulkee peltokanalinnuille tärkeän peltoalueen halki tai, että metsäkanalinnut sattuvat pesimään järven, joen tai meren rannalla. Tällaisissa tapauksissa luonnollisesti harmaalokki aiheuttaa kyseisille lintulajeille vahinkoa. Vesistövaade koskien harmaalokin luontaista elinympäristöä rajoittaa kuitenkin kyseisen linnun aiheuttamat vahingot käytännössä muihin vesistöissä viihtyviin lintulajeihin.

Lisäksi vaikka harmaalokki on iso ja vahvarakenteinen lintu, varislinnuista poiketen sillä on vesilinnuille ominaiset räpyläjalat. Kyseisen kaltaisilla jaloilla ei kohteesta saa kunnolla kiinni ja näin ollen on harvinaista, että harmaalokki tappaisi aikuisia lintuja, saati nisäkkäitä, pois lukien aivan pienpoikasvaiheessa olevia nisäkkäiden poikasia.

Sen lisäksi, että naapurimaistamme poiketen osa tämän luvun vahinkolinnuista on Suomessa rauhoitettu, vallitsee maassamme myös EU:n kuuluviin naapurimaihin verrattuna hyvin omintakeiset vahinkolintujen rauhoitusajat. Kehotan lukijaa palauttamaan mieleen oheisen teoksen ensimmäisessä luvussa tarkkaan käsittelemäni tär-

keimmän riistanhoidollisen toimenpiteen eli riistalle vahingollisten lintu- ja nisäkäslajien kevääseen, ennen poikasten kuoriutumista/syntymistä, sijoittuvan tehopyynnin.

Kun maamme halki Jyväskylä Savonlinna tasalle vedetään viiva, kyseisen viivan eteläpuolella vahinkolintujen rauhoitus (pois lukien harakka) alkaa 10 maaliskuuta. Tämä ei mahdollista vahinkolintujen keväistä tehopyyntiä ja esimerkiksi, kun kyseessä on lähtökohtaisesti muuttolinnut, kuten harmaalokki ja varis, rauhoitus alkaa jo ennen lintujen saapumista. Vahinkolintujen suomalaisia liian aikaisin alkavia rauhoitusajoja perustellaan muun muassa vihreiden toimesta lintudirektiivin 7 artiklan 4 kohdan toisessa alakohdassa, jossa suoraan sitaattina todetaan seuraavaa: *”Kun on kyse muuttavista lajeista, jäsenvaltioiden on huolehdittava erityisesti siitä, että metsästyslainsäädännön alaisia lajeja ei metsästetä niiden lisääntymiskauden aikana tai niiden palatessa pesimisalueilleen”*.

On muistettava, että lintudirektiivi on suunniteltu käsittelemään lähtökohtaisesti riistalintujen metsästämistä. Kyseinen direktiivin kohta on edellä mainitussa kontekstissa osittain paikallaan, sillä riistaeläinkantoja ei tiettyjä poikkeuksia lukuun ottamatta (kuten esimerkiksi valkohäntäpeura) ole tarkoitus vähentää, vaan päinvastoin parantaa riistahoidollisin toimin eläinkantoja, joista metsästysaikana korjataan satoa. Keväisin tapahtuvalla muuttavien riistalintulajien metsästyksellä olisi kyseisten lajien pesintää heikentävä vaikutus ja näin ollen riistalintujen metsästyksen suhteen aikaisemmin suorana sitaattina esittämäni lintudirektiivin 7 artiklan 4 kohdan toinen alakohta on verrattain perusteltu. On kuitenkin huomioitava, että muuttavien vahinkolintujen, kuten harmaalokin, variksen ja myöhemmin käsiteltävän merilokin, kohdalla tarkoituksena on juuri keväällä tapahtuva kannan tehokas harventaminen riistaeläinten pesinnän suo-

jelemiseksi. Näin ollen suomalainen tulkinta edellä mainitun artiklan sitaatista kumoaa kyseisen alakohdan perimmäisen tarkoituksperän. Lisäksi pyyntiaikojen pidentämistä muiden EU:n kuuluvien naapurimaiden kaltaisiksi puoltaa kiistattomasti myös lintudirektiivin 13 artikla.

NAAKKA (CORVUS MONEDULA)

Naakka on pienehkö, tumma ja hieman närheä kookkaampi varislintu. Naakka on kaikkiruokainen, ja riistanhoidollista vahinkoa siitä on sen tuhotessa riistalintujen munapesyeitä ja tappaessa poikasia.

Vaikka kyseinen luku käsittelee lintujen vahingollisuutta riis-taeläimille, teen maataloutemme vakavan kriisin takia naakan kohdalla poikkeuksen. Vaikka naakka aiheuttaa pesäpredaatorina riis-taeläimille vahinkoa, haluan nostaa esiin, että kyseisen linnun vakavin haittavaikutus on sen taipumus rikkoa maito- ja lihakarjan ravinnoiksi paalattuja rehupaaleja. Naakka on monin paikoin erittäin runsaslukuinen ja näin ollen sen puhkomat rehupaalit muuttuvat käyttökelvottomiksi kahdesta syystä. Tiiviillä muovikatteella päällystettyyn rehupaa-liin nokalla hakatusta reiästä pääsee kosteutta ja näin ollen se aiheuttaa rehun homehtumisen. Lisäksi koska naakat muodostavat erittäin runsaslukuisia tiiviitä populaatioita, kyseisten lintujen pääsy käsiksi muovikatteen sisällä olevaan rehuun luo potentiaalisen tautiriskin rehua syöväälle karjalle.

Edellä mainittuun tautiriskiin viitaten, vaikka naakan aiheuttamat reiät rehupaaleissa havaittaisiin ennen niiden homehtumista, tiiviin populaation aiheuttama taudin leviämismahdollisuus toteutessaan olisi maatilalle niin tuhoisaa, että rikkinokitut paalit luokitellaan aina käyttökelvottomiksi.

MERILOKKI (LARUS MARINUS)

Merilokki on maailman suurin loppilaji. Vanhan merilokin vartalo ja pää ovat valkoiset ja sen selkä ja siivet ovat mustat. Harmaalokin ta-paan merilokin jopa järeäksi kuvattavassa keltaisessa nokassa on pu-nainen selkeä pilkku. Nuoret aikuiset yksilöt ovat ruskehtavia. Kauem-paa nuori merilokki voidaan sekoittaa samanikäiseen harmaalokkiin.

Luonnollisesti riistanhoitajan on aina tiedettävä ja tunnistettava ammuttava kohde, mutta nuoren merilokin osalta erehtyminen ei si-nänsä ole kovin vakavaa, sillä se voidaan sekoittaa lähinnä suurempaa vahinkoa aiheuttavaan lintuun eli nuoreen aikuiseen harmaalokkiin.

Vihreät ovat viimeisimmässä Punaisessa kirjassa määritelleet me-ri-lokin vaarantuneeksi. Vaikka merilokkikanta on paikoittain vähen-tynt, kyseessä on täysin elinvoimainen laji. Huolimatta vesilinnuil-le luontaisista räpyläjaloista, merilokki erittäin isona lintuna tappaa aikuisia pienempiä vesilintuja. Lisäksi merilokit aiheuttavat vakavaa vahinkoa merellä eläville riistavesilinnuille syömällä niiden poikasia ja tuhoamalla munapesyeitä. Merilokilla on ollut oma vakava vaiku-tuksensa haahkakantojen tuhoutumisessa.

Viherideologian kannattajien suurena epäjohtonmukaisuutena nostan esille, että he ovat merilokin lisäksi erityisen huolissaan pilkka-siiven huomattavasta harvenemisesta. Näin siitä huolimatta, että me-ri-lokit taas ovat erikoistuneita erityisesti pilkkasiiven ja telkkien poi-kueiden tuhoamiseen. Silti tätä pilkkasiiven yhtä vakavinta vihollista, eli merilokkia, vaaditaan kokonaan rauhoitettavaksi.

Olen asettanut merilokin viimeisimmäksi kyseisen luvun va-hinkolintuasteikolla juuri siitä syystä, että merilokki on elinvoimai-suudesta huolimatta harmaalokkia huomattavasti vähälukuisempi ja sen tuho vaikutukset kohdistuvat lähtökohtaisesti ulkomerellisestä

elinympäristöstään johtuen vain kyseisillä alueilla viihtyviin vesilintuihin. Mainittakoon kuitenkin, että kaatopaikkojen lisäksi merilokkia esiintyy myös jonkin verran sisäsaaristossa ja joissain erityisissä poikkeustapauksissa laajoilla järviolueilla.

Merilokki on myös muuttolintu ja tässä yhteydessä katson maininnan arvoiseksi tulevaisuuteen sijoittuvan riistanhoidollisen vakavan uhkakuvan. Vihreät ovat esittäneet, että kaikki lajit ja varsinkin muuttolinnut, jotka ovat jossain päin Eurooppaa uhanalaisia, tulisi rauhoittaa kokonaan Suomessa.

Kyseinen vaade on täysin irrallaan luonnossa vallitsevista lainalaisuuksista. On ensinnäkin todettava, että Eurooppa on etelä-pohjoissuunnassa yli 2000 km pitkä kokonaisuus. Näin ollen sen luontaiset luontotyytit vaihtelevat aivan eteläisimmän Euroopan palmuja kasvavasta lähes pohjoisafrikkalaisesta ympäristöstä aina Tunturi-Lapin arktisiin olosuhteisiin. Edellä mainittuun viitaten jo Euroopan laajuus ja sen lukuisat eri luontotyytit eivät mahdollista sitä, että läheskään kaikki Suomessa esiintyvät lintulajit edes viihtyisivät joka puolella Eurooppaa.

Konkretisoin vielä vihreiden täysin järjetöntä ajatusta seuraavalla esimerkillä. Espanjassa sijaitsevassa Malagan kaupungissa elää vihreä papukaijalaji, jonka kanta kasvaa erittäin nopeasti ja aiheuttaa kyseiselle ympäristölle huomattavia haittavaikutuksia. Vuonna 2018 paikalliset viranomaiset alkoivat vähentää ampumalla kyseistä lajia huomattavissa määrin. Voidaan esittää perusteltu kysymys, tulisiko kyseinen omalle ympäristölleen haitallinen papukaijalaji rauhoittaa, koska sitä ei esiinny Suomessa.

YHTEENVETO

Tämän luvun yhteenvetona todettakoon, että kaikki nyt käsittelyn alla olleet vahinkolinnut tulee siirtää oheisen kirjan ensimmäisessä luvussa esittämäni vahinkolintulajien ryhmään, sillä lisämaininnalla, että närhen kokonaisrauhoitus puretaan suojametsästysperusteisesti.

Lisäksi kaikki tämän luvun vahinkolinnut liitetään nykyisen metsästysasetuksen 24 §:ään, joka muutetaan käsittelemään kaikkien eläinlajien rauhoitusaikoja. Kaikille nyt käsiteltäville vahinkolinnuille (pois lukien korppi) säädetään edellä mainitun pykälän vahinkoeläimiä koskevassa kolmannessa alakohdassa koko Suomea kattava yhtenäisen rauhoitusaika alkaen 01.05. ja päättyen 14.07. Huomioiden korpin erittäin varhainen pesintä kyseisen linnun rauhoitusaika määritellään alkavaksi poronhoitoalueen eteläpuolella 16.03. ja päättymään 14.07. Poronhoitoalueen sisäpuolella rauhoitusaika pysyy samaisena kuin jo nyt vallitsevassa metsästysasetuksessa eli 10.04. - 31.07.

Lisäksi kaikkien vahinkolintujen pyynnissä sallitaan oheisen luvun määrittelemät elävänä pyytävät pyyntilaitteet. Varishäkissä tulee sallia elävän varislinnun käyttö houkuttimena. Varislintujen suhteen tulee myös sallia keinotekoinen ääntä synnyttävä laite, toisin sanoen nauhuri ja variskasetti.

Luku 10

Riistalle vahingolliset nisäkäspedot

Oheinen luku on suoraan jatkoa aikaisemmalle luvulle, jossa käsittelemme riistalle vahingollisia varis- ja lokkilintuja. Tässä luvussa käsittelemme vahingollisia nisäkäslajeja samaan tapaan kuin aikaisemman luvun vahinkolintuja. Toisin sanoen en keskity yhteen riistalajiin ja siihen kohdistuvaan petoeläinten aiheuttamaan saalistuspaineeseen, vaan käsittelemme oheisen luvun pedot koko riistalajistomme kannalta katsomassani vahingollisuusjärjestyksessä.

KETTU (VULPES VULPES)

Kettu eli toiselta nimeltään punakettu on kaikkien tuntema punaruskean karvan ja tuuhean hännän omaava koiraeläimiin kuuluva peto. Kettua tavataan aina Tunturi-Lapista Etelä-Suomen rannikkoalueelle ja saaristoon. Kettua on koko historiamme ajan pidetty erityisen älykkäänä eläimenä, ja tämä pitää hyvin paikkansa.

Omakohtaisesta kokemuksesta koskien ketun älykkyyttä tuon esille seuraavan esimerkin. Allekirjoittanut pyydystää vahinkoeläin-
isäkkäitä laajalti muun muassa isoilla metalliverkoista rakennetuilla elävänä pyytävillä pyyntilaitteilla. Loukun perällä on lähtökohtaisesti

monta kiloa kalaa syöttinä ja pyydys laukeaa eläimen koskiessa syöttiin. Koska kaikki eläimet ovat älykkäitä ja hyvin varovaisia, pyydyksen metalliverkosta koostuva pohja on peitettävä sammaleella. Sinne on myös hyvä asettaa esimerkiksi painava kivi tai sopiva kapeampi puutukki, joka painaa verkon tasaisesti maapohjaa vasten. Näin välteään se, että saaliseläin havaitsisi astuvansa verkon päälle.

Syksyllä 2021 jäljistä päätellen kettu oli kaikista varotoimenpiteistä huolimatta ymmärtänyt, että kyseessä oli ansa ja sen lisäksi oivaltaanut kyseisen pyyntilaitteen toimintamekanismin. Näin ollen kyseinen kettu oli vierittänyt suuren pyyntilaitteen pohjalla painona olleen kuusitukin loukun sivulaidalle ennen syöttiä koskemista. Kun kyseinen peto koski kalasyöttiin, pyydyksen metallihäkki putosi alas, mutta ketun loukun reunalle sijoittama kuusikarahka esti ylhäältä putoavan häkin lukkiintumisen pyydyksen pohjaosaan. Näin ollen kyseinen kettu pääsi syötti mukanaan vapaasti pois, vaikka loukku oli lauennut. Edellä mainittu osoittaa mielestäni vanhan kansan perinteemme olevan erityisen oikeassa ketun juonikkuudesta.

Kettu on täysin elinvoimainen laji kautta koko maamme. Kokonsa, nopeutensa ja edellä osoitetun älykkyytensä perusteella kettu aiheuttaa vakavaa vahinkoa monille eri riistaeläimille. Ketun saalistustaktiikka perustuu lähtökohtaisesti siihen, että se väijyy saalistaan tai pyrkii tuulen alapuolelta hiipimään hyökkäysetäisyydelle. Edellä mainittu pyyntitekniikka perustuu siihen, että se pystyy tappamaan aina aikuisen jäniksen tai jopa kohtuullisen suuren kauriin vasan, mutta ei saa niitä kiinni, jos saalis havaitsee ketun ja lähtee karkuun pidemmältä etäisyydeltä.

Kettu syö myös riistalintujen munia sekä riistaeläinten poikasia, mutta ei suoranaisesti ole riistaeläinten muna-/poikaspesueiden tuhoamiseen erikoistunut eläinlaji. Ketun pesäpredaatiolliset vaikutukset ovat lähtökohtaisesti epäsuoria. Kettu on enemmänkin keskittynyt

aikuisten eläinten kuten munia hautovien lintujen tai pienpoikasvaiheessa olevia jäniksen poikasia ruokkivien emojen saalistamiseen. Näin ollen tuhovaikutus on kaksinkertainen, emon kuollessa kuolevat myös pienpoikasvaiheessa olevat poikaset, elleivät joudu suoraan ketun syömäksi. Vaikka entisaikojen maaseudulle tyypilliset kanalat ovat valitettavasti harvinaistuneet tehotuotantoon tähtäävien kanaloiden yleistyessä, kettu viisaana petona voi sisälle päästessään tappaa kaikki kanat. Tämä on ominaispiirre, joka on yhtenäinen monen niin lintu- kuin nisäkäsvahinkoeläimen suhteen. Toisin sanoen vahinkoeläin ei tapa vain syödäkseen, vaan hävittämismvimman alle joutuessaan tappaa kaiken, minkä saa kiinni.

Lisäksi Tunturi-Lapissa ketun haitallisiin vaikutuksiin kuuluu myös se, että kettu on erittäin voimakas kilpailija nykyisellään hyvin uhanalaisen naalin kanssa. Kaikkeen edellä mainittuun viitaten pidän kettua perustellusti vahinkoeläinnisäkkäistä vahingollisimpana. Ketun pyynnissä on käytössä riittävän tehokkaat keinot, ja toisin kuin esimerkiksi variksen kohdalla, ketun pyyntiaika on järjellinen ja mahdollistaa muun muassa tehokkaan kevätmetsästyksen. Ainoana tarpeellisena lainsäädännöllisenä muutoksena katson ketun poistamisen riistaeläimiin kuuluvasta lajistosta ja liittämisen vahinkoeläinlistalle kuten oheisen kirjan ensimmäisessä luvussa esitän.

NÄÄTÄ (MARTES MARTES)

Näätä esiintyy elinvoimaisena koko maamme alueella ja vaikka näätä mielletään enemmän syvien metsien lajiksi, olen itse havainnut nädän jopa keskellä Helsingin kaupunkia. Kyseinen peto on ruskea noin kisan kokoinen eläin, jonka parhain tuntomerkki on sen kaulassa oleva kellanoranssi selkeä läikkä. Edellä mainitusta kaupunkihavainnoinnista

huolimatta näätä viihtyy parhaiten laajoissa kuusikoissa ja hieman syrjempänä ihmisasutuksista. Moni, joka ei tunne nääden elintapoja, voi helposti aliarvioida metsäisilläkin alueilla sen kannan koon. Tämä johtuu siitä, että näätä saattaa liikkua vuorokausia puiden oksistoissa ja näin ollen luonnollisesti ei jätä maahan esimerkiksi talvella lumijälkiä.

Kuten kettukin, näätä aiheuttaa vakavaa vahinkoa eri riistaeläimille. Kuitenkin sen pääsääntöisestä elinympäristöstä johtuen näätä aiheuttaa eniten vahinkoa monin paikoin uhanalaisiin metsäkanalintuihin sekä tärkeisiin riistaeläimiimme metsäjänikseen ja rusakkoon. Näätä harjoittaa myös puhdasta pesäpredaatiota, ja erinomaisen kiipeilykykynsä takia se pystyy hävittämään myös puussa olevia linnunpesiä. Kuten aikaisemmassa luvussa määrittelin variksen ja korpin käytännössä yhtä vahingollisiksi, teen näin myös ketun ja nääden suhteen. Nääden asetan toiselle sijalle vahingollisuusasteikossa pelkästään siksi, että täysin elinvoimaisesta kannastaan huolimatta näätiä on vähemmän kuin kettuja.

Toisena perusteena nääden asettamiselle ketun jälkeen toiselle vahingollisuusasteelle pidän sitä, että toisin kuin kettu, joka on joka paikan vahinkoeläin, näätä viihtyy enemmän syrjäisemmillä alueilla. Myöskään nääden metsästyksen ei liity tällä hetkellä suoranaisia lainsäädännöllisiä epäkohtia.

Kuten oheisen kirjan ensimmäisessä luvussa esitin, näätä tulisi siirtää vahinkoeläinluetteloon sen nykyisellä metsästysajalla, jotta metsästyslain 5 pykälään kuuluvat lajit saadaan loogisiin ryhmiin.

SUPIKOIRA (NYCTEREUTES PROSYNOIDES)

Supikoira on alun perin Itä-Aasiasta kotoisin oleva keskikokoinen koiraeläinlaji. Supikoira ei minkään tavoin ole tullut maamme luontoon

turkistarhoista peräisin olevana karkulaisena, vaan se on vaeltanut Suomeen itärajan takaa. Supikoiran ulkonäköä kuvaa parhaiten sen mustanharmaa pitkä ja tuuhea turkki. Supikoiraa ulkonäöltä tunte-mattomalle sitä voidaan kuvailla pesukarhun näköiseksi. Kyseinen laji poikkeaa muista koiraeläimistä eniten siinä, että se vaipuu ajoittain talviuneen ja on ainoa koiraeläinlaji, joka ei hauku. Supikoiran ääni on rajun tyyppinen räkäisy. Tällaisen varsin ”oudon” äänen yöllinen kuuleminen osoittaa, että alueella on kyseisiä petoja.

Talviunesta maininnan arvoista on se, että supikoira ei nuku märe-rän ja karhun tavoin syvää unta loppusyksystä varhaiskevääseen, vaan on paljolti liikkeellä myös talvella. Allekirjoittanut on pyydystänyt ky-seistä vahinkoeläintä koko pitkän urani ajan, ja tähän viitaten pidän hyvänä nyrkkisääntönä koskien supikoiran talviunta sitä, että lämpöti-lan noustessa yli -10 asteen, ovat supikoiratkin hyvin todennäköisesti liikkeellä.

Supikoira kuuluu minkin ohella nykyään haitallisten vieraslajien luokkaan, ja se on myös poistettu metsästyslain piiristä. Tämä tar-koittaa käytännössä sitä, että sen pyyntiin ei tarvita metsästyskorttia, vaan pelkästään alueen omistajan lupa. Supikoiran haitallisuutta ar-vioitaessa on otettava huomioon kolme seuraavaksi esittämäni tär-keää faktaa. Ensimmäisenä oleellisena tekijänä on huomioitava se, että vaikka supikoira on kaikkiruokainen, sen ravintoon kuuluu hyvin paljon kasviksia aina viljasta marjoihin ja omenoihin. Edellä mainit-tu on havaittavissa muun muassa koiraeläimille epätyypillisestä ham-paistosta, joka vastaa juuri kaikkiruokaisen eläimen hampaita. Toisena tärkeänä asiana on otettava käsittelyyn supikoiran ketteryys. Kyseinen peto voidaan perustellusti asettaa ketun ja mäyrän väliin. Supikoira on huomattavasti mäyrää nopeampi, mutta taas merkittävästi kettua hitaampi. Nopeus on ruokavalion lisäksi erittäin tärkeä huomioida,

kun kyseistä eläintä asetetaan vahingollisuusluokitukseen. Supikoira pystyy täysin helposti tappamaan täysikokoisen aikuisen riistalinnun, mutta tässä kontekstissa on huomioitava, että sen on päästävä hyvin lähelle kohdetta onnistuakseen. Edellä mainitun kaltainen mahdollisuus ilmaantuu lähinnä munien haudontaan keskittyvän maassa pesivän lintulajin osalta. Edellä esittämiini kahteen kohtaan liittyen pidän supikoiraa käytännössä lähtökohtaisesti lintujen muniin ja untuvikko-vaiheessa oleviin linnunpoikasiin keskittyvänä pesäpredaatorina.

Tässä yhteydessä katson jälleen maininnan arvoiseksi tuoda esille sen asian, että en teoksen missään kohdassa pyri väheksymään supikoiran haitallisuutta riistaeläimille. Osoituksena tästä olen todistanut tapauksia, joissa vanhanaikaiseen kanalaan sisälle päässyt supikoira on tappanut kaikki kanat. Supikoiraan tulee kuitenkin minkin tavoin suhtautua faktapohjaisesti. Supikoirakannan voimakkaalla vähentämisellä on täysin riistanhoidolliset perusteet, mutta asioiden on pysyttävä oikeissa mittasuhteissa. Vihreiden tavoite heidän yllyttäessään metsästäjiä ja kesämökkiläisiä yhä tehokkaampaan supikoirapyyntiin juuri sillä perusteella, että kyseinen eläin ei kuulu Suomen luontaiseen eläinlajistoon ja tuhoaa vesilintujen munapesueet, sisältää haittavaikutuksia. Edellä esitetystä johtuen monen supikoiraa huomattavasti haitallisemman, mutta Suomen luontaiseen eläimistöön kuuluvan lajin pyyntiin käytetyt resurssit jäävät nykyisellään täysin alimitoitetuiksi.

Viimeisenä ja ehkä kaikkein tärkeimpänä supikoiran vahingollisuuteen merkittävänä tekijänä pidän sen erittäin tehokasta leviämistä luonnossa. Käytännössä supikoiraa tavataan Lappia lukuun ottamatta kaikkialla pois lukien ulkomeren luodot. Supikoira voi saada jopa 30 poikasta ja täysin aiheellisena pelkona on, että se leviää Lappiin ja sitä kautta maateitse Ruotsiin.

Kiteytettynä supikoirasta todettakoon, että se on pesäpredaatori,

jonka yksittäisiä haittavaikutuksia liioitellaan. Kuitenkin vaikka supikoira käytännössä tuhoaa vain löytämänsä linnun munapesueet, tuhovaikutus kumuloituu sen jatkuvalla kannan lisääntymisellä ja tästä syystä olen asettanut kyseisen pedon nisäkäspetoja koskevassa vahingollisuusluokituksessa kolmannelle tasolle.

Supikoiran, kuten myöskään seuraavaksi käsittelemäni minkin osalta, ei ole kovin paljon lainsäädännöllisiä muutostarpeita. Oheisten kahden vieraspedon suhteen joudun jopa elämäni ensimmäisen kerran tilanteeseen, jossa katson tarpeelliseksi esittää riistalle vahingollisten eläinlajien pyynnin rajoittamista. Tällä tarkoitan sitä, että supikoira ja minkki voisivat mielestäni jatkossakin olla ilman metsästyskorttia pyydetäviä haitallisia vieraslajeja, mutta ne voidaan sijoittaa metsästyslain alaisuuteen oheisen kirjan ensimmäisessä luvussa esittämäni haitallisten vieraslajien luetteloon.

Supikoira- ja minkkinaaraan, jota saman vuoden pentu seuraa, tulisi mielestäni olla rauhoitettu 01.05–31.07. Poikueellisen naaraan tappaminen kesällä ilman, että se on välttämätöntä ihmiseen tai kotieläimeen kohdistuvan vakavan uhan välttämiseksi, on suomalaisen metsästysperinteen ja vallitsevan eläinsuojelulainsäädännön vastaista. Lisäksi kyseinen toimi on täysin tarpeetonta, sillä vahinkolintujen/-eläinten tehopyynti on kaikilta osin tehokkainta ja perustelluinta juuri keväällä, ennen kuin niillä on eläviä poikasia.

MINKKI (NEOVISON VISON)

Minkki on Pohjois-Amerikasta kotoisin oleva näätäeläinlaji. Turkistarhoista karanneista eläimistä on muodostunut maahamme luonnonvarainen kanta. Minkki on noin 50 cm pitkä musta näätä muistuttava eläin. Jo tässä yhteydessä otan esille minkkiin kohdistuvan tärkeän

asian, nimittäin sen, että kyseisen lajin erottaminen Suomessa nykyisellään hyvin vähälukuisesta vesikosta on alaan perehtymättömälle hankalaa. Minkki on vesikkoa hieman suurempi peto, ja sillä on valkoista väriä yleensä vain alaleuassa. Vesikolla molemmat huulet ovat valkoiset. Yhdennäköisyys on sen verran merkittävä, että jos alueella tiedetään esiintyvän harvinaisia vesikoita, epävarmoissa tapauksissa minkki on jätettävä ampumatta.

Minkki on poistettu metsästyslain piiristä ja luokitellaan haitalliseksi vieraslajiksi. Minkkiä voisi monessa tapauksessa pitää nädän kaltaisena erittäin vakavaa vahinkoa riistalle aiheuttavana lajina. Minkin riistanhoidon ja kalatalouden kannalta aiheuttamat vakavimmat haitat kohdistuvat aikuisten vesilintujen ja niiden poikasten tappamiseen sekä järvien ja jokien rannoilla ravuille aiheuttamaan kovaan saalistuspaineeseen. Yhteenvetona minkki pyydystää käytännössä eläviä lintuja ja sitä eivät lähtökohtaisesti kiinnosta lintujen munat. Mahdollisuuden tullen minkki voi tappaa myös verrattain isoja riistanisäkkäiden poikasia.

Tässä yhteydessä palaan takaisin vesikkoon. Samoin kuin kettu naalille, myös minkki on vakava kilpailija vesistöjen äärellä viihtyvän maamme luontaiseen lajistoon kuuluvan vesikon kanssa. Juuri minkin aiheuttaman tehokkaan kilpailun takia, se on usein päässy vesikkokannan vakavaan harventumiseen. Vaikka minkki on erittäin aggressiivinen vahinkoeläin, sijoitan sen oheisessa vahingollisuusasteikossa vasta neljänneksi. Tämä siitä syystä, että samoin kuin aikaisemman luvun riistalle vahingollisilla lokkilinnuilla, minkki viihtyy pelkästään vesistöjen varrella. Edellä esitetystä syystä elinympäristö rajaa lokkien tavoin myös minkin haittavaikutuksia. Minkki viihtyy meren sisäsaaristosta aina ulkomeren luodoille, järvisuilla sekä jokien varsilla. Tämä pätee myös aikaisemman luvun lokkilintuihin sillä poikkeuksel-

la, että koska lokit ovat lintuja, on niiden saalistusalue laajempi. Minkki taas ei poistu kovin pitkälle vesistöjen ääreltä. Tämä rajaa minkin saalistuspaineen lähinnä vesilintuihin.

MÄYRÄ (MELES MELES)

Mäyrä on ahman jälkeen Suomen suurin nääteläin. Mäyrän vartalo on tukeva ja tärkeimpänä mäyrän tuntomerkkinä pidän kyseisen eläimen pitkänomaista valkeaa päätä, jossa aina kuonosta korvien kautta niskaan kulkee musta juovamainen kuviointi. Supikoirasta poiketen mäyrä nukkuu lähes yhtäjaksoisesti talviunta aina myöhäissyksystä alkukevääseen. Mäyrä on kaikkiruokainen ja näin ollen siitä on jonkinasteista riistanhoidollista vahinkoa sen syödessä riistalintujen munapesyeitä. Vaikka mäyrä saattaa tuhota löytämänsä riistalinnun munapesän, katson, että siitä on eniten haittaa loukkupyynnille. Tällä tarkoitan sitä, että niillä alueilla, joilla mäyräkanta on runsas, se jää usein elävänä pyytävään loukkuun ennen supikoiraa, näätaa tai kettua, joille loukku varsinaisesti on viritetty.

Itse en pidä mäyrää kovinkaan vahingollisena eläinlajina ja tästä syystä vapautan kyseiset eläimet loukusta. Perustelen näkökantani sillä, että ketun ja supikoiran tavoin mäyrä on luolaelain ja puolustaa kaivamaansa tai valtaamaansa luolaa omassa elementissään erittäin aggressiivisesti. Toisin sanoen, vaikka mäyrä saattaa syödä riistalintujen munia, on siitä enemmän hyötyä kuin haittaa, sillä se muodostaa erittäin voimakkaan kilpailijan pesimäluolista huomattavasti riistalle vahingollisemmille ketulle ja supikoiralle.

Tässä kontekstissa on tärkeä huomioda, että jos oikeaan aikaan suoritettu kettujen ja supikoirien keväinen tehopyynti onnistuu, mäyrä jatkaa omalta osaltaan ”riistanhoitotyötä” valloittamalla luolaver-

kostoja, joissa muutoin ketut ja supikoirat pesisivät ja näin ollen pääsivät tehokkaasti lisääntymään. Hieman jopa humoristisena seikkana mainittakoon, että Riistakeskus pystyy olemaan jopa mäyrän suhteen allekirjoittaneen kanssa erimieltä. Suorana sitaattina Riistakeskuksen määrää koskevalta sivustolta todetaan seuraavaa: *”Mäyrä on tärkeä käytävien ja luolien kaivaja supikoiralle ja ketulle, jotka käyttävät mäyrän pesiä ja luolia hyväkseen”*. Riistakeskuksen argumentaatio ei perustu faktaan. On täysin luonnon lainalaisuuksien vastaista, että yksikään eläin kaivaisi kilpailijoilleen valmiita luolia. Väite mäyrien haitallisuudesta muille riistalle vahingollisille pedoille kaivamiensa ”ilmaisten” luolien kautta käy toteen vain, jos pesäluolan kaivanut mäyrä ammutaan. Tässä tapauksessa mäyrän ampumisen suhteen saavutettu minimaalinen hyöty ehkä yhden riistalinnun munapesyeen pelastumisella kääntyy vakavasti itseään vastaan huomattavasti riistalle vahingollisempien ketun tai supikoiran vallatessa tyhjäksi jääneen mäyrän kaivaman luolan.

Mäyrän pyynti ei muutoinkaan enää pitkään aikaan ole ollut kannattavaa, luonnonturkisten arvon romahtamisen jälkeen. Mäyrän metsästys tulee mielestäni perustelluksi vain, jos mäyräkanta kasvaa selvästi huomattavan ylisuureksi. Lisäksi toisena perusteena voidaan pitää vakavia poikkeusaikoja, jolloin on mahdollista, että terveyden kannalta tärkeitä hygieniatuotteista tulee pulaa. Mäyrä kasvattaa ennen talviunille menoa turkkinsa alle huomattavan rasvakerroksen. Kyseisestä rasvasta voidaan helpoin menetelmin valmistaa poikkeusoloissa saippuaa. Muutoin kuin edellä mainitun kahden syyn perusteella kehotan riistanhoitajia harkintaan koskien mäyrän pyynnin tarpeellisuutta. Koska mäyrä ei mielestäni kuitenkaan kuulu riistaeläimiin, katson edellä mainituin varauksin mäyrän liittämisen vahinkoeläimiä koskevaan luetteloon perustelluksi.

KISSA, NAVETTAKISSA JA VILLIINTYNYT KISSA

Koska kissat voidaan karkeasti jakaa yllä olevaan kolmeen määritelmään, jätän kissan pois oheisen luvun varsinaisesta vahingollisuusmääritelmästä ja käsittelen sitä omana kokonaisuutena. Suoranainen kotikissa tuskin tarvitsee sen laajempaa määritystä. Navettakissalla taas tarkoitan monien maatalouden harjoittajien omistamia kissoja, jotka ovat pääsääntöisesti hankittu hiiri-/rottaongelman hillitsemiseen. Kyseessä ovat siis käytännössä puolivillit eläimet. Villiintyneet kissat ovat alkuperältään taas ihmisten hylkäämiä ja siten luontomme levinneitä entisiä kotieläimiä tai vapaana kulkevien kotikissojen ja navettakissojen villejä jälkeläisiä. Oli kyseessä mikä edellä mainituista kissoista tahansa, vapaana luonnossa se voidaan täysin perusteellisesti määritellä riistalle vakavaa vahinkoa aiheuttavaksi Suomen luontoon kuulumattomaksi pedoksi. Tavallisen kotikissan omistajan on vaikea ymmärtää, että sisätiloissa säyseän oloinen kissa, joka saa myös omistajiltaan riittävän ravinnon, muodostuu vapaana luonnossa nädän ja minkin kaltaiseksi verenhimoiseksi pedoksi, joka tappaa huvikseen riippumatta siitä, onko se nälkäinen vai ei.

Kissakysymys on kautta aikain ollut erittäin tulenarka. Ennen vuoden 1993 kokonaisvaltaista metsästyslain uudistusta kissa kuului niin sanottuihin rauhoittamattomiin eläimiin, ja jos se havaittiin muualla kuin omistajansa omistamalla alueella, kyseisen alueen omistaja sai lopettaa sen ympäri vuoden. Edellä mainitun metsästyslain kokonaisuudistuksen jälkeen kissapolitiikka muuttui vaikeammin tulkittavaksi. Vallitsevan metsästyslain pykälän 5 lopussa on kissaan liittyvä maininta, jossa suorana sitaattina todetaan seuraavaa: ”Villiintyneeseen kissaan sovelletaan, mitä rauhoittamattomista eläimistä sääde-

tään”. Metsästyslain 7 luvun 48 §:n ensimmäisessä momentissa todetaan seuraavaa: *”Alueen omistajalla tai haltijalla on oikeus pyydystää tai tappaa alueellaan oleva rauhoittamaton eläin”*. Lisäksi metsästyslain 11 luvussa erinäiset säännökset kyseisen kohdan 25 §:ssä todetaan suoraan sitaattina seuraavaa: *”Kotieläimeksi otetun kissan heitteelle jättö ja hylkääminen on kielletty”*.

Edellä mainitussa on käytännössä kaikki, mitä suoraan metsästyslaissa nykyisellään kissasta säädetään. Vuoden 1993 metsästyslakia käsitellyt valiokunta toteaa mietinnössään, että villiintynyt kissa voidaan tunnistaa muun muassa ulkoisten tuntomerkkien, käyttäytymisen ja elinpiirin perusteella. Edelleen valiokunta totesi, että sen näkemyksen mukaan villiintyneenä on pidettävä kissaa, joka hankkii ravintonsa luonnosta oman pihapiirinsä ulkopuolelta. Viitaten nyt voimassa olevaan lainsäädäntöön juridiselta kannalta katsottuna kissaa koskeva lainsäädäntö huonontui. Kun asiaa pohditaan puhtaasti juridiselta näkökannalta, aikaisempi lainsäädäntö oli selkeämpi. Kuului kissa mihin tahansa luvun alussa esittämäni määritelmään, sai riistanhoitaja ampuu sen omalla maa-alueellaan. Nykyisellään kotikissa on rauhoitettu, mutta ravinnon perässä riistanhoitoalueella loukkuun jäänyt aggressiivisesti käyttäytyvä kotikissa täyttää villikissan tunnusmerkistön ja sen saa lopettaa. Toisin sanoen nykyinen metsästyslakimme on kissan osalta tulkinnanvarainen ja aiheuttaa lisäriitoja jo ennestäänkin tulenarkaan asiaan.

Allekirjoittaneella itsellään on aina ollut metsästyskoira ja näin ollen ymmärrän, että oli kissa sitten suoranainen kotikissa tai niin kutsumani navettakissa, on se omistajalleen tärkeä. Edellä mainitusta syystä en ammu edes juridisen villikissaluokituksen omaavia kissoja. Loviisassa sijaitsevalla isolla riista-/metsätilalla asutus on harvassa ja näin ollen myöskään kissaongelmaa ei ole.

Kotitilallani Lohjalla taas keväällä 2008 aloittamani voimakkaan alueelta kokonaan hävinneen peltipyykannan takaisin palauttamisen yhteydessä vapaana juoksevat kissat aiheuttivat merkittävää vahinkoa tappamalla muun muassa istuttamiani aikuisia peltopyitä. Lähdin ratkaisemaan kissaongelmaa sijoittamalla kylän ilmoitustauluille kirjoittamani ilmoituksen, jossa kävin lävitse kissan lainsäädännöllisen aseman, sen riistanhoitoammatilleni aiheuttamat vakavat vahingot sekä kompromissiin perustuvan ratkaisuehdotuksen. Esitin, että kissojen omistajat asettaisivat kissalleen kaulapannan, joka on varustettu omistajan yhteystiedolla sekä kilinää aiheuttavalla kulkusella, joka äänellään karkottaa riistaeläimet ennen kuin kissa ehtii hyökätä. Lähitökohtaisesti paikalliset kissanomistajat olivat tyytyväisiä esitykseen, luonnollisesti aina löytyy myös vastaan hangoittelijoita. Katson, että esittämäni kompromissiratkaisu on hyvä ja tämä tulisi sisällyttää metsästyslakiin. Näin myös ei pelkästään juridisesta määritelmästä vaan myös oikeasti villiintyneen kissan tunnistaminen tulisi selkeäksi.

Tässä yhteydessä on otettava huomioon, että koirilla on oma kiinnipitoaikansa 01.03. - 31.08. Tiedän hyvin, että niin sanottujen navettakissojen valvominen on hankalaa, mutta kissojen omistajille tulisi silti asettaa pyrkimysluonteinen velvollisuus estää kissan pääsy toisten omistamalle maalle samaan aikaan kuin koirilla on kiinnipitovelvoite. Pyrkimysluontoinen juuri siksi, että kuten aikaisemmin totesin, navettakissoja on vaikea valvoa. Velvoite kuitenkin siksi, että jos sama kissa havaitaan jatkuvasti riistanhoitoalueella, voidaan kyseisen kissan omistaja tuomita metsästyslain vastaisesta toiminnasta, koska ei ole lain esittämällä tavalla edes pyrkinyt pitämään kissaansa omassa kontrollissaan. Lopuksi totean, että villiintynyt kissa siirretään vahinkoeläinluetteloon kuitenkin siten, että poikasia omaava naaras on supikoiran ja minkin tavoin samaisen ajan rauhoitettu.

VIHREÄ NARRATIIVI KOSKIEN KOSTEIKOILLA TAPAHTUVAA PESÄPREDAA TIOTA

Kuten aikaisemman luvun lopussa toin esille, osoitan oheisessa luvussa vihreiden väitteen supikoiran ja minkin varislintuja pahemmasta pesäpredaatiosta väääräksi. Seuraavaksi esille tuomani faktat ovat yleispäteviä kaikkien riistalintujen suhteen, mutta keskityn lähtökohtaisesti vesilintuihin, jotka ovat laajojen ja runsaskustanteisten kosteikko-projektien tärkein hoidon kohde.

Aivan aluksi on huomioitava aikaisemmassa luvussa käsiteltyjen vahinkolintujen ja oheisen luvun kohteena olevien riistalle vahingollisten nisäkäslajien olennainen ja merkittävä ero. Vahinkolintujen poikaset kuoriutuvat verrattain varhain toukokuun puolivälissä, kun taas riistalintujen munien haudonta on tähän aikaan lähtökohtaisesti vasta käynnissä. Sama tilanne on myös supikoiralla ja minkillä, joiden pennut ovat kyseiseen aikaan pienpoikasvaiheessa ja vain yksi emoista saalistaa. Edellä mainittu muodostaa juhannukseen saakka kestävän yhtälön, jossa molemmat vahinkolintuemat voivat vapaasti saalistaa ja niillä on myös tähän nisäkäspetojen suhteen ”monopoliasema”, koska kyseisten lintujen poikaset ovat jo kuoriutuneet ja selviävät yksin pesässä. Vahinkolintujen poikaset aikuistuvat jo heinäkuun alussa ja näin ollen kyseisten lintujen saalistuspaine untuvikkovaiheessa oleviin riistalintupoikueisiin kasvaa huomattavasti. Tässä ajankohdassa myös nisäkäspedoista molemmat saalistavat, mutta varsinkin vesilintujen suhteen ei ole mitään osin realistista, että supikoira lähtisi uimaan veden paenneiden untuvikkojen perään.

Lähtökohtatilanteen selventämisen jälkeen keskityn viimeisen kymmenen vuoden aikana tehtyihin eri lintulajeihin kohdistuviin keinopesätutkimuksiin. Tällä tutkimusmenetelmällä tarkoitetaan sitä,

että maastoon on tehty/piilotettu aidoista kohdelintujen munista tehtyjä pesiä. Pesien läheisyyteen on modernia tekniikkaa hyödyntäen asetettu riistakamerat, jotka helpottavat huomattavasti sen selvittämistä, mikä eläin kyseisen munapesyeen tuhosi. Allekirjoittaneen seuraavaksi esittämät lukuisat eri maastoissa ja eri linnun keinopesillä suoritettut tutkimukset osoittavat vanhakantaisten riistanhoitajien aina tiedostaman varislintujen nisäkäspetoihin verrattuna merkittävästi vakavamman pesäpredaation todeksi.

Ensimmäisenä otan käsittelyyn Metsästäjä-lehdessä toukokuussa 2018 julkaistun peltokanalintuihin (peltopyy ja fasaani) kohdistuneen keinopesätutkimuksen tulokset. Tuhotuista pesistä varislinnut tuhosivat 50 % ja supikoiria 27 %. Tutkimuksen toteuttaja on kirjoittanut vielä artikkelinsa loppuun suorana sitaattina seuraavaa: *”Varislintupopulaatioiden kasvun merkitys voi olla aiemmin luultua suurempi maassa pesivien lintujen pesimismenestykselle. Yhdessä kasvavan supikoirakannan kanssa ne saattavat estää peltokanalintujen elpymisen parantuneesta elinympäristöjen hoidosta huolimatta”*.

Huomion arvoisaa on myös se, että kyseisen Helsingin Yliopiston tutkijan artikkeli julkaistiin Metsästäjä-lehdessä, joka on Riistakeskuksen pää-äänenkannattaja. Yleisesti ottaen Riistakeskuksen julkaisuissa ei varislinnuista saa puhua. Erityistä Riistakeskuksen kaksinaismoralismia osoittaa se, että tutkimuksessa todettiin varislintujen vastanneen 50 %:sta peltokanalintujen munapesyeiden tuhoamisesta.

Riistapäivillä 2019 Helsingin Yliopiston kosteikkoekologian ryhmä julkaisi kaksivuotisen pesäpredaatiotutkimuksensa, joka mitä ilmeisimmin suoritettiin aidoilla sorsalinnun munilla. Vuosina 2017–2018 niin Evon kuin Maaningan alueilla toteutettujen tutkimusten yhteenvedossa todetaan, että 220 tutkimuksessa mukana olleesta pesästä 99 tuhottiin. Kaikista tuhoutuneista pesistä harakka tuhosi 34 %,

varis 18 %, närhi 8 % ja korppi 5 %. Toisin sanoen varislintujen yhteenlaskettu pesien tuhoamisprosentti oli 65 %, kun esimerkiksi supikoira tuhosi 19 % ja minkki vain 1 %:n pesistä. Näin ollen vihreiden haitallisiksi vieraslajeiksi määrittelemien nisäkkäiden yhteenlaskettu pesäpredaatioprosentti oli varislintuihin verrattuna vaatimaton 20 %.

Seuraavaksi otan käsittelyyn maaliskuussa 2021 valmistuneen pro gradu tutkimuksen aukkohakkuiden vaikutuksesta maassa pesivien lintujen pesäpredaatioon. Hävitetyistä pesistä korpin pesäpredaatioprosentti oli 38 % ja närhen 12 %. Tästä tutkimuksesta mainitsemisen arvoisina asioina pidän sitä, että varislintujen yhteenlaskettu tuhoprosentti oli tasan puolet eli 50 % ja minkki sekä supikoira eivät tuhonneet yhtään pesää. Lisäkuriositeettina tuon esille, että talitiaisen tuhoamisprosentti oli 19 % eli täysin sama kuin supikoiran aikaisemmassa tutkimuksessa.

Viimeisimpänä esimerkkinä tuon esille tutkimustulokset syyskuussa 2018 julkaistusta Helsingin Yliopiston pro gradu tutkimuksesta, jonka aihealue otsikon mukaisesti oli supikoira linnun pesien saalistajana suomalaisessa maatalousmaisemassa. Vuosien 2015–2017 tutkimusjakson kokonaispredaation jakaumasta todettakoon, että variksen tuhoamisprosentti oli 38 %, harakan 18 % ja naakan 2 %. Toisin sanoen varislintujen yhteenlaskettu tuhoprosentti oli 58 %, kun supikoiran vastaava oli 21 %. Lisäksi pro gradu työssä verrataan kyseistä tutkimusta muihin vastaaviin. Vihreät, jotka pitävät varis- ja loppilintuja ideologisista syistä vaarattomina, esittävät usein, että Suomessa rauhoitetusta kalalokista olisi jopa naurulokin lisäksi suojajhyötyä vesilintujen pesinnälle. Pro gradu työn sivulla 52 viitataan vuonna 2006 tehtyyn tutkimukseen seuraavalla suoralla sitaatilla: *”Ranta-alueella lähellä merta toteuttamassa tutkimuksessa kalalokit *Larus canus* tuhosivat suuren osan pesistä”*.

Yhteenvedona kaikista esilletuomistani tutkimustuloksista varislintu olivat huomattavasti supikoiraa ja minkkiä pahempia riistalintujen pesien tuhoajia. Erityisesti haluan vielä painottaa Evon ja Maaningan kosteikkotyyppeillä alueilla varislintujen tuhoprosentin (65 %) massiivisuutta verrattuna supikoiran 19 % ja minkin vaatimattomaan 1 %.

Oheisen teoksen luvussa 5 olen vakavasti varoittanut omia maitaan kosteikkoprojekteihin käyttäviä maanomistajia. Jos vihreät saavat jatkaa politiikkaansa, se tulee pahimmillaan johtamaan kyseisten alueiden pakkolunastuksiin.

Samoin kyseiset projektit, olivat ne sitten yksityisillä tai valtion mailla, ovat jo ajatuksen tasolla tuhoon tuomittuja. Tässä teoksessa esiin tuodut varislintujen pesäpredaatioprosentit rinnastettuna supikoiran ja minkin vastaaviin osoittavat toteamukseni varislintujen vaarallisuudesta oikeaksi.. Supikoiran ja minkin pyynnillä kosteikkoalueilla ei ole mitään hyötyä, jos samalla ei harjoiteta tehokasta varislintuihin kohdistuvaa metsästystä. Silti Maa- ja metsätalousministeriö on rahoittanut supikoiran ja minkin pyyntiä 2,5 miljoonalla eurolla ja Ympäristöministeriö 1,8 miljoonalla eurolla, mikä on täyttä verorahojen haaskausta.

Luku 11

Suurpetopoliittiset linjanvedot

Maassamme esiintyy neljä nisäkäslajia, jotka ovat luokiteltavissa suurpedoiksi. Kaikki kyseiset pedot aiheuttavat vakavaa vaa-
raa ja vahinkoa. Ennen maamme suurpetopoliitiikan linjanvetojen
käsittelyn aloittamista, luettelen kyseiset pedot vahingollisuusjärjes-
tyksessä mukaan lukien eläinten latinalaiset nimet, jotta lukijalle hel-
pottuu allekirjoittaneen oheisessa luvussa esittämien viitteiden käsit-
tely. Toisin sanoen maamme suurpedot vahingollisuusjärjestyksessä
ovat susi (*Canis lupus*), karhu (*Ursus arctos*), ilves (*Lynx lynx*) sekä
ahma (*Gulo gulo*).

VALTIOSOPIMUKSET

Maamme johto on erityisen ”taitavasti” onnistunut aina Euroopan Yh-
teisöön liittymisneuvotteluista lähtien sotkemaan Suomen sisäisen suur-
petokysymyksen sellaiseen täydelliseen umpisolmuun, joka on muodos-
tunut niin pahaksi, että se tällä hetkellä ylittää jo totaalisesti asian kanssa
tekemisissä olevien kansalaistemme sietokyvyn. Aloitan aihealueen kä-
sittelyn sen lähtöpisteestä eli vuodesta 1985, jolloin maamme petopoli-
tiikka oli kunnossa ja täysin kansallisen lainsäädännön piirissä.

Bernin sopimus

Suomen ratifioima Bernin sopimus astui voimaan maassamme huhtikuussa vuonna 1986. Suomalaiselle politiikalle epätavalliseen tapaan maamme johto harkitsi sopimusta kauaskantoisesti ja jätti varauman siitä, että Suomi ei sovelle kyseistä yleissopimusta suteen, karhuun, kanahaukkaan, lapinmyyrään ja kyykäärmeeseen. Vapaasti selvennettyinä varauma valtiosopimuksessa tarkoittaa lähtökohtaisesti sitä, että valtio ei halua soveltaa varauman alaisia asioita omassa lainsäädännössään. Varauma saatetaan tehdä myös ”lisääajan hankkimiseksi”, jotta varauksen kohdevaltio saa aikaa muokata lainsäädäntönsä kaikilta osiltaan sopimuksen mukaiseksi. Tällöin valtio myös poistaa varauman, kun sitä ei enää tarvita. Lisäksi varauma voidaan tehdä myös määrääjäksi. Suomen osalta on täysin selvää, että Bernin sopimuksen varaukset tehtiin sen takia, että valtiomme ei halunnut soveltaa sopimusta koskien kyseisiä eläinlajeja.

Tällä hetkellä Suomi soveltaa tekemiään varauksia koskien sutta poronhoitoalueella sekä lapinmyyrää ja kyykäärmettä, jotka ovat ympäri vuoden rauhoittamattomia maanlaajuisesti. Nykyisellään Suomen Bernin sopimukseen tekemät varaukset ovat edelleen kaikkien lajien osalta kiistattomasti voimassa. Allekirjoittanut sai kirjallisen vahvistuksen asiasta pyytäessäni sitä Ympäristöministeriöltä helmikuussa 2022. Todettakoon kuitenkin, että samaisessa vahvistuksessa YM painotti muiden myöhemmin tehtyjen sopimusten ja direktiivien painoarvoa koskien Bernin sopimuksessa edelleen voimassa olevia varauksia, joita ei sisällytetty EY/EU liittymissopimukseen. Kun puhutaan painoarvosta, haluan tässä yhteydessä painottaa, että nyt käsittelyn alla oleva sopimus loi pohjan EY/EU luontoa koskevalle lainsäädännölle kuten lintu- ja luontodirektiiveille.

Ongelmat alkavat koskien suden ja karhun suhteen tehtyjä varauksia

jo EY/EU liittymissopimuksen allekirjoittamisen myötä. Edellä mainitun liittymissopimuksen myötä myös lintu- ja luontodirektiivit tuli huomioida kansallisessa lainsäädännössä. Toisin sanoen kauppaliitoksi alun perin tarkoitettu EY/EU puuttuu kyseisillä direktiiveillä laajasti maamme luontoa koskevaan lainsäädäntöön. Lintudirektiivi on verrattain yksiselitteinen toisin kuin tässä kontekstissa tärkeimmäksi muodostuva luontodirektiivi.

Luontodirektiivin liitteet

Seuraavaksi otan käsittelyyn oheisen luvun kannalta tärkeimmät luontodirektiivin liitteet.

Toinen liite: Kyseisessä liitteessä on lueteltu yhteisön tärkeänä pitämät eläin- ja kasvilajit, joiden suojelemiseksi on osoitettava erityisten suojelutoimien alueita kuten Natura 2000 -alueita.

Neljäs liite: Kyseisessä liitteessä määritellään ne lajit, joita yhteisö pitää tärkeinä ja jotka edellyttävät jäsenmailta tiukkaa suojelua.

Viides liite: Liitteessä on lueteltu ne lajit, joiden hyödyntäminen voi vaatia säätelyä. Jotta kyseisen liitteen vaateet ja terminologia avautuvat jokaiselle lukijalle, liitteeseen kuuluvien eläinlajien osalta metsästys voidaan määritellä käytännössä täysin kansallisella tasolla. Kyseiseen liitteeseen kuuluu useita lajeja ja liitteen määritelmän selventämiseksi otan esimerkiksi Suomessa täysin elinvoimaisen ja riisille vahinkoa aiheuttavan näädän, jonka pyynti on sallittu maassamme ilman rajoituksia 01.08. - 31.03.

EY/EU liittymissopimuksen varaukset

EY/EU liittymissopimuksen yhteydessä maallemme kirjatut oheisen luvun kannalta tärkeimmät eläinlajivaraumat ovat seuraavat:

- Liitteen numero 2 vaateita ei sovelleta Suomessa seuraavien lajien

osalta: Castor fiber (europanmajava), Canis lupus (susi), Ursus arctos (karhu) sekä Lynx lynx (ilves).

- Liitteen nro: 4 vaateita ei maassamme sovelleta europanmajavaan. Kyseiseen liitteeseen ei myöskään kuulu susi seuraavan suoran sitaatin mukaisesti: *”Suomalaiset populaatiot poronhoitoalueella, joka on määriteltä 14 päivänä syyskuuta 1990 annetun Suomen poronhoitolain 848/90 2 pykälässä”*.

LAINSÄÄDÄNNÖLLISET MUUTOSTARPEET

Hätävarjelu

Maamme vallitsevaan metsästyslakiin esitän välittömästi liitettäväksi kaikkia suurpetoja koskevan hätävarjelupykälän, jonka perusteella ihmiseen, koiraan ja muuhun omaisuuteen kohdistuvan vakavan vaaran uhatessa suurpeto saadaan minä vuodenaikana tahansa (myös pentueellinen naaras) lopettaa.

Maassamme on olemassa jo oikeustapauksia, joissa esimerkiksi ainoana ratkaisuna metsästyskoiran pelastamiseksi suden ampunut metsästäjä on oikeudessa vapautettu syyteistä koskien törkeää metsästysrikosta. Hätävarjeluperusteinen suurpedon tappaminen vaatii kuitenkin metsästyslakiin hätävarjelua koskevan tarkan määritelmän sen takia, että sillä estetään kunniallisen kansalaisen joutuminen käytännössä poikkeuksetta poliisin suorittaman törkeää metsästysrikosta koskevan tutkinnan kohteeksi.

Katson perustelluksi, että jos suurpeto havaitaan 100 metriä lähempänä ihmistä (joka ei tarkoituksella etsi tai väijy kyseisiä petoja), koira, jota kyseisessä tapauksessa ei käytetä suurpetojen etsintään tai pihapiirissä ja sen lähistöllä olevaa maatalouseläimistöä, saadaan se välittömästi lopettaa, jos peto ei reagoi pakenemalla siihen kohdis-

tettuun varoitustoimenpiteeseen. Varoitustoimenpiteeksi lasketaan ampuma-aseen omaavan henkilön ampuma laukaus ilmaan tai asetta omaamattoman henkilön huuto tai käsien taputtelu karkotusmielessä.

Lisäksi suurpedon/-petojen lopettaminen edellä selkeästi määritellyssä tilanteessa tulee vaatia vain ilmoituksen paikalliselle riistanhoitoyhdistykselle. Riistanhoitoyhdistyksen velvollisuuksiin tulee liittää edellä mainitun hätävarjelupykälän perusteella lopetetun suurpedon/-petojen nouto tai noutojärjestelyistä sopiminen sekä lopetetun eläimen/eläinten luovuttaminen valtiolle.

Ensimmäisenä perusteluna kyseisen säädöksen tarpeellisuudelle totean, että jokaisella kansalaisella on hengenvaaran tai loukkaantumisen uhatessa oikeus riittävin keinoin puolustautua. Myös kansalaisten perusoikeuksiin kuuluu perustuslain 15 §:ään perustuva omaisuuden suoja. Näin ollen jokaisella on koiraa tai pihapiirissä/lähistöllä olevia maatalouseläimiä koskeva kiistaton suojeluoikeus. Täsmennyksiä, kuten 100 metrin etäisyyttä ja petoon kohdistettua varoitustoimea, perustelen luonnonlainalaisuuksiin kuuluvalla olennaisella tekijällä siitä, että suurpedon on pelättävä ihmistä tai sen ihmisiin liittämää koiraa. Jos kyseisiä petoja etsimätön ihminen koirineen joutuu 100 metriä lähemmäksi suurpetoa, on ilmiselvää, että tapauksessa oleva eläin/eläimet ovat tarkkavaistoisina tarkoituksella päästäneet ihmisen tai ihmiseen liitettävän koiran lähietäisyydelle. Kyseinen tilanne on luonnonlakien vastainen, sillä sen tulee pelätä ihmistä ja sen viisaana eläimenä ihmiseen suoraan liittämää koiraa.

Kyseinen luonnonlain vastaisuus tapahtuu myös, jos suurpeto liikkuu aikaisemmin määrittämäni maatalouseläinten pitopaikan lähellä eikä poistu ihmisen saapuessa. Ihmistä pelkäämätön peto ylittää luonnon normaalin käyttäytymisen rajan ja näin ollen suden ja karhun osalta kyseinen yksilö/yksilöt ovat osoittaneet perustellusti olevansa

ihmiselle hengenvaarallisia. Ilves ja ahma eivät normaalitilanteessa kykene tappamaan aikuista ihmistä. Luonnottomasti käyttäytyvät ilves- ja ahmayksilöt luovat kuitenkin välittömän uhan sille, että ne tappavat ulos nukkumaan jätetyn pienen lapsen. Lisäksi ne muodostavat perustellun vaaran koirille tai maataloutta varten hankituille eläimille sekä poronhoitoalueella oleville poroille.

Jotta hätävarjelutilanne on kiistaton, esitän kyseiseen säädökseen kuuluvaa varoitustoimenpidettä. Edellä luokittelemistani varoitustoimenpiteistä piittaamaton peto ei mitenkään voi olla tiedostamatta ihmisen läsnäoloa ja varoitustoimet ovat ”tuplavarmistuksena” siitä, että kyseinen suurpeto/-pedot eivät noudata niille ominaista käytöstä paeta ihmistä tai ihmisiin liittämäänsä koiraa. Katson myös erittäin tärkeäksi ja tapauksen tiedottamiskynnyksen poistamisen muodostavaksi tekijäksi sitä, että asiaan ei lainkaan lähtökohtaisesti suhtauduta rikoksena tai muutoin lainvastaisena toimena, vaan hätävarjelun toteuttanut henkilö on ilmoitusvelvollinen ainoastaan paikalliselle riis-tanhoitoyhdistykselle.

Edellä mainittu on perusteltavissa sillä, että törkeästä metsästysrikoksesta voi seurata jopa neljä vuotta ehdotonta vankeutta. Lisäksi tapaukset päättyvät nykyään käytännössä aina oikeuteen, ja oikeus ratkaisee, onko suurpedon tappanut henkilö syyllistynyt rikokseen. Koska täysin hätävarjellisin perustein suurpedon tappanut henkilö joutuu ilmoittaessaan asiasta poliisille perusteettomasti epäillyksi vakavasta rikoksesta, on luonnollista, että kyseinen lakiin liittyvä epäoikeudenmukaisuus korottaa henkilön ilmoittamiskynnystä poliisille. Tämä taas johtaa siihen, että jos henkilö ei ole ilmoittanut hätävarjeluperustein tapahtuneesta suurpedon lopettamisesta, ja tapaus paljastuu, epäiltyihin rikosnimekkeisiin lisätään myös saaliin kätkeminen.

Kaikki lukijat varmasti ymmärtävät, että ilmoittamatta jättäminen

ei luonnollisesti paranna jo muutoinkin vakavien epäilyjen/myöhemmin nostettujen syytteiden suoranaiseksi uhriksi joutuneen henkilön mahdollisuuksia saada oikeudenmukainen tuomio nykyisen kaltaisesa oikeusjärjestelmässä.

Lisäksi jos riistanhoitoyhdistys, jolla tulee olla kyseisessä tapauksessa erittäin vankat perusteet, tekee asiasta tutkintapyyntöä poliisille, myös oheisessa tapauksessa on toimittava yleisoikeudellisen periaatteen mukaisesti siten, että henkilö on syytön, kunnes toisin todistetaan. Toisin sanoen, nykyisestä poiketen myös suurpetoihin liittyvissä rikosepäilyissä rikoksen toteen näyttö tulee olla poliisilla ja syyttäjällä, ei siten kuin käytännön tasolla nykyään, että hätävarjelutapauksissa henkilö joutuu itse todistamaan oman syyttömyytensä.

Törkeän metsästysrikoksen tunnusmerkistön muuttaminen

Törkeä metsästysrikos määritellään rikoslaissa seuraavasti suorana sitaattina: *”Törkeästä metsästysrikoksesta tuomitaan, jos metsästysrikos on tehty erityisen raaalla tai julmalla tavalla, rikoksen kohteena on suuri määrä riistaeläimiä, rikoksella tavoitellaan huomattavaa taloudellista hyötyä, rikos on erityisen suunnitelmallinen tai rikoksella tapetaan ahma, ilves, karhu, metsäpeura, saukko tai susi tai vahingoitetaan sitä. Rikos on myös kokonaisuutena arvostellen törkeä”.*

Lainsäädäntöömme liitetty määritelmä metsästysrikoksen törkeästä muodosta on verrattain uusi. Lainsäätäjän pohjimmainen tarkoitus ilmenee jo tekemuodon määritelmän alusta, jossa todetaan, että suuria määriä riistaeläimiä tapetaan laittomasti huomattavan taloudellisen hyödyn saavuttamiseksi. Tämä tarkoittaisi käytännössä esimerkiksi erittäin suunnitelmallisesti sekä laajassa mittakaavassa tapautuvaa, juuri suuren taloudellisen hyödyn saavuttamiseksi tehtyä ja erittäin organisoitua hirvien salametsästystä.

Nykyisen tunnusmerkistön täytyminen sillä, että tapetaan suurpeto, ei vastaa lain henkeä ja ajaa käytännössä pelkästään viherpolitisoituneita päämääriä. Suurpetojen tappamisen kuulumisella edellä mainitun rikoksen tunnusmerkistöön tavoitellaan samaa kuin vihervasemmiston ajamassa vihapuhelainsäädännössä. Vihapuhelainsäädännöllä pyritään kansalaisiamme kohtaan suunnattuun pelotevaikutukseen koskien oman mielipiteen julkista esittämistä. Samalla tavoin vihreät haluavat nostaa törkeän metsästysrikoksen määrittelyllään hättävarjelukynnyksen käytännössä ylitsepääsemättömäksi.

Lisäksi jos puhutaan suurpetojen suoranaisesta laittomasta tappamisesta, allekirjoittanut ei tiedä yhtään esimerkkiä, jossa kyseessä olisi ollut huomattavan taloudellisen hyödyn hankkiminen. Suurpetojen ”salametsästys” on suoraan vihreiden aikaansaannos. Suurpedot aiheuttavat vakavaa vahinkoa maatalouseläimille, poroille ja pahimpina vuosina ovat tappaneet jopa yli 80 metsästyskoiraa tehden kyseisillä alueilla koiralla tapahtuvan metsästyksen mahdottomaksi. Lisäksi syrjäseutujen lapset altistuvat koulumatkoilla päivittäin täysin potentiaaliseen hengenvaaraan varsinkin suden suhteen. Lapsia on jouduttu monin paikoin jo usean vuoden ajan viemään ja hakemaan kouluista ajoneuvoilla. Nykyisen vakavan ja käytännössä viherideologian aiheuttaman energiakriisin ja polttoaineiden totaalisen hinnan nousun takia köyhimmillä perheillä ei ole kohta enää varaa turvallisten koulumatkojen järjestämiseen. Lisäksi susien laillinen poikkeuslupapyynti on tehty pahimmillakin ongelma-alueilla mahdottomaksi suurkaupunkien erillistodellisuudessa elävien vihreiden valittaessa suurpedoille myönnettyistä poikkeusluvista.

Suomalainen yhteiskunta toimii, varsinkin vihreiden toimijoiden osalta, muihin maihin nähden täysin poikkeuksellisesti ja vaatii maaseudun asukkaita ymmärtämään, että heidän tulisi sopeutua rinnakkaiseloon suden sekä muiden suurpetojen kanssa. Edellä esittämäni

muodostaa yhtälön, jossa ihmisten kärsivällisyys loppuu ja suurpetoja ammutaan luvattomasti. Kaikki ymmärtävät, että viittaamani suurpetojen, varsinkin suden, luvaton tappaminen ei miltään osin perustu suuren taloudellisen hyödyn tavoittelemiseksi. Kyseessä on lähes pakon sanelema oman perheen, johon koirakin lukeutuu, sekä syrjäseuduilla harjoitettavien muutoinkin konkurssin partaalla olevien maatalouselinkeinojen turvaaminen.

Kansamme syvien rivien oikeustajun mukaisesti edellä mainittu toimi on maksimissaan metsästysrikkomus. Todellisia rikollisia ovat vihreät suurpetoaktivistit, jotka houkuttelevat susia laajoissa määrin itärajan takaa valtion maille asetetuilla näennäisesti luontokuvaukseen liittyvillä suurpetohaaskoilla. Esimerkiksi Vironlahdella rajavartijat ovat havainneet merkittävän määrän ”luontokuvauksellisesti” asetettuja houkutushaaskoja.

Valitusoikeus koskien poikkeuslupia

Eräs suurimmista ongelmista koskien kaikkia vahinkoeläimiä on viheraktivistien ”tehdasmaisesti” oikeuslaitokselle tekemät valitukset koskien myönnettyjä poikkeuslupia. Edellä mainitsemastani syystä esitän metsästyslain 90 § viimeisen lauseen poistoa lainsäädännöstä. Kyseisessä poistettavaksi esittämässäni lauseessa todetaan suorana sitaattina seuraavaa: *”Edellä 41 §:ssä tarkoitettua poikkeuslupaa ja 41 b §:ssä tarkoitettua ilmoitusmenettelyä koskevassa asiassa valitusoikeus on myös sellaisella rekisteröidyllä paikallisella tai alueellisella yhteisöllä, jonka tarkoituksena on luonnon- tai ympäristönsuojelun edistäminen”*.

Painotettakoon, että pidän erityisen tärkeänä hallinnollista lainsäädäntöalaa koskevana säädöksenä sitä, että asianomistaja eli henkilö, jota viranomaispäätös suoraan koskettaa, omaa valitusoikeuden paikalliseen hallinto-oikeuteen. Toisin kuin yksittäisen henkilön oi-

keusturvan kannalta tärkeä oikeus valittaa viranomaisten päätöksistä, on metsästyslain 90 §:n poistettavaksi esittämäni viimeinen lause taas suoraan vihreiden aikaansaama ja heidän aktiivisesti käyttämänsä ”työkalu” poikkeuslupaprosessien suoranaudessa sabotoinnissa.

Vihreät eivät milloin osin ole asianomistajia metsästäjille myönnettävissä poikkeusluissa. Kyseistä asianomistajuutta ei voida myöskään perustella Perustuslain 20 § 1 momentilla, jossa suoraan sitaattina todetaan että: *”Vastuu luonnosta ja sen monimuotoisuudesta, ympäristöstä ja kulttuuriperinnöstä kuuluu kaikille”*. Päinvastoin poistettavaksi esittämäni lause rikkoo maaseuduilla elävien ihmisten perusoikeuksiin kuuluvaa mahdollisuutta vaikuttaa elinympäristöönsä koskevaan päätöksentekoon, minkä perustuslain 20 §:n 2 momentti turvaa.

Nostan vielä esiin luonnonsuojeluliitto Tapiolan toiminnan, joka hyvä esimerkki siitä, miten oikeus valitusten suoranaiseen tehtailuun on käytännössä ajanut koko maamme suurpetopolitiikan totaaliseen umpikujaan. Poistettavaksi esittämässäni lauseessa todetaan valitusoikeuden koskevan rekisteröityä paikallista tai alueellista yhteisöä. Tälle on hyvä syynsä, sillä kaupunkeihin keskittyneet vihreät käyttävät tätä osaa valitusoikeudesta ulottaakseen yhdistystensä avulla toimintansa maan joka kolkkaan. Luonnonsuojeluyhdistys Tapiola on malliesimerkki edellä mainitun kaltaisesta ”pöytälaatikkoyhdistyksestä”. Kyseisen yhdistyksen toiminta on niin läpinäkyvää, että jopa tahdottomaksi luokiteltavan Suomen Metsästäjäliiton johto on julkisesti kritisoinut asiaa ja jopa valtamedia on joutunut uutisoimaan yhdistyksen räikeästä toiminnasta.¹

1 Yle 21.1.2021: Susien kaatoluvista valittaa pieni joukko, joka ei itse asu alueella – ”Kukaan ei halua paskaa postilaatikkoon tai ketään haulikon kanssa ovelle”. Ylen uutisen mukaan maan laajuisesti toimivan Tapiolan alueellisia ja paikallisia yhdistyksiä pyörittää vain yksitoista henkilöä, jotka ovat ristiin eri yhdistysten jäseniä.

Ideologisin perustein tapahtuvan valitusten tehtailun yhteydessä, jossa tavoitteena on selkeästi laillisten poikkeuslupien täytäntöönpanon ehkäiseminen, tulisi ottaa esille metsästyslain 3 luvun 31 §:n määritelmä pyynnin häiritsemisestä. Kyseisessä pykälässä suorana siitaattina todetaan: *”Laillisen metsästyksen estäminen tai vaikeuttaminen saattamalla pyyntiväline toimintakunnottomaksi tai häiritsemällä muulla tavoin pyyntiä, on kielletty”*. Kun valitukset aikanaan ratkeavat, tulisi valituksen tekijät saattaa esitutkinnan alle koskien laillisen pyynnin häirintää, jos oikeus kumoaa valituksen/valitukset ja asiassa nähdään systemaattisen häirinnän merkkejä.

Suden kiintiöperusteisen metsästyksen salliminen poronhoitoalueella

Suomi ”onnistui” EY/EU liittymisneuvotteluissa saamaan suden luontodirektiivin liitteen 5 joukkoon poronhoitoalueen sisäpuolella. Edellä mainitsemastani syystä esitän, että 01.09. - 31.03. välisenä aikana harjoitettava niin sanottu kiintiömetsästys mahdollistetaan kyseisellä alueella.

Kiintiömetsästyksellä tarkoitetaan lyhyesti kuvailtuna sitä, että Maa- ja metsätalousministeriö määrittää poronhoitoalueelle riittävän metsästyskiintiön edellä esittämälleni ajalle. Kiintiömetsästys on tällä hetkellä voimassa samaisella alueella muun muassa karhun osalta. Se tarkoittaa sitä, että käytännön tasolla korkeimman riistaviranomaisen, nykyisellään siis Riistakeskuksen, sivustolle tulisi karhun tapaan myös poronhoitoalueella olevan suden kaatokiintiö. Kuka tahansa metsästyskortin omaava henkilö, jolla on edellä mainitulla alueella metsästysoikeus, saisi kiintiön puitteissa metsästää susia. Ainoana velvoitteena olisi välitön ilmoittaminen Riistakeskukselle. Riistakeskuksen sivut päivittyvät nykyisin karhun osalta kahden minuutin välein, ja näin

tulisi olla myös tulevaisuudessa vastaavan metsästysviranomaisen sivustojen päivityksen suhteen koskien sutta.

Yksinkertaistettuna, kun metsästäjä on kaatanut suden, hän tekee siitä sähköisen ilmoituksen kiintiötä ylläpitävälle viranomaistaholle, ja sivuston päivityssä kiintiöstä poistuu yksi eläin. Metsästys määrätään loppuneeksi, kun sutta koskeva kiintiö on loppu. Kuten todettua, poikkeuslupapolitiikka ei toimi, ja tämän takia esitän poronhoitoalueella suden kiintiömetsästystä. Tätä vihreät eivät pystyisi enää häiritsemään.

Suden kuuluminen poronhoitoalueen sisäpuolella luontodirektiivin liitteeseen 5 mahdollistaisi käytännössä myös kiintiöön perustumattoman metsästyksen sinä metsästysaikana, jonka lainsäätäjä on poronhoitoalueelle osoittanut. Katson kuitenkin, että Lapin maakunnan alueella, joka kokonaisuudessaan kuuluu poronhoitoalueeseen, MMM:n määrittelemä riittävän suuri vuotuinen susikiintiö riittää. Täsmennettäköön, että kiintiömetsästys tulisi olla voimassa myös Lapin maakuntaan kuulumattomilla paikkakunnilla, jotka kuitenkin sisältyvät poronhoitoalueen piiriin. Tätä perustelen sillä, että myöhemmin esitetyin perustein kohdistaisin suden kiintiömetsästyksen vain Lapin maakunnan alueelle, mutta koska suurpetopolitiikka on jo muutenkin niin sekavaa, että en lähtisi erottelemaan edellä mainittua maakuntaa muusta Suomesta. Tästä syystä esitän, että suurpetopolitiikan suhteen Suomi jaetaan poronhoitoalueeseen ja poronhoitoalueen eteläpuoleiseen Suomeen.

Lapin maakunnassa asuvat ihmiset ovat täysin yhtä arvokkaassa asemassa kuin muissa maakunnissa asuvat kansalaiset. Perustan kuitenkin ajattelutapani luonnon lainalaisuuksiin ja tähän viitaten susi kuuluu Suomen luontoon, mutta sen paikka on syvissä ihmisen asuttamattomissa erämaissa. Tällaiseksi tulkitsen Lapin jo sen perusteella, että kyseisessä maakunnassa on merkittävästi pienin väestötiheys. Lisäksi Lapista löytyy runsaasti myös ihmisen asuttamattomia syviä

erämaita, jonne susi luontaisesti kuuluu.

Oheisessa yhteydessä otan käsittelyyn myös karhun. Katson, että jo nyt voimassa olevan karhua koskeva kiintiömetsästys pidetään voimassa nykyisen metsästyslain mukaisesti siten, että poronhoitoalue on nykyisen kaltaisesti jaettu läntiseen ja itäiseen osaan, jolle MMM asetuksella määrittää kutakin pyyntikautta varten oman riittävän kiintiönsä. Esitän, että karhun pyyntiaika pysyy samana eli 20.8. - 31.10., sillä poikkeuksella, että vuotta nuorempaa karhun pentua sekä karhu-naarasta, jota tällainen pentu seuraa, ei saa ampua kiintiömetsästysperusteisesti. Samoin karhun talvipesäpyynti pysyisi kiellettyinä. Lisäksi poronhoitoalueella tulisi sallia ilveksen ja ahman kiintiömetsästysluonteinen pyynti edellä esittämin perustein 01.09 – 31.03.

Kiintiömetsästyksen salliminen poronhoitoalueen eteläpuolella

Kiintiömetsästys perustuu MMM:n kannanhoidollisiin suunnitelmiin, Luonnonvarakeskuksen tekemiin kanta-arvioihin ja edellä esitetystä yhtälöstä koostuvaan MMM:n määrittelemiin kiintiöihin.

Kuten oheisen kirjan luvussa 6 olen seikkaperäisesti tuonut esille, kanta-arviot eivät ole enää pidempään aikaan vastanneet todellisuutta. Otan asiasta yleisluonteisena esimerkkinä seuraavan suurpetoihin liittyvän havainnon. Nykyisenä digitalisoituneena aikakautena suurin osa metsästäjistä ja muista paikallisista asukkaista omistavat riistakameroita. On metsästäjiä, jotka ovat pyrkineet kuvamateriaalitodisteilla osoittamaan tutkintaa suorittaville henkilöille paikallisen susikannan todellista suuruutta. Virallisten tutkimusten uskottavuutta ei lisää yhtään se, että metsästäjä ja tutkija päätyvät monissa tapauksissa täysin selkeästäkin kuvasta täysin eri tuloksiin koskien kuvassa olevien eläinten kappalemäärää.

Riistakeskus on lisäksi pyrkinyt vaientamaan kaiken tutkimustuloksiin kohdistuvan kritiikin. Tästä esimerkkinä viime vuosina on niin sanottuja suurpetoyhdyshenkilöitä erotettu tehtävistään. Erottamisen perusteena on ollut se, että kyseiset henkilöt ovat yksityishenkilön roolissa esittäneet ”liian voimakkaita näkemyksiä” suurpedoista. Käytännössä määritelmä liian voimakkaista näkemyksistä on täytynyt muun muassa sosiaalisessa mediassa esitetyn todellisen tilanteen esiin tuomisella.

Luvussa 4 esittämäni uudistetun MMM:n tulisi palauttaa virallinen tutkimus objektiiviselle pohjalle, jossa huomattavaa painoarvoa annettaisiin paikalliselle eläinlajituntemukselle. Lisäksi tulisi laatia nopeutetulla aikataululla uudet faktapohjaiset kannanhoitosuunnitelmat. Mahdollisimman objektiivisen tiedon ja uusien kannanhoitosuunnitelmien puitteissa kyseinen ministeriö määrittäisi maakuntakohtaisen kiintiön koskien karhua ja ilvestä. Edellä esittämilläni toimenpiteillä mahdollistettaisiin karhulle kiintiömetsästys 20.08 - 31.10 ja ilveksen osalta 01.09 - 31.03. Karhunyppynnissä esitän säilytettäväksi samat rajoitukset kuin poronhoitoalueella.

Uusi lajiluokitus

Viitaten oheisen teoksen ensimmäiseen lukuun, tulee suurpedot poistaa riistaeläimistä. Susi, karhu, ilves ja ahma tulee liittää metsästyslain 1 luvun 5 §:n vahinkoeläimiä koskevaan ensimmäiseen alakohtaan.

SUDEN METSÄSTYS PORONHOITOALUEEN ETELÄPUOLELLA

Poronhoitoalueen eteläpuolella suden metsästys tulee sallia ilman kiintiöitä 01.09 – 31.03 välisenä aikana.

Edellä esittämäni suden metsästys pystytään argumentoimaan

puhtaasti luontodirektiivin perusteella riittävän vahvasti. Luontodirektiivin 16 artikla mahdollistaa poikkeuksen jopa kyseisen direktiivin 4 liitteessä erityisen suojelupiiriin sisällytettyjen eläinten kohdalla, tärkeysjärjestyksessä kyseisen artiklan 1 c) kohdalla, jossa suorana sitaattina poikkeusperusteeksi todetaan: *”Kansanterveyden ja yleistä turvallisuutta koskevista tai muista erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavista syistä, mukaan lukien sosiaaliset ja taloudelliset syyt sekä jos poikkeamisesta on ensisijaisen merkittävää hyötyä ympäristölle”*.

Edellä siteeraamani c kohta luo sanamuodoltaan kiistattoman perustee säädellä jopa hyvinkin voimakkaasti susikantoja, jotka nykyisellään syrjäseuduilla ja erittäin monella maalaispaikkakunnalla vaarantaa yleisen turvallisuuden, koska ihmisiä pelkäämättöminä eläiminä sudet muodostavat kiistattoman hengenvaaran alueella asuville ihmisille.

Kyseisessä kohdassa mainitaan myös yleisesti tärkeä etu, jona ehdottomasti voidaan pitää elinvoimaista maaseutua. Elinvoimainen maaseutu luo puitteet strategisesti tärkeälle huoltovarmuudelle ja omavaraisuudelle koskien kansalaistemme ravinnonsaannin turvaamista kaikissa olosuhteissa.

Lisäksi osittain jo edellä perustelemaani liittyy vielä c kohdan maininta sosiaalisista ja taloudellisista syistä. Hyvin suuren osan maaseudulla asuvien ihmisten toimeentulosta tulee maa- ja metsätaloudesta. Sudet aiheuttavat vakavaa vahinkoa maatalouden harjoittajille, jotka kasvattavat karjaa maidon/lihan tuotannollisin perustein sekä lampaita ja sikoja ihmisravinnoksi. Sosiaalisesti merkittäviksi asioiksi on määriteltävä, että monen maatilan kohdalla kyseisiä tiloja on asutettu saman suvun toimesta jo satojen vuosien ajan. Nyt voimakkaassa kasvussa oleva susikanta aiheuttaa vakavan hengenvaaran yhteydessä myös lasten koulunkäynnin muodostumisen paikoittain mahdotto-

maksi. Lisäksi maatalouseläimille aiheutuva uhka tekee jo nyt ongelmassa olevan maatalouselinkeinon harjoittamisen niin hankalaksi, että suurin osa tiloista väistämättä ennemmin tai myöhemmin autioituu.

Luontodirektiivin 16 artiklan 1 b) kohdassa susien metsästys voidaan katsoa perustelluksi seuraavan suoran sitaatin mukaisesti: *”Eri-tyisen merkittävien vahinkojen ehkäisemiseksi, jotka koskevat viljelmiä, karjan kasvatusta, metsiä, kalataloutta sekä vesistöjä ja muuta omaisuutta”*. Edellä siteeraamaani b kohta ei tarvitse paljolti tarkennuksia, mutta kehotan lukijaa kiinnittämään huomiota erityisesti termiin metsä, sillä metsätalouden harjoittaminen ei vakavan susivaara-alueen osalta voida pitää turvallisena ja luonnollisesti näin ollen kyseisen ammatin harjoittaminen saattaa jopa kokonaan estyä.

Kohta muuta omaisuutta kattaa käytännössä yksityiskohtaisesti kaiken omaisuuden, jota sudet uhkaavat. Edellä mainittuun viitaten, vaikka itsekin aina ajokoiran isäntänä miellän koiran enemmänkin perheenjäseneksi kuin materiaalisen terminologian mukaiseksi omaisuudeksi, koirat täyttävät kiistatta myös omaisuuden juridisen määritelmän. Käsiteltäessä vielä koiria on suurin osa suden tappamista yksilöistä hirvieläinkoiria. Näin ollen varsinkin suden koirille aiheut-taman vakavan uhan takia, monilla alueilla metsästäjät eivät enää voi päästää koiriaan vapaaksi. Näin ollen ylisuuriksi kasvaneiden hirvi- ja valkohäntäpeurakantojen riittävä harventaminen käy mahdottomaksi, joka taas on suoraan verrannollinen koskien hirvieläinten aiheut-tamia jatkuvasti kasvavia metsätuhoja. Lisäksi ylisuuriksi kasvaneet hirvieläinkannat uhkaavat ensimmäisenä käsittelyyn ottamani c kohdan yleisen turvallisuuden perustetta, koska jos kyseisiä sorkkaeläin-kantoja ei riittävästi vähennetä, kasvavat myös hirvieläinautokolari-riskit exponentiaalisesti.

Viimeisenä tärkeänä poikkeusperusteena otan esille luontodirek-

tiivin 16 artiklan 1 a) kohdan, jossa suorana sitaattina suden pyynti on oikeutettu: ”Luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelemiseksi ja luontotyyppien säilyttämiseksi”. Luonnonvarainen eläimistö liittyy suoraan riistanhoitoon ja tässä yhteydessä mainittakoon suomalaisen alkuperäiseen luontoon kuuluvat erittäin harvinaiset ja täysin riistanhoidollisten toimien varassa olevat metsä- ja kuusipeurakantamme.

Kyseiset poikkeukset voidaan liittää suoraan kansalliseen metsästyslainsäädäntöömme koko Manner-Suomea koskevana yleisluonteisena poikkeuksena, jolla on mahdollista luontodirektiiviperusteisesti perustella suden vapaa metsästys 01.09 – 31.03 välisenä aikana poronhoitoalueen eteläpuolella sillä lisäedellytyksellä, että kalenterivuoden päätyttyä metsästäjän on 14 vuorokauden kuluessa tehtävä kirjallinen/sähköinen saalisilmoitus MMM:lle. Edellä esitetyt luontodirektiivin kohdat soveltuvat sellaisenaan myös muiden suurpetojen kohdalla kiintiömetsästyksen lisäargumentaatioksi.

Suden suotuisa suojelutaso

Luontodirektiivin 16 artiklan ensimmäisessä kohdassa suorana sitaattina mainitaan: *”Jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole ja jollei poikkeus haittaa, kyseisten lajien kantojen suotuisan suojelutason säilyttämistä niiden luontaisella levinneisyysalueella, jäsenvaltiot voivat poiketa 12, 13 ja 14 artiklan ja 15 artiklan a ja b alakohdan säännöksistä”*. Muun tyydyttävän ratkaisun puuttuminen on kiistatonta suden osalta, muun muassa ihmisille ja kotieläimille aiheuttamansa vakavan vaaran johdosta.

Suotuisan suojelutason määrittäminen ei ole viherpolitisoituneiden organisaatioiden takia edennyt yli 10 vuoteen suden ulosteiden keräämistä pidemmälle. Sudenkin suotuisa suojelutaso saadaan poliittisella vaateella määritellyksi hyvin nopeasti, mutta suteen liittyen

on muistettava fakta, että susi ja ihminen ovat molemmat eläinlajeja, jotka kykenevät helposti tappamaan toisensa.

Edellä mainittuun viitaten koko poronhoitoalueen eteläpuolella oleva suden kannanhoidollinen suunnitelma ja varsinkin kyseisen eläimen suotuisan suojelutason ylläpitäminen ovat voimakkaassa riskitilassa luonnonlainsäädäntöjen kanssa. Elinvoimainen susikanta ja ihmisasutus ovat ihmisen suojeluperusteisesti toisensa poissulkevia vaihtoehtoja. Jommankumman on väistytävä, ja tässä tapauksessa se on susi. Suden on vetäydyttävä takaisin Lapin kaltaisiin syviin ihmisen asuttamattomiin erämaihin, jonne kyseinen peto luonnonmukaisesti myös kuuluu.

Tämä ei tarkoita, että sutta tulisi johdonmukaisesti kokonaisuudessa hävittää poronhoitoalueen eteläpuolella, mutta mistään suden suojelutasosta ei kyseisellä alueella tule puhua. Ainoa kestävä ratkaisu on oheisen kohdan alussa esittämäni suden metsästyksen salliminen.

Esittämäni susipolitiikkaa ja siihen liittyvää lainsäädäntöä pystytään perustelemaan kyseenalaistamalla 16 artiklan ensimmäisen kohdan lause koskien suden luontaista levinneisyysaluetta, joka on satojen vuosien aikana vaihdellut. On nykyisellään perusteltua katsoa, että kun suden levinneisyysalueella oleva ihmismäärään suhteutetaan kyseisten alueiden pinta-alalle, on vallitsevassa tilanteessa suden, jonka kuuluu pelätä ihmistä, luonnonvastaista muodostaa revii-rejä poronhoitoalueen eteläpuolelle.

Erittäin tärkeänä argumentaationa koskien sutta voidaan pitää sitä, että maallamme on luontodirektiivin liitteessä 2 koko valtakuntaa koskeva varauma. Tämä tarkoittaa sitä, että Suomi ei ole velvoitettu osoittamaan erityisiä suojelutoimien alueita kyseiselle pedolle. Tällä tärkeällä käytössä olevalla varaumalla pystytään esittämään vasta-argumentin koskien suden luontaista levinneisyysaluetta poronhoito-

alueen eteläpuolella. Edellä mainittuun liittyen, loogisena juridisena jatkumona ei maallamme ole tarvetta ylläpitää myöskään suden suotuisaa suojelutasoa alueella, jonne se ei kuulu.

Kun oheista sutta koskevaa lainmuutosta perustellaan kansallisella tasolla, on erittäin merkityksellistä muistaa, että valtion velvollisuus on huolehtia kansalaistensa turvallisuudesta kaikissa olosuhteissa. Jopa tätä kirjaa kirjoittaessani vallassa olevan hallituksen ohjelmaan on kirjattu edellä mainittuun liittyvä suora sitaatti: *”Suomen on huolehdittava sisäisestä ja ulkoisesta turvallisuudesta, oikeusvaltioperiaatteen noudattamisesta ja arjen turvallisuudesta. Kansalaisten turvallisuus ja myös turvallisuuden kokemus ovat suomalaisen demokratian ja hyvinvointiyhteiskunnan ydintä”*.

Edellä mainittu sitaatti on kuitenkin ristiriidassa maamme harjoittaman sisäpolitiikan kanssa. Oikeusvaltioperiaatteen noudattaminen ei toteudu, kun luonnonsuojeluyhdistys Tapiola, joka koostuu vain ”kourallisesta” suurpetoaktivisteja, on vuoden sisällä pystynyt jäädyttämään ihmisten henkiä ja turvallisuutta uhkaavien susien ja karjujen pyynnin käytännössä kokonaisuudessaan.

Perustuslaki

Kun jatketaan valtion velvollisuudesta huolehtia omien kansalaistensa turvallisuudesta, on huomioitava maamme ”lainsäädännöllinen peruskallio”, eli perustuslaki. Niin kauan, kun yksikin maamme johtava poliitikko väittää Suomen olevan itsenäinen ja suvereeni valtio, perustuslain vahvaa painoarvoa ei voida sivuuttaa.

Suomen tulee aloittaa uusi terveeltä pohjalta maamme ja kansamme etuja ajava EU-politiikka. EU on Suomen nykyisen johdon estämättä tunkeutumassa yhä enemmän kansalliseen lainsäädäntöömme eikä enää pitkään aikaan ei ole voitu puhua millään perusteella EU:n

olevan aivan sen alkuperäisen tarkoituksen mukainen kauppaliitto, vaan kehitys on nopealla tahdilla etenemässä ylikansalliseksi liittovaltioksi. Isänmaan upseerina pidän aikaisemman valtiojohtomme toimia lähes maanpetoksellisina, sillä EY/EU-liittymissopimuksen yhteydessä mahdollistettiin EU:n direktiivien nousemisen jopa perustuslakiamme korkeammalle tasolle.

Vaikka perustuslaki on ylin lainsäädännöllinen kokonaisuus, jopa sitä koskien on taattu mahdollisuus, että tilanteen olennaisesti muuttuessa, myös kyseistä lakia voidaan mukauttaa vallitsevan tilanteen vaatimalle tasolle. Tätä kutsutaan perustuslain säätämisyjärjestykseksi, joka maamme lainsäädännöllisen ylimmän statuksen omaavana lakina toteutetaan niin kutsutulla vaikeutetulla säätämismenettelyllä. Perustuslakia aikanaan muodostettaessa silloinen valtion johtomme on viisaasti ja kauaskantoisesti katsoen ymmärtänyt, että mikään asia tai tilanne ei pysy ikuisesti muuttumattomana, ja näin ollen kyseisen lain säätänyt valtiomme silloinen johto varasi itselleen ja maamme tuleville johtajille lakiin sisäänrakennetun varauman siitä, että sitä voidaan tarvittaessa muuttaa. Edellä mainittu on realistista ja tervettä lainsäädäntöpolitiikkaa.

EY/EU-liittymissopimus on jo perusrakenteeltaan epäterve. EU-lainsäädäntö nykyisellään vaatii yksimielisen päätöksen, koskien sen ylikansallisen lainsäädännön muuttamista. Vaade kaikkien jäsenvaltioiden hyväksynnän tarvitsemisesta on tärkeä siltä osin, että se takaa maallemme jonkinlaiset mahdollisuudet estää maahamme kohdistuvia uusia vaateita. Edellä mainittu positiivinen piirre ei kuitenkaan ole jäsenvaltioiden eduksi suunniteltu mekanismi, vaan sen pohjimmainen tarkoitus on EU-direktiivien sekä asetusten/sopimusten ”ikuinen” muuttumattomuus. Jopa maamme ylintä lakia on mahdollista muuttaa, mutta EU:n ylikansallinen lainsäädäntö automaattisesti

käytännössä ”betonoituu” muuttumattomaksi. Tämä on hyvin epäterve piirre, sillä tulevien päättäjien käsiä ei tule edes ajatuksen tasolla pyrkiä sitomaan alati muuttuvassa maailmassa.

Edellä esitetty EU:n direktiivien kansallista lainsäädäntöä jopa perustuslakia korkeampi status sisältää vakavan ristiriitaisuuden. Vaikka voimassa olevan perustuslain 1 luvun 1 § 3 momentissa todetaan, että Suomi on Euroopan Unionin jäsen, edellä mainittu ei poista sitä, että oheisen pykälän 1 momentti todetaan Suomen olevan täysivaltainen tasavalta. Ylikansallisten direktiivien mennessä jopa perustuslakimme yli edellä mainittua sitaattia voidaan ideologisesta kannasta riippuen katsoa vanhentuneeksi tai sitten siten, että EY/EU-liittymissopimus rikkoo vakavasti perustuslain ensimmäistä pykälää.

Kuten aikaisemmin olen tuonut esille, kyseisen lain 2 § 1 momentissa todetaan suorana sitaattina: *”Valtiovalta Suomessa kuuluu kansalle, jota edustaa valtiopäiville kokoontunut eduskunta”*. Tämäkään keskeinen tärkeä lainsäädännöllinen kohta ei toteudu nykyisellään.

Pois lukien vihervasemmisto, myös niin sanotuissa vanhoissa puolueissa on esitetty näkökantoja suurpetopolitiikkamme ja erityisesti sutta koskevan lainsäädäntömme vaativan muutostarpeita. Kuitenkin vaikka kansamme enemmistö äänestäisi valtaan vanhoista puolueista ne, jotka varsinkin vaalien alla ajavat kyseiseen politiikan alueeseen sisältyviä muutoksia, todellisuudessa vanhoista puolueista koostuva uusi hallitus ei tulisi omaamaan poliittista selkärankaa ja määrätietoista vahvuutta kyseisten muutosten toteuttamiseen.

Näin ollen aikaisemmin siteeraamaani 2 §:n 1 momentti ja siihen suoraan verrannollinen perustuslain 3 §:n 1 momentti, jossa todetaan eduskunnan käyttävän korkeinta lainsäädäntövaltaa, ei toteudu. Perustuslain toteuttamiseksi Suomen tulisi ottaa kansallista etua korostavampi asenne Euroopan unionissa ja kansanvallan toteutumiseksi

kansalaisten tulisi seurata tarkemmin, mitä heidän kannattamansa puolueet tekevät myös vaalien välissä.

Valtiosopimukset

Käsiteltäessä perustuslakia on huomionarvoisaa kyseisen lain 94 § koskien kansainvälisten veloitteiden ja niiden irtisanomisen hyväksymistä. Kyseisen pykälän 1 momentin viimeisessä lauseessa suorana sitaattina mainitaan: *”Eduskunnan hyväksyminen vaaditaan myös tällaisen veloitteen irtisanomiseen”*, ja pykälän 2 momentin ensimmäinen lause jatkaa samaisen asian käsittelyä seuraavalla suoralla sitaattilla: *”Kansainvälisen veloitteen tai sen irtisanomisen hyväksymisestä päätetään äänten enemmistöllä”*. Toisin sanoen Suomen korkein lainsäädäntö toteaa selkeästi, että kansainvälisestä veloitteesta voidaan irtisanoutua. Edellä mainittu antaa huomattavaa lisäpainoarvoa Bernin sopimuksessa oleville varaumille, ja näin ollen kansamme etua ajavalla vahvalla enemmistöhallituksella on mahdollisuus perustuslakiin viitaten ilmoittaa EU:n komissiolle, että Suomi irtisanoutuu varsinkin suden osalta EU:n luontodirektiivin kaikista suojeluvaateista.

Edellä mainittuun kontekstiin liittyen jälkikäteen tehdyn varauksen eli niin sanotun jälkivarauman määritelmä ei myöskään ole täysin tuntematon koskien kansainvälisiä sopimuksia/valtiosopimuksia. Lisäksi nyt käsiteltävän perustuslain 94 § 3 momentin suorana sitaattina todetaan, että: *”Kansainvälinen velvoite ei saa vaarantaa valtiosäännön kansainvaltaisia perusteita”*. EU:n ylikansallinen valta on myös kyseisen momentin vastainen.

Suomi ei noudata Bernin sopimusta ja luontodirektiiviä suhteessa valkohäntäpeuraan

EU-säädösten juridinen, perusteltu soveltaminen tai jopa noudatta-

matta jättäminen on maassamme hyvin ideologisperusteista. Suomen Riistakeskus on jo kahden vuoden ajan myöntänyt Suomen Metsästäjäliitolle eteenpäin metsästysseuroille delegoitavaksi tarkoitettuja poikkeuslupia. Kyseiset poikkeusluvat koskevat keinotekoisen valonlähteen ja pimeäkiikaritähtäimen käyttöä valkohäntäpeuran metsästyksessä.

Bernin sopimuksen liitteen 4 nisäkkäitä koskevassa alakohdassa 5 kielletään suorana sitaattina ” – *Keinotekoiset valolähteet*” sekä 8 alakohdassa ” – *Tähtäyslaitteet yöammuntaa varten, joihin kuuluu elektroninen kuvaa suurentava tai muuntava laite*”. Samoin luontodirektiivin liitteessä Kielletyt pyynti- ja tappomenetelmät kielletään nisäkkäitä käsittelevässä osiossa, sen alakohdassa 4 ”-*keinovalolähteet*”, 6 ”-*kohteita valaisevat laitteet*” sekä 7 ”-*yöllä ampumista varten tehdyt pimeännäkölaitteet, joissa on elektroninen kuvan suurennin tai kuvan muunnin*”.

En kritisoi maamme kansallisella päätöksellä tekemää poikkeusta sinänsä, mutta kyseenalaistan ainoastaan asian motiivin. Asiakokonaisuus liittyy suoraan jo aikaisemmin oheisessa teoksessa esille tuomaani kolminaispolitiikkaan, jossa Riistakeskus haluaa tiukentaa otettaan Metsästäjäliiton kautta liittoon kuuluvista metsästysseuroista ja näin myös yksittäisistä metsästäjistä.

Käsittelen asiaa tarkemmin kirjan luvussa 14. Syy miksi otan kyseisen asian käsittelyyn sutta koskevassa osiossa, on se, että EU ei ole kritisoinut Suomea selkeästä sopimus- ja direktiivirikkomuksesta huolimatta. Tämä osoittaa, että soveltamisvaraa on olemassa, jos sitä haluamme käyttää. Kansalaisillemme toistetaan jatkuvasti ”virallista” kantaa siitä, että maamme on tiukasti noudatettava kaikkea EU:sta lähtöisin olevaa lainsäädäntöä. Asia on kuitenkin toinen, kun todellinen poliittinen motiivi löytyy kansainvälisten säädösten jopa edellä esittämäni hyvin voimakkaaseen soveltamiseen.

Kiteytettynä, kun perustuslaki otetaan huomioon molempien edellä olevien alaotsikoiden sisällön perusteella ja kontekstiin lisätään valkohäntäpeuran metsästyksessä käytettävät poikkeukset, kumoutuu vallitseva narratiivi siitä, että maamme ei omaisi mahdollisuuksia puuttua sisäiseen suurpetopolitiikkaamme.

SUURPETOPOLITIikka KANSAIN- VÄLISELLÄ TASOLLA

Kuten monessa kohdassa oheista kirjaa käy hyvin esille, Suomen metsästyspolitiikka on erittäin omintakeista. Tässä yhteydessä on luotava katsaus muiden maiden harjoittamaan suurpetopolitiikkaan. Viro, Bulgaria, Latvia, Liettua, Puola ja Slovakia saivat jäsenyysneuvotteluisa haluamansa varauman sudelle koskien liitettä neljä ja viisi. Käytännössä edellä mainittu tarkoittaa, että kyseisten valtioiden alueella suden hyödyntäminen eli metsästäminen ei vaadi edes säätelystä.

Yksistään Baltian maissa ammutaan vuosittain yli 500 sutta. Lisäksi myös ilves on Viron osalta poissa sekä liitteestä neljä että viisi. Läntisessä naapurissamme Ruotsissa on kohtuudella toimiva suden kannanhoidollinen metsästys. Jopa keskieurooppalaisen Ranskan nykyinen presidentti on vaatinut valtion varoin palkattavaksi lisää ammattimetsästäjiä, jotta kyseisen valtion vuoden 2022 vallitseva 175 suden pyyntikiintiö olisi saatu täytettyä. Venäjän suhteen taas sudesta maksetaan jopa kaatopalkkio.

Ruotsin hallitus pohtii toimenpiteitä, joilla varsinkin susi, ihmisille erittäin vaarallisena eläimenä, saataisiin poistettua koko kyseisen valtion laajuudelta luontodirektiivin neljänteen liitteeseen kuuluvista erityistä suojelua vaativista eläimistä. Ranskan presidentti ajaa myös nopeita muutoksia oman maansa susikannan poistamiseen edellä mai-

nitusta luontodirektiivin liitteestä.

Verrokkina muistutettakoon, että Suomessa suden metsästys on toistaiseksi saatu jäädytettyä. Vaikka alkuvuoden 2022 lupia myönnettiin vain minimaalinen 18 kappaletta, yksikään ei toteutunut niistä hallinto-oikeuksiin tehtyjen valitusten johdosta. Jos luvat myöntänyt Riistakeskus oikeasti olisi halunnut mahdollistaa suden kannanhoitollisen poikkeuslupapyyntin, olisi Riistakeskus myöntänyt luville pidemmän pyyntiajan kuin 15 vuorokautta. Lisäksi kyseiset poikkeuslupapäätökset olisi voinut panna täytäntöön, toisin sanoen sallia metsästyksen aloittamisen vaikka 30 vuorokauden valitusaika ei olisi umpeutunut tai vaikka niihin olisi tehty muutoksen haku sillä perusteella, että kyseisten päätösten täytäntöön panoa ei voi yleisen edun vuoksi lykätä. Edellä mainittua puoltavat kiistatta oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 122 §:n 3 momentti ja riistahallintolain 31 §:n 2 momentti.

RISTIRIISTAISUUDET YMPÄRISTÖ- JA MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN TIEDOTUKSESSA

Ympäristö.fi on ympäristöhallinnon yhteinen verkkopalvelu, jota ylläpitää muun muassa Ympäristöministeriö, Suomen Ympäristökeskus sekä ELY-keskukset. Vaikka oheisen luvun alussa esittämäni maamme EY/EU-liittymissopimuksessa saamat varaumat ovat selkeät, ympäristöhallinnon verkkopalvelu on täynnä ristiriitaisuuksia.

Jokainen lukija voi halutessaan käydä kyseiset sekavat sivustot varsinakin suurpetoja koskevien varaumien suhteen lävitse, joten en tässä yhteydessä lähde käsittelemään asiaa muutoin kuin sen räikeimmän kohdan osalta. Kun sivustolla, jolla käsitellään lajiluokituksia, siirry-

tään luontodirektiivin viidenteen liitteeseen, sen viimeisessä lauseessa todetaan suorana sitaattina, että: ”*Suomella on sudelle varauma poronhoitoalueen eteläpuolelle*”.

Vaikka susi on rauhoitettu nykyisellään koko maassa, edellä esitetty sitaatti on yksiselitteinen, susi ei kyseisen kohdan perusteella kuulu edes lajeihin, joiden hyödyntäminen voi vaatia säätelystä. Näin ollen on looginen johtopäätelmä, että jos sudella on varauma koskien liitettä viisi poronhoitoalueen eteläpuolella, ei se mitenkään voi kuulua luontodirektiivin liitteeseen neljä, johon kuuluvat lajit edellyttävät jäsenmailta erityisen tiukkaa suojelua. On ihmetystä herättävää, että edellä esittämäni suden varaumaa poronhoitoalueen eteläpuolella koskevaa mainintaa ei ole korjattu, vaikka kyseinen sivusto on päivitetty jo joulukuussa 2020.

Virkamiestason väitteet

Edellä mainitsemistani syistä olin useaan Ympäristöministeriön virkamieheen yhteydessä puhelimitse oheista lukua kirjoittaessani. Vaikka tiedot ovat peräisin sivustoilta, joita muun muassa YM päivittää, kukaan virkamies ei pystynyt selventämään allekirjoittaneelle asiaa. YM:n virkamiesten kykenemättömyys perustella oman sivustonsa ristiriitaisuuksia osoittaa, kuinka epämääräisellä tasolla maamme suurpetopolitiikka on. Koska susi kuuluu nykyisellään rauhoituksesta riippumatta riistaeläimiin, otin yhteyttä Maa- ja metsätalousministeriöön, jossa puheluni välitettiin susiasioista vastaavalle korkealle virkamiehelle. Virkamiestä vapaasti siteeraten, hän totesi minulle, että Ympäristöministeriön sivustoista ei kannata välittää. Lisäksi hän totesi, että jos susi poistettaisiin Bernin sopimuksen varauman perusteella koko maan laajuisesti neljännestä liitteestä ja sen vaatimasta tiukasta suojelusta, koituisi siitä maallemme EU-komission taholta miljoonien eurojen uhkasakko.

Susiasioista vastaavan korkean MMM:n virkamiehen toteamus on epätoisi. Olen edellä osoittanut, että suurpetopolitiikkamme pystytään saattamaan vastaamaan vallitsevia realiteetteja sisällyttämällä luontodirektiivin artikla 16 kansalliseen metsästyslakiin. Lisäksi on toteutettava perustuslain vaatimat toimenpiteet sekä otettava EY/EU-liittymissopimuksen maallemme kirjatut varaumat kokonaisuudessaan käyttöön. Ei myöskään pidä unohtaa Bernin sopimuksen edelleen voimassa olevien varaumien painoarvoa, vaikka ne olisi tullut ottaa huomioon jo liittymissopimuksessa.

Mitä tulee MMM:n virkamiehen välittömästi esittämään uhkasakkoon liittyen suden metsästyksen sallimista, pelkästään Bernin sopimuksesta edelleen löytyvän varauman perusteella on todennäköistä, että EU puuttuisi asiaan. On kuitenkin muistettava, että puhelussa tarkoituksella pyysin kantaa vain Bernin sopimuksen mahdollistamiin toimenpiteisiin. Mitään välitöntä uhkasakkoa ei kyseisessä tapauksessa maallemme koituisi. EU on byrokraattinen koneisto. Ensiksi se esittää epäillyssä rikkomustapauksessa jäsenvaltiolle tiedustelun kyseisestä toimesta. Vasta jäsenvaltion vastauksen perusteella alkaa pohdinta edellyttääkö toimenpide asian viemistä EU tuomioistuimeen. Painotettakoon, että jo edellä esitetty kiteytetyt perustoimet vievät vuosia. Jos asia saatetaan EU-tuomioistuimeen, jäsenvaltiolle saatetaan määrätä uhkasakko, mutta se ei ole susikysymyksessä lähelläkään virkamiehen määrittelemää montaa miljoonaa euroa.

Kun käsitellään jäsenvaltioiden ja EU komission välisiä ristiriitoja, otan käytännön esimerkiksi Unkarin. Painotettakoon, että Unkarin politiikassa olisi paljon korjattavaa, mutta kyseinen asia ei liity oheiseen kontekstiin enkä lähde sitä myöskään tässä käsittelemään. Unkari on kuitenkin erinomainen esimerkki valtiosta, joka on jatkuvissa vakavissa konflikteissa EU komission kanssa. Silti kyseinen jäsenvaltio

on EU:n kiistattomien nettosaajien kärjessä. Vastaavasti Suomi, joka ”mallioppilaana” ei vain sisällytä ylikansallisia vaateita lainsäädäntöönsä, vaan lähtökohtaisesti tiukentaa niitä entisestään, on liittymistään lähtien ollut nettomaksajan roolissa.

Kun palataan takaisin yhteydenottooni koskien susikysymystä, pidän vakavana asiana sitä, että vaikka nykyinen Maa- ja metsätalousministerimme on vaalien lähestyessä ”huolestunut” suomalaisen suurpetopolitiikan kehittämisestä, eivät ministeriöt kuitenkaan näytä olevan kiinnostuneita johtamansa ministerin aidoista tai näytellyistä huolenaiheista. Tätä kuvaa osaltaan hyvin se, miten susiin erikoistunut ministeriö korkea virkamies oli metsästyksen liittyvistä epäkohdista keskustelemisen sijaan kiinnostunut lähinnä pelottelemaan tilanteeseen tyytymättömiä EU:n uhkasakoilla.

YHTEENVETO

Maamme suurpetopolitiikka on lainkaan liioittelematta katastrofaaliossa tilassa, ja kyseisen vihreään utopiaan liittyvän politiikan väistämätöntä lopputulemaa emme toivottavasti joudu näkemään. Suurpetopolitiikka ja siihen liittyvä lainsäädäntö tulee muuttumaan. Kysymys koskee vain sitä, minkä hinnan kansamme joutuu siitä maksamaan. Suomalainen poliittinen johto, oikeuslaitos sekä luontoon liittyvät organisaatiot joutuvat kansan paineen alla väistämättä tinkimään nykyisestä illuusiostaan. Mutta ennen sitä moni suomalainen tulee suden tappamaksi. Lukuisat maatilat ajautuvat konkurssiin ja maaseudulla sukupolvien ajan asutetut tilat autioituvat.

Asioita ei tule päästää näin pitkälle. Muutoksen on tapahduttava ennakoivasti, ei vasta vanhojen puolueiden siirtäessä pakon sanelemana vallalla olevan viherideologian syrjään. Edellä mainitusta syystä

välttämättömät lainsäädännölliset muutostarpeet ovat tehtävä oheises-
sa luvussa esittämässäni järjestyksessä. Kaikki esittämäni muutokset
ovat toteutettavissa lainsäädännöllisin keinoin. Vasta tämän jälkeen
Suomen tulee aloittaa muun muassa yhteistyössä Ranskan ja Ruot-
sin kanssa EU:n tasolla muutosprosessi kaikkien maassamme olevien
suurpetojen liittämistä luontodirektiivin viidenteen liitteeseen.

Susi, joka on ihmisille kaikkein vaarallisin peto, tulee myös Ber-
nin sopimuksen käyttämättömän, mutta edelleen voimassa olevan
varauman perusteisesti saada pois koko luontodirektiivi liitteistöstä.
Edellä mainittu prosessi vie kuitenkin vuosia ja maallamme ei ole
siihen aikaa, mutta kansallisen ja kansainvälisen juridiikan perusteet
ovat jo esittämieni lakimuutosten osalta olemassa. Kaikki on kiinni
poliittisesta tahdosta.

Lopuksi todettakoon, että maamme suurpetopolitiikasta ei viime-
kädessä päätä EU. Siitä eivät myöskään päätä viherideologit ja heidän
tällä hetkellä hallinnassaan olevansa organisaatiot. Suurpetopolitiikas-
ta päättää Suomen kansa, joka antaa vaaleissa mandaatin vahvalle ja
selkärankaiselle uudelle johdolle, mikä myös lunastaa lupauksensa ja
muuttaa suurpetopolitiikkaa ennen sen lopullista eskaloitumista.

Luku 12

Valkoposkihanhi

Valkoposkihanhi (*Branta leucopsis*) on keskikokoinen hanhila-
ji, joka muistuttaa voimakkaasti kanadanhanhea. Tärkeimpinä
erottavina ulkonäöllisinä tekijöinä kanadanhanheen nähden ovat val-
koposkihanhen pienempi koko ja se, että valkoposkihanhen kaulan
alta alkava valkoinen väri ulottuu aina korkealle otsaan. Sivuprofilista
katsoen kyseisen hanhen pää on nokkaa, silmiä ja takaraivoa lukuun
ottamatta käytännössä kokonaan valkoinen.

Suomen ensimmäiset pesivät valkoposkihanhet nähtiin Turun ja In-
koon saaristossa 1980-luvun alkupuolella. Kuten monet muutkin tämän
teoksen käsittelyn alla olevista vahinkoeläimistä myös valkoposkihanhi
omaa tyypillisesti erittäin kovan lisääntymiskyvyn. Jo 2010-luvun alus-
sa kyseinen lintu oli muodostunut kannaltaan luonnon sietokykyä huo-
mattavasti suuremmaksi. En tässä yhteydessä lähde esittämään kannan
nykyistä suuruutta yksittäisten lintujen lukumäärän tasolla, sillä lähtö-
kohtaisesti nykyinen luontoon liittyvä tutkimus on jo pitkällä aikavälillä
saatu valjastettua vihreää ideologiaa tukevaksi. Näin ollen ”virallisiin” la-
jimääriin tulee suhtautua kriittisesti ja luottaa enemmänkin omaan koke-
mukseen, varmuudella objektiivisiin tutkimuksiin ja erityisesti kaikkien
kansalaisten osalta siihen, mitä he itse todellisuudessa näkevät.

Eniten vahingonkorvaustarvetta aiheuttava lintu

Jotta valkoposkihanhen kannan suuruus saadaan asetettua tasolle, jonka lukija helposti voi hahmottaa, todettakoon, että kyseinen Suomessa tiukan suojelusstatuksen omaava lintu on laajamittaisten vahinkojensa takia ajanut monia maatiloja konkurssin partaalle.

Tähän yhteyteen totean vielä, että valkoposkihanhi on lintulaji, jonka vahinkoihin on haettu kaikkein eniten korvauksia koskien koko Suomen rauhoitettua lintulajistoa. Viimeisimpien vuosien aikana maatalouden harjoittajille on valtion varoista, eli kansalaisilta kerätyistä verovaroista, maksettu yli 1.5 miljoonaa euroa. En painottanut kansalaisten verorahamääritelmaa sen takia, että pitäisin miltään osin jo muutoinkin lähes konkurssin tasolla olevalle maamme maataloudelle maksettavia korvauksia mitenkään tarpeettomina. Toin kuitenkin kyseisen asian esiin, koska kuten maamme vääristyneessä luontoon liittyvässä politiikassa tapahtuu, korvauksilla puututaan jälleen kerran seuraukseen eikä syyhyn, mistä vahingot johtuvat.

Kun puhutaan korvauksista, on huomioitava, että kyseessä on vain ”jäävuoren huippu”. Kuten kaikissa korvausasioissa aiheutunut vahinko on kyettävä esittämään siten, että viherpolitisoituneet viranomaiset hyväksyvät sen. Lisäksi korvaukset maksetaan aina minimiperiaatteella, ja näin ollen luonnollisesti huomattava osa vahingoista jää korvaamatta. On myös otettava huomioon, että hyvin moni maanviljelijä on niin turhautunut ja kyllästynyt vallitsevaan tilanteeseen, että ei jaksa ryhtyä monimutkaiseen ja byrokraattiseen korvaushakemusprosessiin. Pahimmilla ongelma-alueilla yksittäiselle maatilalle voi valkoposkihanhasta aiheutua jopa 150 000 euron vuosittaiset vahingot. Kyseisen kaltaiset tappiot tulevat ajamaan lukuisia tiloja konkurssiin, jos ongelmaan ei puututa.

Kaupungeissa oleva ongelma kumoa disinformaation

Metsästäjät/riistanhoitajat, maa- ja metsätaloudenharjoittajat, ammatikalistajat sekä koko ajan laajenevan susivaara-alueen piirissä asuvat ihmiset tunnistavat hyvin tässä kirjassa esiin tuodut vakavat ongelmakohdat. Edellä mainittuihin ryhmiin kuulumattomat suurkaupungeissa asuvat kansalaisemme ovat alttiita vihreiden luontoon ja ilmastoon kohdistaman disinformaation uskomiseen. Tämä on ymmärrettävää, koska kyseisillä ihmisillä ei aikaisemmin ole ollut omakohtaisia kokemuksia kyseisen asian tiimoilta ja toisaalta vihreä propaganda on erittäin aggressiivista ja manipuloivaa, jota valtamedia, suurin osa metsätsaiheisista lehdistä sekä nykyinen tutkimus on valjastettu tukemaan. Valkoposkihanhen tilanteeseen tutustuminen tuo helposti vallitsevat vakavat ongelmakohdat konkreettisella tasolla esille myös aivan tavallisille ihmisille.

Tavallisten kansalaisten voi olla vaikea ymmärtää sitä, että satapäisten tai jopa tuhansia valkoposkihanhia käsittävien parvien anetaan vapaasti oleskella uimarannoilla, auringonottoaikoilla, golfkentillä tai muilla kaupunkilaisten virkistystarkoitukseen tarkoitetuilla alueilla. Jo lintujen paljous ja varsinkin pesimäaikoina niiden ihmisiin usein suuntautuva aggressiivinen käytös on erittäin häiritsevää, mutta kaupunkiympäristössä vakavimman ongelman valkoposkihanhet aiheuttavat ulosteillaan. Lintujen suuresta määrästä johtuen ne tarvitsevat joka kesä lukuisia kaupunkien uimarantoja ja muita viheralueita ulosteiden ja niihin liittyvän tautiriskin takia käyttökelvottomiksi. Monet kaupunkilaiset eivät tiedosta sitä, että häätäessään hanhia kaupunkien ihmisten virkistyskäyttöön tarkoitetuilla alueilla, syöllistyvät he nykyisen lainsäädännön puitteissa jopa luonnonsuojelurikokseen. Toivon, että tämän luvun alku kaikkia koskettavine konkreettisine esi-

merkkeineen herättää ajatuksia varsinkin kirjan käsitteleviä aihealueita tuntemattommille henkilöille.

Ristiriita harvinaisten hanhilajien suojelun suhteen

Tähän kontekstiin liittyen meri- ja metsähanhi ovat huomattavasti taantuneita lintulajeja, ja allekirjoittanut ei lainkaan näkisi pahaksi, että ne rauhoitettaisiin muutamiksi vuosiksi, jotta niihin kohdistetut riistanhoidolliset toimenpiteet alkaisivat vaikuttaa. Vihreät eivät konkreettisella tasolla ole tehneet juuri mitään kyseisten lintulajien suojelemiseksi. Silti he pitävät kuitenkin kiivaasti kiinni täysin ylisuuraksi kasvaneen ja jopa kaupunkilaisia terrorisoivaksi lintulajiksi muodostuneen valkoposkihanhen tiukasta suojelustatuksesta. Näin ollen toivon, että ihmiset havahtuvat valkoposkihanhiin liittyvien omakohtaisien kokemuksien myötä kyseenalaistamaan myös muun viherpropagandan.

Strategisesti tärkeä omavaraisuus uhattu

Katson käsitelleeni valkoposkihanhiin vakavia haittavaikutuksia ja varsinkin maamme täysin omintakeista poikkeuslupapolitiikkaa valkoposkihanhen osalta riittävästi oheisen kirjan suomalaisen poikkeuslupapolitiikan toimimattomuutta kuvaavassa luvussa 7. Pidän kuitenkin tärkeänä tuoda esille seuraavat maatalouteemme liittyvät tekijät. Viljan viljelyn lisäksi maatalous tuottaa myös maitoa ja esimerkiksi naudanlihaa. Näitä kaikkea kolmea asiaa on pidettävä Suomen omavaraisuuden ja huoltovarmuuden takia strategisesti erittäin tärkeitä.

Valkoposkihanhi on muuttolintu, joka muuttaa erittäin suurissa parvissa. Näin ollen tulisi kaikille olla selkeää, että jopa 10 000 lintua kattavan parven laskeutuminen ruokailemaan maatalouteen valjastetuille pelloille aiheuttaa totaalista tuhoa. Kevätmuuton yhteydessä

pahimman uhan alla ovat niin sanotut syyskylvöpellot. Syyskylvöllä tarkoitetaan sitä, että varsinkin vehnä ja ruis istutetaan pelloille alkusyksystä, jotta ne ehtivät nousta oraalle eli toisin sanoen niiden kasvuun lähtöön on käynnistynyt. Viljan oras talvehtii talven yli ja jatkaa keväällä kasvuaan. Näin ollen syyskylvön monista muistakin hyötyvaikutuksista tuon vain esimerkkinä esille sen, että myös sadonkorjuu aikaistuu huomattavasti verrattuna kevätiljelyyn. Edellä mainittu sadonkorjuun aikaistuminen on tärkeää muun muassa alkusyksystä tulevien hallaöiden suhteen. Merkittävimpien vakoposkihanhién käyttämien kevätkuuttoreittien varrella olevien maati lojen syyskylvö kärsii lähes 100 % tappiot kyseisen lintulajin tuhotessa orasviljan. Valkoposkihanhién syysmuutto kohdistuu yleensä ajankohtaan, jolloin kaikkia peltoja ei vielä ole puitu, ja näin ollen kyseiset linnut hävittävätkä puimattoman sadon.

Vakava uhka tautien leviämisestä

Alaan perehtymätön ei todennäköisesti tiedosta valkoposkihanhién viljapelloille aiheutuneita tuhoja ehkä vielä vakavampaa haittavaikutusta maataloudelle. Niin maitoa tuottavat lehmät kuin myös lihakarja tarvitsevat runsaasti rehurvintoa ympäri vuoden. Monet rehulajikkeet ovat monivuotisia ja näin ollen suuret valkoposkihanhiparvet hävittävät ne sekä kevät- että syysmuuton yhteydessä. Lisäksi, kun puhutaan tuhansista pelloille laskeutuvista linnuista, joukossa voi olla nautaeläimiin tarttuvia virus- tai bakteeriperäisiä sairauksia kantavia yksilöitä. Yksikin tällaista sairautta kantava lintu tekee käytännössä koko peltolohkon sadon käyttökeltvottomaksi. Vakavinta kuitenkin on, että sairastuneita lintuja on hyvin vaikea havaita ja näin ollen pilalle mennyt rehu päätyy nautaeläinten ravinnoksi. Jo muutaman nautaeläimen sairastuminen johtaa yleensä taudin leviämisen ehkäisemisen takia

pakottavaan tarpeeseen lopettaa kyseisen tilan kaikki nautaeläimet. Nykyisen maatalouspolitiikan vallitessa tämä tarkoittaa myös käytännössä kyseisen tilan vääjäämätöntä konkurssia.

Vielä valkoposkihanhiin sairauksien levittämiseen liittyen otan esille paljon puhutun lintuinfluenssan, joka onneksi ei nykyisellään tartu ihmiseen ainakaan aiheuttaen sairauden vakavimpia muotoja. Kun muodostetaan yhtälö, jossa otetaan huomioon valkoposkihanhiin jatkuva kannan kasvu sekä todella suurten kyseisten hanhiparviin maamme läpi kaksi kertaa vuodessa tapahtuva muutto, voidaan valkoposkihanhea pitää täysin perustellusti yhtenä pahimmista potentiaalisista lintuinfluenssan levittäjistä, jos epidemia eskaloituisi.

Maatalouden näkökannalta tämä tarkoittaisi kanaloiden ja muun siipikarjaan liittyvän kasvattamisen erittäin suurta vaarantumista. Lisäksi eskaloituneessa lintuinfluenssaepidemiassa valkoposkihanhi aiheuttaisi huomattavan riskin infektion leviämislle kaikkiin niihin maamme luonnonvaraisiin lintuihin, jotka asuttavat samoja elinympäristöjä tai muutoin lajikohtaisella käyttäytymisellään ovat samantapaisia valkoposkihanhiin kanssa.

Kyseinen pandemiaskenaario on taas yksi vakava esimerkki siitä, miten vihreät ovat vieraantuneet luonnosta. Kuten olen moneen kertaan todennut, vihreillä on fiksaatiomainen suhde suurimpaan osaan vesilinnuista. Tästä syystä he pitävät kiinni valkoposkihanhiin tiukasta suojelustatuksesta eivätkä lainkaan välitä kyseisen linnun vakavista haittavaikutuksista maamme strategiaan voimavaroihin kuuluvaan maatalouteen tai tavallisten kaupunkilaisten työssä jaksamisen kannalta olennaisten vapaa-ajan virkistysalueiden tuhoutumiseen.

Vihreät eivät kuitenkaan lainkaan ymmärrä ja tiedosta, että ajamallaan valkoposkihanhiin suojelupolitiikalla he tekevät vakavan ”karhunpalveluksen” vesilinnuille, sillä juuri vesilinnut ovat realistisin

kohde, joihin mahdollisessa lintuinfluenssaepidemiassa valkoposkihanhet kohdistaisivat tartunnan pahiten.

Bernin sopimus ja lintudirektiivi

Lähes poikkeuksetta vihreät perustelevat suojeluvaateitaan EU:n lainsäädännöllä. Tässä yhteydessä otan esille valkoposkihanhia koskevat tärkeimmät EU:n säädökset sekä rinnastan niitä myös EU:hun kuuluihin naapurimaihimme Viroon ja Ruotsiin. Valkoposkihanhi kuuluu lintudirektiivin ensimmäisen liitteen lajistoon, johon kuuluvien lintujen suojeluun on kiinnitettävä erityistä huomiota. Kyseinen lintu ei kuulu myöskään minkään jäsenvaltion osalta lintudirektiivin sallimiin metsästettäviin lajeihin. Kaiken edellä mainitun valossa vihreä argumentaatio koskien maassamme vallitsevaa valkoposkihanhiin tiukkaa suojelustatusta saadaan uppoamaan EU:n lainsäädäntöön perehtymättömiin ihmisiin.

Otan ensimmäisenä tarkasteluun oheisen teoksen luvussa 8 mainitsemani Bernin sopimuksen. Kyseisen sopimuksen artiklassa 9 tuodaan esille valkoposkihanhiin suojelun/rauhottamisen poikkeamiseen liittyvät perusteet. Samaiset perusteet löytyvät myös lintudirektiivin artiklasta 9, jonka Viro ja Ruotsi ovat täysin kansallisella tasolla lisänneet yleisperusteiseksi poikkeukseksi kansalliseen suojametsästyslainsäädäntöönsä. Tämä kaikki olisi mahdollista myös Suomessa, jos poliittista tahtoa löytyisi. Oheisen asiakohdan lopuksi tuon esille maamme lainsäädännön omintakeisuutta kuvaavan esimerkin. Ruotsissa ja Virossa on jo pidemmän aikaa saanut maakohtaisten metsästysaikojen perusteella täysimittaisesti ilman mitään poikkeuslupia vähentää metsästyksellisesti haitallista valkoposkihanhihikantaa. Viro on maana erikoistunut myös metsästysturismiin, ja se järjestää ulkomaalaisille metsästäjille valkoposkihanhiin metsästysmahdollisuuksia.

Kun kaikki edellä mainittu otetaan huomioon, voi samanaikaisesti

ti Suomessa valkoposkiahania omistamiltaan pelloilta poishätyyttävä maanviljelijä saada syytteen jopa luonnonsuojelurikoksesta. Se, että naapurimaissamme harjoitetaan tehokasta valkoposkiahanhien kannan säätelyä, mutta Suomessa kyseinen lintu on, ja niin kauan kuin niin sanotut vanhat puolueet pysyvät vallassa, pysyy tiukasti suojeltuna lajina, on luonnollista, että valkoposkiahanhien alkavat enenemässä määrin hakeutua pois Viron ja Ruotsin metsästyspaineen alta Suomeen, jossa niille ei käytännössä pystytä tekemään mitään. Tämä näkyy maamme yhä voimakkaammin kasvavissa valkoposkiahanhikannoissa ja tilanne tulee eskaloitumaan tulevaisuudessa, jos siihen ei voimallisesti puututa.

YHTEENVETO

Viitaten oheisen teoksen luvussa 8 esittämäni suomalaisen oma-aloitteiseen suojametsästyksen, kyseinen metsästysmuoto tulisi ottaa käyttöön myös valkoposkiahanhien suhteen. Edellä esittämäni poikkeaisi kanahaukan ja närhen osalta kansalliseen lainsäädäntöön sisällytettävissä poikkeusperusteissa seuraavasti: kyseeseen tulisivat lintudirektiivin 9 artiklan 1 a) ensimmäisen alakohdan *kansanterveyden turvaaminen*, joka koskisi pyyntiä kaupunkien ja kuntien virkistysalueilla ja niiden lähistöllä (pois lukien hanhien poikasvaihe), kolmannen alakohdan *vahingon estäminen viljelmille sekä kotieläimille* ja neljännen alakohdan *kasviston ja eläimistön suojeleminen*. Kolmas ja neljäs alakohta liittyvät metsästyksen sallimiseen peltoalueilla, joissa satoa ei ole korjattu. Lisäksi 2 kohdan muotovaatimusten b) osiossa sallittaisiin pyynnissä ampumisen lisäksi elävänä pyytävät häkit/loukut sekä c) osiossa pyynti sallittaisiin ympäri vuoden peltoalueilla.

Edellä esittämäni tarkoittaisi käytännön tasolla sitä, että kaupunkien ja kuntien virkistysalueilla ja niiden lähistöllä pyynti olisi sallittu

ympäri vuoden, pois lukien ajankohta, jolloin valkoposkihanhilla on poikasia. Poikasvaiheen vaikea ajoittaminen kyseisen linnun osalta tarkkoihin päivämääriin puoltaa rauhoitusajan juridista määritelmää koskemaan poikasvaihetta, joka kyseisissä tapauksissa on selkeästi nähtävissä. Myös poikasvaiheessa karkottaminen tulisi sallia.

Kolmannen alakohdan osalta esitän pyyntiajan sallimista vuoden ympäri, sillä pelloille laskeutuvat käytännössä pelkästään aikuisista linnuista koostuvat muuttoparvet. Lisäksi toisin kuin Ruotsissa, en näe vähintään viiden pellolla olevan hanhen pyyntivaadetta perustelluksi. Edellä mainittua argumentoin käytännössä tilan omistajan oikeusturvalla. On jälkikäteen erittäin vaikeaa näyttää toteen, että pyynti olisi aloitettu vasta ruotsalaisen suojametsästyksen mukaisen viiden linnun vähimmäismäärän täytyttyä. Lisäksi muuttoparvet ovat suuria, joten yksittäisten hanhien saapuminen on jo sinänsä epätodennäköistä.

Neljännän alakohdan suhteen kasviston suojeleminen koskee jo terminologisesti peltoviljelmiä. Eläimistön suojelemisen lähtökohdaksi otan aikaisemmin oheisessa luvussa esittämäni varteenotettavan lintuinfluenssaepidemian eskaloitumisen muihin lintulajeihin. Koska käsitellään eläimistön suojelemista, esiin on otettava myös lintudirektiivin artikla 13. Kyseinen artikla antaa perustellun argumentaation myös elävänä pyytävien häkkien/loukkujen käytölle pelto-/virkistysalueilla. Lisäksi elävänä pyytävien häkkien/loukkujen käyttöä puoltaa kaupunkien ja kuntien virkistysalueilla myös se, että ampuma-aseiden käyttö kyseisillä paikoilla ei ole lähtökohtaisesti mahdollista yleisen turvallisuuden näkökannalta.

Kuten oheisen kirjan ensimmäisessä luvussa esitin, vakavista vahingoista huolimatta valkoposkihanhi tulisi sijoittaa riistalintuihin. Samoin tulisi taata, että metsästyksen yhteydessä saatu saalis voidaan aina hyötykäyttää.

Luku 13

Merimetso

Merimetso (*Phalacrocorax carbo*) on iso musta lintulaji, joka kuuluu merimetsojen heimoon. Lennossa merimetso muistuttaa huomattavasti hanhea. Oheisessa luvussa otan ensin pohdinnan alle kysymyksen siitä, kuuluuko merimetso Suomen alkuperäiseen lajistoon. Kysymys on tärkeä, sillä kuten kyseisen kirjan vihreää liikettä käsittelevässä luvussa 3 tuon esille, vihreillä on voimakas hävittämismisvimma koskien maamme alkuperäiseen lajistoon kuulumattomia lajeja, olivatpa ne haitallisia tai ei. Lisäksi käsittelen kyseisessä luvussa merimetsan niin luonnolle, vesilinnuille, kalakannoille kuin ihmisasutukselle aiheuttamia huomattavia haittavaikutuksia. Luvussa otetaan kantaa myös kyseessä olevaa lintua koskeviin lainsäädännöllisiin muutostarpeisiin ja lisätutkimuskohtiin.

PALUUMUUTTAJA VAI HAITALLINEN VIERASLAJI?

Kun tätä kokonaisuutta aloitetaan käsittelemään, todettakoon heti, että merimetso havaittiin Suomessa maamme itsenäisyyden aikana ensimmäisen kerran Tammisaaren rannikolla vuonna 1996. Valitettavasti jo pitkältä aikaväliltä varsinkin luontoon liittyvä tutkimus on valjastettu

palvelemaan viherideologisia tarkoituksia. Edellä mainittuun viitaten kaikenlaiseen viralliseen tutkimustietoon varsinkin viimeisen 30 vuoden ajalta tulee suhtautua kriittisesti.

Turun akatemia on joka tapauksessa jo 1700-luvulla esittänyt havainnon siitä, että kyseisiä lintuja on pesinyt Suomen lounassaaristossa. Voidaan melko todennäköisesti olettaa kyseisen tiedon pitävän paikkansa, mutta on huomioitava, että merimetsolajeja on useita, ja näin ollen tulee kysymysasettelu esittää siten, onko nykyinen merimetsokanta samaa lajia, kuin länsirannikolla 1700-luvulla pesineet yksilöt?

Kysymys on erittäin relevantti, sillä vihreät määrittelevät Suomen alkuperäiseen lajistoon kuuluvat lajit jopa alalajin tarkkuudella. Kun käsitellään nykyään vallitsevaa luokitusta koskien haitallisia vieraslajeja, on verrokiksi otettava supikoira. Toisin kuin maassamme yleistynyt turkistarhoista karanneista yksilöstä muodostunut minkkikanta, joka eläinlajina luokitellaan haitalliseksi vieraslajiksi, supikoira saapui maamme luontaisesti 1960–1970 luvuilla itärajan takaa.

Myös itsenäisyytemme ajalta peräisin olevat vuonna 1996 tehdyt ensimmäiset merimetsohavainnot pohjautuvat yksilöihin, jotka saapuivat maahamme luontaisesti.

Merimetson alalajit

Biologisena faktana voidaan pitää sitä, että Suomessa merimetso-nimeä käytettävä lintu jakaantuu kahteen Euroopan alueella olevaan alalajiin, jotka ovat *Phalacrocorax carbo carbo* sekä *carbo sinensis*. *Carbo* on kyseisen linnun pohjoisempi alalaji, kun taas *sinensis* tarkoittaa latinalaisen nimensä mukaan ”kiinalaista”. *Sinensis* alalajia pidetään yleisesti Aasiasta tulleen merimetsolajina.

Nykyisellään maassamme esiintyvä alalaji on *carbo sinensis*, joka

pesii myös puissa ja sisävesissä. Voidaan esittää perusteltu ajatus siitä, että maassamme aikanaan alkuperäisenä merimetsona esiintynyt laji oli pohjoista carbo carbo alalajia. Edellä mainittua tukee voimakkaasti Euroopan Unionin kalatalousvaliokunnan vuonna 2013 esittämä toteamus siitä, että nykyinen sinensis alalaji on Eurooppaan kuulumaton.

Maa- ja metsätalousministeriön ohjeistuksessa Luonnonvarakeskuksen tulisi varmentaa objektiivisella tutkimuksella sinensis-alalajin kuulumattomuus maamme alkuperäiseen linnustoon. Koska merimetson haittavaikutukset ovat erityisen laajat ja vieraslajistatus käytännössä lähes varma, tulisi kyseisen lajin kannan säätelyllä ehkäistä merimetsojen leviäminen syvemmälle Suomen lahden sisäpuolelle.

ERITYISEN VOIMAKAS LISÄÄNTYJÄ

Se, että merimetsolla ei luonnossamme ihmistä lukuun ottamatta ole merkittäviä luontaisia vihollisia yhdistettynä kyseisen linnun erittäin nopeaan lisääntymisvauhtiin, muodostuu yhtälön, joka mahdollistaa kyseisen lintukannan räjähdysmäisen kasvun saaristossamme. Tätä kehitystä tukee lisäksi merimetson Suomessa oleva tiukka suojelustatus, vaikka kyseinen lintu poistettiin lintudirektiivin uhanalaisten ja erityistä suojelua tarvitsevien lintujen liitteestä jo vuonna 1997.

Jopa nykyinen tutkimus joutuu myöntämään, että merimetsojen määrät on voimakkaasti kasvaneet varsinkin länsirannikolla. Lisäksi, vaikka toisin väitetään, merimetso lisääntyy suurella voimakkuudella myös itärannikollamme kuten Loviisassa. Käsitellessä merimetson erittäin tehokasta lisääntymistä, otan esille omakohtaiset havaintoni nykyiseen Raaseporin alueeseen kuuluvasta Bromarvista, jossa allekirjoittaneella on ollut laajoja kalastus- ja metsästysalueita aina vuodesta 1995 lähtien.

Kyseisen linnun saapumisesta saakka sen kanta on kasvanut vuosittain merkittävästi ja nykyään voidaan puhua jopa 10 000 linnun populaatiosta. Bromarvissa ongelma on eskaloitunut, ja merimetsojen aiheuttamat vakavat vahingot ovat merkitykseltään laajoja. Kuten aikaisemmin totesin, kyseinen lintukanta kasvaa myös Loviisan alueella vuosi vuodelta. Olen moneen otteeseen esittänyt, että ongelmiin tulisi puuttua ennen kuin ne eskaloituvat.

Ongelmiin puututtava ennen niiden eskaloitumista

Lähihistoriamme on täynnä lukuisia esimerkkejä käyttämättä jätetyistä mahdollisuuksista. Supikoiran pääsy suomalaiseen luontoon olisi pystytty vielä täysin torjumaan 1970-luvulla, jos siihen olisi kohdistettu tehokkaita pyyntitoimenpiteitä. Kyseisen vakavaa vahinkoa riistalle aiheuttavan eläinlajin suhteen tämä edellä mainittu strateginen aika käytettiin pohdiskeluun siitä, kuinka haitallinen supikoira todellisuudessa on. Kun tilanteeseen reagoitiin, oli jo liian myöhästä, ja tästä johtuen supikoiraa ei tulla pystymään koskaan poistamaan suomalaisesta luonnosta.

Samoin merimetsojen suhteen tilanteeseen olisi tullut puuttua, kun kanta ei ollut vielä totaalisen suuri. Näin ei tapahtunut ja länsisaaristossa merimetsokannan harventaminen sillä olettamalla, että se olisi laillista, tulisi olemaan hyvin työläistä ja vaikeaa. Merimetsa on jo ehtinyt aiheuttaa länsirannikolla pysyvää tuhoa. Etelä- ja itärannikolla tilanteeseen pystyttäisiin vielä puuttumaan ja näin ollen asiaan tulisi reagoida nopeasti.

Ennen kun lähden käsittelemään merimetsojen laaja-alaisia haittavaikutuksia, painotan sitä, että menneisyyden virheistä olisi jo korkea aika ottaa opiksi. Tällä tarkoitan sitä, että maamme luontoon on saapumassa kultashakaali ja pesukarhu. Kyseiset eläimet eivät kuulu

Suomen luontoon, ne tulevat leviämään nopeasti ja muodostavat vakavan riistanhoidollisen ongelman.

Edellä mainitusta syystä molemmat Suomeen luontoon kuulumattomat lajit tulisi jo ennen lajien lisääntymistä siirtää suoraan ennakolta oheisen kirjan ensimmäisessä luvussa esittämäni metsästyslain piiriin kuuluvaan vahinkoeläinten luetteloon. Vain tällä toiminnalla taataan mahdollisuus estää kultashakaalin ja pesukarhun pääsy pysyväksi osaksi luontoamme.

VAKAVAT HAITAT LUONNOLLE

Ensimmäisenä merimetsojen vakavana haittavaikutuksena otan esille maamme kalakantojen hoidon. Isona lintuna yksittäinen merimetsopystyy helposti syömään jopa 2 kg kalaa päivässä. On huomioitava, että merimetson kalakantoihin kohdistuva saalistuspaine keskittyy merkittävältä osin tärkeiden kalalajiemme kuten kuhan ja ahvenen poikasten saalistamiseen. Kun huomioidaan, että merimetsokolonioissa voi olla jopa 10 000 aikuista lintua, jokainen lukija hahmottaa ne mittasuhteet, millaista vahinkoa kyseinen lintu esimerkiksi kuha- ja ahvenkannoille paikallisesti aiheuttaa.

On myös muistettava, että merimetsojen saalistuspaine ei keskity vain merelle, vaan niiden suoranainen tuhovaikutus voi ulottua kymmeniä kilometrejä merialueelta sisämaahan päin oleviin järviin. Painotan myös sitä, että merimetson sinensis-alalaji on alkanut muodostaa yhdyskuntia järivialueille.

Kuten maatalouden osalta pitkäaikainen vastuuton politiikka on ajanut myös ammattikalastajat erittäin ahtaalle. Yleiselläkin tasolla maamme politiikasta on puuttunut useaan otteeseen painottamani tärkeä kyky arvioida tilanteen kehittymistä pitkällä aikavälillä.

Maamme johdon harhakuvat ja illuusioiden romahtivat yhdessä päivässä, kun Venäjän Ukrainaan suorittaman suurhyökkäyksen myötä Eurooppaan puhkesi totaalinen suursota ensimmäistä kertaa sitten toisen maailman sodan päättymisen. Euroopassa käytävällä suursodalla, joka pahimmassa tapauksessa laajenee, voi olla suoranaisia vaikutuksia kansalaistemme ruoansaantiin.

Kyseisessä kontekstissa on huomioitava myös suurkaupungeissa asuvien ihmisten laaja urbanisoituminen, joka käytännön tasolla on johtanut siihen, että yksittäisten henkilöiden omavaraisuusaste on heikentynyt, koska he eivät osaa käsitellä tehokkaita kalapyydyksiä kuten verkkoja ja pitkää siimaa. Näin ollen ammattikalastajien merkitys korostuu maamme kalavarojen hyödyntämisessä. Myös henkilöt, jotka hallitsevat pyydyskalastuksen, ovat ruokakriisin iskiessä ongelmissa merimetsoalueilla, koska kyseinen lintu on saattanut tuhota paikallisesti tärkeimmät kalalajimme.

Saaristoluonto uhattuna

Luonnonsuojelulaki ja metsälaki tuovat esille laajalti viherpoliittisin perustein määriteltyjä luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeitä luontokohteita. Vihreillä on tulevaisuuden varalle suunnitelmia koskien kyseisten suojelukohteiden huomattavaa lisäämistä. Tässä yhteydessä esitän ihmetykseni, miksi ikaikaaiset saaristoluontoomme kuuluvat mäntyvaltaiset luodot, joita monet eläinlajit hyödyntävät, eivät kiinnosta vihreitä, vaikka osa niistä kuuluu Natura 2000 -suojelukohdeiden piiriin.

Viitaten kyseisen kirjan ensimmäiseen lukuun, jossa käsittelen ph-arvoja, muistutan, että metsä vaatii happaman maaperän. Merimetsojen erityisen emäksinen uloste tuhoaa niin puut kuin kaiken muunkin kasvillisuuden edellä mainituilta luodoilta. Kyseiset alueet

muodostuvat puustoltaan ja kasvistoltaan täysin tuhoutuneiksi ja kauttaaltaan valkoharmaan ulosteen peittämiksi alueiksi. Satojen vuosien aikana kyseisiin vaativiin olosuhteisiin kasvaneet luonnon todellisen monimuotoisuuden kannalta tärkeät männyt ovat tuhoutuneet pysyvästi ja muukin kasvillisuus toipuu hyvin hitaasti edellyttäen, että merimetsot on hävitetty kyseiseltä alueelta.

Allekirjoittanut on vuosikymmenten ajan seurannut Länsi-Uudellamaalla merimetsojen aiheuttamien tuhojen eskaloitumista. Kuljen Bromarvissa usein pyydyskalastuksen yhteydessä veneellä pienehköistä peräkkäisistä mäntyluodoista koostuvan usean kilometrin pituisen kokonaisuuden ohi. Suunnilleen samoihin aikoihin, kun aloitin kalastuksen kyseisen alueen lähistöllä, saapuivat merimetsot. Kuten edellä todettu, merimetsoilla ei ole liiemmin luontaisia vihollisia ja näin ollen populaation jatkuvasti jopa räjähdysmäisesti kasvaessa, ne ovat kylväneet merkittävää tuhoa kolonian suurentuessa yhä seuraavalle ja seuraavalle luodolle.

Kesän 2018 tilanne oli se, että oheisessa esimerkissä mainitsemani monen kilometrin alueella peräkkäin olevat luodot olivat täysin tuhoutuneet ja kyseiset linnut olivat siirtyneet jo läheiseen isoon saareen, missä metsäteollisuudenkin kannalta arvokasta puustoa oli kuollut pystyyn laajoissa määrin.

Omaisuuuden suoja

Kun käsittelyn alle otetaan arvokkaiden luontokohteiden lisäksi myös metsäpuusto, tulee kyseisessä kontekstissa ottaa esille perusoikeuksiin kuuluva yksityisen omaisuuden suoja. Isommissa saarissa metsätaloudelle aiheuttamien runsaiden vahinkojen lisäksi keskityn merimetsojen osalta tässä luvussa yksittäisten pienehköjen ”kesämökkisaarten” omaisuuden tilanteeseen.

Saaristoalueella olevien kesäiseen ajanviettoon ostettujen pienehköjen saarien hinta on suuri. Tiedän useita tapauksia, jossa esimerkiksi henkilö on ostanut suurella rahasummalla noin hehtaarin kokoisen saaren ja rakentanut sinne kesäasutukseen tarkoitettun mökin. Juuri kesäasutukseen viitaten edellä mainitun kaltaiset saaret ovat rauhallisia keväällä ja näin ollen merimetsokolonia voi rauhassa asettua pysyvästi saarelle. Monissa tapauksissa mainitun kaltaisella ”kesämök-kisaarella” voi hyvin nopeasti pesiä jopa 3000 aikuisen merimetson yhdyskunta. Ne tuhoavat väijäämättäkin saaren puuston sekä suuresta ulostemäärästä johtuva haju leviää satojen metrien päähän tehden saaren alkuperäisen käyttötarkoituksen mahdottomaksi.

Tässä yhteydessä haluan painottaa aikaisemmin toteamaani siitä, että jo esimerkiksi yhden hehtaarin saaren ostaminen sekä asuinrakennuksen rakentaminen on erittäin kallis rahallinen sijoitus ja investointi. Saaren tullessa merimetsojen toimesta käyttökelvottomaksi, sijoitus kärsii massiivisen inflaation. Kukaan ei halua ostaa pilalle mennyttä saarta ja ainut ongelman ratkaisu olisi merimetsojen poissaanti kyseiseltä alueelta. Nykyisellään kuitenkin jopa kyseisten lintujen karkotusyritykset luokitellaan vallitsevan lainsäädännön perusteella luonnonsuojelurikoksiksi.

Vahinkoa taantuneille vesilintukannoille

Kaikkien edellä mainittujen vakavien vahinkojen lisäksi otan esille myös vesilinturiistaan kohdistuvat vahingot. Moni vesilintu käytti ennen nykyisiä merimetson valtaamia alueita pesimäympäristönään. Koska merimetsoyhdyskunta on suuri ja sen saaristoluonnolle, tässä tapauksessa tarkoittaen puustoa ja muuta kasvillisuutta, aiheuttamat vahingot ovat paikallisesti totaaliset, eivät muut vesilinnut enää pysty hyödyntämään kyseisiä kohteita pesimäalueina.

Merimetsokolonioiden suuruus ja reviirien valtaaminen estävät myös muiden lintujen pesinnän. Tällä on suoranaiset seuraukset riisivesilintuihin kuin muihinkin lintulajeihin, jotka viihtyvät saaristossa. Oheisessa merimetsojen muille vesilinnuille aiheuttamassa jopa vakavassa vahingossa, tuon esille taas yhden vihreän aatteen ristiriitaisuuden. Koska vihreillä on fiksaatiomainen asenne vesilintuihin, ei heidän taholtaan kyseisen kaltaisiin vahinkoihin haluta puuttua, koska ongelman aiheuttaja on toinen vesilintulaji eli merimetsa.

Päättämättömyys on myös päätös

Vajaa 10 vuotta sitten merimetsoon liittyvät kysymykset nousivat politiikassa esille suuremmassa mittakaavassa. Tällöin vihreät sekä tutkimus ja viranomaisorganisaatiot totesivat kiteytetysti, että tilannetta olisi seurattava ainakin vielä 10 vuotta ennen varsinaisia johtopäätöksiä. Tässä on huomioitava myös se, että myös ratkaisu olla tekemättä mitään, on myös päätös.

Ymmärrän hyvin, että rannikkoseuduilla monien sukupolvien ajan asuneiden ihmisten kärsivällisyys on loppu. On jo ajatuksena absurdia, että lähtökohtaisesti suurkaupungeissa asuvat vihreät tulevat vakavista merimetsa-ongelmista kärsivien, koko ikänsä saaristossa asuneiden henkilöiden luokse ”opettamaan”, miten heidän tulisi sopeutua rinnakkaiseloon merimetsan kanssa.

Merikotka ei ratkaise ongelmaa

Merikotka on aikaisemmin ollut erittäin uhanalainen laji. Vihreiden koordinoima, mutta käytännön tasolla usein vihreille tyypillisesti muiden toimijoiden toimesta toteutettu merikotkakannan elvyttäminen, on onnistunut. Nykyisellään merikotkaa voidaan pitää elinvoimaisena saaristolintuna ja aikaisemmin esille tuomani 10 vuoden tilanteen tark-

kailuajan lähetessä loppuaan, vihreät ovat keksineet uuden tekosyyin merikotkasta sille, että merimetsojen suojelustatusta ei tulisi muuttaa. He esittävät, että merikotkat vähentävät merimetsoja riittävästi.

Merikotkat kyllä tappavat merimetsoja, mutta siirtyivät osittain niihin vasta tuhottuaan varsinkin länsi saaristossa ennen erittäin elinvoimaisen ja arvokkaan riistalinnun, haahkan.

Luonnonsuojelijat eivät lainkaan ottaneet huomioon, millaisia vaikutuksia ravintoketjun yläpäässä olevan pedon kontrolloimattomalla kannan vahvistamisella tulisi olemaan. Merikotkan elinvoimaisuus on hyvä asia, mutta kun kasvatetaan vailla luonnollisia vihollisia olevaa petolintukantaa, tulisi huomioda, että kannan ei anneta kasvaa ylisuureksi.

Tässäkään tapauksessa vihreät eivät myönnä omaa virhettään, vaan syyttävät haahkakannan monipaikkaisesta tuhoutumisesta muun muassa haahkan ravintona käyttävän sinisimpukan vähentymistä, joka luonnollisesti on laitettu ilmastonmuutoksen syyksi. Haahkan osalta esitetään vesilintuongelmien pääsyyksi myös vihreiden suosituimpia syytöskohteita eli liian voimakasta metsästyä ja haitalliseksi vieraslajeiksi määriteltyjä minkkiä ja supikoiraa.

Todellisuudessa vihreät itse ovat omalla toiminnallaan tuhonneet haahkakannat. Tärkein syy haahkojen häviämiseen merikotkien lisäksi on yhä enenemässä määrin suojelun piiriin siirretyt varis ja harmaa-lokki. Lisäksi poronhoitoalueen eteläpuolella kokonaisrauhoituksen piiriin kuuluva korppikanta on kasvanut niin räjähdysmäisesti, että ennen erämaitten lintuna pidettyä korppia esiintyy runsaslukaisesti myös ulkosaaristossa.

Kun palataan takaisin merikotkan ja merimetson väliseen suhteeseen, merikotkasta on käytännössä enemmän haittaa kuin hyötyä ongelman ratkaisemisessa. Tiiviit merimetsokoloniat pystyvät puo-

lustautumaan merikotkien hyökkäyksiltä, mutta merikotkien merimetsoilte aiheuttama häirintä on saanut koko ajan lisääntyvän merimetsopopulaation leviämään yhä enemmän sisäsaariston suojaan. Sisäsaaristossa taas on luonnollisesti enemmän suuria puustoltaan arvokkaita saaria, jotka nyt alkavat altistua vakaville merimetsotuhoilte. Vihreät esittävät, että merikotkasta olisi suurta hyötyä vallitsevaan merimetsotilanteeseen, mutta tuloksia olisi kuitenkin rauhassa odotettava. Tämän odottelun lopputuloksena tulee olemaan merimetsokannan lisääntymisen jatkuminen ja sen laajamittaisten tuhojen laajeneminen myös sisäsaaristossa.

LINTUDIREKTIIVIN VÄÄRÄ TULKINTA SUOMESSA

Olen vuosikymmenten ajan kritisoinut tapaa, jolla lainsäätäjät, viranomaiset sekä oikeusinstanssit tulkitsevat EU:n lintudirektiiviä. Lintudirektiivi on käytännössä laadittu uhanalaisten/taantuneiden lintulajien suojelemiseen. Lisäksi direktiivi käsittelee metsästystä käytännössä riistalintujen pyynnin osalta. Kyseistä direktiiviä laadittaessa ei lähtökohtana ole ollut vahinkolintujen pyynti. Moneen muuhun EU:n jäsenvaltioon verrattuna Suomessa riistalle vahingolliset varis- ja lokkilinnut omaavat täysin liian aikaisin alkavan keväisen rauhoitusajan. Kyseinen riistanhoidollisesti erittäin vakava ongelma perustuu juuri direktiivin väärintulkintaan siitä, että lintuja ei saisi metsästää niiden saapuessa pesimäalueilleen. Olen käsitellyt kyseistä aihealuetta tarkemmin oheisen teoksen harmaalokkia koskevassa osiossa.

Edellä esitetyn kaltaiset väärintulkinnat, joita voidaan usein pitää viherideologien suhteen tahallisina, ovat johtaneet myös merimetsa-ongelman kärjistymiseen. Allekirjoittaneen kritiikkiä Suomen

omintakeisesta tulkintatavasta koskien lintudirektiiviä puoltaa myös vuonna 2008 julkaistu EU:n lintudirektiiviä koskeva ohjeasiakirja. Kyseisessä kirjassa tuodaan selkeästi esille juuri poikkeuslupiin liittyen, että direktiivi on lähtökohtaisesti suunniteltu käsittelemään riistalintujen metsästystä.

Monet jäsenvaltiot kärsivät jatkuvasti laajenevasta merimetso-ongelmasta, ja edellä esitetystä syystä EU komissiolle on ehdotettu merimetson sisällyttämistä lintudirektiivin 7 artiklan 2 A liitteeseen. Kyseinen liite pitää sisällään lintulajit, joita saa metsästää koko Euroopan Unionin alueella. Komission vastausta voidaan pitää yksitulkintaisena. Komissio totesi allekirjoittaneen tavoin, että direktiivi on laadittu lähtökohtaisesti koskemaan riistalintujen metsästystä, ei vahinkoa aiheuttavien lintujen pyyntiä. Edellä mainitulla komissio perusteli, että merimetson lisääminen 7 artiklan 2A liitteeseen on tarpeeton, koska jäsenvaltioiden tulisi vahinkolintujen pyynnissä hyödyntää verrattain laajat soveltamisperusteet omaavaa lintudirektiiviä.

Toisin sanoen EU komissio suoranaisesti kehotti jäsenvaltiota oma-aloitteiseen toimintaan merimetsojen osalta. Näin usea valtio on myös toiminut, mutta valitettavasti joudun jälleen kerran toteamaan maamme metsästyspolitiikan olevan täysin omintakeinen muihin jäsenvaltioihin verrattuna.

OMA-ALOITTEINEN SUOJAMETSÄSTYS KOSKIEN MERIMETSOA

Esitän maassamme vallitsevan lainsäädännön muuttamista siten, että lintudirektiivin 9 artikla sekä sen 2 kohdan muotovaatimukset sisällytetään vallitsevaan metsästyslainsäädäntöön merimetson oma-aloitteisen suojametsästyksen osalta siten, kuin olen suojametsästyksen

tarkasti määriteltyt oheisen teoksen luvussa 8.

Merimetson osalta suojametsästys perustellaan 9 artiklan 1 a koh-
tien perusteella seuraavasti.

– Kansanterveyden turvaaminen: Laajat ja jatkuvasti lisääntyvät me-
rimetsokoloniat aiheuttavat ulosteillaan terveysuhan alueilla, joilla on
ihmiskasutusta.

– Metsille ja kalavesistöille koituvan vakavan vahingon estämiseksi:
Kuten aikaisemmin on tuotu esille, merimetsojen vahvasti emäksinen
uloste tuhoaa luotojen ja saarten puuston, joilla kyseistä lintua esiin-
tyy. Kalavesille aiheutuvan jatkuvan sekä voimakkaan saalistuspaineen
johdosta erityisesti kuha ja ahvenkannat heikkenevät tai paikallisesti
jopa häviävät.

– Kasviston ja eläimistön suojelemiseksi: Tiheät merimetsokoloniat
estävät muiden vesilintujen pesinnän ja muodostavat erityisen uhan
taantuville vesilintukannoille. Lisäksi emäksinen uloste hävittää lähtö-
kohtaisesti myös happaman maaperän kasvillisuuden.

Eläimistön sekä myös ylempänä metsiä ja kalavesiä koskevassa suo-
jeluperusteessa on kiinnitettävä huomiota siihen, että on olemassa
vahva argumentaatio merimetson sinesis-alalajin kuulumisesta haital-
lisiin vieraslajeihin. Eläimistön suojelemisperustetta argumentoidaan
myös lintudirektiivin 13 artiklalla.

YHTEENVETO

Viitaten oheisen kirjan luvun 7 merimetsaa koskevaan osioon,
maamme poikkeuslupapolitiikka ei toimi. Merimetson aiheuttamiin
tuhoihin ja ongelmiin ei ole muuta tyydyttävää ratkaisua kuin kan-
nan voimakas harventaminen. Edellä mainituista syistä esitän meri-
metson suojametsästyksen sallimista koko Manner-Suomen ulko- ja

sisäsaariston sekä järviolueiden alueella. Pyynnissä sallitaan myös elävänä pyytävät häkit/loukut. Munien rei'ittäminen sallitaan merimetsokolonioiden alueella ajalla, jolloin linnuilla ei ole pesäpoikasia. Merimetson pitkän poikasvaiheen johdosta kyseiselle linnulle lisätään metsästysasetuksen 24 §:n rauhoitusaika välille 01.05 – 31.08. Suojametsästystä harjoittanut henkilö veloitetaan ilmoittamaan MMM:lle kirjallisesti/sähköisesti vuotuinen saalismäärä 14 vuorokauden sisällä kalenterivuoden loppumisesta.

Luvussa 4 esittämäni uuden organisaatorakenteen suhteen LUKE veloitetaan MMM:n ohjeistuksessa selvittämään carbo sinesis -lajin kuuluvuus/kuulumattomuus suomalaiseen luontaiseen linnustoon. Tapauksessa, jossa kyseinen alalaji luokitellaan luontaiseen linnustoon kuulumattomaksi, siirretään merimetso metsästyslain vahinkoeläinluokituksesta haitallisiin vieraslajeihin rauhoitusajan pysyessä samana.

Luku 14

Valkohäntäpeura

Valkohäntäpeura (*Odocoileus virginianus*) on alun perin Amerikasta kotoisin oleva, hirveä pienempi, mutta metsäkaurista suurempi hirvieläin. Amerikansuomalaiset toivat 1930-luvulla kotimaahansa kannanistutustarkoituksessa kyseistä riistaeläintä. Valkohäntäpeuran erinomaisesta sopeutumisesta suomalaisiin olosuhteisiin kuvaa hyvin se, että 90 vuoden aikana muutaman yksilön kokoinen kanta on siihen kohdistuneesta eriasteisesta metsästyspaineesta huolimatta kehittynyt lähes koko eteläisessä ja läntisessä Suomessa ylisuureksi.

Luonnonvarakeskus on vuosien 2020 ja 2021 välisenä talvena arvioinut, että valkohäntäpeurakanta on sen esiintymisalueella noin 125 000 eläintä. LUKE:n arvioihin on suhtauduttava perustellun kriittisesti, ja todellisuudessa lajin populaatio on huomattavasti suurempi. En mielelläni luokittelisi kyseistä arvokasta ja komeaa riistaeläintä vahinkoeläimeksi, mutta epäonnistuneen metsästyspolitiikan johdosta populaatio on päässyt huomattavan runsaslukaiseksi ja näin ollen kasvavat myös kyseisen eläimen aiheuttamat vahingot merkittäviksi.

VALKOHÄNTÄPEURAN AIHEUTTAMAT VAHINGOT

Luonnollisesti vakavimman ongelman valkohäntäpeura aiheuttaa liikenteessä, missä vaara kohdistuu ihmisen henkeen ja terveyteen. Moottoripyörän kaltaisten kulkuneuvojen onnettomuudet ovat aina hengenvaarallisia, mutta kyseisen eläimen ja henkilöauton yhteentörmäyksessä valkohäntäpeuran hirveen verrattuna pienemmän koon takia selvittää yleensä lievemmillä henkilövahingoilla. Materiaaliset vahingot ovat kuitenkin pääsääntöisesti aina merkittävät. Pienemmästä koostaan huolimatta valkohäntäpeura omaa erittäin kovan ponnistusvoiman ja pystyy käytännössä yhdellä loikalla ylittämään normaalilevyisen maantien. Edellä mainitusta syystä kyseinen eläin on liikenteessä hirveä huomattavasti arvaamattomampi. Pahimmassa tapauksessa tien yli loikkaava, keskimääräisesti 100 kg painava eläin, osuu keskelle ajoneuvon tuulilasia tuhoisin seurauksin.

Huomattava puutiaisten levittäjä

Käsiteltäessä suoraan ihmiseen kohdistuvia haittoja on huomioitava, että valkohäntäpeura kantaa kesäisin turkissaan huomattavia määriä vielä kiinnittymättömiä punkkeja eli puutiaisia. Koska myöhemmin käsiteltävistä syistä kyseisen eläimen arkuus ihmistä kohtaan on laskenut, peurat liikkuvat paljolti ihmisasutuksen lähetyvillä ja oleskelevat lähes poikkeuksetta myös täysin piha ja puutarha-alueella. Toisin sanoen kyseiset eläimet lisäävät punkkitartuntoja ja näin ollen välillisesti levittävät myös ihmiselle vaarallista borrelioosia ja vakavaa puutiaisaivokuumetta.

Vahingot maataloudelle

Valkohäntäpeura aiheuttaa myös huomattavaa vahinkoa maa- ja met-

sätäloudelle. Maatalousvahingot keskittyvät erityisesti sokerijuurikas- ja marjaviljelmiin. Monin paikoin erikoiskasvien kasvattaminen on käymässä mahdottomaksi. Jo muutoinkin ahtaalle ajettu maatalous ei tarvitse enää yhtään ylimääräisiä ongelmia.

Lisäksi upseerina olen erityisen huolestunut valkohäntäpeurojen sokerijuurikasviljelmille aiheuttamista monin paikoin totaalisista tuhoista, jotka luonnollisesti vähentävät huomattavasti kyseisen kasvin kasvattamista. Sokerijuurikkaan viljelyä tulee pitää strategisesti tärkeänä, sillä sen ainesosista valmistetaan haavoittuneille sotilaille suomensisäisesti annettavaa elintärkeää sokeriliuosta.

Maamme tulee olla sodanajan strategisten resurssien suhteen omavarainen ja edellä mainittu on vakavuudeltaan niin tärkeä asia, että se olisi huomioitava välittömästi valkohäntäpeuraa koskevassa politiikassa ja lainsäädännössä.

Vahingot metsätaloudelle

Valkohäntäpeuran aiheuttamia metsätuhoja voidaan pitää myös merkittävinä. Valkohäntäpeurat syövät ja katkovat lähes kaikkien nuorten puiden latvoja. Latvatuhot johtavat puun kuolemiseen tai vähintäänkin vaurioittavat sitä niin, että siitä kasvaa metsätalouden tarkoituksperiin huonosti kelpaava pensasmainen puu. Lisäksi urospeurat hankaaavat sarviaan puiden kylkiin, joihin jääneistä vaurioista sisään pääsee lahoa, joka voi vahingoittaa järeämpääkin puuta suurissa määrin. Hirvikannan vähentyessä valkohäntäpeurasta on muodostumassa varsin-kin sen niin kutsutuilla tiheimäalueilla merkittävin metsätaloudelle vahinkoa aiheuttava sorkkaeläin.

Taimikoiden tehokas suojaaminen hirvieläimiltä on hankalaa. Niin sanotuista hirvinauhoista ei ole hyötyä isompien alojen suojaamiseksi ja käytännössä ainoiksi ratkaisuiksi jää taimikoiden aitaaminen

rautalankavalmistaisilla aidoilla tai puiden ruiskuttaminen vuosittain sorkkaeläimiä karkottavilla hajusteilla. Jos kyseessä on isompi suojattava kohde, apu ei ole kustannusten suhteen enää järkevä ratkaisu. Lisäksi, kun otetaan huomioon riistanhoidolliset näkökohdat, laajoista aidatuista alueista on haittaa kaikille nisäkäsrastaeläimille.

Markkinoilta löytyy luontoystävällisiä karkotehajusteita, joita muun muassa allekirjoittanut itse käyttää. Olen itse todennut kyseiset hajusteet tehokkaiksi, mutta niiden joka syksyinen huolellinen levittäminen on runsaasti aikaa vievää ja lisäksi hajuste itsessään on verrattain kallista. On myös muistettava, että esimerkiksi valkohäntäpeuran korkeutta ei tule käyttää perustana sille, minkä korkuisena puuston karkoteruiskutukset voidaan lopettaa. Peurat viisina eläiminä taivuttavat puun latvuksia toistensa ulottuville. Näin ollen nyrkkisääntönä voidaan pitää, että vuotuisia ruiskutuksia on jatkettava havupuutaimikoiden osalta kolmen metrin valtapituuteen saakka vastaavan ollessa lehtipuiden osalta kuusi metriä. Edellä mainittu tarkoittaa istutetun puulajin nopeakasvuisuus huomioden 6-12-vuoden joka syksyisiä toimenpiteitä.

Koska monen metsänomistajan kannalta taimikoiden suojaustoimenpiteet muodostuvat liian työläiksi ja runsaskustanteisiksi, jo noin 10 vuotta sitten havaitsin merkkejä siitä, että suomalainen metsäkuusi on muodostunut useilla paikoilla ainoaksi istutettavaksi puulajiksi. Nykyisellään kuusta istutetaan jopa kuiville mäntykankaille, jonne se ei edes kasvualustan perusteella sovi.

Peruste edellä mainituille toimille on yksinkertainen; kuusi on käytännössä ainoa puulaji, joka ei ole hirvieläinten mieleen ja näin kyseisen puun taimikot säästyvät suuremmilta sorkkaeläintuhoilta. Metsän uudistaminen pelkästään kuusella on ymmärrettävää, mutta se tulee muodostamaan paikallisesti tulevaisuudessa jopa merkittäviä

metsätaloudellisia tappioita. Näiden tulevien tappioiden synty on jo muodostunut, ja sen vaikutukset tulevat ulottumaan pitkälle aikajak-solle. Koska nyt käsittelyn alla olevat laajat kuusitaimikot ovat istutettu samoihin aikoihin, myös niihin tulevaisuudessa kohdentuvat harven-nukset ja lopulta tapahtuva päätehakkuu tulee tapahtumaan samanai-kaisesti.

Tämä tarkoittaa paikallisella tasolla metsäkuusen yli tuotantoa, joka luo tilanteen, missä ostaja pääsee sanelemaan tuotteen hinnan. Näin ollen lyhyemmällä aikajaksolla kartongin ja paperin raaka-ai-neeksi myytävän kuusikuidun ja pidemmällä tähtäimellä kuusitukin hinta tulee kokemaan inflaation. Edellä esille tuomani kuusituottei-den hinnan aleneminen on luonnollisesti paikallista, mutta yksittäisen metsänomistajan/metsätalouden harjoittajan tulojen menetys voi koi-tua jopa merkittäväksi.

Suurien hirvieläinvahinkojen minimoimiseksi tehdyt pelkästään kuusta sisältävät metsäistutukset tulevat pidemmällä perspektiivillä aiheuttamaan edellä esittämäni inflaatiotakin vakavampia ongelmia. Kaarnakuoriaisiin kuuluva kirjanpaina on taloudellisesti pahin kuus-ta vakavasti vahingoittava tuhohyönteinen. Toisin kuin valkohäntäpeu-ra ja muut hirvieläimet, jotka jättävät kuusitaimikot lähtökohtaisesti rauhaan, kirjanpaina aiheuttaa käytännössä vahinkoa vain kuuselle. Jo muutaman vuoden mittaiset kyseisen tuhohyönteisen kannalta otol-liset sääolosuhteet voivat aiheuttaa huomattavan kirjanpainaongel-man. Jos tilanteeseen ei välittömästi puututa, alueelliset tuhot voivat muodostua hyvin vakaviksi. Lisäksi on huomioitava, että kirjanpaina-jan aiheuttamat tuhot kohdistuvat pääsääntöisesti järetyntyneeseen eli tukkimitat täyttävään kuusikkoon. Näin vuosikymmenten työ voi tuhoutua arvaamattoman nopeasti. Kyseisen hyönteisen metsätaloudelle aiheuttamat vahingot ovat vuosittain lähes kaksi miljoonaa euroa.

Kun käsitellään varttuneempaan kuusikkoon kohdistuvia tuhoriskejä, tulee myös huomioida kuusen juuristo, joka kasvaa huomattavasti lähempänä maan pintaa kuin esimerkiksi koivulla. Tämä luontaisesti lisää tuulen puustolle aiheuttamia tuhoja, mikä johtuu kuusen juuriston moneen muuhun puulajiin verrattuna huomattavasti suuremmasta vastuksesta myrskytuulille. Ei ole harvinaista, että myrsky saattaa varsinkin talvella tykkylumen aiheuttaman huomattavan puuhun kohdistuvan painon lisäyksen johdosta kaataa suuressa määrin kuusikoita. Tuulenkaato menettää käytännössä lähes aina tukkipuun laatuvaatimukset. Kaatuneen puun rahallisen arvon alentuma sen standardin laskiessa tukista kuitupuuluokitukseen ei kuitenkaan ole ainut kuusiin kohdistuneiden tuulenkaatojen ongelma. Aikaisemmin käsittelemäni kirjanpainaja nimittäin lisääntyy mielellään jo ennestään vahingoittuneissa puissa. Näin ollen maahan jääneet rungot aiheuttavat pystyyn jääneelle kuusikon osalle merkittävästi lisääntyneen kirjanpainajariskin.

Kiteytettynä voidaan todeta, että hirvieläinkannan säätelyn epäonnistuminen, mikä räikeimmillään korostuu valkohäntäpeuran kohdalla, on jo aiheuttanut paikallisilla tasoilla pysyvän ja pitkäaikaisen vahingon, mikä realisoituu monen metsänomistajan tuloissa vasta vuosikymmenten kuluttua.

Aiheuttaa ongelmia myös riistanhoidolle

On myös paikallaan huomioida, että valkohäntäpeuran huomattava lisääntyminen aiheuttaa myös riistanhoidollisia ongelmia. Tämä konkretisoituu käytännön tasolla lähinnä talviruokinnan suhteen. Luonnollisesti valkohäntäpeura ei varsinkaan tiheimäalueilla ole varsinainen riistanhoidon kohde, mutta sen pääsemistä muille riistaeläimille tarkeituille ruokinta-automaateille on käytännön tasolla mahdotonta estää. Varsinkin ammattimaisessa riistanhoidossa talviruokinnassa

käytettävä jyvämäärä on monien tuhansien kilojen luokkaa. Verrattain suurikokoisena eläimenä valkohäntäpeura lisää huomattavasti ruokin-takustannuksia sekä riistanhoitajan työmäärää, sillä isotkin ruokin-ta-automaatit on nykyisellään täydennettävä tavanomaista useammin.

Minimaaliset korvaukset

Voimassa olevan riistavahinkolain perusteella maa- ja metsätalouden harjoittajat sekä metsänomistajat pystyvät hakemaan korvauksia hirvieläinten aiheuttamille vahingoille. Vahingonkorvausprosessi on kuitenkin byrokraattinen ja korvaussummat lähtökohtaisesti alimitoitettuja. Itse en ole edes harkinnut vahingonkorvaushakemuksen laatimista, sillä metsätalouden osalta ratkaisun tekevä viranomainen on viherpolitisoitunut Metsäkeskus.

Vuonna 2018 valtion varoista korvattiin maatalouden harjoittajille pelkästään valkohäntäpeuran aiheuttamista vahingoista yli 160 000 euroa. Metsätuhokorvaukset kyseisenä vuonna olivat yli miljoona euroa. Valkohäntäpeuran osuutta edellä mainittujen vahinkojen aiheuttajana ei pystytä tarkasti määrittelemään, koska korvaukset kattoivat kaikkien hirvieläinten aiheuttamat metsävahingot. Luonnollisesti jatkuvasti kasvavan peurakannan myötä myös sen metsätaloudelle aiheuttamat tappiot lisääntyvät merkittävässä määrin. On myös huomioitava, että edellä esittämäni summat olivat vain valtion maksamat korvaukset todellisten tuhojen ollessa huomattavasti suuremmat. Lisämainintana todettakoon, että samaisena vuonna valkohäntäpeuran aiheuttamia liikenneonnettomuuksia tapahtui yli 6300 tapusta. Kun käsitellään liikenneonnettomuuksia, on huomioitava, että ihmishengelle ei voi asettaa korvaussummaa. Lisäksi isona eläimenä valkohäntäpeurakolareissa aiheutuvat aineelliset vahingot ovat lähtökohtaisesti aina merkittävät.

Otin tarkoituksella käsittelyyn vuoden 2018 tilastot, koska ne olivat kirjaa kirjoittaessa vallassa olleen hallituksemme lähtökohtatiedot sen aloittaessa hallitusvastuun. Vaikka hirvieläinten aiheuttamista vahingoista saatavat korvaukset ovat kiistattoman perusteltuja, asiakonaisuutta on kuitenkin tarkasteltava sen valossa, että rahalliset korvaukset ovat vain osittainen hoitokeino seurauksiin ratkaisematta itse ongelman syytä. Kun asia konkretisoidaan esimerkiksi yksittäisen sorkkijuurikasviljelijän osalta, ei ennestäänkin lähes kannattamattoman maanviljelyn suunta muutu, kun minimiin perustuvalla korvauksella viljellään uusi pelto, jonka lähes väistämättömänä kohtalona on tulla peurojen uudelleen tuhoamaksi.

Kaikesta edellä mainitusta huolimatta tätä lukuakin kirjoittaessani maamme hallitus ja viherpolitisoituneet metsästysviranomaiset eivät suostu toimenpiteisiin, joilla vallitsevat ongelmat ratkaistaisiin. Korvauksia käsitellessä on myös huomioitava, että ne maksetaan lähtökohtaisesti kansalaisilta kerätyistä verovaroista. Näin ollen voidaan perustellusti todeta, että vahingonkärnsijä on viimekädessä itse myös vahingon korvaaja.

ONGELMAN PÄÄSYY VALLITSEVASSA LAINSÄÄDÄNNÖSSÄ

Koko valkohäntäpeuraongelman ydin kiteytyy siihen kohdistuneeseen lainsäädäntöön ja sen puitteissa toimivaan Suomen Riistakeskukseen. Kuten aivan oikeutetusti metsästyslain 2 luvussa 6 §:ssä todetaan: *”Oikeus harjoittaa metsästystä ja määrätä siitä kuuluu alueen omistajalle”*. Laki sisältää kuitenkin eräiden riistaeläinten osalta poikkeuksen. Kyseisen lain 3 luvun 26 §:n 1 momentissa määritellään hirvieläimet, jotka tarvitsevat erillisen pyyntiluvan. Pyyntiluvanalaisia sorkkaeläimiä

ovat kaikki Suomessa tavatut hirvieläimet, pois lukien metsäkauris, johon palaan tekstin myöhemmässä vaiheessa.

Pyyntilupien myöntäjä on Riistakeskus ja pyyntilupahakemuksen käsittelymaksun lisäksi luvan saaja velvoitetaan maksamaan kappalemäärään perustuvan maksun jokaisen kyseisen luvan oikeuttavan eläimen kaatamisesta. Lain 27 § käsittelee hirvieläinten pyyntiluvan myöntämisen edellytyksiä, joista olennaisin määritellään pykälän ensimmäisessä momentissa. Kiteytettynä perusedellytys hirvelle myönnettävälle pyyntiluvalla on, että luvan hakijalla on käytettävissään metsästyksen sopiva yhtenäinen ja vähintään 1000 hehtaarin suuruinen alue. Muiden hirvieläinten kuten valkohäntäpeuran osalta pinta-alavaade on 500 hehtaaria.

Kun edellä esittämäni lainsäädäntö otetaan yksityiskohtaisen tarkastelun alle, on aluksi todettava, että vaade pyyntiluvasta ja kaadetun eläimen rahallisesta korvauksesta valtiolle juontaa juurensa osittain jopa hyvinkin kauas historiaan, aina Ruotsi-Suomen aikakaudelle asti. Tähän aikaan kuningaskunnille tyypillisesti vallitsi ajatus siitä, että tietyt arvokkaat riistaeläimet ovat niin sanotusti kuninkaan riistaa ja omaisuutta. Näin ollen tavallisen kansalaisen oli erikseen saatava lupa kyseisen eläimen pyyntiin ja luonnollisesti korvattava eläimen arvo sen näennäiselle omistajalle.

Kun palataan takaisin nykypäivään, pyyntilupapolitiikkaa voidaan pitää perusteltuna harvinaisempien hirvieläinten sekä tietyiltä osin myös hirven suhteen. Tällä taataan, että kyseisiin lajeihin ei kohdistu ylisuurta metsästystä. Valkohäntäpeuran sisältyminen pyyntilupaa vaativiin hirvieläimiin voidaan kuitenkin pitää nykytilanteessa vakavana lainsäädännöllisenä epäkohtana, joka tulisi välittömästi korjata.

Riittää kun tarkastellaan kyseisen lajin historiaa Suomessa. Valkohäntäpeura on osoittautunut selviytyvän luonnossamme erinomai-

sesti. Enemmän tai vähemmän metsästyspaineen alla ollut kanta on 90 vuoden ajanjaksolla kehittynyt muutamasta maahan tuodusta yksilöstä käytännössä koko eteläistä ja läntistä Suomea vaivaavaksi vakavien vahinkojen aiheuttajaksi.

Viimeisimmän 10 vuoden aikana allekirjoittanut on kuullut erittäin runsasta kritiikkiä metsästäjien sekä maa- ja metsätalouden harjoittajien suunnalta koskien Riistakeskuksen valkohäntäpeuroihin kohdistuvaa pyyntilupamenettelyä. Vaikka hakijoilla on ollut konkreettinen ja toteennäytetty tarve, lupia on lähes systemaattisesti myönnetty liian vähän. Viimeisimpien vuosien aikana myönnetyt lupamäärät ovat julkisesta kovasta paineesta johtuen olennaisesti lisääntyneet, mutta tämä kehityssuunta on tapahtunut liian myöhään. Ongelma on jo ehtinyt muodostua suureksi ja kuten edellä olen esittänyt, jopa paikallisia pitkäaikaisia vahinkoja on päässyt syntymään.

Riistakeskuksen, käytännössä Suomen korkeimpana metsästysviranomaisena, olisi tullut nähdä kauaskantoisemmin, mihin tilanne on kehittymässä. Oli kyseessä mikä tahansa orastava ongelma, siihen tulisi puuttua ajoissa, ennen tilanteen eskaloitumista vakavaksi. Lisäksi sotilaana haluan painottaa sitä, että jo varusmiehenä, aliupseerikoulun ensimmäisillä johtamisopin tunneilla todettiin viisaasti, että valta ja vastuu kuuluvat yhteen. Tätä oppia eivät ainakaan Riistakeskuksen viranomaiset sovelle. Kyseisellä instanssilla on valta hylätä tai hyväksyä haetut valkohäntäpeuraa koskevat pyyntiluvat, mutta Riistakeskuksella ei ole mitään vastuuta perusteettomasti evättyjen lupien aiheuttamista seuraamuksista.

Ristiriita koskien pyyntilupamaksuja

Myönnettyjen pyyntilupien perusteella kaadettujen eläinten kappalekohtaista maksua voidaan osittain perustella sillä, että siitä kertyneitä

varoja käytetään osittain varsinkin hirvieläinten metsätaloudelle aiheuttamien vahinkojen korvaamiseen. Tältäkin osalta tilanne on riskitietäinen.

Metsästäjät myönnettyjen pyyntilupien puitteissa vähentävät hirvieläinkantoja ehkäisten näin niiden aiheuttamia vahinkoja, mutta samalla tehdessään valtiomme liikenneturvallisuuden sekä maa- ja metsätalouden vahinkojen kannalta ennaltaehkäisevää työtä, he myös joutuvat maksamaan tekemästään työstä. Normaalisti työntekijälle maksetaan tehdystä työstä eikä päinvastoin.

Luonnollisesti metsästäjät saavat käyttää saaliiksi saamiensa eläinten lihan miten haluavat, mutta edellä mainitsemaani ristiriitaa pohdittaessa väkisinkin tulee mieleen se, että eläkö suomalaisessa metsästyspolitiikassa vielä tänäkin päivänä ajatus koskien hirvieläinten lukeutumisesta näennäisesti valtion yksityisomaisuudeksi.

Pinta-alavaade

Hirveä koskevan pyyntiluvan vaade 1000 ja muiden hirvieläinten osalta 500 hehtaarin kokoisesta yhtenäisestä alueesta on täysin vailla perusteita. Varsinkin eteläisimmässä Suomessa harvalla ammattilaisella tai metsästysharrastavalla on omistuksessa edellä mainitun kokoluokan metsätiloja. Näin ollen pyyntilupaehdot täyttyvät käytännössä pääsääntöisesti vain metsästyseuroilla, jotka ovat onnistuneet vuokraamaan yksittäisiltä maanomistajilta riittävästi maita metsästyskäyttöön.

Vaikka suomalaiset metsästysseurat ovat pääsääntöisesti vastuullisia ja muutoinkin muodostavat oman tärkeän roolinsa maamme järjestäytyneessä metsästyksessä, poikkeuksiakin löytyy. Kärjistettynä esimerkkinä voidaan tuoda esille fiktiivinen tilanne, jossa ison metsätilan omistava maanomistaja harjoittaa harvinaisempiin hirvieläimiin kohdistuvaa ansiokasta riistanhoitotyötä. Tilan pinta-ala ei kuitenkaan

täytä lain vaatimusta. Lähiseudun metsästysseura taasen on onnistunut vuokraamaan 1000 hehtaarin suuruisen eri tiloista koostuvan maakokonaisuuden, mutta ei suorita minkäänlaisia riistanhoidollisia toimenpiteitä. Näin ollen voidaan esittää kysymys siitä, kenellä on perustellumpi oikeus hirvieläinten pyyntiin.

Pyyntiluvan hakumahdollisuus tulisi pinta-alan sijaan perustua siihen, millaisia riistanhoidollisia toimia kullakin metsätilalla suoritetaan. Lisäksi todelliseen faktaan pohjautumaton pyyntiluvan sidonnaisuus pinta-alaan rikkoo metsästävien kansalaistemme tasavertaisuutta lain edessä. Valkohäntäpeuran osalta 500 hehtaarin pyyntilupaehto rajaa peurojen metsästyksen huomattavasti pienemmälle metsästäjärhyhmälle, kuin kyseisen sorkkaeläinkannan nykyinen tila vaatisi.

Koska monikaan metsästäjä ei omaa lupaa valkohäntäpeuran ampumiseen, peurat ovat viisaina eläiminä havainneet, että suurin osa ihmisistä ei muodosta niille uhkaa. Tästä on suorana seurauksena valkohäntäpeurojen jatkuvat yhä rohkeammiksi tulevat piha-alueilla käynnit. Peurojen esiintyminen ihmisten pihoidilla taas aiheuttaa kotitalousviljelyksille huomattavia tappioita, mitkä eivät sisälly korvattavien riistaeläinvahinkojen piiriin. Lisäksi, kuten luvun alussa esitin, pihakäynnit lisäävät riskiä ihmisen sairastumiselle valkohäntäpeuran turkissaan kantamien punkkien levittämään borrelioosiin ja puutiaisaivokuumeeseen.

Valkohäntäpeura rinnastettuna metsäkauriiseen

Varsinkin valkohäntäpeuran osalta lainsäädäntö on huomattavassa ristiriidassa maamme luontaiseen eläimistöön kuuluvan metsäkauriin suhteen. Kauris, joka monin paikoin on vähälukuisempi kuin peura, ei omaa minkäänlaisia vaateita pinta-alan, valtiolle maksettavan maksun tai erillisen pyyntiluvan suhteen. Kuka tahansa metsästyskortin ja met-

sästysoikeiden omaava henkilö on metsäkauriin lakisääteisinä metsästysaikoina oikeutettu kyseisen eläimen pyyntiin. Ainoana vaatimuksena on kaatoilmoituksen tekeminen Riistakeskukselle. Metsäkauriiden määrästä löytyy maanlaajuisesti varsin vähän tarkkaa tietoa. Riistakeskuksen virkamiehen kesäkuussa 2020 antaman lausunnon perusteella kauriskanta olisi noin 20 000 yksilöä. Edellä mainittu lausunto, oli se paikkansa pitävä tai ei, lisää olennaisesti kauriin ja valkohäntäpeuran suhteen olevaa lainsäädännöllistä ristiriitaa. Valkohäntäpeura on kuitenkin Suomessa huomattavasti runsaslukuisempi, kuin metsäkauris.

Yhteenvetona koskien nykyistä hirvieläimiä käsittelevää lainsäädäntöämme totean, että valkohäntäpeura tulisi poistaa metsäkauriintavoin pyyntiluvan alaisista riistaeläimistä. Vain edellä mainittu lainsäädännön muutos on riittävän tehokas toimenpide täysin ylisuureksi kasvaneen peurakannan huomattavaan vähentämiseen. Silti edellä mainitun faktan hyvin tiedostaen Suomen Metsästäjäliittokin suhtautuu esittämäni ainoaan konkreettiseen ratkaisuun koskien valkohäntäpeuraongelmaa kielteisesti. Tämä siitäkin huolimatta, että kyseinen järjestö esittää julkisesti ajavansa kaikkien metsästäjien etua. Todellisuudessa Metsästäjäliitto ajaa asiassa omaa etuaan. Se haluaa ylläpitää nykyistä metsästysseurojen hirvieläinmonopolia, joista noin puolet kuuluu kyseiseen organisaatioon ja näin ollen jäsenmaksuilla tukevat Metsästäjäliittoa rahallisesti.

Kolminaispolitiikka

Riistakeskus myönsi Metsästäjäliitolle helmikuussa 2022 poikkeuslupia koskien keinovalon sekä yötähtäimen käyttöä vuosina 2022-2023 valkohäntäpeuran metsästyksessä Helsinki-Tampere-Pori alueen lounaispuolelle olevien erikseen mainittujen riistanhoitoyhdistysten alueelle. Poikkeusluvan piiriin voivat hakeutua Metsästäjäliiton kautta

myös kyseiseen järjestöön kuulumattomat metsästysseurat. Kyseinen poikkeuslupa sai jatkoa myös seuraaville vuosille.

Noin puolet suomalaisista metsästysseuroista ei halua liittyä Metsästäjäliittoon. On huomioitava, että Riistakeskus myönsi käytännön tasolla pelkästään kosmeettista hyötyä valkohäntäpeuraongelmaan vaikuttavan poikkeuslupan suoraan Metsästäjäliitolle. Hakeutuminen Metsästäjäliiton kautta poikkeuslupan piiriin alentaa luonnollisesti kyseisen seuran kynnystä liittyä myös liiton jäsenseuraksi.

Alaan tarkemmin perehtymättömän kannalta voi kuulostaa loogiselta ja hyvältä, että Riistakeskuksen, Metsästäjäliiton ja siihen kuuluvien metsästysseurojen suhde muuttuu tiiviimmäksi. Todellisuus tulee päivänvaloon kuitenkin, kun edellä mainittu esitetään ”selkosuomeksi”. Toisin sanoen korkein metsästysviranomainen, metsästäjien etujärjestö ja kyseiseen etujärjestöön kuuluvat metsästysseurat, joihin kuuluminen on monelle maata omistamattomalle metsästäjälle pakon sanelemaa, pyrkivät sulautumaan yhä enenemässä määrin yhdeksi isoksi epäviralliseksi kokonaisuudeksi.

Tällä kolminaispolitiikalla viherpolitisoitunut Riistakeskus haluaa saada kontrollinsa alle mahdollisimman monen metsästäjän. Tästä suorana seurauksena on yhä useamman rivimetsästäjän mielipiteen ja sananvapauden huomattava rajoittaminen, sillä metsästysseura halutessaan pystyy olemaan hyvin hierarkkinen ja näin erottamisen riski kasvaa liian suureksi. Riistakeskuksen todellisia motiiveja puoltaa myös se, että kyseistä poikkeuslupaa voidaan pitää Bernin sopimuksen vastaisena, joka kieltää edellä esitettyjen apuvälineiden käytön muun muassa hirvieläinten metsästyksessä. Kyseistä täysin minimaalista hyötyä valkohäntäpeuraongelmaan antava poikkeuslupa voidaan pitää yhtenä ensimmäisistä kerroista, kun luvan myöntänyt organisaatio soveltaa Euroopan Unionin luonto- ja lintudirektiivin pohjana olevaa

sopimusta jäsenvaltiokohtaisesti. Näin ollen on selkeää, että poikkeusluvalla pyritään lähtökohtaisesti saavuttamaan muita tavoitteita.

YHTEENVETO

Kaikkeen oheisessa luvussa esitettyyn viitaten katson perustelluksi, että valkohäntäpeuran osalta poistetaan metsästyslainsäädännöstä pyyntilupa sekä pinta-alavelvoite metsäkauriin tapaisesti.

Luku 15

Korpin lainsäädännöllinen asema

Korppi on yksi riistaeläimille vahingollisimmista linnuista. Tästä huolimatta täysin elinvoimainen korppi sai vuoden 1993 metsästyslain uudistuksessa kokonaisrauhoituksen poronhoitoaluetta lukuun ottamatta. Tästä johtuen korppi, jolla aikuisena ei käytännössä ole luontaisia vihollisia, alkoi huomattavasti lisääntyä. Ennen erämaiden ja syvien metsien lintuna pidetystä korpista alkoi 2000-luvun alussa muodostunut variksenkaltainen joka paikan vahinkolintu.

Korkeimman hallinto-oikeuden ennakkotapaus

1990-luvun alussa erittäin arvokas peltokanalintumme peltopyy oli hävinnyt Lohjalla sijaitsevalta kotitilaltani ja sen läheisyydestä kokonaan. Keväällä 2008 aloitin erittäin voimakkaat kyseisen lintukannan palauttamiseen tähtäävät riistanhoidolliset toimenpiteet. Jo lähtöasetelma oli haastava sillä kuten edellä totesin, peltopyy oli kuollut paikallisesti sukupuuttoon ja työ oli aloitettava lähtöpisteestä.

Kyseiseen aikaan allekirjoittanut pystyi vielä Metsästäjien keskusjärjestön myöntämien poikkeuslupien myötä harventamaan keväisin tehokkaasti riistalle merkittävää vahinkoa aiheuttavia varis- ja harakakantoja. Lisäksi nisäkäspedot kuten supikoira kyettiin poistamaan

tärkeimmiltä peltopyyn pesimisalueilta aktiivisella metsästyksellä. Edellä mainittu ei kuitenkaan riittänyt, koska peltopyy, joka muutoinkin on kanalinnuista haavoittuvaisin, kärsi käytännössä 100 % vuotuiset tappiot liian suuriksi päässeiden, mutta kokonaan rauhoitettujen kanahaukkojen, korppien ja närhien toimesta.

Koko runsaskustanteisen ja työlään projektin jatkamisen järkevyys alkoi käydä kyseenalaiseksi. Tästä johtuen hain Uudenmaan Elinkeino-, Liikenne- ja Ympäristökeskukselta luonnonsuojelulain ja EU lintudirektiivin 9 artiklan mahdollistamaa poikkeuslupaa kyseisten vahinkolintujen pienimuotoiseen pyyntiin. Kuten olen poikkeuslupien toimimattomuutta käsittelevässä luvussa tarkemmin tuonut esille, ELY-keskus eväsi lupahakemukseni ja pitkän oikeusprosessin päätteeksi Korkein hallinto-oikeus hylkäsi vuonna 2014 valitukseni hyvin kyseenalaisella päätöksellä, josta samalla muodostui ennakkotapausluonteinen ratkaisu edellä mainittuja lintuja koskeviin poikkeuslupahakemuksiin.

Viitaten edellä esille tuomaani ennakkotapausluonteiseen päätökseen, vallitseva realiteetti oli se, että viranomaisten sekä oikeuslaitoksen suhteen asiakokonaisuus oli päättynyt umpikujaan. Oli tullut selväksi, että ELY-keskus ei tulisi haetun kaltaisia poikkeuslupia myöntämään eivätkä yhä enenevässä määrin viranomaisten päätöksiä tukevat oikeusinstanssit hyväksyisi jatkossakaan myöntämättömistä poikkeusluvista tehtyjä valituksia, johon kyseisillä instansseilla oli nyt olemassa myös KHO:n ennakkotapauksen luonteinen päätös.

Pohdinta koskien korpin lainsäädännöllistä asemaa

Edellä esittämäni viitaten asian ratkaisua oli haettava vallitsevan lainsäädännön muuttamiseen pyrkivillä keinoilla. Tästä johtuen juridiikan hyvin tuntevana aloitin laajat valmistelut koskien kansalaisaloitepe-

rusteista lakiehdotusta kanahaukan kokonaisrauhoituksen osittaisesta purkamisesta. Edellä mainittua, lainsäädännöllisenä kokonaisuutena pohdiskellessani, sain juridisen oivalluksen koskien korpin todellista asemaa suomalaisessa lainsäädännössä.

Kiteytettynä juridisena kokonaisuutena luonnonsuojelulain 3 §:ssä todetaan, että kyseessä olevalla lailla pannaan täytäntöön lintu-direktiivi muilta osin kuin metsästyslain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettujen eläinlajien osalta. Lisämainintana todettakoon, että korppi sisältyy kyseisen pykälän määrittelemiin rauhoittamattomiin lintuihin poronhoitoalueella. Metsästysasetuksen 25 a § taas määrittelee korpin pyyntiajan poronhoitoalueella. Lisäksi luonnonsuojelulain 38 §:n 3 momentissa todetaan selkeästi, että metsästyslain 5 §:ssä tarkoitettujen eläinten rauhoittamisesta säädetään metsästyslaissa. Edellä esittämäni viitaten katson korpin olevan rauhoitettu poronhoitoalueen ulkopuolella metsästyslakiperusteisesti.

Oikeusministeriön epävirallinen vahvistus

Kirjoitin tarkasti perustellun korpin todellista lainsäädännöllistä asemaa koskevan kirjelmän oikeusministeriöön syksyllä 2014, jossa pyysin kyseisen ministeriön kannanottoa edellä esiin tuomaani juridiseen näkemykseen. OM siirsi lausuntopyyntöni Maa- ja metsätalousministeriön ratkaistavaksi. Vaikka MMM ei koskaan vastannut allekirjoittaneelle, oli OM:n päätös siirtää ratkaisuvallta MMM:lle mielestäni juridisesti erittäin merkittävä. MMM ottaa kantaa tässä asiakokonaisuudessa vain metsästyslainalaisiin asioihin, kun taas luonnonsuojelulakiin liittyvät asiat kuuluvat Ympäristöministeriölle. Näin ollen voidaan pohtia, onko OM:n toiminta viite siitä, että allekirjoittaneen juridinen näkemys olisi heidänkin mielestään perusteltu?

Edellä mainittuun perustuen on selkeää, että korppi ei kuulu

luonnonsuojelulain piiriin, vaan se on poronhoitoalueen ulkopuolella rauhoitettu metsästyslailla. Tästä voidaan esittää looginen johtopäätös, että ELY-keskuksen sijasta Riistakeskus on todellisuudessa oikea instanssi poronhoitoalueen ulkopuoleisten poikkeuslupien myöntämiseen korpin pyynnissä.

Korpin kokonaisrauhoituksen purkaminen

Vallitsevaa tilannetta tarkasteltaessa on luonnollisesti epärealistista, että vihervasemmistolaisen hallituksen aikana kokonaan viherpolitiisoitunut Riistakeskus tulisi myöntämään ainuttakaan poikkeuslupaa koskien korppien riistanhoidollista pyyntiä. Asian kannalta ei kuitenkaan enää ole olennaista, mikä viranomaistaho vastaa korpin poikkeuslupien myöntämisestä. Korppikanta on nykyisellään kasvanut poronhoitoalueen ulkopuolella niin merkittävästi, että kyseisen linnun kokonaisrauhoituksen purkaminen maanlaajuisesti on yksi kulmakivistä sille, että pello- ja metsäkanalintujen laajamittainen riistanhoito on enää tulevaisuudessa realistista.

Näin ollen edellä esille tuomani perusteltu näkemys siitä, että korppi on poronhoitoalueen ulkopuolella rauhoitettu metsästyslailla, tulee merkittäväksi, koska silloin sen rauhoituksen purkaminenkin siirtyy MMM:n vastuualueen piiriin. On korppia koskevan lainsäädännön muuttamisen tekniseltä osalta huomattavasti yksinkertaisempaa, että työhön osallistuu käytännössä pelkästään MMM eikä asiaan sisälly YM. Nykyisen, mutta allekirjoittaneen vääränä pitämän laintulkinnan perusteella rauhoituksen purkaminen, olisi lähtökohtaisesti YM vastuualueella. Jokainen ymmärtää, että kahden ministeriön saman asian päällekkäinen lainvalmistelu ei ole mielekästä. Lisäksi kuten olen oheisen kirjan luvussa 4 tarkemmin käsitellyt, molemmissa mainitsemissani ministeriöissä on huomattavasti viherideologian omaavia

virkamiehiä. Virkamiesten omalla politikoinnilla pyritään takaamaan vihervasemmistolaisten päämäärien eteenpäin vieminen, vaikka hallituskokoonpano vaihtuu. Edellä mainittuun viitaten on tärkeää, että korpin lainsäädännöllinen todellinen asema on selkeä ja kyseisen vahinkolinnun rauhoituksen purkaminen kiteytyy käytännön tasolla asiansa tuntevalle maa- ja metsätalousministerille ja hänen johtamalleen ministeriölle.

On jo ajatuksen tasolla absurdia esittää, että EU, joka on etelä-pohjoissuunnassa yli 2000 kilometriä pitkä vyöhyke, voisi laatia yleispätevän luontoa koskevan lainsäädännön, koska ympäristö vaihtelee aina lähes pohjoisafrikkalaisesta luonnosta Suomen tunturialueisiin. Bernin sopimus, joka otettiin maamme osalta käytäntöön vuonna 1986, on perusta lähes kaikelle EU:n luontoon koskevaan lainsäädäntöön ja se on kiistaton pohja myös luonto- ja lintudirektiiveille. Korpin osalta kyseisessä sopimuksessa ei koko lintua mainita missään asiayhteydessä. On kuitenkin huomionarvoisaa, että Bernin sopimuksessa käytännössä kaikki Euroopan alueella esiintyvät varislajit luokitellaan ei-suojeltaviksi.

Euroopan Neuvoston lintudirektiiviä ja sen vuonna 2009 kodi-fioitua versiota voidaan pitää ajantasaisimpana ja tärkeimpänä EU:n lintuja koskevana luonnonsuojelusäädöksenä. Korppia ei lintuna mainita myöskään kyseisessä säädöksessä. Korpin voidaan kuitenkin tulkita sisältyvän lintudirektiivin 1 artiklan 1 kohtaan, jossa todetaan suorana sitaattina, että: *”Tämä direktiivi koskee kaikkien luonnonvaraisina elävien lintulajien suojelua jäsenvaltioiden Eurooppaan kuuluvalla alueella, johon perustamissopimusta sovelletaan. Sen tavoitteena on näiden lajien suojelu, hoitaminen ja sääntely, ja se antaa säännökset niiden hyödyntämisestä”*. Edellä esittämästäni artiklan tekstistä käy selkeästi esille sen koskevan kaikkia Suomessa esiintyviä lintulajeja. 2 artiklas-

sa tuodaan selkeästi suorana sitaattina esille, että: *”Jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet 1 artiklassa tarkoitettujen lintulajien kantojen ylläpitämiseksi sellaisella tasolla, joka vastaa erityisesti ekologiaa, tieteellisiä ja sivistyksellisiä vaatimuksia ottaen huomioon taloudelliset ja virkistykseen liittyvät vaatimukset, taikka näiden kantojen mukauttamiseksi tähän tasoon”*.

Kun lähdetään juridisesti analysoimaan, mitä edellä esitetty direktiivin 2 artikla käytännössä tarkoittaa, on ensinnäkin huomioitava itsestäänselvyys, että 1 artiklassa tarkoitettut lintulajit kattavat myös kaikki ne linnut, joille huomattavan ylisuureksi kasvanut korppikanta aiheuttaa vakavaa vahinkoa. Lisäksi varsinkin eteläisimmässä Suomessa lähes sukupuuton vaarassa olevat kanalinnut kuuluvat luontaisena osana suomalaiseen ekologiaan ja varsinkin metsäkanalintujen metsästysperinne on ikiaikainen traditio, jonka vaaliminen kuuluu sivistyneen kansakunnan toimenpiteisiin. Kuten kanalintuja koskevassa teoksen aikaisemmassa luvussa olen perustellusti tuonut esille, nykyisellään edellä mainitun metsästysperinteen vaaliminen ja näin sen periytymisen takaaminen myös tuleville sukupolville ei ole enää moninkaan paikoin mahdollista, sillä metsäkanalintukannat eivät kestä minkäänlaista pyyntiä. Näin ollen kanalintukantojen nykyinen tila ei vastaa kyseisen artiklan ekologiaa ja sivistyksellisiä vaatimuksia.

Artiklassa todetaan myös taloudelliset vaatimukset. Kuten moneen kertaan on todettu, tehokas riistanhoito on kallista. Oli riistanhoidollisena päämääränä sitten puhtaasti eläinkantojen takaisinpalauttaminen/vahvistaminen, tehoriistanhoidon mahdollistaman vastuullisen metsästyksen harjoittaminen siten, että metsästäjä saa siitä lihaa itselleen/myytäväksi tai maata omistamattomille metsästäjille järjestettävien metsästystapahtumien kaupallinen toiminta, korppi poronhoitoalueen ulkopuolella kokonaan rauhoitettuna lintuna

aiheuttaa riistanhoitajalle huomattavia taloudellisia menetyksiä. Tästä voidaan esittää selkeä argumentaatio, että nykyinen korpin lainsäädännöllinen asema ei vastaa myöskään artiklan taloudellisia vaatimuksia.

On myös huomioitava artiklan lopputoteamus kantojen mukauttamisesta. Korppikanta on päässyt kasvamaan huomattavan ylisuureksi vuoden 1993 rauhoituksen johdosta sekä viranomais- ja oikeustahojen kieltäytymisestä myöntää poikkeuslupia. Kyseinen lainsäädös ja poikkeuslupien evääminen eivät nykyisellään mahdollista käsittelyn alla olevan vahinkolintukannan metsästyksellistä mukauttamista sel-laiselle tasolle, että siitä ei muodostu riistanhoidollista ongelmaa.

Kaikkein selkeimmin korppia koskeva lainsäädäntö sekä KHO:n ennakkotapausluonteinen päätös ovat kiistattomassa ristiriidassa lintudirektiivin 13 artiklan suhteen, jossa selkeästi todetaan, että: *”Tämän direktiivin mukaisesti toteutetut toimenpiteet eivät saa johtaa 1 artiklassa tarkoitettujen lintulajien nykyisen suojelutilanteen huononemiseen”*. Erityismainintana todettakoon, että kanalinnuista metso, teeri ja metsäpyy kuuluvat lintudirektiivin 1 liitteen uhanalaisiin tai erityistä suojelua vaativiin lajeihin. Olen viimeisen 10 vuoden aikana kaikissa oikeus-/viranomaisprosesseissa viitannut edellä mainitsemaani 13 artiklaan, joka ei jätä tulkinnan varaa. Tästä huolimatta yksikään instanssi ei ole suostunut ottamaan minkäänlaista kantaa asiaan.

Kuten edellä olen todennut, korpin pyynti on sen metsästysasetuksen määrittelemänä pyyntiaikana sallittu ilman poikkeuslupia poronhoitoalueella. Tätä perustellaan sillä, että korppi Suomen suurikokoisimpana varislintuna tappaa poron vassoja ja näin aiheuttaa taloudellista vahinkoa porotalouden harjoittajille. Perustelut ovat faktaa, ja allekirjoittanut arvostaa Lapin ankarissa olosuhteissa harjoitettavaa porotaloutta. On kuitenkin huomioitava, että poronhoitoalueen ulkopuolella tapahtuva ammattimainen riistanhoito on yhtä lailla

haasteliasta, runsaskustanteista ja aikaa vievää. Näin ollen katson, että perustuslain 2 luvun 6 §:n 1 momentin määrittelemä ihmisten tasa-vertaisuus lain edessä ei toteudu vallitsevassa tilanteessa. Ei ole mitään perusteita sille, että porotalous ja ammattimainen riistanhoito asetetaan eriarvoiseen asemaan. Sama koskee myös ammattiriistanhoitajia poronhoitoalueen sisä- ja ulkopuolella.

Asiakokonaisuutta on myös tarkasteltava lintudirektiivin poikkeuslupia käsittelevän 9 artiklan valossa. Metsästyslain 5 § ei oikeuta korpinpyyntiä pelkästään porotalouden harjoittajille, vaan kuka tahansa metsästysoikeuden omaava henkilö voi metsästysasetuksen 25 a §:n määrittelemänä aikana harjoittaa korpinpyyntiä. Edellä mainittu tarkasti paikallisiin, ajallisiin ja henkilöihin/henkilöstöryhmiin kvalifioimaton täysin vapaa pyyntioikeus ei vastaa EU:n lintudirektiivin 9 artiklan 2 kohdan muotovaatimuksia ja näin ollen näen sen perustuvan vain ja ainoastaan kansalliseen lainsäädäntöön. Edellä esille tuomani fakta mahdollistaa perustellun argumentin siitä, että korpin kokonaisrauhoituksen poistaminen poronhoitoalueen ulkopuolelta voidaan toteuttaa kansallisella lainsäädännön muutoksella.

Koko luvun kiteytettynä loppukaneettina todettakoon, että nykyinen lainsäädäntömme, joka on mahdollistanut vakavaa vahinkoa riistaeläimille aiheuttavan korppikannan runsastumisen täysin yli riistanhoidollisen sietorajan, on EU:n lintudirektiivin 2 ja 13 artiklan vastainen. Sama pätee KHO:n vuonna 2014 tekemään ennakkotapausluonteiseen päätökseen evätä allekirjoittaneelta poikkeuslupa kanahaukan, korpin ja närhen riistanhoidolliseen pyyntiin. Lisäksi poikkeuslupa perustumaton oikeus korpin metsästyksen poronhoitoalueella osoittaa, että kyseisen linnun rauhoituksen purkaminen myös muualla Suomessa on toteutettavissa kansallisella lainsäädännöllisellä päätöksellä.

Johtopäätöksenä voidaan edellä mainittuihin asioihin viitaten todeta, että korpin rauhoitus tulee purkaa poronhoitoalueen eteläpuolella siten, että sen pyynti on mahdollista 15.07 – 15.03.

Luku 16

Ratkaisun aika

Niin kauan, kun on ollut suomalaisia, ovat he myös metsästäneet. Riistakeskus pyrkii kouluttamaan uuden metsästäjäkunnan. Metsästäjäkunnan, jonka halutaan unohtavan menneisyyden, ja korvaavan sen uusilla ideologisilla opeilla. Jos vanhakantainen suomalainen metsästysperinne ei enää periydy uusille metsästäjäskupolville, tulee se johtamaan ikiaikaisen perintemme häviämiseen.

Kysymys ei katso ikää vaan käytännössä sitä, milloin metsästyskoulutus on saatu. Riistakeskuksen antama oppi perustuu enemmän valitsevaan politiikkaan kuin faktaan luonnosta. Kaikki ymmärtävät, että satojen vuosien perinnettä, tietoa, kokemusta ja tutkimusta ei 30 viherpolitisoituneen vuoden aikana pystytä rationaalisesti mitätöimään. On jo ajatuksen tasolla vailla perusteita esittää, että suomalaiset metsästäjät olisivat olleet koko pitkän historiansa ajan väärässä. Kehotankin kaikkia vanhakantaisen perinteen omaavia opettamaan sitä uusille metsästäjille. Uusille metsästäjille taas suosittelen perehtymistä kirjastoista vielä löytyvään metsästyskirjallisuuteen Riistakeskuksen perustamista edeltävältä ajalta. Tämä on sellaista metsästyskirjallisuutta, jonka erilaisuus nykyiseen verrattuna tulee yllättämään lukijansa.

Kaikkien uusien metsästäjien olisi syytä kyseenalaistaa uudet

metsästysopit. Avatkaa korvanne ja silmänne todelliselle luonnolle, se kyllä opettaa, jos vain sitä kuuntelee. Samoin haluan painottaa, että kysykää, keskustelkaa ja ottakaa oppia kokeneilta metsästäjiltä. Vanhakantainen metsästysperintemme kiteytyy siihen, että metsästäjä on enemmänkin riistanhoitaja, joka korjaa metsästysaikana satoa niistä riistaeläinkannoista, mitkä sen kestävät. Vain luonnon lainalaisuudet tunteva voi todellisuudessa olla oikea metsästäjä ja kyseiset lainalaisuudet ovat muuttumattomat vallitsevasta politiikasta riippumatta.

Metsästys koskettaa koko kansaa, ei vain sitä harjoittavia henkilöitä. Metsästyksellä on tärkeä rooli koskien maa- ja metsätaloutta, kalastusta, susivaara-alueella eläviä kansalaisiamme, kuin myös poikkeusolojen ravinnon saannin turvaamista. Lisäksi vanhakantainen metsästysperinne luo pohjan terveelle luontosuhteelle.

Kaikkeen edellä esittämäni ja koko teoksen sisältöön viitaten vetoan, että suomalaisen metsästysperinteen jatkuminen on turvattava ja nykyisessä metsästyspolitiikassa vallitsevat vakavat ongelmakohdat on korjattava. Metsästys, maa- ja metsätalous, yksityisten metsien ja alueiden perusoikeuksiin kuuluva omaisuuden suoja sekä ylipäättään asumisen edellytykset maaseudulla ovat vakavasti uhattuina. Lisäksi vallitseva tilanne koskien muitakin politiikan osa-alueita on erittäin vakava.

Jokainen sukupolvi on enemmän tai vähemmän joutunut taistelemaan isänmaamme, kansamme ja perinteidemme puolesta. Kuluva vuosikymmen ratkaisee maamme kohtalon, ja nyt on meidän sukupolvemme aika toimia. Nykyisessä poliittisessa yössäkin uskoni parempaan tulevaisuuteen on vankkumaton. On muistettava, että luonnosakin kaikkein kylmintä on juuri ennen uuden aamun sarastusta. Näin tulee olemaan myös vallitsevan politiikan suhteen!

Suomen Perusta -ajatuspajan julkaisuja

Miten euroalue kehittyy? (2013)

Euro vai ei? – Eurokriisi ja Suomen vaihtoehdot (2013)

Kunnat kuntoon! – Puheenvuoroja kuntien ongelmista ja mahdollisuuksista (2014)

Kohti parempaa Eurooppaa (2014)

Suomen talous ja talouspolitiikan linja – Miten Suomi saadaan uudelleen nousuun? (2014)

Vapaaehtoinen ruotsi on hyvinvointietu – Suomenkielisten näkökulma kielipolitiikkaan (2014)

Venäjä: uhka vai mahdollisuus? – Avointa keskustelua Suomen Venäjä-suhteesta (2014)

Kansankodin kuolinvuoteella – Ruotsalainen hyvinvointivaltio ja maahanmuutto (2015)

Liberaalin dilemma – Monikulttuurisuus ja vapaa yhteiskunta (2015)

Maahanmuutot ja Suomen julkinen talous – Osa 1:

Toteutuneet julkisen talouden tulot ja menot (2015)

Punavihreä kupla – Perussuomalaiset ja media (2015)

Siirtolaiskriisi – puheenvuoroja muuttoliikkeen syistä ja seurauksista (2015)

Onko Euro pelastettavissa? – EMU:n kehittämis ehdotusten arviointia ja Suomen linja (2016)

Turvallisuus uhattuna – maahanmuutto, turvallisuustilanne ja kansalaispartiot (2016)

Kansainvälinen pakolaisinstituutio ja valtioiden mahdollisuudet –
imagon suojelusta rajojen suojeluun (2016)

Epäneutraali sukupuolikirja – puheenvuoroja sukupuolikysymyksistä (2016)

Integraatio vastatulessa – kuinka Brexit ja Trump-ilmiö haastavat
globalisaation ja federalismin (2016)

ME – ajatuksia perussuomalaisuudesta (2016)

Maahanmuutto – talouden ongelma vai ongelmien ratkaisu? (2017)

Seitsemän näkymää Suomelle – ajatuspajojen tulevaosuvisionia (2017)

Mitä maahanmuutto maksaa? – katsaus maahanmuuton julkisen
talouden vaikutuksiin (2017)

Tuleeko Amerikasta jälleen suuri? – Mitä Donald Trump on saanut aikaan
ensimmäisenä vuotenaan Yhdysvaltojen presidenttinä (2018)

Maahanmuutto - kriitikon käsikirja (2018)

Syteen tai soteen - sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusesityksen kritiikki (2018)

Veroja, velkaa ja kaverikapitalismia - näkökulmia Suomen talouden ongelmista ja mahdollisuuksista (2018)

Kuinka kalliiksi halpatyövoima tulee? - Ulkomaisen työvoiman aatavuusharkinta, työmarkkinat ja julkinen talous (2018)

Loppu halpatyövoiman maahantuonnille (2019)

Humanitaarisen auttamisen reformi (2019)

Maahanmuutot ja Suomen julkinen talous: Osa 2: Elinkaarivaikutukset (2019)

Ympäristörealistin käsikirja (2019)

Maahanmuuttajien toimeentulotuet (2020)

Aloite Suomen koronapolitiikkaan (2020)

Totuus kiihottaa (2020)

Kuinka kalliiksi 175 nuoren turvapaikanhakijan vastaanottaminen tulee (2020)

Kummallisvaalit - mistä kuntavaaleissa on kyse? (2020)

Koulukirja - Kymmenen myyttiä suomalaisesta peruskoulusta (2021)

Kuinka kalliiksi 1 000 Afganistanista otettavaa humanitaarista maahanmuuttajaa tulee? (2021)

Tulvia ja tulikiveä - Maailmanlopun tematiikka ilmastokeskustelussa (2021)

Perhepolitiikka ja syntyvyys (2021)

Ydinvoima Suomessa 2050 - Miten Suomesta hiilinegatiivinen ja kilpailukykyinen uuden ydinvoiman avulla (2021)

Some, sananvapaus ja vihapuhehysteria (2022)

Kaksitoista talouden periaatetta (2022)

Maahanmuuton vaikutuksista perusoikeuksiin (2022)

Ketkä hyötyvät maahanmuutosta? (2022)

Metsästyskirja – Metsästäjän ja riistanhoitajan puheenvuoro (2023)